This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

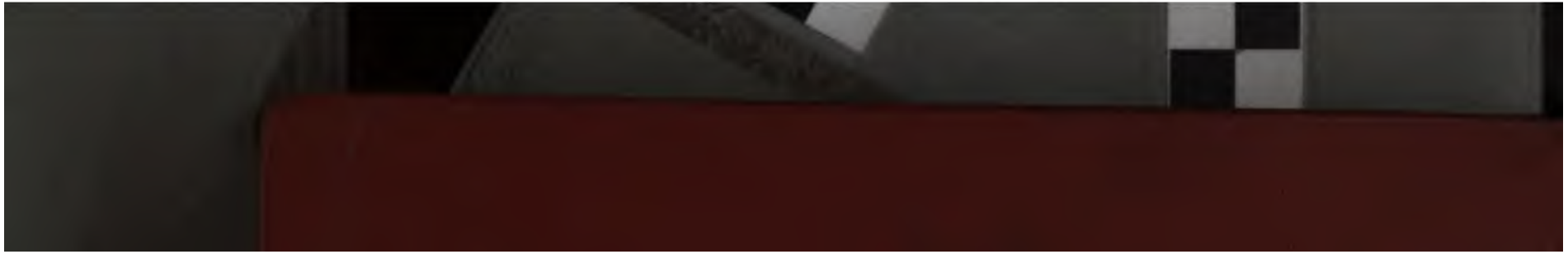

Oehlenſchlägers Digterværker

og

Proſaiſke Skrifter.

Trettende Bind.

[redacted]

Oehlenſchlägers

Digterværker

4183

og

Proſaiſke Skrifter.

Trettende Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Univerſitetsboghandler Andr. Fred. Høſts Forlag

trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

1852.

Sovedrikken.

Et Syngeſtykke.

(Tildeels efter Bretzner.)

Anmærkning.

Da ſaavel Characteertegningerne, ſom det Poetiſke i Dialogen og Verſene tilhøre den danſke Omarbeider af dette Stykke, og da det overgivne Lune, hvormed det er behandlet, vidner om Digterens første Ungdom, (thi Sovedrikken, og ſtrax derpaa Freias Alter, vare de første Dramer han digtede,) har man fundet det rigtigt at optage det i hans Værker, for at fuldſtændiggiøre Samlingen.

Perſonerne.

Brauſe, Chirurg.
Charlotte, hans Datter.
Roſe, hans Seſterdatter.
Saft, hans Famulus.
Walther, Advokat.
Falentin, Jæger.
Malz, Vandmoller.
Abelone, hans Kone.

Første Handling.

Værelſe hos Brauſe.

Brauſe, Walther, Saft, Charlotte og Roſe ſidde om Bordet, hvor de have ſpiiſt til Aften, klinke og ſynge.

Charlotte. Roſe. Walther.

Amor! for dit Altar ſmiler
Henrykt Yngling med ſin Brud!
Glæden kommer, Sorg bortiler!
Hvor du blusſer, ſøde Gud!

Brauſe og Saft.

Viin! udi din Purpurvæde
Drukner Sorgen ſnart ſig ſelv;
Idel Jubel, idel Glæde
Svømmer i din Roſenelv.

Alle.

Vivat, Vivat!
Viin og Elſkov!
Livets Kilde! Glædens Væld!

Charlotte. Roſe. Walther.

Til Elſkovs Lund at ile,
Naar Maanens Straaler ſmile,
Os vinker Roſens Duft.

[redacted]

Saft og Brause.

I Venneslag at ile,
Naar huldt Pokaler smile,
Os vinker sund Formøft.

Alle.

Vivat, Vivat!
Vin og Elskov!
Livets Kilde! Glædens Vald!

Walther
(giver Charlotte sin Ring).

Tag den Ring, min Elskerinde!
Guldets Ild dig altid minde
Om det Lyn, som her slog ned.
(Peger paa sit Bryst).

Charlotte
(giver Walther sin Ring).

Her er min, den lidt kun veier,
Men dens smaa Forgietmigeier
Kræver evig Trofasthed.

Brause.

Hymens Lænker Eder binde,
Eders Liv som Bækken rinde,
Meer jeg ei at ønske veed.

Brause og Saft.

For Glæden at formere,
Syng høit, ved Glassets Klang,
Gud Evan og Cythere
En munter Jubelsang!

Alle.

Hil være dig Elskov! Hil være dig Viin!
I blusse som Rosen, saa rød og saa fiin;
Ei Sorgen kan trives, hvor Drue du groer,
Du Elskov med Blomster omkrandser vor Jord.

Brauſe.

Saadan, mine Børn! Voxer, formerer og opfylder Jorden, jeg kan have Glæde og Ære af Eder paa mine gamle Dage.

Charlotte.

Kiære Fader!

Brauſe.

Glæden er en fiønne Ting, Børn! Hvad var Jorden uden æde?

Saft (beſtandig ſpiſende).

Det ſamme ſom et Fad uden Mad.

Walther.

Derfor blev Glæden ogſaa ſkabt tilligemed Jorden.

Saft.

Nei, der gik fem Dage hen i Forveien uden Glæde;. thi i kom først paa den ſiette Dag, da Dyrene og Harerne og ɔperne bleve til, hver efter ſit Slags. Hvor det maa have ret tungt at leve de fem Dage i Forveien.

Brauſe.

Vaas, Saft! Vaas! Menneſket kom jo først bag efter.

Saft.

Det er ſandt! Deraf ſeer man, hvilken Viisdom der er i uturen. (Stiffer en ſtor Mundfuld ind.) Man ſkal have ſaa mange ng i Hovedet paa eengang.

Walther.

For ſaavidt Munden er en Deel af Hovedet, har De Ret. en, kiære Lotte! jeg modſiger din Faders Ven og Famulus, aft: Glæden blev ikke til paa den ſiette Dag; men dengang vinden blev ſkabt af Mandens Ribbeen.

Brauſe.

Rigtig! Det var den første chirurgiſke Operation.

Walther.

Chirurgiens Skaal!

Alle.

Den leve!

Saft og Brauſe.

I Vennelag at ile,
Naar huldt Pokaler ſmile,
Os vinker ſund Fornuft.

Alle.

Vivat, Vivat!
Vin og Elſkov!
Livets Kilde! Glædens Væld!

Walther
(giver Charlotte ſin Ring).

Tag den Ring, min Elſkerinde!
Guldets Ild dig altid minde
Om det Lyn, ſom her ſlog ned.
(Peger paa ſit Bryſt).

Charlotte
(giver Walther ſin Ring).

Her er min, den lidt kun veier,
Men dens ſmaa Forgietmigeier
Kræver evig Troſaſthed.

Brauſe.

Saadan, mine Børn! Voxer, formerer og opfylder Jorden, at jeg kan have Glæde og Ære af Eder paa mine gamle Dage.

Charlotte.

Kiære Fader!

Brauſe.

Glæden er en ſkiønne Ting, Børn! Hvad var Jorden uden Glæde?

Saft (beſtandig ſpiſende).

Det ſamme ſom et Fad uden Mad.

Walther.

Derfor blev Glæden ogſaa ſkabt tilligemed Jorden.

Saft.

Nei, der gik fem Dage hen i Forveien uden Glæde; thi den kom først paa den ſiette Dag, da Dyrene og Hærene og Fyperne bleve til, hver efter ſit Slags. Hvor det maa have været tungt at leve de fem Dage i Forveien.

Brauſe.

Vaas, Saft! Vaas! Menneſket kom jo først bag efter.

Saft.

Det er ſandt! Deraf ſeer man, hvilken Viisdom der er i Naturen. (Stiller en ſtor Mundfuld ind.) Man ſkal have ſaa mange Ting i Hovedet paa eengang.

Walther.

For ſaavidt Munden er en Deel af Hovedet, har De Ret. Men, kiære Lotte! jeg modſiger din Faders Ven og Famulus, Saft: Glæden blev ikke til paa den ſiette Dag; men dengang Qvinden blev ſkabt af Mandens Ribbeen.

Brauſe.

Rigtig! Det var den første chirurgiſke Operation.

Walther.

Chirurgiens Skaal!

Alle.

Den leve!

Saft.

Og en lille Chirurg inden Aaret er ude.

Brauſe.

Snakkerads! Saft. En lille Barbeer, inden Aaret er ude. Han maa ikke tage Munden ſaa fuld, Saft! (Saft lader Gaffelen falde.) Jeg mener, i moralſk Forſtand; ſpiis han, i phyſiſk Forſtand, ſaameget han vil. En lille Barbeer mener jeg først, i moralſk Forſtand. Man ſkal gaae Skiersilden igiennem, ſaa har vi giort.

Saft.

Ja, det er ſandt!

Brauſe.

Barbeerkunſten er ikke at foragte. Non contemnendum. Ikke ſandt, kiære Svigerſøn har ogſaa været Barbeer?

Walther.

Det forſtaaer ſig.

Brauſe.

Et vanſkeligt Studium! Man maa ſtudere, hvordan Muſ-

Brauſe.

Derfor ſtudeerte jeg ogſaa Lavaters Phyſiologie, mens jeg barbeerte. Det er en herlig Bog! Der er Hoveder — der er Deiens Hoved i Algier; den Karl har været vanſkelig at barbere.

Walther.

Derfor ſkal han ogſaa altid have gaaet med et langt Skiæg.

Brauſe.

Jeg holder det ligeſaa nødvendigt at ſtudere Lavater for en Barbeer, ſom for en Friſeur at ſtudere Galls Syſtem om Convexer og Concaver paa Hovedet, for at klippe Haaret derefter, med de nødvendige Organer.

Walther.

Intet er visſere.

Brauſe.

Jeg forraader Lecture, ikke ſandt? Jeg er belæſt, indſigtsfuld, klog — og dog beſteden, dog brauter jeg ikke.

Walther.

Indſigternes Skaal!

Brauſe.

De leve! Jeg kiender Galls Theorie! Jeg mødte forleden en Mand med en ſtor Bule i Panden. De er klog, ſagde jeg til ham, De er ſkarpſindig. Ja, ſagde han, det er jeg ogſaa; hvor kan De vide det? Jeg kiender ogſaa hans Vanisme, ſom efter ham har faaet Navn af Galvanisme — med Rixorter og Kobberſtillinger. Jeg følger min Tidsalder; der er faa gamle Mænd, man kan ſige det om. Ikke ſandt?

Walther.

Jo, kiære Svigerpapa!

Brauſe.

Kun Skade, at man til denne Theorie bruger ſaa megen Valuta, Courant! Det er ubeqvemt. Men jeg haaber, at, inden Manden døer, kan vi gjøre det ſamme med Bankoſedler.

Walther.

Kiære Svigerfader lader til at være hiemme i de nyere Opdagelſer.

Brauſe.

Men derfor forkaſter jeg ikke det Gamle. Bondepraktika er en god Bog; den raader til Aareladen. Aareladen er ligeſaa nødvendig ſom Liigkiſter, at ſige for Barberer og Snedkere, naar de ſkal kunne leve, og for de andre ogſaa, det forſtaaer ſig. Aarelader De med Sneppert eller Lancet?

Walther.

Ligegodt med begge Dele.

Brauſe.

Det kan jeg lide! En ret Chirurg bør kunne aarelade med alting. Tænk engang! min Saft, ſom ſidder der og æder, har engang aareladt en Bondekone med en Trækkenaal.

Saft.

Som jeg ſelv havde giort af ſaadan et Fleſkebeen.

Brauſe.

Jeg og min Datter var gaaet ud, og han havde ſat ſin Sneppert i Pant for en Portion Riſengrød, thi han ſpiſer aldrig andet end varm Mad.

Saft.

Jeg kan ikke ſvise Smør, undtagen det er brunet, ſkal jeg

Brauſe.

Excellent! Det kommer, ſom det var kaldet. Gaae tilbage til Hr. Doctor Hiælpgud! jeg anbefaler mig ham underdanigſt. Vær høflig, Karl, hører du? Slaae ud med Foden.

Hans.

Nei, da maatte jeg være en Heſt, Husbond.

Brauſe.

Det er en lapsus linguæ, Slyngel! Skrab ud med Foden og buk dig og tak ham og ſtig: at Benet ſkal blive ſat af til alle Parters Fornøielſe.

(Hans gaaer.)

Brauſe.

Heureka! kiære Svigerſøn. Denne Operation ſkal være Deres Prøveſtykke, og ſaa —

Charlotte.

Ak, nu vil det bryde løs!

Roſe.

Ørerne ſtive!

Saft.

Men allerſombedſte Herr Principal! De har jo lovet mig Løberens Been. Og jeg har ventet det ſaa længe og glædet mig ſaa inderlig dertil. Min hele Lykke hænger ved dette Been, og nu — jeg har jo Deres høiſtærede Ord.

Brauſe.

Behold han det i Guds Navn, og lad Walther have Benet, ſaa har I begge noget. Giv ſig til Taals! det er jo intet Flæſkebeen, jeg tager fra ham. Han er dog ingen Menneſkeæder, veed jeg.

Saft.

Nei, Gudſkeelov! Saa længe der er andet!

Brauſe.

Nu ja! behold han Poſtbudets Been, det er ogſaa godt.

Saft.

Men Poſtbudets Been kommer ſig jo?

Brauſe.

Det kommer ſig ikke, det maa jeg vide bedre.

Walther.

Kiære Svigerfader! Tilgiv mig, hvis jeg —

Brauſe.

Skulde giøre en Feil? O min Gud, vi er alle Menneſker!

Walther.

Kiære Svigerpapa! De er en Mand med Forſtand.

Brauſe.

Jeg takker Gud.

Walther.

Af Læsning, Cultur, Dannelſe.

Brauſe (venlig).

Saa nogenlunde.

Walther.

Jeg er overbeviiſt om, at De giør meget af det Skiønne og Ædle.

Brauſe.

Overordentlig.

Walther

Brauſe.

Nu ja, det er De jo ogſaa.

Walther.

Metaphoriſt talt, er jeg det, men metamorphoriſt talt, er jeg Advokat.

Brauſe.

Advokat!

Walther.

Som nu Chirurgen bringer Legemet i Roligheb og dæmper de fortærende Stridigheder i det, ſaa bringer Advokaten jo Sielen i Roligheb og dæmper de fortærende Stridigheder i Staten. Har jeg altſaa Uret?

Brauſe.

Om De har Uret? Advokat! Den Stand, jeg haber meeſt af alle. — Bedraget mig altſaa!

Walther.

Bevares vel! Jeg vidſte, ſom De ſelv tilſtaaer, at De giorde meget af Smagen og Allegorien. De ſagde, at De ikke vilde give Deres Datter til andre, end til en Chirurg. Da jeg nu ogſaa vidſte, at Pigen holdt af mig, at jeg kunde ernære hende, og at en Advokat ingen Kramsfugl er, ſaa kunde jeg naturligviis ikke tage det i ligefrem Betydning, da det jo var en Maade at viſe Vorneerthed og Tyranni, hvilket jeg ikke kunde tiltroe en Mand ſom Dem, kiære Svigerfaber. Jeg tog det altſaa i en ædlere, dybere, kort ſagt: i en allegoriſt Bemærkelſe, og paa den Maade blev jeg Chirurg.

Brauſe.

Og paa den Maade faaer De min Siæl ikke min Datter, min Herre!

Walther.

Det kommer an paa en Prøve.

Brauſe.

Jeg kiender Allegorierne og Kattegorierne ligeſaa godt ſom De; men hvis De troer, at man kan bruge dem til at faae ſtikkelige Folks Børn med, ſaa tager De feil.

Walther.

Og derſom De troer, at jeg leer ad Deres Urimeligheder og tager Deres Datter alligevel, ſaa tager De ikke feil.

Brauſe.

Hvordan?

Herr Advokaten,
Herr ſnue Krabaten,
Skal ſtrax marſchere
Og retirere;
Hvis ei, riskere
Han Mord og Død!

Walther.

De Advokaten,
Som gavner Staten,
Skal æſtimere
Og reſpektere;
Hvis ei, riskere
De Mord og Død!

Charlotte.

O lad dig ſige!
Hør dog din Pige!
Kun ved at ſtiænde
Du miſter hende.
Undgaae hans Vrede!
Din Elſkte bød.

Roſe
(til Walther).

Maa jeg Dem raade,
Til fælleds Vaade,
De ſlur ſtudere,
At operere,
Saa har det mere
Ei nogen Nød.

Saft.

Jeg leer ad Staten
Og Advokaten,
Naar jeg tranchere
Og godt ſoupere,
Brav pokulere
Kan til min Død.

Brauſe.

Kun Advokaten
Fordærver Staten;
Han procederer
Og ruinerer,
Men jeg curerer,
Er Sundheds Volk.

Walther.

Harlekinader,
Som evig ſkader!
Skal vi Jer agte,
Fordi I ſlagte,
Ja bortforpagte
Til Døden Folk?

Brauſe.

Har jeg nogentid ſeet Mage
Til ſlig Grovhed mine Dage?
Gaae! min Datter faaer han ei!

Walther.

Herre! det ſkal De fortryde!
Vort at gaae De mig tør byde?
Nei, nu vil jeg blive, nei!

Brauſe.
Ha, Død og Krone!
I denne Tone
Til mig at tale?
Jeg hævnes maa!

Walther.
Ha, hvilken Grovhed!
Proſtitueer Dem,
Jeg kun beleer Dem,
Og vil ei gaae.

Charlotte.
O gaae dog, Elſkte!
O lad dig bede,
O dæmp din Vrede,
O bliv dog ei!

Roſe.
O gaae dog, Walther!
O lad Dem lede,
Kiøl Deres Hede,
Gaae Deres Vei!

Saft.
Hvis her han bliver
Og længer ſtøier,
Da jeg forføier
Mig ſtrax min Vei.

Walther og Brauſe.
Død og Diævel!

Charlotte. Roſe. Saft.
Stille! ſtille!

Brauſe.
Herre, pak ſig af mit Huus!

Walther.

Herre, udſov Deres Ruus!

Lotte og Roſe.

End dog al den Suus og Duus;

Saft.

Vær dog ikke ſaa confus!

Alle.

Ha, hvilken Støien!
Ha, hvilken Bruſen!
Ha, hvilken Larmen!
Ha, hvilken Suſen!
Som vilde Slag af ſtummende Bølger,
Bryder og ſyder, ſvulmer, forfølger.

Brauſe og Walther. Vrede og Harm
Charlotte. Smerte og Skiælven
Roſe. Angſt og Forventning
Saft. Gaben og Kiede

} omkring i min Barm.

(Saft og Roſe ſage Walther til at forlade Værelſet, og følge ham ud.)

Brauſe.

Det er en beſtialſk Dumhed, ſom den ſkulde have paa Kiæften for, naar den ikke gior det. Det første, en Pige gior, naar hun vil forelſke ſig, er, at hun ſpørger ſig ſelv: kan jeg udvælge dette Subjectum — Subject, du veed dog, hvad et Subject er?

Charlotte.

Ja, det er en Apothekerſvend.

Brauſe.

Det er in sensu strictiori; men in sensu latiori er det enhver Ungkarl. Altſaa: kan du vælge dette Subject til dit Prædicat —, thi du veed dog vel, at Konen er Mandens Prædicat?

Charlotte.

Prædikant!

Brauſe.

Ak, Herre Gott! hvad hun er forſømt. Jeg kan ikke tale et fornuftigt Ord med dig. Altſaa uden Falblader: En Pige bør aldrig forlove ſig uden ſin Faders Villie; og naar hun gior det, ſaa er hun en Forbryderſte, ſom efter Loven ſkal ſtraffes med at bære Stene ind i Byen.

Charlotte.

Kiæreſte Fader! bliv ikke ſaa vred. Derſom De vidſte, hvor forunderligt det er gaaet til med denne Kiærlighed, ſaa vilde De viſt ikke blive ſaa opbragt, men ſnarere anſee det for en Styrelſe af Skiæbnen.

Brauſe.

Jeg vilde ikke være Skiæbne, om En gav mig ti Rigsdaler. Den arme Diævel faaer Skyld for alle de dumme Streger, der ſkeer mellem Aar og Dag. Jeg gad dog ellers gierne høre Hiſtorien om Skiæbnens forunderlige Styrelſe.

Charlotte.

De klare Bølger rulled
Mod dunkle Aftenlund.

Det var ſaa tyſt i Dalen
Høit fløited Nattergalen;
Dens rene Toner lulled
Mig ind i Sovnens Blund.

Da drømte jeg at ſtue
En Yngling for mig ſtaae;
Hans brune Lokker bølged,
Hans Aaſyn ei de dølged;
I Solens Roſenlue
Han monne Lyren ſlaae.

Da lød hans huldе Stemme,
Han nævnte ømt mit Navn.
O, ſang han, lad din Læbe
Til min med Ild ſig klæbe,
Og lad os alting glemme,
Sødt flynget Favn mød Favn.

Da ſank jeg glad på hans

Buſke ſkulde kunne ſnakke. Det er disſe nymodens Sværmerier, du har faaet i Hovedet. — Det er Galſkab, ſiger jeg dig! Træerne og Buſkene ſnakker ikke meer end jeg ſnakker — hvad vilde jeg ſige — end den Stol. Jeg har hundrede Gange gaaet i Lunden, og havde de talt, ſaa maatte jeg have hørt det, ligeſaavel ſom du. Det er en Blasphemie at tillægge umælende Væſter, hvad der kun ſømmer ſig for fornuftige Menneſter.

Charlotte.

Jeg ſiger jo heller ikke, at de ſnakke, kiære Faber, men kun at det kommer mig ſaadan for.

Brauſe.

Det er Indbildning! Jeg ſvær dig til, at det aldrig er kommet mig ſaadan for. Men hvad kommer desuden al den Sladder din Forlibelſe ved?

Charlotte.

Jo, det kommer den juſt ved. Thi kort Tid derefter kom Walther, ret ligeſom jeg havde drømt ham. Og fra det førſte Øieblik, jeg ſaae ham, elſkede jeg ham. Og han elſkede mig. Og Ingen, uden han, ſkal eie mit Hierte.

Brauſe.

Han ſkal ikke eie dit Hierte, om du ſaa blev gal. Marſch ud, du ulydige Datter! Bort fra mine Øine!

Charlotte.

Kiære, gode Faber!

Brauſe.

Gaae, ſiger jeg.

Charlotte.

O Gud!

(Gaaer grædende bort.)

Roſe kommer ind af den anden Dør.

Men hvor kan De dog være ſaa haard mod Deres eget Barn, og nænne at giøre hende ulykkelig?

Brauſe.

Eget Barn? Ulykkelig? Dum Kiællingeſladder, ſom ingenſteds har hiemme! Hold du din Mund, Jomfru Næsviis! Med dig har jeg ogſaa en Høne at plukke. Du er netop i ſamme Cafus. Lad du mig engang endnu træffe dig alene ſammen med den unge Jæger, ſaa ſtal jeg lære dig Vinterveien. Saft, min Famulus, bliver din Mand, at du veed det.

Roſe.

Jeg var tilfreds han var Biſpens Famulus, ſaa vil jeg ikke have ham. Det Menneſke vilde ſpiſe mig op i de første Dage af vort Ægteſtab.

Brauſe.

Det har ingen Nød. Saft er et Menneſke, ſom med ualmindelig Appetit forener ualmindelig Moralitet, og han vilde vel vide at giøre Forſkiel paa en Kalveſteg og et fornuftigt Væſen, ſom du. Hold derfor din Mund, dumme Tøs, og giør hvad jeg ſiger.

Roſe.

Saft kommer ind med en Bog i Haanden, uden at lægge Mærke til Brauſe.

Her har jeg kiøbt mig en nye Bog. (Ruller den op.) Det er en Trancherebog. Jeg holder meget af, at man ſkal giøre alting efter Reglerne, og det ſkiær mig i mit Hierte, naar jeg ſeer, hvorban man tidt farer og ſlænger i Guds Gaver, ſom om det kunde være, jeg veed ikke hvad. Nu ſkal vi da ſee: (læſer) Um gut tranchiren zu können, muß man primo von Adel ſeyn, secundo Courage haben. — Aa, det er Grillenfængeri! Paa den Maade kunde jeg jo aldrig lære at ſkiære for.

Brauſe

(reiſer ſig og kommer hen til Saft).

Saft.

See, er De der?

Brauſe.

Hvad er det for en Bog?

Saft.

Det er en Trancherebog.

Brauſe.

Ikke andet! Jeg tænkte, det var en philoſophiſt Bog.

Saft.

Det er det ogſaa, thi den lærer at tranchere ſyſtematiſt. Men hvorfor ſeer De ſaa fortrædelig ud? Er De endnu vred over Advokaten? Giv Dem tilfreds! De har jo mig.

Brauſe.

Han er en Nathue, har intet Genie. En Marvebudding og en Flaſke à la fit er ham kiærere end den farligſte Amputation.

Saft.

Det ene ſkal giøres, det andet ikke forſømmes. Først poculerer jeg, ſaa amputerer jeg.

Brauſe.

Og paa den Maade bliver han en Stymper, ſaa længe han lever. Mener han, at jeg vilde faaet det brillante Rygte og ſtore Navn jeg har, hvis ikke min utrættelige Flid havde banet

mig Veien gjennem tuſinde Beſværligheder? Men derfor er jeg ogſaa noget. Hør engang og fald i Staver!

Fra Orient til Occident
Baſunes høit min Roes!
I Aſia og Afrika,
Europa og Amerika,
I Maaner og Planeter,
Med ſtraldende Trompeter,
Baſunes høit min Roes!
Jeg har i Reſidentſer
To Sneſe Excellencer
Og høie Aſſeſſores,
Statsmænd, Procuratores,
Genier, Belletriſter,
Akteurer, Nouvelliſter
Fortrefligt trepaneert!
Øret, Næſen, Armen, Laaret
Mangen Mand jeg har afſkaaret.

Curerer til min Gloria
De Arme blot pro patria.
Det viſer klart og ſyndigt
Mit Privilegium!

(Under denne Sang tager Saft Levningerne af Maaltidet og Vinen til ſig.)

Brauſe.

Seer han, Saft! det kalder man en ſtor Mand, det kalder man at leve for Evigheden.

Saft.

Ja, Herre Gud! leve ſkal man, og for at leve maa man jo have noget at leve af.

Brauſe.

Ha! hvi ſtaaer jeg her og kaſter Perler for Svin? Han forſtaaer ikke meer af min høie Flugt, end den Svineſteg.

Saft.

Tal De ikke om Svineſtegen! enhver kan være god for ſig i ſit Fag. Hvem veed, hvad Svineſtegen vilde ſige, hvis den kunde ſnakke. Men det maa jeg rigtig nok tilſtaae, jeg vilde ikke troet det om Dem, hvis De ikke ſelv havde ſagt det.

Brauſe.

Og ſaadan en Mand, ſom jeg, ſkal have en ſaadan Datter? Det er ikke min Datter! Var det min Datter, havde hun et mere chirurgiſk Sindelag. Det er ikke min Datter, ſiger jeg!

Saft.

Naa, bliv ikke ſaa hidſig, jeg troer Dem gierne. Det maa ellers Gud og Deres ſalig Kone bedſt vide.

Brauſe.

Lad han min ſalig Kone ligge i Ro i ſin Grav, Monſieur! Det var ikke ſaadant meent; han mænger altid den phyſiſke og moraliſke Forſtand mellem hinanden; det kommer af det, han ſelv har ingen af Delene.

Saft.

Men eet Spøg, et andet Alvor, Hr. Principal! hvad er det værdt at giøre ſaa mange Ophævelſer af den Ting? Walther fortiener jo ſmukke Penge med ſine Proceſſer. Giør De altſaa

kort Proces, og giv ham hende. De behøver ſaamænd ikke at frygte for, at Smalhans ſkal blive Kiøkkenmeſter der i Huſet.

Brauſe.

Hvordan Diævlen han vrider og vender det, ſaa kommer han dog altid tilſidſt enten i Spiiskammeret eller i Viinkiælderen.

Saft.

Ja, der ſtaaer jo: Naar vi have Spiſen og Drikken, ſkulle vi lade os nøie.

Brauſe.

O animal Brutus! Gaae og hent mig Opiumsdraaberne af mit Laboratorium, at jeg kan præparere en Sovedrik.

Saft.

Formodentlig til Løberen i Morgen.

Brauſe.

Dengang traf han det. (Saft gaaer.) Ved ſlige Operationer ſeer jeg gierne, at Patienten ligger ſmukt ſtille. Doer han? bene! ſaa forlader han Verden med et roligt Sind, uden Siæleangſt og Samvittighedsnag, uden i Forveien at have forfærdet de Omkringſtaaende med ſit facies hypocraticus. Per Jehovam

tigt Lem, det er mere interessant; og jeg skal sgu nok komme ud af det. Jeg har trancheret førend idag.

Brause.

Ja, naar man først vilde sende Karlen til Bageren og lade ham stege, saa troer jeg nok, han kunde partere ham. Nei, Menneskет maa ingen Krøbling blive.

Saft.

Men naar man ikke maa begynde med saadanne simple Folk, som denne Løber exempli gloria, saa kommer man jo aldrig til det.

Brause.

Just fordi det er en Løber, et stakkels Tieneſtebud, just derfor skal han cureres i en Hast, at han kan komme til at forrette sit Embede.

Saft.

Da vil han sgu ikke løbe langt med eet Been.

Brause.

Hold sin Mund og gaae sin Vei. Jeg troer, at I har allesammen sat Jer for at ærgre Livet af mig idag.

(Saft gaaer.)

Hans kommer styrtende ind af den anden Dør.

O Herr Brause kom at hiælpe!
Hist i Kroen alle brydes,
Store Strømme Blod udgydes.
Peters Næse gik i Løbet,
Jeg fik Drsign ov'n i Kisbet!
Stakkels Værten vil de dræbe;
Hurtig! hurtig! lad os stræbe,
Ellers døer de reent ihiel!

Brause.

Bravo! herligt for min Komme!
Lad dem ikkun Blod udgyde,
Det har intet at betyde,

Inden et Qvarteer er omme,
Hiælper jeg dem, hver en Siæl!

(Hans gaaer.)

Saft kommer løbende.

Herr Chirurgus, kom at hiælpe!
Hiſt i Kroen Hug der vanker,
Gruſomt man hinanden banker,
Alting vil de maſakrere,
Arme, Næſer, Been mankere,
Snart er Liv i Ingen mere;
Hurtig, hurtig at forbinde,
Forend reent de ſlaaes ihiel!

Brauſe.

Bravo! Bravo! jeg ſkal komme,
Snart jeg dem ſkal trepanere,
De min Balſom ſkal probere;
Inden et Qvarteer er omme,
Hiælper jeg dem, hver en Siæl!

I Piger, paß paa! lukker i alle Døre!
Og ſkulde paa Gaden I Støi faae at høre,
Saa bliver dog inde! Man alting kan vente;
Og mærker I Uraad, ſaa lader mig hente.
Før Midnat vel neppe jeg er her igien.

Bønderne (udenfor).

Herr Brauſe! Herr Brauſe!

Brauſe.

Jeg kommer, jeg kommer!

Bønderne.

O ſkynd Dem! o ſkynd Dem!

Brauſe.

Min Hat og min Lygte!

Bønderne.

O kom dog at hiælpe!

Brauſe.

Min Balſom, mit Plaſter!

Bønderne.

O kom dog at hiælpe for Fare og Død!

Brauſe.

Jeg kommer, jeg kommer, jeg hiælper i Nød!

(Brauſe, Saft og Hans gaae.)

Roſe.

Naa, det maa jeg ſige, meer beleiligt kunde intet Klammeri komme i ſine Dage.

Charlotte.

Hvorfor?

Roſe.

Walther er nede i Haven, og har længe ſtaaet og ventet paa, at den Gamle ſkulde lægge ſig, for at kunne tale med dig.

Charlotte.

Ak, ſkynd dig at hente ham!

(Roſe gaaer.)

Inden et Qvarteer er omme,
Hiælper jeg dem, hver en Siæl!

(Hans gaaer.)

Saft kommer løbende.

Herr Chirurgus, kom at hiælpe!
Hiſt i Kroen Hug der vanker,
Gruſomt man hinanden banker,
Alting vil de maſakrere,
Arme, Næſer, Been mankere,
Snart er Liv i Ingen mere;
Hurtig, hurtig at forbinde,
Førend reent de ſlaaes ihiel!

Brauſe.

Bravo! Bravo! jeg ſkal komme,
Snart jeg dem ſkal trepanere,
De min Balſom ſkal probere;
Inden et Qvarteer er omme,
Hiælper jeg dem, hver en Siæl!

(Saft gaaer.)

I Piger, paß paa! lukker i alle Døre!
Og ſkulde paa Gaden I Støi faae at høre,
Saa bliver dog inde! Man alting kan vente;
Og mærker I Uraad, ſaa lader mig hente.
Før Midnat vel neppe jeg er her igien.

Bønderne (udenfor).

Herr Brauſe! Herr Brauſe!

Brauſe.

Jeg kommer, jeg kommer!

Bønderne.

O ſkynd Dem! o ſkynd Dem!

Brauſe.

Min Hat og min Lygte!

Bønderne.

O kom dog at hiælpe!

Brauſe.

Min Balſom, mit Plaſter!

Bønderne.

O kom dog at hiælpe for Fare og Død!

Brauſe.

Jeg kommer, jeg kommer, jeg hiælper i Nød!

(Brauſe, Saft og Hans gaae.)

Roſe.

Naa, det maa jeg ſige, meer beleiligt kunde intet Klammeri komme i ſine Dage.

Charlotte.

Hvorfor?

Roſe.

Walther er nede i Haven, og har længe ſtaaet og ventet paa, at den Gamle ſkulde lægge ſig, for at kunne tale med dig.

Charlotte.

Ak, ſkynd dig at hente ham!

(Roſe gaaer.)

Salig Venus, ved din Lue,
Vented jeg din ſkionne Stierne
I det dunkle, mørke Fierne,
Hvergang Natten nærmed ſig;
Ak! nu dækkes Himlens Bue,
Sorte, vilde Skyer true.
Du forſvandt, du ſkionne Stierne,
Langſomt døer du i det Fierne,
Og min Glæde døer med dig.

Roſe kommer tilbage med **Walther.**

Naa, Lotte, der har du ham igien! Lidt forfrosſen er han ſagtens, men du vil nok tøe ham op, haaber jeg.

Charlotte.

Ak, Vilhelm! Vilhelm! hvad har du giort?

Walther.

Et mislykket Forſøg, min gode Pige.

Charlotte.

Som ſtiller os ved hinanden for evig.

uden Knebel. (Seer sig omkring.) See, der staaer endnu en Flaske, som Saft har havt Barmhiertighed med i Aften, og her ligger hans Proptrækker. De maa drikke ovenpaa al den Stræk, Walther. Lotte og jeg drikker ogsaa siden et lille Glas. Saa hør! nu synger jeg.

Amor! Bacchus! kommer ned,
Søde, elskelige Drenge!
Mellem Vaarens Blomsterbed
Vinker Eder her de gyldne Strænge.

Amor! Vaarens bedste Lyst!
Mellem Roserne du leger.
Muntre Bacchus! kom og kryst
Druen i det rosenkrandste Bæger!

Amor! i din runde Arm
Til vor Mund sig Druen klæbe!
Blik mod Blik og Barm mod Barm,
Læbe trykket sødt med Ild til Læbe!

Walther.

Bravo, Cousine! Bravo! Saadan skal det være: Druer og Roser! Amor og Bacchus, Favn mod Favn slynget broderlig om hinanden i Purpurglands! (Stænker og drikker.) Anakreons Skaal! og enhver smuk Piges, som bringer en Efterklang af de tabte Toner tilbage til Jorden!

(Han omfavner Charlotte.)

Charlotte.

Nu skal du synge, kiære Walther!

Walther.

Hvad for en Vise skal jeg synge?

Charlotte.

Den om Kiærlighed.

Falentin.

Det er to umulige Ting for os begge.

Roſe.

Onkel har behandlet Walther haardt.

Falentin.

Saa kan jo Walther behandle Onkel haardt igien.

Roſe.

Han vil ikke give ham Lotte med det Gode.

Falentin.

Saa kan han jo tage hende med det Onde.

Roſe.

Med det Onde?

Falentin.

Saa har jeg i Sinde at giøre ved dig, derſom Manden — hvad han hedder — ikke giver ſit Samtykke.

Roſe.

Og mener du, at jeg tillod det?

Falentin.

Roſe.

Jeg troer du er gal; han hedder jo Brauſe.

Falentin.

Brauſe! Det er ſandt, nu huſker jeg det. Hvad det angaaer med Hr. Brauſes Samtykke, ſaa veed jeg nu en ganſke ſikker Maade at faae det paa.

Roſe og Lotte.

Naa?

Falentin.

Seer du, der er Møllerен Malzes nydſelige, lille Kone, ſom du veed, jeg er forlibt i.

Roſe.

Du er Nar nok til det.

Falentin.

Til at være forlibt? Ja, du har Ret.

Lotte.

Det er underligt med Walther, han er bleven ſaa døſig.

Falentin.

O han kommer ſig nok! Seer De, der er denne ſmukke Møllerkone derovre, Jomfru Lotte, ſom De jo kiender.

Lotte.

Ja!

Falentin.

Og der er nu denne Hr. Chirurgus Brauſe, Deres Hr. Fader, ſom De formodentlig ogſaa kiender.

Lotte.

Naturligt.

Falentin.

Han er forlibt i ſamme Kone.

Lotte.

Hvilken Snak!

Falentin.

Det er ſ'gu ſandt; jeg bander aldrig paa Løgn. Nu har jeg den Plan, ved hende at faae ham til at ſamtykke i vore Giftermaale, thi han nægter hende intet, det veed jeg med Viſhed.

De bliver da Fru Advokatinde, jeg bliver min Faders Subſtitut, Roſe min Kone. Heiſa!

Da gaae vi paa Jagt med ſtor Behag,
I Skov og Krat.
Efter den lange, lyſe Dag
Følger mørke Nat.

(Det banker.)

Roſe.

Hvad er det? Det banker!

Charlotte.

Gud forbarme ſig, hvis det var Fader!

Roſe.

Hurtig! hurtig! ſkiul Dem!

Walther (meget ſovnig).

Ja, lad os lege Skiul.

Falentin.

Kom! ſpring med mig ud af Vinduet.

Walther.

Valentin.

Først et Kys.

Rose.

Der.

(Valentin springer ud af Vinduet. Charlotte rydder imidlertid op. Rose lukker op.)

Saft kommer.

Ei, min kiære Rose! hvor kan De dog være saa grusom at lade mig staae og banke saalænge? Jeg kunde jo blive forkiølet, Patient, og nødsages til at holde Diæt.

Rose.

Ih hvad! vi har Ordre til ikke at lukke Nogen ind.

Saft.

Men jeg kommer i Embedsforretninger, søde Rose!

Rose.

Vil De kanskee have Dem lidt Midnatsmad?

Saft.

Altid spøgefuld! Tak Gud, Barn, at jeg har god Appetit.

Rose.

Skal jeg takke Gud for det?

Saft.

Ja, siden De skal være min Kone. — Det er bedre at give Penge ud til Slagteren, end til Apotheker og Dok— he, he, he! Jeg taler egentlig mod min egen Fordeel. Det er dog underligt, i hvilke Situationer man kan komme. — Jeg veed næsten ikke, hvad jeg skal præferere.

Rose.

Præfereer De hvad De vil; men med Konen bliver der neppe noget af.

Saft.

Har søde Rose ikke lovet at ville krone Famulus Safts Liv med ægteskabelig Lykksaligbed?

Rose.

Jeg har ikke lovet at krone Dem med nogen Ting.

Saft.

For Dem mit Hierte bruſer,
Jeg elſter Dem indtil min Død.
Hver Dag jeg om Dem ſnuſer,
Som Katten om den varme Grød.

Troe mig, jeg viſt kreperer,
Ifald jeg ikke ægter Dem;
De har ſaa ſøde Manerer,
De er ſaa grumme angenem.

Af al den Mad, De mig giver,
Er De den allerbedſte Ret.
Før De min Mage bliver,
Jeg bliver ikke rigtig mæt.

Roſe.

De glemmer reent Deres Grinde.

Saft.

Falentin ſpringer ind af Vinduet.

Saa vi altſaa er i Sikkerhed?

Roſe.

For det første.

Falentin.

Og vi har god Tid?

Charlotte.

See endelig at faae Walther bort, kiære Falentin, inden Fader kommer.

Falentin.

Nu ja! (Aabner Kaminen.) Han ſover ſom en Engel. Hei! hør, Walther! (Trækker ham ud.) Kunde Søvnen ikke opſættes, til De kom hiem? — Gud forbarme ſig, Børnlille! han rører ſig ikke af Stedet.

(Han lægger ham ned, Walther giver intet Tegn til Liv.)

Roſe.

O Gud!

Charlotte.

Roſe! han er død!

Falentin.

Viſt er han ikke; hvilken Snak! Lad os faae noget at lugte til. (De hente Spiritus, Walther beſtænkes.) Kommer han ſig nu ikke, ſaa veed jeg ikke, hvad vi ſkal giøre med ham.

Charlotte.

O min Vilhelm! min Vilhelm!

(Kaſter ſig ned ved ham.)

Falentin.

Stille, Jomfru! ſtille! vi faaer at ſee Tiden an. Her kan han ikke blive.

Hans kommer ind uden at banke paa, da han har Reglen.

Med Forlov, jeg ſkulde hente Hr. Chirurguſſen en Flaſke Mixtur. Ha ha! her er ſtort Selſkab og Aſſemblir. Det kan jeg finde mig i. Naar Muſene ere ude, ſaa dandſe Kattene paa Bordet. Det vil være Hr. Chirurguſſen en Hiertens Glæde at høre.

Roſe.

Jeg haaber dog, du ikke er saa eenfoldig at fortælle Onkel det.

Hans.

Jo, saa eenfoldig er jeg just; hvem vil forbyde mig det?

Falentin.

Tier du ikke, Karl, saa slaaer jeg dig et Begplaſter paa Munden. (Tager en Rigsdalersedsel op og viser ham.)

Hans.

Ja slaae kun!

Falentin

(lægger Sedlen i den hule Haand, og trykker ham den paa Munden).

Hans

(tager Sedlen og gier en dyb Reverents).

Falentin.

Kan du nu vel snakke?

Hans.

Ikke et Ord, gunſtige Herre! (Vil gaae.)

Falentin.

Pſt! Hans, bie lidt! (Til Pigerne:) Vi kan ikke lade Walther

Falentin.

Vær rolig, kiære Lotte! Vi skal nok faae Liv i ham igien. Men for det første maae vi have ham bort.

Hans.

Vi kan lægge ham i een af de Meelkasser, der staaer ovre hos Møllerens.

Falentin.

Det er sandt. Der ligger han luunt.

Charlotte.

O min Vilhelm!

Rose.

Stille, kiære Lotte! det gaaer an. Du hører jo, Falentin troer, han er ikke død.

Charlotte.

Vist er han død! vist er han død!

Falentin.

Vær rolig! nu vil jeg see, om Veien er fri.

Rose.

Jeg følger dig. (Falentin og Rose gaae.)

Charlotte.

Venlig, mildt din blege Læbe
Smiler selv i Dødens Blund,
Sidste Gang lad den sig klæbe
Til din arme Piges Mund!

Hans.

Heute roth,
Imorgen todt!
Heute mir,
Imorgen dir; —
Det er Verdens Løb, Mamsel!

Charlotte.

Skal for evig jeg dig miste?
O mit Hierte snart vil briste!
Elskte Vilhelm! ak, Farvel!

Falentin og Roſe komme tilbage.

Har jeg nogentid ſeet Mage?
Idel Uro, idel Plage!
Vi har alting at befrygte,
Saſt ſig nærmer med ſin Lygte;
Hvad ſkal vel i Haſt man giøre?
Brauſes Stemme kan jeg høre.
De i Hælene mig følge;
Hvordan ſkal vi Sagen dølge?
De er her paa Øieblikket;
Brauſe er en haſtig Mand.

Charlotte.

Vilhelm! Vilhelm! Ak, jeg Arme!
Vil ſlet ingen ſig forbarme!
Ak! han er ei meer i Live!
Lad dem komme, lad dem blive,
Lad det gaae, hvordan det kan!

Falentin. Roſe. Hans.

Stille! vi vil ei forſage,

Roſe.

Jeg kan dem høre.

Charlotte. Falentin. Hans.

Hurtig da med Lyſet bort!

Roſe.

Nu alt knarke Huſets Døre.
Hvad ſkal vi gjøre?
O hvilken Tort!

Charlotte. Falentin. Hans.

Lyſet bort!

Alle.

Kun ganſke ſtille,
Undgaae vi Harm.
Ei Lyd, knap Aandedrag,
Ei mindſte Larm,
Saa ud af Døren,
Og ingen ſeen.

Brauſe og Saft (udenfor).

Lys, i Pokkers Skind og Been!

Brauſe.

Hei, Lotte! Roſe!
Vil Ingen høre?
Er det en Maade?
Jeg Jer ſkal lære!
Jeg troer, i Huſet
Er ikke Een.

Brauſe og Saft.

Lys, i Pokkers Skind og Been!

(Falentin og Hans ſnige ſig ud med Walther. Pigerne følge dem efter at de først have luftet Døren op.)

Brauſe og Saft komme.

(Hver for ſig.)

Alting tomt og alting ſtille!
Hvad har Fanden at beſtille?

Hvor er nu de Fandens Piger?
Sikkert de omkring ſig ſniger,
For at ſøge deres Fyre.
Her er gode Raad nok dyre.
Ha, det rasler! ha, det fløiter!
Af, jeg bliver ganſke ræd!

Charlotte og Roſe komme ind med Lys.

Kiære { Fader / Onkel } De tilgive!
Her vi ikke turde blive.

Roſe.

Som vi ſadde bedſt og ſvede,
Hørte vi en Stemme lyde;
Hvit det hvined giennem Luften,
Vinduet rasled med ſin Rude,
Stormen hyled fælt derude,
Lyſet brændte mat i Stagen,
Og en Aand kom ind i Lagen.

Nys jeg hørte Klokken kime
I den fæle Midnatstime.
Rædſomt hørte jeg derude
Alle Byens Hunde tude.
Frygten ned mit Hierte tynger;
Uglen Dødningsviſen ſynger.
Ak, det er min ſidſte Time!
Jeg er færdig at beſvime
Af den rene, pure Skræk!

Saft
(i en grædende Tone).

Ja, det ſlukte mig min Lygte;
Vi har meget at befrygte;
Jeg aldeles taber Modet.
Udenfor i Krat og Buſke,
Før jeg hørte noget ruſte.
Uglens Skrig mig isner Blodet.
Skulde det min Død betyde?
Skulde jeg, ſom Gud forbyde,
I mit Foraar bortflorere,
Ei en Krumme ſmage mere?
Ak, det blev for haardt et Knæk!

Brauſe.

Slige Ting mig ei bevæger,
Det er lutter Narreſtreger!
Det er vel et ſtort Mirakel!
Ak! han er dog ret en Stakkel!
Drik han Mod af Viisdoms Bæger!
(Til Pigerne:)
Gaaer! Men hvis paa Spor jeg kommer,
Bliver jeg en rædſom Dommer!
Saft endnu hos mig maa blive,
Patienter at opſkrive.
(Charlotte og Roſe gaae, Saft gior Mine til det ſamme.)

Bliv dog! Sæt ſig ned paa Stolen!
Skam ſig dog for Fanden, Saft!

(Saft ſætter ſig angſtelig.)

See, nu vil jeg ſimulere,
Saa ſkal jeg ham ſtrax dictere.

Saft.

Nu begynder jeg at fryſe.
Ak! der trak det mig i Kiolen.
Ak, Herr Brauſe! min Excuſe!

Brauſe.

Tie! hvad vil han raiſonnere?
Her kan han jo profitere,
Kunſten føder vel ſin Mand.
Stille! at han here kan:
„Bind til Skolemeſters Næſe.“

(Valentin rækker Hovedet ind af Vinduet og fnyſer bag Saft.)

Saft.

Nu begynder det at hvæſe!

Brauſe.

Saft, saa vær dog ingen Kryster!
Alle mine Lemmer ryster!
Skal jeg flygte? skal jeg staae?

Saft
(idet han sniger sig bort).

Faren hurtig at undvige,
Sagte jeg mig bort vil snige.
Man med Geister ei maa stride,
Saadant kan de ikke lide;
Derfor vil jeg ogsaa gaae.

Brause.

Saft, saa bliv! Den Sag er vigtig.
Nei, her er det aldrig rigtig!
Ganske sikkert Fanden spaser!
Jeg vil ogsaa smøre Haser,
Nu da Ingen seer derpaa.

(Han sniger sig ud af dek anden Dor.)

Valentin kommer frem og efteraber Brause.

„Slige Ting mig ei bevæger,
Det er lutter Narrestreger!
Det er vel et stort Mirakel?
Af! han er dog ret en Stakkel!
Drik han Mod af Viisdoms Bæger!"

Rose kommer og samler omkring.

Hvor mon jeg ham søger?
Hvor skal jeg ham finde?
Af her, hvor det spøger,
Jeg finder ham vist.

Valentin.

O hvor mon jeg kalder
Min elskte Veninde?
Mon hun vel bifalder
Min dristige List?

Roſe.

Her er han.

Falentin.

Her er hun.

Roſe.

Ei meer jeg ham favner.

Falentin.

Min Elſkte jeg favner.

Begge.

O ſalige Stund, efter farlige Friſt!

(De lytte.)

Han kommer tilbage,
Ei her vi kan kiæles.
Al Nattebataille
Vi ſnildt maae undgaae!

(De løbe ind i et Sideværelſe.)

Brauſe kommer med Lyd og en Ore.

Jeg hørte det ſnaae

[redacted]

Brauſe.

Med gladeſte Hierte
Jeg lindrer din Smerte;
Men førſt jeg betinger
Et Kys mig til Løn.

Abelone.

Herr Nabo, ſaa ſagte!
Jo De er en kiøn!
Naa Kys maa man ſpare,
De leder i Fare.

Brauſe (omfavner hende).

Et Kys mig at byde,
Kan Ingen fortryde;
Jeg elſter dig kiærligt,
Hvad Ondt er deri?

Malz kommer ind i det ſamme.

Hei, Død og Diævel!
Hos ham min Kone!
Er ſligt curere?
Vel er det Mode
At caresſere;
Men den Methode
Frabe'er jeg mig!

Brauſe.

Ei, ei, min Kiære!
Jeg Konens Finger
Kun underſøger.
Ham ikke rager
Mit Embeds Sager.
Jeg troer, han ſrøger.
Forſtaaer han mig?

Abelone.

O hør dog, Fatter!
End denne Skrigen!

Lad Vreden ſvinde!
Hiælp at forbinde
Min ſtakkels Finger!
O lad dig ſige,
Jeg beder dig.

Malz.

Fort hiem, du Falſke!
Jeg ſkal dig lære
At coquettere,
At converſere
Med gamle Giække,
Hvis Hals at knække
Er let for mig!

Brauſe.

Hør kun, min Sandten!
Jeg ſkal ham lære,
Reſpekt at bære!
I egen Stue
Han tør mig true?
For tuſind Dievle

Brause.

Enke blive skal hans Kone

Abelone.

Ak! jeg arme, arme Kone!

Alle.

Ha! jeg ændser intet meer!

(Abelone besvimer.)

Brause og Malz.

Hvad er der? Hvad er der?
Bevares! hun segner,
Hun tier, hun skiælver,
Hun isner, hun blegner!
O hiælper! O hiælper!
Hun blegner og døer!

Saft kommer.

Brause og Malz.

Hent Spiritus, Kiære!
Thi ellers hun døer.

Saft

(løber ind i Kabinettet, og forfærdes ved at finde Falentin og Rose).

Bevares! Hvem er der?
O kommer at hiælpe!

(Han synker i Lænestolen.)

Falentin og Rose komme ud.

Brause og Malz.

Har før jeg seet Mage!
Hvad maa jeg opdage!
Min Fætter med } Rose har skiult sig derinde.
Med Jægeren }

(De løbe hen til Saft.)

O hiælp dog! Betragt ham!
Han fast alt er død!
O hiælper! O hiælper!

Charlotte og Hans komme.

Charlotte, Roſe, Falentin og Hans.

Hvilket Spektakel i denne Stue!
Hvad er der hændet? Hvad maa jeg ſtue?
Den ſtakkels Kone her knap aander mere!
Selv Huſets Famulus brat vil krepere!
Ak! hiælper hurtig!
Thi Døden er nær.

(De rende forvirret omkring mellem hinanden og ſtukke Lyſet. Det tordner og lyner derude.)

Säft og Abelone.

Ha! hvor er jeg? Mon jeg vaager?
Hvilken Gyſen! hvilke Taager!

Alle.

Ak! rædſom og ſtummel
Os Natten omhvælver!
I frygtelig Larmen
Alt ſynes forgaae!
I høvende Tummel

Anden Handling.

En Plads udenfor Møllerens Huus.

Det er Morgen. Adſtillige Meelkiſter ſtaae i Baggrunden.

Malz.

Op! munter til Arbeid! alt Solen opſtaaer,
Alt Duerne kurre, alt Vagtlerne ſlaaer!
Høit Lærken alt hæver de dirrende Toner,
Smaafuglene ſynge i Skovenes Kroner!
Thi munter til Arbeid! alt Solen opſtaaer.

Op! munter til Arbeid! ſaa byder os Pligt.
Hvortil har vi Hænder, undtagen til Sligt?
Lad Fuglene ſynge, de kan jo ei andet,
De ellers viſt gierne med gavnede Landet.
Thi munter til Arbeid! ſaa byder os Pligt!

(Raaber derefter ud af Scenen og taler med ſig ſelv:)

Naa, Børn! hører I ikke? Lyſtig! lyſtig! Drives I ikke af Naturens Skiønheder, Børn? Friſk, Børn! friſk! Vi har en ſuur Dag idag. Maltet ſkal til Byen, Kornet ſkal ud, Hveden ſkal bringes til den naadige Herre. Jeg holder meget af ſlige Sange, ſom opmuntre til Flid. Op, Børn! op! — Som beſkrive Naturens Skiønheder, medens de tillige paa en fiin Maade giver os at forſtaae, at vi ſkal op og beſtille noget.

Friſt, Børn! friſt! — Som ſaa at ſige, lader Naturen chatechiſere for os; nemlig Solen og Duerne og Vagtlerne og Lærkerne. — Hører I ikke, Karle? Klokken er mange. — Thi er det ikke, ligeſom Solen kunde ſige: vil I dovne Hundsvotter ikke reiſe Jer? og ſom om Duerne kunde kurre: Kor-net ſkal til Møllen, Kor-net ſkal til Møllen; og ſom om Lærkerne kunde ſynge: Maltet ſkal til Byen, Maltet ſkal til Byen; og ſom overalt hele den levende Natur kunde raabe: Jeg ſkal min Salighed lære Jer dovne Æſler at beſtille noget for Føden, at Eders gode Husbond, Hr. Peter Malz, kan ſlaae ſig igiennem ſom en ſtikkelig Mand og ikke behøver at gribe til Bettelſtaven. (Møllerkarlene komme lidt efter lidt, bærende med Sække fra og til o. ſ. v.) Nu, kommer I dog endelig engang! Saa, det var ret, Børn! Værer brav flittige! ſaa vil det gaae Jer vel, og mig med, og vi vil længe leve paa Jorden, og ikke døe af Sult! Abelone! Frokoſten frem i det Grønne! Jeg gidder gierne ſpiiſt i det Grønne. Mig ſynes, det er ſaa poetiſt at drikke ſin Morgenſopken i Naturens Skiød. Frokoſt, Kone! Frokoſt! En Arbeider er ſin Løn værd.

det hen. — Kunde jeg kun træffe hende — — men som sagt — — — Hå, for Satan! jeg har mærket for meget — men det forstaaer sig, jeg leer deraf. — Kunde jeg kun liste mig med en Sabel i det Øieblik, thi det er jo Nødværge. — Men som sagt, jeg leer deraf, alt hvad jeg kan, og glæder mig ved at betragte Naturens Skiød. Og jeg giorde vist ogsaa den gode Kone Uret; — hvorvel efter alle menneskelige Symptomer at dømme ; — men som sagt, det forstaaer sig, det er den største Daarlighed.

Abelone kommer igien.

Her staaer Frokosten tilrede.

(Mollerianerne ere imidlertid komne og have sat sig ved Bordet.)

Malz.

Nu, spiis nu, Børn! spiis, og drik Eder et Glas Vin til, siden I skal have brav Arbeide idag, og syng saa en Vise, som kan opmuntre Eder og giøre Eder til bedre Mennesker, og skynder Eder saa hen at bestille noget! Hører I?

Svendene.

Ja, Husbond.

Malz.

Niels, begynd du; du har et godt Bryst.

Niels.

Lad Madammen begynde, hendes Bryst er endnu bedre.

Malz.

Snik Snak! skal min Kone føre Eder an? Begynd! syng!

Niels.

Hvad skal vil synge?

Malz.

Syng den:

„Hver Næringsvei, som skaffer Brød,
Fortiener Agt og Ære."

Abelone.

Nu ja, min gode Mand, dertil har du jo heller ingen Grund.

Malz.

Jeg hader Jalouſien af to Aarſager: for det første, fordi den formerer Carl von Carlsbergs Roman med eet Bind til; for det andet, fordi den udvider det linnéiſte Syſtem med en ny Dyrerace, og ſætter Menneſket, ſom det Øverſte i Naturen, i Claſſe med det foragtelige Hornqvæg.

Abelone.

Jeg vil dog ikke haabe, at du har mig mistænkt endnu for den gamle Chirurg?

Malz.

Om Smagen kan man ikke diſputere, ſiger den første af alle ſkeptiſke Grundſætninger.

Abelone.

Nei, det er for galt!

Malz.

Nu, nu! Der er ogſaa den unge Hr. Walther.

Abelone.

Jeg gjør alt, hvad en brav Kone kan gjøre for ſin Mand, og vi kunde leve ſom Blommen i et Æg. Du har en Mølle, ſom bringer dig en ſmuk Skilling ind mellem Aar og Dag; naar du kunde lade den fordømte Jalouſie fare, ſaa vare vi de lykkeligſte Folk, der kunde gaae paa to Been.

Malz.

Paa fire Been, Abelone, paa fire; huſk paa, vi ere to.

Abelone.

Og huſk du paa, hvad der ſtaaer i Viſen!

Elſkov! Fryd for ſkjønne Siæle!
Elſkov! Himmel paa vor Jord!

ind og ud. Jeg vilde behandlet det Emne anderledes. I veed, jeg fuſter ogſaa paa Haandværket, og troer gierne, at en Poet og Vandmøller kan forenes i een Perſon. Gaaer nu til Eders Arbeid, Børn! (Svendene gaae.)

Abelone.

Siden du taler om Poeſien, ſom du kalder det, hvad var det da, du nylig ſtod for dig ſelv og talte om Naturen, min lille Mand?

Malz.

Om Naturen, min lille Kone?

Abelone.

Ja; mig ſyntes, du ſagde ſaa meget til dens Berømmelſe.

Malz.

Det gjorde jeg ogſaa, min lille Kone. Naturen er meget god, i mange Henſeender virkelig ypperlig; den er en behagelig Recreation, en uſkyldig Tidsfordriv; men der er dog noget, ſom er bedre, og det er Optugtelſen, min lille Kone! over den bør Naturen aldrig gaae.

Abelone.

Det forſtaaer jeg ikke, det er mig for høit. Det kan jeg ikke indſee.

Malz.

Der er ſaa meget, Abelone, ſom man ikke kan ſee.

Abelone.

Det er ſandt.

Malz.

Ja viſt er det ſandt. Det er Ulykken.

Abelone.

Hvad er Ulykken?

Malz.

Abelone! hvad jeg mindſt er, det er at være jalour.

Abelone.

Nu ja, min gode Mand, dertil har du jo heller ingen Grund.

Malz.

Jeg hader Jalouſien af to Aarſager: for det første, fordi den formerer Carl von Carlsbergs Roman med eet Bind til; for det andet, fordi den udvider det linnéiſke Syſtem med en ny Dyrerace, og ſætter Menneſket, ſom det Ypperſte i Naturen, i Klaſſe med det foragtelige Hornqvæg.

Abelone.

Jeg vil dog ikke haabe, at du har mig miſtænkt endnu for den gamle Chirurg?

Malz.

Om Smagen kan man ikke diſputere, ſiger den første af alle ſtehetiſke Grundſætninger.

Abelone.

Nei, det er for galt!

Jalouſien aldrig qvæle
Dine Roſers favre Flor!
Søde Drøm, ſom kiærlig binder
Livets Fryd til Ungdoms Aar!
Alting visner, Alt forſvinder!
Evig faſt dit Minde ſtaaer!

Malz.

Du har en ſmuk ſtehetiſt Stemme, og virkelig ſandt Udtryk
ør den didactiſke Poeſie. Vidſte jeg, vidſte jeg bare —

Abelone.

Hvad hiælper det at være jalour?

Malz.

Hvad ſkal en ſtakkels Poet og Vandmøller giøre?

Abelone.

En Mand mistænker ei i Løn,
Som elſker uden Skrømt.
Naar Konen ſkiænker ham en Søn,
Han blidt betragter ham og ømt.
Har Drengen juſt hans Næſe ei,
Ta'er han dog derfor ei paa Vei;
Thi han mistænker ei.

Malz.

En Viv, ſom elſker tro ſin Mand,
Til andre ſlotter ei.
Ham ene kiøn hun finde kan,
Og Drengen er hans Contrafei.
Han har hans Øine, Hage, Mund,
Alting; men Næſen mangler kun!
Hvi ligner Næſen ei?
Han hende trykker til ſit Bryſt,
Og ſpørger under Spøg og Lyſt:
Er det min Næſe! Ei, ei, ei!
Nei, kiære Kiælling, nei!

Abelone.

Hun ſynker kiærlig i hans Arm,
Hun kyſſer ham ſaa elſkovsvarm.
Troer du, jeg dig bedrage kan?
Nei, kiære, bedſte Mand!

Begge.

Saa er det vel {din / min} Næſe da;
Thi var det ikke {din / min} Næſe, {Papa! / ha ha!
Hvor ſkulde da Knægten faaet Næſen fra?
Viſt er det Næſen, ja!
De række hinanden den venlige Haand,
Af Næſen de har deres Lyſt.
Ved Kyſſe beſegles de kiærlige Baand,
Fro ſynke de Bryſt imod Bryſt.

Malz.

Kiære, gode Kone! ſaa vil jeg da aldrig miſtænke dig meer,
Min Abelone! Min Sangaudinde! Min Muſa!

Malz.

Nei, du har Ret, det er nogle dovne Hunde, uagtet al den Formaning, jeg giver dem mellem Aar og Dag. Saa gaaer jeg da. (Han gaaer, Abelone følger.)

Værelse hos Brause.

Charlotte bedrøvet.

Kiærlighedens gyldne Dage
Svandt for evig for mig hen!
Natten hører nu min Klage!
Der, hvor Elskovs Roser døde,
Aldrig tiere nye frembrøde,
Tornens Saar er kun igien!

Brause kommer.

Begynder nu den Lamenteren igien? Det er tungt for en Mand med mit philosophiske Talent, at høre saadan Klynken og Ynken, i de faa Timer, hans Grublerier og Forstninger levne ham.

Charlotte.

Ak, kiære Fader! Walther —

Brause.

Silentium! Ikke et Ord meer om ham! den Bedrager! den Forræder!

Charlotte.

O Gud! jeg er saa inderlig bedrøvet.

Brause.

Det bør du ogsaa være over, at du i Tusindedelen af en Sekund har kunnet elske ham.

Charlotte.

Walther er mig uſigelig kiær. Hans Minde ſkal være mig evig dyrebart. Jeg gaaer, for ikke at høre paa denne urimelige Snak, og for i Stilhed at overgive mig til min Kummer.

(Gaaer.)

Brauſe.

Urimelig Snak? Og det tør du ſige til mig? Ha, ulykſalige Fader! Hvi bragte jeg, ſom ſagt, ikke en Søn til Verden, i Stedet for en Datter! Deri ſtikker den hele Feil.

Roſe kommer.

Brauſe.

Ha, ha! er du der? Det var vel; ſaa kan jeg faae en Oplysning, ſom jeg længe har ønſket mig.

Roſe.

Kiære Onkel er alt for oplyſt, til at kunne faae Oplysning af mig.

Brauſe.

Hans kommer.

Hr. Chirurgus! God Morgen! ſkulde jeg ſagt, det havde jeg nær glemt.

Brauſe.

Har du igaar i min Fraværelſe lukket Falentin ind?

Hans.

Jeg? Nei, ſaa kiender De mig ikke ret.

Brauſe.

Hvordan er han da kommen ind?

Hans.

Ja Gud ſkal vid'et.

Brauſe.

Du har viſt lukket ham ind.

Hans.

Jeg? Nei, ſaa kiender Hr. Chirurgusſen mig ikke ret.

Brauſe.

Men hvordan Fanden er han da kommen herind i Stuen?

Hans.

Ja Gud ſkal vid'et.

Brauſe.

Du ſkal ogſaa vide det, din Slubbert; derfor er du Schweitzer.

Hans.

Nei, Hosbond! jeg er ingen Schweitzer, jeg er en god, ærlig Siællandsfaer.

Brauſe.

Veed du endnu ikke, hvad en Schweitzer er, dumme Karl?

Hans.

Nei, jeg kan ikke huſke det.

Brauſe.

Karl! du bliver alt dummere og dummere, og glemmer reent dine hiſtoriſke Kundſkaber.

Falentin.

O jo! Her er juſt min allerbedſte Vildbane. Seer De, Papa, nu kommer Humlen, ſagde Peer Braſt, det Bedſte ligger paa Bunden.

Brauſe.

Behold han det for ſig ſelv, og gaae ſin Gang! Naar der Intet er at kurere paa ham, og han er friſt, ſaa er det ude med os To.

Falentin.

Har jeg ſagt, at der intet er at curere paa mig? Lad mig tale ud!

Brauſe.

Nu, hvad er det da? Hvorfor ſynder han ſig ikke? Tiden er kort.

Falentin.

Tiden er lang; der er intet længer end Tiden; uden det ſkulde være Evigheden.

Brauſe.

Brauſe.

Vil han helſt aarelades med Sneppert eller Lancet?

Falentin.

Jeg har al mulig Reſpekt for begge Dele.

Brauſe.

Roſe! tag mig min Sneppert.

Falentin.

Kort og godt, kiære Papa! Jeg er forlibt i denne fortpiede Pige; og hvad der endnu er det morſomſte, hun er ogſaa forlibt i mig. Om et Par Ugers Tid bliver jeg min Faders Subſtitut, og ſaa kan jeg gierne føde tre Koner.

Brauſe.

De andre To giver jeg ham mit faderlige Samtykke til, ſaa har han vel intet imod, at jeg nægter ham den Tredie. Saft, min Subſtitut, bliver hendes Mand.

Falentin.

De behager at ſkiæmte! Saft? Det gamle, forfaldne Spiiskammer!

Brauſe.

Intet Spiiskammer!

Falentin.

Den bevægelige Madſpand!

Brauſe.

Ingen Madſpand! For Fanden! — Der kommer han ſelv; nu tænker jeg, han med ſaa Ord ſelv giver ſin Mening tilkiende. Jeg ſidder her med et Arbeide, ſom kræver Abſtraction, og ikke Diſtraction.

Saft kommer.

Falentin.

O, der er jo min bedſte, kiæreſte Ven! Han afſtaaer mig hende viſt, naar jeg beder ham ret meget.

Brauſe.

Da maatte han være en ſtor Dosmerpande.

Falentin.

O det er han viſt!

Saft.

Hvad for noget? Hvad for noget?

Brauſe

(ſætter ſig ved Bordet og ſkriver).

Narreri! Saft, der ſtaaer den unge Jæger; han har friet til Roſe; jeg har givet ham Kurven. Nu paaſtaaer han, at I er gode Venner, og at Han frivillig vil afſtaae hende. Er det ſandt? Er han virkelig ſaadan en Dosmer?

Saft.

Jeg? O bevares!

Falentin

(omfavner og kyſſer ham).

Allerkiæreſte, bedſte Chriſtopher Alexander Saft! (Sagte:) Han er dødsens, hvis han ikke afſtaaer mig Roſe; Flinten er ladt,

ledes hævne sig over det Nederlag, du i en lang Række af Aar havde giort paa dets Brødre? Du har et ædelt, fortræffeligt Hierte, der flyder over af Taknemmelighed, og du vil vist give efter for mine trængende Bønner! Ikke sandt? (Sagte:) Han veed min Beslutning; naar jeg har skudt ham, flyder jeg mig selv med; thi uden Rose er Livet mig intet! Sig altsaa ja!

Brause.

Hvad vil han sige med de Omstændigheder? Hvad er det for en Forlegenhed, han er i?

Saft.

Ak! (Valentin truer.) Det er ikke videre, end at jeg først skulde have mig nogle nye Underklæder fra Skræderen.

Falentin

(tager Saft i Haanden, saa han bingler).

Lad os være Mænd, kiære Saft! Jeg veed, du elsker Rose med usigelig Kiærlighed, at du har stærke Passioner; men overvind dem, saa handler du ædelt, og giør os Begge lykkelige. Og hvad kan det gavne dig, elskelige Christopher Alexander Saft, at faae en Kone, som ikke elsker dig? Enten synker hun i Graven af Sorg, eller hun — giør det, som værre er. (Sagte:) Sig Ja, eller læs sit Fadervor!

Brause.

Han er den jammerligste Vertekiælling, jeg har kiendt i mit Liv.

Rose og Falentin.

O, mon ikke vore Taarer,
Grumme! dig bevæge kan?
Kan du smile, mens du saarer,
Haarde, følesløse Mand?

Falentin (sagte).

Saft! hvis han sit Liv har kiær,
Vær ei fiantet og forvoven.
Skyder jeg ham ikke her,
Skeer det vist engang i Skoven.

Saft (til Brauſe).

Herre! jeg vil ikke trætte;
Ak! De kalder mig Cujon;
Men De kan Dem ikke ſætte
I min Situation.

Brauſe.

Af det Vaas jeg bliver kied!
Saft! hvad er det for et Væſen?
Glem ei ſin Selvſtændighed,
Lad ſig ikke ta'e ved Næſen.

Falentin og Roſe.

Ven! o berøv os
Ei Livets Herlighed.
Ikke bedrøv os!
Tænk dig vor Kiærlighed!

Brauſe.

Brauſe.

Vrede jeg føler nu
I Bryſtet hæve ſig;
Høit Stormen brøler nu;
Jeg er urokkelig.

Saft.

Angſten jeg føler nu,
Uappetittelig;
Paa Mod, mens det brøler nu,
Skal jeg beſlitte mig.

Falentin (til Saft).

Lad mig dig kyſſe!

(Sagte:)

Bliver du væmmelig,
Skal en Vindbøsſe
Skyde dig hemmelig.

Saft.

Alt nok, alt nok! Jeg vil ei trætte:
Jeg viſer gierne Føielighed.
Det gruſomt var, ſig at modſætte
Saa indgroet en Tilbøielighed.

Falentin og Roſe.

Med Tak jeg fremſtaaer!
Vi haardt var beleiret;
Ak, Kampen var haard,
Men Dyden har ſeiret!

(Til Brauſe:)

Hiertelſtte Papa!
Glem nu Deres Vrede!
Her om Deres Ja
Vi barnligen bede.

Brauſe.

Feig fandt han ſig i,
Hvad aldrig han ſkulde;
Min Philoſophie
Paabyder mig Kulde.

Roſe og Falentin.

Men da, ſom De ſeer,
Han monne ſamtykke,
Saa harmes ei meer,
Og ønſk os til Lykke!

Brauſe.

Til Lykke? Ei, ei!
Dertil I ei trænger.
Gaaer kun Eders Vei,
Forſtyr mig ei længer.

Saft.

Jeg handled forkeert

Brauſe

(betragter Saft med indædt Forbittrelſe).

Jo han er en net Karl! Virkelig hvad man ſaadan kalder en meget ſmuk Mand! et Billede paa Standhaftighed og Beſtandighed; kortſagt: et Ideal!

Saft

(tager ſig en Priis Tobak).

Ja!

Brauſe (udbrydende).

En Nathue! en Skoviſt! en Værtekiælling! mener jeg.

Saft.

Det er en fri Overſættelſe.

Brauſe.

Hans forbandede Kulde gior mig raſende.

Saft.

Min Hede vilde giøre dem det endnu mere.

Brauſe.

Var det ikke efter Aftale, at han ſkulde elſke min Søſterdatter? Hvad?

Saft.

Jo.

Brauſe.

Elſker han hende da ikke?

Saft.

Til Døden; men ſ'gu heller ikke længer.

Brauſe.

Hvad vil det ſige?

Saft.

Maa jeg komme til Orde?

Brauſe.

Tal!

Saft.

Havde De hørt de Diævle, han hvidſtede mig i Øret, ſaa vilde De ikke længer forundret Dem over min Opførſel.

Brauſe.

Hvad ſagde han da?

Saft.

Ih, han truede jo med at ſtyde mig ihiel, hvis jeg ikke afſtod ham hende.

Brauſe.

Og den Trudſel kunde han frygte for?

Saft.

Ja er der nogen Trudſel, man kan frygte for, ſaa er det nok den. Iſær da han ſagde, at han vilde giøre det hemmeligt i Skoven med en Vindbøſſe.

Brauſe.

Med en Vindbøſſe? Ja, det troer jeg nok. Han ſtyder nok aldrig Folk ihiel med andet end Vind. Han er en Nat-

kommer, i Pulten der ligger en stegt Kylling.) Jeg havde nær glemt min Frokost over det Narreri. (Spiser.) Saadanne unge Tøse due heller ikke til Madmødre; jeg maa have en Kone, som selv gaaer med i Husholdningen. (Gaaer.)

Værelse hos Mollerens.

Et Par af de Meelkasser, som stode udenfor, ere flyttede ind.

Abelone spinder og synger.

Ei Manden alene for alle Ting staaer,
Nei, Konen maa dele, maa lette hans Kaar;
Hist Hiulet i Møllen, her Hiulet i Rokken,
I udtømte Kiskken er Smalhans kun Kokken.
Og Flid maa der til, hvis det ret skal forslaae,
Hvis alle Madmøllerne rigtigt skal gaae.
Dog Fleer har det værre! Vær flink ved din Rok,
Saa hiælper vor Herre dig sandelig nok.

Charlotte og **Rose** kommer.

Rose.

God Morgen, min Gode! Alt saa tidligt ved dit Arbeide?

Abelone.

Ak ja! I en stor Husholdning, hvor der slides meget, maa man ogsaa tænke paa at bringe Noget tilveie igien.

Charlotte.

God Morgen, Abelone!

Abelone.

God Morgen, min egen Lotte! Men hvad fattes dig, Barn? Du seer saa bedrøvet ud.

Rose.

Ak! det er endnu over Spektaklet i Aftes.

Abelone.

Tænk ikke længer derpaa! Min Mand er ſaa hidſig og urimelig. Hvad ſiger du til det: han har mig endogſaa mistænkt for din Kiæreſte, den unge Walther!

Lotte.

Ak Gud! Walther!

Abelone.

Nu vil jeg dog ikke haabe, at du ogſaa er det.

Roſe.

O nei! det kan jeg forſikre dig paa hendes Vegne.

Lotte.

Kiære, gode Gienbomoer! Vi maae ligeſaa gierne ſtrax ſige dig, hvorfor vi ere komne. Der er hændet en ſtor Ulykke.

Roſe.

Endnu vil jeg ikke troe det, ligeſaa lidt ſom Valentin; thi han ſiger, at der er utallige Exempler paa Mennesker, der ere faldne i Dvale, og ſom ere levede op igien, ligeſom Fluerne om Foraaret.

Abelone

Roſe

(ſkotter til Kiſten).

Det var juſt det, vi kom for, og tillige for at høre dit Raad.

Charlotte

(ſeer ud af Vinduet).

Der kommer min Fader. Hans urimelige Forekaſtelſer qvæle mig. Jeg vil undgaae ham. Kom, Roſe, lad os gaae ud i Haven ſaalænge; og lad du os vide, naar han er borte, kiære Gienbomoer! (Gaaer.)

Abelone.

Ak! den gamle Nar kommer ogſaa ret ubeleiligt.

Brauſe kommer.

God Morgen, ſøde Abelone! Jeg gik juſt her forbi, og ſaa ſyntes mig dog, at jeg ſkulde ind at ſee til den kiære, lille Finger, og høre, hvordan den har ſovet i Nat, ovenpaa al den Skræk.

Abelone.

Fingeren befinder ſig ret vel. Jeg har lovet min Mand at undgaae enhver Anledning, ſom paany kunde foraarſage ſaadan Skræk, og beder Dem derfor, kiære Hr. Gienbo, at forlade mig ſaaſnart ſom muligt.

Brauſe.

Ei, ei! lille Skiælmsmeſter! ſaadan lade vi Chirurger os ikke afviſe eller afſpiſe. Fingeren maa underſøges. Jeg gaaer jo i mine lovlige Kalds-Forretninger. Det er af mere Vigtighed, end De troer.

Abelone.

Det er af ſlet ingen Vigtighed; thi det var intet videre, end en Splint, jeg havde faaet i den, ſom min Vige imorges tidlig tog ud med en Knappenaal.

Brauſe.

Seer man vel! Lille Selvraadige! Hid med Fingeren!

Abelone.

Jeg beder Dem, Hr. Gienbo! min Mand er inderlig opbragt.

Brause.

Hid med Fingeren!

Abelone.

De veed, han er hidsig.

Brause.

Hid med Fingeren!

Abelone.

Hvis han fik Dem at see.

Brause.

Ei hvad, Manden staaer der udenfor og prater med Møllersvendene. Han kommer ikke. Hid med Fingeren, siger jeg.

Abelone.

Der ude? Ak, saa har han upaatvivlelig seet Dem gaae forbi. Jeg beder Dem, gaae. Han har svoret paa i sin Hid-

fornuftigere, vil jeg undgaae hans hidſige Dyriſkheder. Ud af den Dør kan jeg ikke komme, ſaa møder jeg ham! (Gaaer til Havedøren, men finder den lukket.) Af, allerkjæreſte Danneqvinde! hvad ſkal jeg gribe til? Kommer han og ſeer mit oprørte Gemyt, ſaa tænker han —

Abelone.

Kryb i Meelkasſen! Kryb i Meelkasſen!

Brauſe.

Ja, det vil jeg. Det fornærmer ikke min Ambition. Kunde Sokrates kryde i en Tønde, da man vilde tvinge ham til at tømme Giftbægeret, ſaa kan jeg ſagtens kryde i en Meelkasſe. (Han kryder deri, og gior et Skrig i det ſamme, men Abelone lukker Laaget til.)

Abelone.

Saa, lig der; det ſkader dig ikke! Saa undgaaer jeg al Fortrædelighed, og har den Fornøielſe, at han ligger og føler ſig til i Melet, den gamle Nar. (Litter ud.) Han kommer ikke endnu. (Tager ſin Rok og ſætter ſig til at ſpinde.) Bevares! hvad man dog maa opleve og høre! Brauſe ligger her i Meelkasſen; min Mand er ligeſom han var gal, og hvad der endnu er det værſte, Walther er død! det ſmukke unge Menneſke! Hvem ſkulde tænkt det? Han var herinde i Gaar, og var nu ſaa munter, og talede om ſit Bryllup; og nu — min Gud! hvor det kan være ſnart giort med et Menneſke! Naar man tænker derpaa, ſynes mig ikke, man kan have en glad Time i denne Verden.

(Spinder og ſynger.)

Det blanke Sværd paa Væggen hang,
Ung Inger for Sværdet ſtod.
Tolv Slag i Borgens Klokke klang,
Da drypped Sværdet med Blod.
Og dryppet med Blod det blanke Sværd,
Og farves dets Tunge rød,
Da times ung Erik i farlig Færd,
Og er vel ſaaret og død.
Af Angeſt mit Hierte beſpændes.

Hun Sværdet greb, og ſtirrende ſtod
I Maanens blege Skin;
Og ſom nu Taarer faldt i dets Blod,
Lød Sukket i Nattens Vind.
Da braſt af Armen det røde Guld,
Og faldt til Jorden itu.
Ak! kalder du mig til Gravens Muld?
Thi der er du visſelig nu!
Af Angeſt mit Hierte beſpændes.

Malz kommer.

Ei, ei, Abelone! alletider ſynger du disſe gamle, enfoldige, overtroiſſe Viſer, i hvilke der ikke er mere ſund Smag og Nytte, end bag paa min Haand. Dette Blod, dette evige Blod, ſom de føler ſig ieetvak, fordærver Gemyttet, og gior os haardhiertede mod vore Medmenneſkers Jammerlighed. Du behøver jo kun at lukke Munden op, ſaa ſkal jeg giøre dig ſaa mange Viſer, du vil forlange; men dette gamle, dumme Fias kan jeg ikke lide, thi det fordærver Smagen og befordrer Overtroen.

egn, og kommer om Aftenen i et Værtshuus. Værten fortæller mig, at jeg ingen Plads kan faae, undtagen jeg vilde ligge hos en af hans Karle. Da nu samme Karl var et stort Svin, saa gad jeg ikke været over det, og sagde derfor til Værten: Monsieur Vært! pouvez vous nicht schaffen mich ein ander hôtel? Værten svarede: Non Monsieur, mais voulez vous comça auf das alte chateau dahinten liegen, so thuen sie das dreist, aber es spuckt da gewaltig. Da jeg nu strax var villig, saa kaldte han paa sin Karl og sagde: Garçon! du solst Monseigneur zum alten chateau folgen.

Abelone.

Min lille Mand, vil du ikke fortælle Resten paa Dansk, thi jeg forstaaer ikke Fransosisk.

Malz.

Det er sandt! Hvorpaa Karlen viste mig op paa Slottet; hvorpaa han gik sin Vei; hvorpaa jeg lagde mig ganske rolig paa Sengen, med et Par Pistoler foran mig; hvorpaa jeg ventede, hvad der vilde skee.

Abelone.

Nu da?

Malz.

Hør kun.

Knap Klokken slog det tolvte Slag,
Før jeg en selsom Stemme hørte;
Der lød et sagte Tordenbrag,
Det under Jorden dybt sig rørte;
Væggen dirred',
Ruderne klirred,
Men jeg sad rolig i min Seng
I stumle Midnatsstund,
Traf Kaarden ud af sit Gehæng,
Og tænkte: Kom du kun!

Da Døren uden Lyd opſprang,
Tilbage foer de lukte Laaſe;
Og ind der treen en Geiſt ſaa lang,
Bad om en Priis ud af min Daaſe.
Blodet da bruſte,
Geiſten da ſnuſte,
Men jeg ſad kiæk i Sengen rank,
I ſtumle Midnatsſtund,
Og gav mig til at trække blank,
Og tænkte: Kom din Hund!

Da vinkte mig den Geiſt ſaa fort;
Mit Mod jeg derved ei forliſte.
Jeg fulgte ham ſaa fort, ſaa fort,
Indtil vi ſtandſed ved en Kiſte.
Nøglen ſtrax fandtes,
Geiſten forſvandtes.
Jeg ſtyndte mig i fuld Galop,
Af Glæde høit jeg ſprang:

Malz.

Ja, jeg skal spøge ham! En Aand? Nei, desværre for mig, det er grangiveligt Kiød og Blod.

Charlotte og Rose komme.

Hvad seer jeg? O Himmel!

Valentin og Hans komme ind af den anden Dør.

Han Kisten forlader
Hvor vi ham lagde.
Ham intet skader,
Det er, som jeg sagde.

Chor.

Underfulde Ting er skeet!
Kan jeg troe, hvad jeg har seet?

Malz.

Jeg er narret af min Kone,
Jeg vil hævne denne Skam.
Kun hans Blod kan mig forsone,
Derfor vil jeg dræbe ham.
(Gaaer til Kisten. Brause slikker ogsaa Hovedet ud.)
Ha, I Muser! nu er der to!
Nedrige Qvinde! At bryde din Tro!

Valentin. Charlotte. Rose. Hans.

Tag Dem vare,
Far i Mag!
Vi kan forklare
Den hele Sag.

Malz.

Lad mig komme til Kisten.
Hold mig ei meer,

Lad mig komme til Kiſten,
Lad mig ſee, om der er fleer.

Walther (træder ud).

Drømmer jeg — ha, hvilket Brag?
Nylig var det Nat,
Nu er det jo høi lys Dag!
Hvordan er det fat?

(Brauſe fryder ogſaa ud.)

Malz.

Hvordan det er fat?
Det ſnart du ſkal lære.

(Bit til Kiſten.)

Valentin
(tager dem i Brystet).

Stop lidt, Kammerat!

Hans.

Lad min Husbond være'

De Andre.

Dæmp! dæmp dog det bruſende Sind!

Møllerkarlene komme.

Vil I vor Husbond fornærme,
Saa kommer I hverken for tidlig eller ſilde.

De Andre.

I behøver ham ei at beſtiærme.

Charlotte. Roſe. Abelone.

Vær ſtille! vær ſtille!

Karlene.

Slip ham, ſiger jeg!

De Andre.

Gaaer dog Eders Vei!

Møllerkarlene.

Slip ham ſtrax paa Stund!

De Andre.

Gaaer bort! I proſtituerer ham kun.

Saft kommer.

Ærbødige Tiener! bliv ikke vred,
Hvis jeg foraarſager Uleilighed.
Min Herr Principal,
Jeg maatte mig ſkynde,
Som jeg var gal,
En vigtig Ting at forkynde.

Brauſe,

(ſom hidtil har holdt ſig i Baggrunden, kommer ſtyrtende frem, ganſke overſtøvet med Meel, hvilket Walther ikke er, da han har været indſvøbt i et Klæde.)

Hvad godt? hvad godt?
Hvad er der?

Saft.

Giv Tid
Kors, hvor De er hvid!

Brauſe.

Slig frem! Slig frem!

Saft.

Nys da jeg kom hiem,
Den Opiumsviin,
Som paa Bordet ſtod,
Den var optrukket,
Af den er der drukket
En dygtig Dram.

Brauſe.

Ha, Oval og Skam!
Ulykken er ſkeet!

Saft.

Og vi er Beet!

At han ſvoer til Friheds Faner,
Da han mærkte Fængſlets Baand,
Derved ſaae Hr. Malz Galaner
Og I andre ſaae en Aand.

Chor.

Vivat! Bladet har ſig vendt,
Alting gaaer herligt og excellent.

Malz.

Denne blev retfærdiggiort,
Men det ſiger ikke ſtort;
Førſt jeg vide maa, for Fanden!
Hvorfor frøb i Skiul den Anden?

Abelone.

Kiære Mand! du mig tillade,
At jeg her i fuld Gallop
Giør os Alle ganſke glade,
Ved at lyſe Tingen op.
Ofte, ſkiøndt jeg ikke vilde,
Lyſe Dag og mørke Nat,
Var jeg plaget, tidlig, ſilde,
Af den gamle Abekat.
For at narre denne Herre,
Da jeg hørte, hid du kom,
Mon jeg ham i Kiſten ſpærre,
Sølte ham i Melet om.
Vil han nu ſit Ja ei give
Til Charlottes Kiærlighed,
Skal han ſnart til Latter blive
For den hele Menighed.

Brauſe

(lægger Charlottes og Walthers Hænder i hinanden).

Som god og kiærlig Fader,
Jeg Eder ſtrax forlader,

Og ſynger Elſkovs Priis.
Saa vær mig ſtedſe kiære!
Det kan ei andet være,
Jeg er en Verdsligviis.

Chor.

Vivat! Bladet har ſig vendt,
Alting gaaer herligt og excellent.

Malz.

Ak hiertelſtede Kone!
Jeg giorde dig ſtor Uret;
Lad dig blid forſone!
Kan du tilgive mig det?

Slutnings-Chor.

Os Uveiret ſyntes at true,
Haardt Skiæbnen ſlog ned med ſit Svard;
Nu funkler den gladeſte Lue
I Oiet paa hver!
Under Glaſſenes Lyd, med lyſtige Viſe,

Ludlams Hule.

Et Syngespil.

Perſonerne.

Sir Harry Turner, Godseier i Skotland.
Miſs Klara, hans Seſterdatter.
Sir Oliver Lenox, Høvding.
Sir John Bull, en Englænder.
Peter Robin, Landmand.
Fanny, hans Kone.
Betty, deres Barn.
William, Robins Søn af første Ægteſkab.
Dick, en Bondekarl.
En Læge.
George Wilkins, en gammel Soldat.
Tom, Sir Harrys gamle Tiener.

Første Handling.

Landeveien forbi en Klippehule.

I Hulen en Marmorbrønd og en Bænk. Aften og Tusmørke. William og Dick komme forbi.

Dick.

Nei, William, nei,
Jeg gjør det ei,
Jeg gaaer, jeg gaaer ei denne Vei.
Ei her forbi;
Der er en Sti
Bag Krattet hist, den vandre vi.

William.

Hvad er der nu?
Hvi gyser du?
Betager dig alt Angst og Gru?
Saa vend kun om,
Hvorfra du kom!

Dick.

Ak, mange Veie gaae til Rom.
Hvorfor just her
Det Hul saa nær?

William.

Hvi gyser du for Hulen der?

Dick.

Jeg maa vel gyse, maa vel skiælve;
Men Gud forlade dig din Synd!

William.

De brune Stene roligt hvælve
Sig om den hvide Marmorbrønd!

Dick.

Af huff dog paa, hvad præker Præsten:
Du Fanden ikke friste maa!

William.

Guldgule Sol gaaer ned i Vesten,
Og Maanen staaer paa Himlens Blaa.

Dick.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til Fusentast?
Med Herer, Trolde,
Bag Biergets Volde,
Han gier om Natten
Sig fræk i Kast!

William.

Har jeg seet Mage
Vel mine Dage
Til slig Hans Ovast?
For tomme Huler,
Som intet skiuler,
Han taber Hatten
Af bare Hast!

Dick.

Er du da reent ravruskende? Er det ikke nok, at du bytter dit fredelige Landliv med Død og Ødelæggelser; at jeg følger dig som din Vaabendrager? Skal jeg endnu standses midt paa Ærens Bane af en Her, som vrider Halsen om paa mig?

William.

Hør min gode Dick, du skal have Tak, fordi du fulgte mig saa langt! Men du seer selv: Naturen gaaer over Optugtelsen. Gaae du i Guds Navn hiem igien til din Moder! Jeg vil tage Villien i Gierningens Sted.

Dick.

Nei, siger jeg dig, nei! Det er nu engang afgiort. Jeg følger dig til Verdens Ende. Vi have strikket Strømper sam-

men som Børn hos Skolemadammen, spillet Klink paa Kirkemuren i Degnens Skole som Poge; staalet Æbler og Pærer i Naboens Have som Ynglinger, og givet hinanden blodige Næser som Mænd. Det glemmer jeg dig aldrig! Du er min Ungdomsven. Jeg følger dig som din Sancho Pansa, som din tro Drabant! Jeg har belavet mig paa at gaae i Krig mod Menneſter; men tien mig nu ogsaa i, at lade Herer og Spøgelser staae ved deres Værd. Denne Hule ſik du mig ikke forbi, om du slog mig ihiel.

William.

Ere vi ikke hundrede Gange gangne her forbi?

Dick.

Jo! men aldrig saa ſilde om Aftenen, mindſt St. Hans Aften.

William.

Hvad er der da saameget ved den Moder Ludlam, som de kalde hende?

Dick.

Har du ikke hørt hundrede Gange, at det er et Spøgelſe, som boer i denne Hule? og som kommer frem, naar man tre Gange gaaer Brønden rundt, banker paa Randen og ſiger: Gode Moder Ludlam! laan mig dit og dat, saa bringer jeg det igien til den eller den Tid?

William.

Faaer man det saa?

Dick.

Ja viſt faaer man det. Men Gud hiælpe dſg, naar du ikke bringer det til rette Tid.

William.

Hvad saa?

Dick.

Veed du ikke, hvordan det gik Peter Trimp, som laante den store Suppekiædel til ſit Bryllup?

William.

Nu?

Dick.

Han gik til Ludlams Hule
I mørke Midienat,
Mens Maanen hiſt, den gule,
Saae giennem Buſk og Krat.
Laan mig en Kobberbolle,
Sang han i Hulens Grund,
En tinnet Kaſſerolle,
Til næſte Midnatſtund.

Hiem gik den tappre Peter,
Med Bollen paa ſin Bag;
Der ſtødtes i Trompeter,
Det var hans Bryllupsdag.
Der var ſtor Lyſt og Gammen,
Han gik med Bruden ſeent;
De ſlumrede tilſammen;

Der ſtaaer den og den ſtakkels Peter Trimp
Har længe hvilet alt i ſorten Muld,
Fordi han glemte Tiden og ſit Løvte.

William.

Nu ja, Den, ſom forglemmer Tiden, Den
Maa ſættes ud af Tiden, det er billigt.
Men altſaa, naar man holder, hvad man lover,
Saa bringer Ludlam, hvad man ønſker ſig.
Det er dog artigt.

Dick.

Ja viſt er det artigt!
Vanartigt, notabene. Kom! for Guds Skyld —
Jeg troer — min Siæl — jeg troer, du kunde friſtes —

William.

Jeg gaaer i Kamp! Mit Ungdomsmod ſkal aabne
Mig Ærens Bane eller ende ſnart
Et Liv, ſom ingen Blomſter har for mig.
Jeg drager hiem med Vaaben, ſom en Ridder,
Hvis ikke, dør jeg ſom en brav Soldat.

Dick.

Det hørte vi ſaa tidt. Ak Gud forlade
En ſlig kiærmindepiet Lilievand,
Som ſatte dig de Fluer i dit Hoved.
Hvi og din Faders Hytte ſkulde ligge
Saa nær ved Ridderborgen.

William.

Men mig mangler
Et Sværd, et ſtærkt, et jevngodt Ridderſværd,
Og Værge maa der til, om jeg ſkal hiælpe
Sir Oliver i Nat at ſtorme Skandſen.

Dick.

Nu ſkal man ſee, at han vil bede Ludlam
Om ſligt et Sværd! et Trolddomſværd! Herre Jerum!

William.

Ei noget Trolddomſværd! Et ærligt Sværd;
Men ſtærkt og ſtort, og af et hærdet Staal.

Dick.

Det Sværd bli'er dig en Pind til din Liigkiſte.

William.

Kan være; men jeg maa dog prøve det.

(Gaaer den imod Huſet og ſynger.)

Moer Ludlam i den mørke Kiælder,
Hvor Kilden dybt i Grunden vælder,
Jeg beder om et jevngodt Sværd,
Som træffer viſt i Helteſærd.
Naar Skotlands Mænd med Seir hiemdrage,
Saa kommer ogſaa jeg tilbage.
Og — derſom Lykken det har ſtaant, —
Saa bringer jeg, hvad jeg har laant.

(Han gaaer tre Gange Bronden rundt og piller paa Randen.)

Dick.

Jeg lover dig, jeg gjør ei Sværdet Skam.
Jeg bringer dig det brugt med Tak tilbage.
Kom Dick! Nu hen at tage Afsked med
Min Klara! Denne maanelyse Nat
Skal høre Kjærlighedens milde Stemme,
Før aarle Morgen hører Kampens Røst.

Dick.

Nu er jeg desperat! Skee hvad der vil.
Men før mig nu luftlige ind i Krigen,
Før Heden sætter sig. Har jeg seet Herer,
Saa kan jeg ogsaa taale vel see Blod.

William.

Først til min Elskte!

Dick.

Nei, nei! strax i Krig,
Før disse grædselige Troldomsskyer
Udslettes af min Hu. Seer jeg din Kjæreste,
Saa glemmer jeg de fæle Ørneklør
For hendes hvide Hænder, Dragesvandsen
For hendes Haar, og Skorpionspektaklen
For hendes Talemaader.

William (leer).

Han er tosset!
Men ved mit Liv, det var en sjelden Fangst.
Kom Dick! Det duer ei at gruble længe;
Nu har vi Sværdet, — lad os bruge det!

Dick.

Ja! lad os vel indrette vore Sager!
Bær du en Ridder, jeg er Vaabendrager.

(De gaae.)

Et gothiſk Værelſe paa Ridderborgen med et Stueuhr.

Sir Harry. Miſs Klara. Den gamle Tom.

Sir Harry.

Hvor det glæder mig, Klara, at have dig hos mig! Et Huus uden en ſmuk Pige er det ſamme ſom en Dag uden Sol. Det er det, der giver Samtalen Liv, Selſkabet Munterhed, og Tonen mellem Mænd Venlighed og Ynde. Du vil lægge Dage til mine Aar, Klara!

Klara

(kyſſer hans Haand).

Gud give det, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Hvad hialp det, at denne Borg aabnede ſine Porte og havde rummelige Haller for fremmede Giæſter? De gad ikke beſøge mig gamle Knark. Kiedſommeligheden byggede ſine Reder i hver en Krog under Taget, med Svalerne. — Nu, du er her — ha! hvor har det forandret ſig. Nu flagre de omkring dig, ſom Spurvene om mine Kirſebær; og jeg er vel ſnart nødt til at ſlaae et Næt over dig, og ſtille mig ſelv hen ſom en Fugle-ſtræk, hvis jeg vil have Ro.

Klara.

Frygt ikke for Spurvene, kiære Morbroder!

Sir Harry.

Heller ikke for Gierdeſmutten, Klara?

Klara.

En ſaa lille Fugl vover ſig ikke til Eders ſtolte Borg.

Sir Harry.

Virkelig ikke? Nu desbedre. Saa vil jeg heller ikke græmme mig! Har jeg ingen Børn, har jeg dog en Søſterdatter. Jeg vil ikke ſukke, naar jeg ruller mit Stammetræ op, og ſeer den harniſkede Mand med Træet ud af Bryſtet, hvoraf der ſpringe Vaaben og Navne ſom Blomſter og Blade. Jeg

har en Søsterdatter! Du skal ægte en Ridder af prøvet Retskaffenhed. — Det er sandt, det bliver en Sidelinie; men det kan ikke altid gaae saa lige i denne Verden, som man ønsker.

Klara.

Nei tilvisse, kiære Morbroder! og der er selv de, der mene, at de krumme Linier ere de smukkeste.

Sir Harry (affides).

Den krumme Linie løber ned til Bondehuset. Fordømt!

Klara.

Har I hørt, at Hæren gaaer bort imorgen tidlig, for at jage Britten over Grændserne?

Sir Harry.

Ja, ganske rigtig. Endeel af vort unge Mandskab gaaer med endnu i Nat, under Sir Olivers Anførsel, for at bestorme den næsvise Skandse, de har opkastet lige for vore Øine, paa vor Grund. William Robin gaaer ogsaa med.

Klara (suffer).

Sir Harry.

Klara, Klara! for Guds Skyld! Er det muligt? Overlad dig dog ikke til denne Daarlighed. En Bondeøen, og en adelig Frøken!

Klara.

Skaan mig, kiære Morbroder! (Kysser hans Haand). Det er allerede nær Midnat. — God Nat, sov vel!

(Hun gaaer.)

Sir Harry.

Hvad skal der blive af, Tom? Gud forlade mig min Synd! Er hun ikke forelsket i den unge William.

Tom.

Det har hun lært af sin Moder Eva i Paradis, Sir! den forbudne Frugt smager altid bedst.

Sir Harry.

Man maa have Agtelse for en Dyd og i Grunden usyldig

Følelſe, Tom! William er en brav Knøs; der mangler ham intet uden et Stammetræ og en Ridderborg, ſaa kunde jeg ikke ſelv ønſke mig bedre Svigerſøn.

Tom.

William er en Phønix. Man finder ikke ſlig en Karl i Egnen paa tyve Miil i Omkreds. Han tager alle Nabolavets Adelsknøſe paa ſin Samvittighed.

Sir Harry.

Men han maa dog holde ſig til ſin Hytte i Dalen. Ridderborgen ligger ham for høit.

Tom.

Det kommer an paa, hvor høit han kan flyve. Han gaaer i Kamp med Sir Oliver, hvem veed, hvad Lykken kan bringe?

Sir Harry.

Ikke meer om det! Man maa lade, ſom man intet mærkede. Hun er endnu ung her i Huſet; hvis jeg holdt hende ſtrengt, kunde jeg ſtaae Fare for at miſte hende.

Tom

(ryster paa Hovedet).

Nei, Sir! bedrag Eder ikke med et falſkt Haab. Det er allerede otte Dage ſiden Froken Klara kom til mig en Morgen og ſagde: Siig mig, Tom! hvem er dog den ſmukke, gammelagtige Kone, i de ſnehvide Klæder, med Nøgleknippet, ſom jeg ſaa tidt møder paa Gangen om Aftenen ſildig, naar jeg gaaer tilſengs? Er det Huusholderſken? Hvorfor ſeer man hende aldrig om Dagen? Hun er bleg og tungſindig og maa have meget travelt; thi hun iler mig altid ſvævende forbi, nikker venligt og klirrer med Nøglerne.

Sir Harry.

Er det muligt?

Tom.

Som jeg ſiger.

Sir Harry

(efter en kort Tausheb).

Jeg har lagt Mærke til, at dette Syngelſe ſøger unge Pigers Selſkab af min Familie. Lie, Tom! Lad ingen forvovne Ord komme over dine Læber. Er det en Aand, ſaa er det en god Aand, og den vil ikke fornærme Uſkyldigheden. (Klokken ſlaaer tre Qvarteer til Tolv.) Det er ſilde. Følg mig til mit Sovekammer! (De gaae.)

Klara kommer tilbage med et Lys.

Gik du til Ro, min gamle Fader? Ak
For Elſterindens Bryſt er ingen Ro.
(Det klapper i Hænderne nedennunder.)
Der er han alt! Jeg veed, han kommer, og
Dog gyſer jeg. Hvor er nu Strikkeſtigen?
(Hun tager den frem.)
Den gamle Tom gaaer ned af Vindetrappen;
Jeg haaber dog, min Onkel gaaer tilſengs.

Du kommer altfor tidlig, William! Gud,
Ifald man overrumpled os.

(Det klapper ſtærkere.)

Tys! tys!

For Himlens Skyld!

(Hun aabner Vinduet og knytter Strikkeſtigen til Poſter.)

Tag dig nu vel iagt!
Jeg tør ei ſee derud. Ifald den braſt!
Ifald han ſtyrted ned for mine Øine!

William ſpringer ind af Vinduet og ifer i hendes Arme.

Min ſøde Klara!

Klara.

Elſkte William! ſeer
Jeg dig igien? O Gud! ſaa ſkal det være!

William.

Sir Oliver, vor tappre Høvedsmand
Os kalder alt.

Klara

Men løbe Storm imod en fiendtlig Fæstning,
Den farligste, den værste Daad af alle.

William.

Var Daaden farlig ei, hvad var den mig?
Hvad var der da for mig at høste Klara!
Jeg takker Gud! Han saae min Nød; jeg trængte
Til slig Anledning. Nu, Gud signe Dig!
Giv mig et Kys til Afsked, saa afsted!

Klara.

Stærk er du, fuld af Mod, og heel behændig;
Men William, du var aldrig før i Krig;
Vogt dig, min Ven, for al Forvovenhed!

William.

Den, haaber jeg, skal just beskiærme mig.
Jeg er en Nattevandrer, elskte Pige!
Paa Morgens Tag i Drømme. Var jeg vaagen,
Troer du, jeg voved det? Tie! lad mig gaae.
Kald mig ei altfor kiærligt ved mit Navn!
Kun Frygten kunde faae mig til at styrte.

Klara.

Saa gaae da i den grumme Fare,
Forvoven, elskelige Ven!

William.

Din Kiærlighed skal mig forsvare,
Og du skal see mig snart igien.

Klara.

Tag denne Lok, og lad den smile
Med gule Bølger til din Trøst!

William.

Ifald jeg falder, skal den hvile
I Graven paa mit kolde Bryst.

Klara.

O Gud! forfærdelige Tanke!

William.

Er Graven da vel Elskovs Skranke?

Klara.

Lad i dit Sværd et Baand mig binde!

(Forundret:)

Hvor fik du dette fagre Sværd?

William.

Det giælder kun, min Elskerinde,
I Nat at vorde Gaven værd.

Klara.

Tys! hvad er det, som hisset lyder?

William.

Krumhornet os at ile byder.

Begge.

Himmel bønhør de Elskendes Bøn!
Og naar { vi / de } drage
Med Seir tilbage,
[illegible] { mit Hierte } [illegible]

Dick.

Menneſke? Er det at kalde Folk af min Stand? Er du en Ridder, ſaa er jeg en Vaabenbrager. Har du en Frøken, ſom du er forelſket i, ſaa har jeg en tilkommende Frue, ſom jeg ſkal ſmigre mig ind hos; ſom jeg maa kiende, naar jeg ſkal bringe hende Bytte fra Krigen, eller Efterretninger om dit Endeligt! Gud bedre os!

William.

Tie, Ulykkesfugl!

Dick.

Menneſke! Fugl! hvad det er for Talemaader til Folk, der falder ind af Vinduet paa alle Fire.

William.

Du giør en Larm, ſom om hele Borgen ſkulde falde ind.

Dick

(leer af fuld Hals).

Borgen giør ſig ikke gal, og falder ind af ſit eget Vindue.

William.

Tilgiv denne Karls Enfoldighed, bedſte Klara! Han har et godt Hierte og megen Hengivenhed for mig.

Dick.

Det maa I ikke troe, er hans Mening, Frøken! Han kan ikke bare ſig for at lee af mine Vittigheder; men han er bange for at roſe mig i mine Øine. — Man er vel nødt til at ſlaae Bekymringen hen i Spøg! Jeg lærer mig ad ligeſom Franſkmanden: han ſynger, naar han er ſulten, jeg ſpaſer, naar jeg er bange.

William.

Hvilken Diævel bragte dig paa dette fortvivlede Indfald? Hvis man har hørt dig!

Dick.

Den ſamme Diævel, ſom ſik Eva til at ſpiſe Æbler og Noah til at drikke Viin: Nysgierrigheden! Kan jeg ſee Vin-

duer aabne med nedhængende Strikkeſtiger, uden at krybe ind af dem? Desuden kommer jeg for at ſynde paa dig. Vore Kammerater vente os i Noddeſkoven. Trompeteren blæſer ſom Engelen paa den yderſte Dag. Kom! — Farvel, Frøken! Tilgiv vore Galſtaber, og hav Medlidenhed med vore Udſigter!

Klara.

Jeg takker dig, min gode Dick, fordi du følger William ſaa tro. Jeg haaber at ſee Eder begge friſke og vel igien.

Dick.

Ja hvad mig angaaer, ſaa ſkal det ikke mangle paa Forſigtighed. Jeg er Vaabendrager, Frøken! og har ikke med Vaaben at giøre, undtagen naar de ikke blive brugte. I maae ellers vide, Sir Oliver drager her forbi om en halv Times Tid. Saa ſeer I ogſaa William endnu engang; og paa en ſmuk Muſik ſkal det ikke mangle.

William.

Farvel, min elſkte Pige!
Hæm dine Taarer nu.

Klara.

Dick.

Hvis jeg nu Halſen bræfker,
Saa ſkeer det aldrig meer.

Alle Tre.

Farvel! det maa nu være!
Den grumme Skiæbne bød.

William og Klara.

Men Kiærlighed og Ære
Staaer over Grav og Død.

og Dick.

Jeg haaber den vil bære
Mig ned i Græsſets Skiød.

(Under Slutningen af denne Sang er Dick klavret ud af Vinduet. William river ſig af Klaras Arme og følger ham.)

Klara,

(efter at have gjemt Strikkestigen).

Nu er det ſkeet! Nu er da Loddet kaſtet.
Seir eller Død! Grav eller Kiærlighed!
Du ſpiller høit min William; kan din Pige
Da Intet offre paa ſit Hiertes Alter?
Kun græde kan hun!

(Efter et Ophold.)

Moderlige Harpe!
Min Siæls Fortrolige! Du Eneſte,
Som Klara vover at betroe ſin Sorg,
Kom, kom! lad mig dig trykke til mit Bryſt?
Og troſt du mig, i det du ſmelter mig.

(Hun ſynger ved Harpen.)

Der er en Ø i Livet,
Dens rette Navn er Elſkovs Ø,
Af ſtelle Field omgivet,
Midt i den bittre Sø.
Enhver, ſom hører Øens Fryd,
Sig ønſter derhen og iler derhen;

Men kommer tidt tilbage
Med revne Seil igien.

Men er man først deroppe,
Har overvundet Fieldets Is,
Da bag de golde Toppe
Grønt smiler Paradiis.
Der finder hver en Veiler god
I kiølige Lund sin kiærlige Mø:
Og Maanens fulde Lue
Bestraaler Glædens Øe.

Dog i den skiønne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange sunkne Grave
Med sorte Kors der staaer.
O salig Den, som hviler der;
Han blegnede med sin Hiertenstro.
Sig Eviggrønt og Roser
Om deres Grave snoe.

(Det rasler udenfor Døren.)

Hvad hører jeg? Den traple Kone gaaer
Igien forbi. — Hun har et venligt Ansigt!
Hun seer saa tidt med moderlige Miner
Mig i mit Øie. — Jeg har megen Lyst til
At tale ret engang med hende. Stille!
Hun nærmer sig. Vil hun besøge mig?
Saa sildt! — Gud, om hun maaskee har hørt —
Men hun vil ei forraade mig; hun bliver
Mig før en tro, en trøstende Veninde.

(Det banker sagte paa Døren.)

Der er hun!

(Farer uvilkaarlig sammen af Skræk.)

Ak, hvi gyser det da i mig?

Kom ind!

(Døren aabner sig. En smækker, midaldrende Kone staaer udenfor i i en hvid Klædedragt af gammeldags Snit, men af det fineste Linned. Det dobbelte Ansigt bærer Præget af en Skjønhed, som Tungsind har udslettet. Et Nøgleknippe hænger ved hendes Side. Hun hilser Klara venligt.)

Klara.

Der staaer hun virkelig. — Velkommen!
Giør ei Omstændigheder, kiære Kone!

Den hvide Kone boier sig.

Klara

(gaaer hende imøde.)

Kom!Ræk mig Eders Haand! Træd over Tærsklen:

Den hvide Kone

(med hul Røst).

Naar selv I ønsker det? —

Klara.

Jert Navn er?

Den hvide Kone.

Klara.

Klara.

Besynderligt! Jer Haand er kold, Fru Klara!

(Slipper hende.)

Den hvide Kone.

Det er lidt koldt dernede.

Klara.

Altsaa Klara?
Jeg hedder ogsaa Klara! Vi er Navner!

Den hvide Kone

(giør en Bevægelse, som viser om, at Ligheden i Navnet behager hende, men holder sig altid i en Afstand.)

Klara

(efter en kort Tausshed).

I har i Huset meget vist at fryse;
Man seer Jer kun saa sielden.

Den hvide Kone
(ryster sit Nøgleknippe).

Klara.

Jert Besøg
Har noget saa høitideligt; I ønsker
Maaskee det skulde holdes hemmeligt?

Den hvide Kone
(lægger Pegefingeren paa Munden).

Klara.

I er saa bleg, Jert Ansigt er bedrøvet,
I er vist ikke lykkelig?

(Et dybt Suk og et Blik til Himlen.)

Klara.

Men Eders Adfærd er saa ædel dog,
I kan umulig være kun en Tiener.

Den hvide Kone.

Jeg er af Turnerslægten.

Klara.

O, det ahned
Mit Hierte strax. Tillad mig, kiære Tante!
Lad mig omfavne Jer!

(I det hun vil omfavne den Anden, træder denne saa hurtig tilbage, at Klara intet faaer i sine Arme.)

Klara.

Ak, I er vred!
I undgaaer min Fortrolighed, som dog
Jeg gierne skiænked Eder. Jeg har meget
At spørge Jer; er endnu ung i Huset;
Min Onkel tier, og den gamle Tom
Veed Intet. — Jeg er meget for at læse;
Den gamle Saga, vore Stammefædres
Bedrifter, som de selv har skrevet op
Paa Pergament med broget Munkeskrift
Skal være saa forunderlig. — I kunde
Maaskee vel give mig en Efterretning?

Den hvide Kone.

Kom hen i Ridderſalen næſte Midnat!

Klara.

Vil I ledſage mig derhen, min Tante?

Den hvide Kone.

Der ſeer du mig.

Klara.

Vel! næſte Midnat altſaa?

Den hvide Kone.

Glem ei dit Løvte!

Klara.

Nei, det glemmes ei. —
Men vil I ikke ſætte Jer lidt ned?

Den hvide Kone.

Jeg har ei Ro. Jeg hørte dig ved Harpen,
Dens Toner lokte mig. Syng mig et Vers!
Saa gaaer jeg.

Klara.

Hvilket ønſker I?

Den hvide Kone.

Det ſidſte!

(Idet Klara tager Harpen, ſtiller den hvide Kone ſig hen bag en Stol.)

Klara (ſynger).

Dog i den ſkiønne Have
Ved Floden er en Kirkegaard;
Saamange ſunkne Grave
Med ſorte Kors der ſtaaer.
O ſalig Den, ſom ſlumrer der! —

(I dette Øieblik ſlaaer Klokken Tolv paa Stuehret. Den hvide Skikkelſe bevæger ſig henimod Døren, lyfter et Par Gange hurtig paa Fingeren ad Klara og forlader Værelſet. Man hører hende klinge paa Gangen med Nøglerne.)

Klara.

Gud hvad er det? Hvad ſkulde det betyde?

(Hun lytter med Frygt; i det ſamme hører man langt borte en Marſch af de ſig nærmende Krigere.)

Ak det er William! Det var det, hun hørte!
Vel at hun gik, at i mit Vindue jeg
Kan ſige ham mit kiærlige Farvel,
Og kaſte ham en Blomſterkoſt i Hielmen!

(Hun ſier ind i ſit Værelſe.)

Landeveien, med Skov til den ene Side, Ridderborgen til den anden.

En Flok **Biergſkotter** komme ſyngende.

Til Kamp, til Storm, nu raſk afſted,
Med ſnelle Skridt, med lette Fied,
I Nattens mørke Time.
See, blege Stierne! Brittens Død.
Men Sol ſkal blusſe dobbelt rød
Paa Fieldet frem af Havets Skiød,
Med feſtlig Purpurſtrime.
Som Nattens Rovdyr ile vi

Gaaer, raſte Yuglinger! ei Sorg
Skal klynke feig til Eders Fare.
En Gubbe vogte maa ſit Huus;
Men har I ſeiret — kommer alle!
Her venter Eder Glædens Halle
Med egelsvomfrandſte Kruus.

Klara.

Og om den blanke Heltelandſe
Skal Pigen vikle Roſenkrandſe.

(Hun kaſter Blomſterduſken ned til William.)

William

(ſtiller den paa ſin Hielm).

O ſøde Blomſter! I ſkal ſmykke
Med Eders Buſk den blanke Hat;
Afværge Fiendens Hug i Nat,
Og være Vidner til min Lykke!

(Choret gientages, og Biergſlotterne gaae.)

Anden Handling.

Et Værelſe i Robins Huus.

Han ſidder i en Læneſtol og grunder. **Fanny** ſidder ved Alkoven med noget Haandarbeide, og ſynger for den lille **Betty**, ſom er i Seng.

Tommeliden var ſig en Mand ſaa ſpæd,
I Fingerbols Harniſk var han klæd.
Hans Hielm var hvælvet og hvid og reen,
Det var en udhulet Kirſebærſteen.

Fanny.

See, kiære Mand!

Robin.

Hvad nu?

Fanny.

Den lille Pige,
Hun ſover der ſaa ſødt.

Robin.

Lad hende ſove!
Hun vaagner tidsnok.

Fanny.

Kiære Ven, hvad er det?
Hvad fattes dig? Du er ſaa tankefuld!
Kold tog igaar du Afſked med din Søn,
Mens jeg og Betty græd for William.

Robin

(i andre Tanker).

Hvad ſkrive vi idag? Hvor har du giort
Af Almanakken?

Fanny.

Lille Betty har
I Aftes revet den i Stykker. Kiære,
Bliv ikke vred! jeg kiøber dig en ny
I Overmorgen, naar jeg gaaer til Byen.
Er det ſaa vigtigt dig at vide Dagen?

Robin.

Letſindige! Du ſeer den gule Maane
Med blegnet Anſigt ſvæver over Heden,
Og veed ei, at den tæller dine Timer?

Fanny.

Du ængſter mig. Hvad grubler du? Naar hørte
Jeg ſlige vilde Ord før fra din Læbe?

Robin

(efter en kort Tausbed).

Du ſpotter Faren, William? Du gior vel!
Hvad er da Livet? Er den Skat ſaa ſtor?

Fanny.

Hvor Betty ſmiler!

Robin

(gaaer den til Sengen).

Søde, lille Betty!
Du ſønderrev Tidsregningen i Aftes, —
Betyder det, din Fader ſkal betale?

Fanny.

O hvor jeg er ulykkelig! Har alting
Forvandlet ſig? — Du var en driftig Landmand,
Raſk, ſtærk og munter; elſkte mig, og Alt
Gik godt. Med dine Hænders Arbeid ſkaffed
Du Huſet Velſtand. Strax i Førſtningen
Forſtod du med den ſtiønne velſte Ploug
Som ſelv du opfandt, at behandle Marken

Var flink og arbeidsom. Men ak, desværre,
Dit Ungdoms Liv, Soldaterstandens Vaner,
Formaaede du ei reent at kaste bort.
Det slemme Tærningspil, den Vin!

Robin.

Som vundet,
Ulykkelige Hustru, saa forsvundet.
Velsignelsen er ei ved slige Gaver.
Det er kun Satans Næt, som han udspænder,
Kun Sodoms Æbler, Fanny! purpurrøde
Paa Skallen, men indvendig fyldt med Aske.

Fanny.

Hvi ængster du mig? Aabenbar mig Alt!.

Robin.

Ja det er Tid, jeg kan ei dvæle længer.
Saa hør mig, Ulykkalige! Erindrer
Du fra vort Samlivs første Dage, Fanny,
Den Hule, hist i Høien, ikke langt fra
Det Huus, vi boede, nær ved Waverley?
Ei langt fra Ridderborgen, hvor man sagde
Mo'er Ludlam spøgte?

Fanny.

Jeg har ikke glemt den.
Vi gik den mange maaneklare Nætter
Forbi, naar du i Waverley besøgte
Din gamle Fader og kom silde hiem;
Men der var roligt.

Robin.

Hørte du ei tidt,
Hvad man fortalte dog om Ludlams Hule?

Fanny.

Jo, som saamangen Ammestufortælling.

Robin.

O Fanny! veed du mere nu, end Barnet
I Ammeſtuen, om Naturens Kræfter,
Og om den ſkulte Magt, ſom ſtyrer dem?

Fanny.

Man ſagde, Moder Lublam laante gierne;
Men den, ſom ei til rette Tid og Stund
Tilbagebragte Laanet, fandt man død
I Sengen over den beſtemte Midnat.

Robin (angſtelig).

Skynd dig! Gaae ind — Hvor mange Penge har du?
Jeg gav dig ofte meget. Du har meget!

Fanny.

Min Gud, hvad fattes dig?

Robin.

Hvor meget har du?

Fanny.

Halvtredſindstyve Kroner.

Fanny.

Du Evige!

Robin.

Vered dig paa det Værste!
Jeg holdt det hemmeligt, saa længe muligt,
Nu briſter Dæmningen. — Den velſte Ploug,
Som ſkaffed mig min første Velſtand, laante
Jeg først af Ludlam. Dengang vidſte jeg
End at forbinde Fliden med min Lykke.
Jeg eftergiorde den, og bragte den
Tilbage ſtrax til rette Tid. Saa gik det
Med Sæden; saa med Summen, hvorfor jeg
Har bygget dette Huus.

Fanny.

O gode Himmel!
Saaledes er du kommen til din Velſtand?

Robin.

Ja, til den ſkiønne, klare Sæbeboble!

Fanny.

Gaae! ſælg dit Huus! ſælg al din Eiendom!
Skynd, ſynd dig, før det er for ſilde.

Robin.

Fanny!
Det er for ſilde. Alt er ſolgt — og tabt.

Fanny.

Du eier intet?

Robin.

Jo, — tohundred Kroner.
Jeg ſtolte paa, du havde hundred end,
Saa mangled mig kun Eet!

Fanny.

Er det en Drøm?
Hvad har du giort, Ulykkelige?

Robin.

Hvad
Saa Mangen giorde. Fanny! Ingen Ludlam
Behoves for at friſte Menneſket.
Det gyſelige Lykkeſpil, du ſeer
Det daglig. og dog tvivler du om Herer?
Jeg kunde levet rolig og beſteden,
Da lokked mig det guſtne Haab om Vinding,
Jeg greb i det forræderiſke Sølv,
Skum blev det i min Haand — og jeg er fangen!

Fanny.

Saa hører dig da intet til?

Robin.

O Fanny!
Slet intet. Huſet er for lang Tid ſiden
Alt pantſat, ligeſaa vort Boſtab. Ofte
Jeg laante hos den gyſelige Ludlam;

Robin.

I Morgen før det dages, skal jeg atter
Betale; — jeg har Intet — og maa døe.

Fanny

(med kærlig Ild).

Min elskte Husbond! (Omfavner ham.) Nei, du skal ei døe.
Har jeg fornærmet dig og giort dig Uret?

Robin.

Hvad vil du?

Fanny.

See, der mangler i din Sum
Halvandethundred Kroner.

Robin.

Ingen Udvei!

Fanny.

Jeg gaaer!

Robin.

Hvorhen?

Fanny.

Til Ridderborgen!

Robin.

Den stolte Turner agter ei din Bøn,
Han hader mig. Er William ei min Søn?

Fanny.

Glem, elskte Robin, Sorgen!
Jeg skaffer Trøst,
En qvindlig Taare smelte skal hans Bryst.

Robin.

O Fanny skiælv!
Tomhændet kom jeg nys fra ham tilbage.

Fanny.

Det er ei let at trygle for sig selv;
Men Ild for dig skal give Kraft min Klage.

Robin.

Evige Miſkundhed!
Skuer du naadigt ned?
Styrker i Dødens Harm
Fader, din Arm?
Venlig en Engel her
Har en Forbryder kiær;
Redder en Engels Bøn
Kummerens Søn?

Fanny.

Haabet forſvinder ei,
Lyſer paa Livets Vei.
Skaaner tidt Stormen ei
Svageſte Siv?

Begge.

Haabet forſvinder ei,
Lyſer paa Livets Vei.
Stormen nedbryder ei
Skiælvende Siv.

Og snart skal i den øde Ørk
En venlig Hytte staae!

Fanny.

Som Eva med vor første Fader
Den stienne Hauge jeg forlader;
Men trøste skal mit huldre Moer,
Og glad vi dyrke fremmed Jord.

Begge.

Kiærlighedens Trøst er stor.
Selv paa golde, skyggefyldte Stæder
Vorer Haabets Blomst i {Fader / Moder} glæder.

(De gaae.)

Værelse paa Ridderborgen.

Sir Harry. Miss Klara. Sir John Bull sidder ved et lille Bord og spiser.

John Bull.

Naar I tager i Betænkning, Miss, at jeg skal hiem endnu i Nat, saa vil I ikke undres over, at jeg reiser tidlig bort, og at jeg tager lidt Spirituosa og Animalia til mig, af Frygt for den febrile Aftenluft.

Klara.

Vel bekomme Eder, Sir!

John Bull.

Man siger, forelskede Folk har ingen Appetit; men det er Løgn. Man har aldrig meer Appetit, end naar man er forelsket. Det er let at begribe: Hiertet banker stærkere, Hiertet staaer i Forbindelse med Lungerne ved Arteria pulmonalis; Lungerne trykke Mellemgulvet, Mellemgulvet hænger sammen med

Tarmene; Tarmene ſtrige, og naar Tarmene ſtrige, maa man have Mad.

Klara.

Det er billigt.

Sir Harry

(i Lænestolen ved ſin Pibe).

Lutter Humor, Klara! Lutter Humor. Som jeg ſiger dig: Et forſlaget Hoved ſidder der paa min Ven Sir John Bull.

John Bull.

Naa, Eders Skaal! En Ven ſom en Herkules, en Pige ſom en Adonis; — hvad mangler endnu John Bull for at være det lykkeligſte Menneſke?

Sir Harry.

Pigens Samtykke, Sir John!

John Bull.

Ja! og lidt mindre Omfang, Broder Harry! Deri ſtikker det! Hun er af denne Verden, hun forlanger Smekkerhed. Hvor

Klara.

I gaaer hurtig tilværks, Sir!

John Bull.

Vil du leve som en Prindsesse, saa kom! Spleen har jeg ikke. Jeg havde en Onkel, som hængte sig, fordi han havde for mange Guineer, og en Broder, som druknede sig, fordi han havde for faa. Jeg holder Middelveien mellem Galgen og Vandet. Vil du være min Halvedeel?

Klara.

Det vilde være for meget for mig, Sir!

John Bull.

Lad alt Nationalhad fare. Du gier Engellænderen Uret. Føi ham bare lidt, saa skal du see, hvor artig han bliver. Giv ham Frihed paa Søen til at kapre, hvad han vil; giv ham Skotland og Irland, giv ham Øerne i Vestindien — giv ham Asien og Amerika, giv ham Afrika og Landene i Sydhavet! Giv ham alle de Gnallinger, som ligge rundt omkring i Europa: Sicilien og Sialland, Sardinien og Fyen, Maltha og Anholt, og hvad det Djævelskab hedder! God dam! han forlanger ikke meer. Og jeg er fornøiet, naar jeg faaer dig, og beholder, hvad jeg har.

Klara.

I maa undskylde, Sir! at jeg endnu ikke kan give Eder bestemt Svar.

Sir Harry.

Klara! Du faaer ingen bedre Ægtemand. Han er saa god, som Dagen er lang.

Klara.

Bedste Morbroder! maa jeg tale et Ord med Eder i Eenrum?

John Bull.

Det var ret! Der maa overlægges og voteres i Parlamentet. Midlertid sidder jeg her udenfor, spiser Beafsteak, drik-

ker Porter, og lader Eder gjøre, hvad I vil. Kommer du tilbage og giver mig Ja? Godt. Faaer jeg Nei? Slemt. — Men jeg bænger mig ikke, det har jeg forsvoret. Jeg er killen, Jeg kan ikke taale Noget om Halsen, derfor gaaer jeg med fort Baand i Skiorten. Jeg drukner mig ikke! Jeg har Vandskræk! Jeg er bidt af en gal Hund. Jeg er Stoiker i Tankemaade, en Epikuræer i Levemaade og en Cyniker i Handlemaade. Dette Glas tømmer jeg imidlertid paa Eders Sundhed.

(Sir Harry og Miſé Klara gaar.)

John Bull

(alene ved Bordet).

O hvor det dog er ſkiønt at have
Himmelens Gave,
Herlige Fieldſlot, rummelig Have,
Trivelig Mave!
O hvor det dog er ſkiønt at have
Alting fuldſtændigt og godt.
Af, men hvad hiælper den hele Gave?

John Bull.

Hvad vil hun? Mon det er en Pige her i Huset?

Fanny.

Tienerinde, min Herre! Kunde jeg ikke maaskee faae Sir Harry i Tale?

John Bull.

Jo i Morgen, mit Barn!

Fanny.

Jeg maa endelig tale med ham i Aften, min Herre!

John Bull.

Det gaaer ikke an, han har Forretninger.

Fanny.

Hvert Øieblik stiger min Angest. Hav den Godhed, min Herre! beed ham at komme ud et Øieblik!

John Bull.

Da havde jeg noget at giøre. Der delibereres om Sager derinde af yderste Vigtighed.

Fanny.

Kommer han ikke, saa har jeg for evig tabt min Mand.

John Bull.

Bliver han der ikke, saa har jeg for denne Gang tabt min Kone.

Fanny.

O min Herre! De har Synd af at spotte en Ulykkelig.

John Bull.

Jeg spotter Ingen. Men nu skal I lade mig have Ro. Der er Tid nok til at tale med Manden i Morgen, naar jeg er borte.

Fanny.

Nei, nei, jeg gaaer ikke uden Trøst; uden at bringe min ulykkelige Mand et Redningsmiddel.

John Bull.

Et Redningsmiddel? Hvad fattes ham? Skal han have

noget af Froken Klaras Haandapothek? Rhabarbra? Campher? Dyvelsdræk?

Fanny.

Hvis ikke Sir Harry gior os et Laan, saa ere vi grændseles ulykkelige.

John Bull.

Et Laan? Hvad for et Laan? I vil dog ikke laane hans Søsterdatter?

Fanny (sukkende).

Det er et Pengelaan, Sir!

John Bull.

Penge? Ikke andet end det. Er det noget at giøre saadan Blæst for? Hvormange skal I have?

Fanny.

Det vilde blive for vidtløftigt at udvikle Eder —

John Bull.

Jeg er heller ingen Ven af Vidtløftigheder; jeg er vidtløf-

John Bull.

Dumme Streger. Staae op! Gaae Jeres Vei! Nu er jeg ikke stemt til at høre Velsignelser.

Fanny.

Er det en Drøm? Vil I virkelig laane os disse Penge?

John Bull (lytter).

Der kommer han tilbage! Nu gjælder det at holde Ørene stive.

Fanny.

Modtag endnu engang min —

John Bull

(stamper i Gulvet).

Hør Kiælling, gjør mig ikke gal i Hovedet! Vil du gaae?

Fanny.

O min elskte Robin! du er reddet. Himlen velsigne Eder, min Herre!

John Bull.

Det er da en Satans Mund, der sidder paa den Kiælling!

(Fanny gaaer).

Sir Harry kommer forlegen.

Min gode Ven!

John Bull.

Nu, Broder Harry? Nu?

Hvad synes Pigen om mig?

Sir Harry.

Hvad hun synes?

Jh nu, hun synes intet uden godt.

John Bull.

Det er mig kiært. Saa vil hun ægte mig?

Sir Harry.

Hun veed, at du er riig, at du er brav;

En ioierlig, godhiertig Bulderbasse;

Tilgiv mig, Broder, det er hendes Ord!

John Bull.

En loierlig godhiertig Bulderbasse?
Det kan jeg lide; det er altid godt Tegn,
Naar Pigerne bli'er næsviis. Svar igien:
Hun er en sød, veemodig Violin!

Sir Harry.

Hun siger, at hun aldrig kunde ønske
Sig bedre Mand end dig —

John Bull.

Det er mig kiært.

Sir Harry.

Ifald hun vilde gifte sig.

John Bull.

Ifald?

Sir Harry.

Men — da hun synes, at det er for tidligt —

John Bull.

Forſtaaer du mig? Jack! Tom! hvor er min Kleppert?

Tom kommer.

I Stalden, Sir!

Sir Harry.

Tilgiv mig, Broder John!
Det er ei min Skyld.

John Bull.

Din Skyld, at jeg giver
Din Søſterdatter Kurven? Nei, naturligt.
Du er vel ikke gal! — Er Mæren ſadlet?

Tom.

Den ſtaaer parat.

John Bull.

God Nat, min Kammerat!

Sir Harry.

Du ſtilles dog vel ei med Vrede fra mig?

John Bull.

Paa ingen Maade! Jeg har al Reſpekt
For dig og for din lille Søſterdatter;
Men ægte hende, Bro'er, det kan jeg ikke;
Jeg har min Aarſag.

(Raaber ud af Vinduet:)

Jack, træk Heſten frem!
Farvel, min Bro'er! Du glemmer dog vel ikke
Snart at beſøge mig?

Sir Harry.

Nei, ſikkert ikke!

John Bull.

Tag lille Klara med! Det er mig kiært,
Ifald jeg ellers kan fornøie hende
Paa andre Maader; men med Ægteſtabet,
Forſtaaer du mig, der bliver intet af.

Farvel! — Jack! Jack! God dam! jeg la'er dig hænge,
Hvis du ei ſtynder dig. Glem ikke Kurven!

(Han tager en Muffe, der ligger paa Stolen, ſtikker den under Armen og vil gaae.)

Sir Harry.

Hvad tog du der?

John Bull.

Min Hat.

Sir Harry (ſmilende).

Miſs Klaras Muffe!

John Bull.

En Muffe? Jeg er gal. Den ſorte Farve
Bedrog mig.

(Kaſter den hen og ſtamper ad Sir Harry, ſom vil følge dam.)

Bliv du der! Jeg vil ei følges!
Jeg ſætter aldrig meer min Fod i dette
Fordømte Huus! Gaae til din Søſterdatter!
Du er en gammel Mahæ, og jeg er

Sir Harry.

Hun bad mig saa indstændigt og saa venligt,
At maatte gaae i Nat til Ridderſalen,
Jeg — tillod det; hun gaaer derhen i Nat.

Tom.

Hvad vover I? Erindrer I ei, hvad
Der selv er hændet Jer i denne Sal
For femten Aar?

Sir Harry.

Jo, meget vel. Fra den Tid
Staaer Salen lukt. Men skal den altid staae
Som et afskyes Spøgelsegemak,
Der gior min Borg berygtet og forhadt?
Hun frygter ei. Du siger selv, Gienfærdet
Har ofte mødt paa Gangen hende; hilst
Med Venlighed. Maaskee er Klara Den,
Der er bestemt til hurtig at opdage
En Hemmelighed, som i hundred Aar
Var skiult med Rædsels frygtelige Tæppe.

Tom.

I vover meget, Sir!

Sir Harry.

Jeg vover intet.
Jeg haaber, at det alt er Selvbedrag,
En panisk Skræk, der har indsneget sig
I Borgens Krog, som yngler kun i Mørket,
Og som forsvinder i sit eget Mulm,
Naar Kiækhed nærmer sig med sine Fakler.

Begge.

Naar Mørket slukker Aftenrøden
Og synker over Dal og Krat,
Da staaer som Billede paa Døden
Den høie, stierneklare Nat,

Tilkvidre Hjerter. Haab og nye.
O Nat! Du Billede paa Sorgen,
Hvi skal jeg da din Rædsel skye?
Med Rosen aabner sig i Morgen
Mit Haab for Straalerne paa ny!

(D

Tredie Handling.

Udenfor Robins Huus.

Bord og Bank.

Robin alene.

Jo længer Fanny udebli'er, desmeer
Det gyser i mig. Aftenen er kold,
Skiøndt dog det burde være luunt Sanct Hans Nat.
Mørkt vil det ikke blive.
Man tænker det er Dag endnu, saa er det
Dog vel ei langt fra Midnat. Og imorgen,
Imorgen Klokken tre,
Naar Østerstiæret seirer over Vestens
End neppe slukte Stin; naar alt, hvad aander
I Dynen hyller sig for Morgenkulden —
Da skeer Henrettelsen! da skeer den, hvis
Jeg bringer ei de firehundred Kroner,
Og lægger dem i Lublams kolde Haand.
O kom, min Fanny? Sover du, min Betty?

(Han seer ind af Vinduet).

Ja sødt! Du kiender ei din Faders Uro.
Hvert Øieblik den vorer, som paa Skibet
Den salte Død, uagtet Pumpen gaaer.
Alt Vandet staaer til Hagen; — end et Blund,

Saa har mit Fartøi endt ſin korte Gang,
Og hvor er da det Anker, ſom kan redde?
(Han ſætter ſig ved Bordet og ſtøtter ſit Hoved til ſin Haand.)

George kommer med Tornyſtren paa Ryggen, ſyngende:

Piben lyder, Trommen ſkralder,
Nu afſted til munter Dyſt!
Kort kun er den raſſe Alder,
Skynd dig, Landsmand, før du falder,
Lev dit Liv med dobbelt Lyſt.

Bange Sorg, og Frygt for Døden
Svinder ved Kartovens Larm;
Blusſende, ſom Morgenrøden,
Staaer Soldaten, ſpotter Døden,
Møder Faren med ſin Barm.

Feighed ved den lave Hytte

Robin.

Velkommen, George!
Ja, jeg er Bonde, her du seer mit Huus.

George.

Det var da Fanden! Du et Huus! Du Bonde?
Fy skam dig, Robin! Sneglen har et Huus!
Du Bonde? Nu man skal dog ingenting
Forsværge her i Verden; men det vilde
Jeg dog vel svoret paa, naar vi i Flandern
Sad ved et Træ i Leiren; naar du stjød
Kasketten op paastraa, og lod paa Trommen
Den lette Tærning klinge! Eller naar,
Med Blus paa Kinden af den gamle Viin,
Vi fulgte Fienderne med spændte Bøssер
Og stjød dem Kappelær af Hælene.

Robin.

Ungdom og Viisdom følges sjelden ad.

George.

Det gjør de vel i! Viisdom fik sin Helsot,
Den er kun slet til Beens. Men er det rigtig
Dig selv med det bedrøvelige Ansigt?
Kom lad lad mig see! Jeg troer dog, det er dig.
Men hvor er nu de martialske Øine,
De skarpe Træk? Behængt med Dovenfedt!
Og Dovenfedtet atter blegt indsvøret
Med Angest for at miste Lænestolen,
Kjødgryden og den magelige Rede.

Robin.

Du er endnu den samme vilde Knægt,
Som for en Snees Aar siden.

George.

Det var baarligt
Bevendt med mig, ifald jeg ikke var det.

(Han slaaer Ild og tænder sin Pibe.)

Robin.

Hvor vil du nu hen?

George.

Kampen er mit Land,
Og hvor der er en Helt, der er min Herre.
Den, som betaler meest, den tiener jeg;
Og hvad jeg tiener, oder jeg. Hvis ei
Der leved Folk som jeg, saa gik Naturen
Tilsidst af Stilstand i Forraadnelse.

(Han kaster en stor Pengepung paa Bordet.)

Robin.

Hvad har du der?

George.

Femhundred gamle Kroner.

Robin.

Ei, du er rig!

George.

Ja lige fra i Aftes!

George.

Ei, du har Tollerance, Taalerads!
Hvad er det nu, de Lærde kalde det?
Naa, paa fornyet Bekiendtſkab!

(Klinker.)

Robin.

Tak!

(De drikke.)

Din Viin
Er meget god.

George.

Ifald ſaa er, ſaa maa
Der ſynges til den. Drik foruden Sang
Er ſom en deilig Mund foruden Kys!

Robin.

Jeg kan ſlet ingen Viſer udenad.
Jeg har ei ſiunget Muntert nu i lang Tid.

George.

Det kan jeg tænke! Alle ſkiønne Kunſter
Har han paa Hylden lagt. Fy ſkamme dig!
Har du forglemt den gamle Viſe, ſom
Vi ſang ſaa ofte, mangen kiølig Aften
I Brabant, naar den trinde ſlamſke Pige,
Med røde Kinder og med gule Lokker
Kom ind og ſatte ſkylte Glas paa Bordet?

Robin.

Jeg troer, jeg kan den.

George.

Vel, den maae vi ſynge!

(De ſætte ſig; George klemler i begge Øiegne og ſynger:)

Vil du være ſtærk og fri,
Præs de røde Druer!
Vil du ſtaae Fortuna bi,
Nær din Ungdoms Luer!
Fro til Kampen ile vi
Da, naar Faren truer;
Hilſe paa vor Blomſterſti
Jomfruer og Fruer.

Robin.

Kort kun er den grønne Vaar,
Livets Timer ile;
Snart den hvide Vinter ſpaaer
Om den lange Hvile.
Men ſelv under ſølvgraae Haar
Rød kan Kinden ſmile,
Og hvor Bacchus Bæger ſtaaer,
Træffer Amors Pile.

Begge.

Lær af Roſen i ſin Lund
Purpurvarm at fryde!
Lær i Kampens raſke Stund
Fiendens Landſe bryde!
Ingen Plet paa Jordens Rund
Reent er uden Lyde;
Den er lykkelig, ſom kun
Ret forſtaaer at nyde.

Robin.

Hvor underlig den gamle Sang har ſtemt mig!
Den minder mig om mangen lyſtig Time,
Som længſt forſvandt, ſom kommer aldrig meer.

George.

Og hvorfor aldrig meer? Er du alt død?

Er du et Gienfærd alt, som seer tilbage
Paa Livet fra din Grav?

Robin (klinker).

Din Skaal, min Broder!
Du lader til at være lykkelig!
Jeg var maaskee det paa en anden Maade,
Hvis det var Skiæbnens Villie.

George.

Nu, saa maa
Du friste Skiæbnen. Hvordan staaer du dig?
Er det dit eget Huus?

Robin.

Det kaldes mit.
Jeg har et yndigt Barn, en kiærlig Hustru,
Det er min bedste Rigdom.

George.

Ja, ja, ja!
Det er ret godt for Krigen og for Hæren,
At der anlægges rundt Børnefabriker.
Der flydes meget bort imellem Aar
Og Dag; det Hul maa atter fyldes. Men
Du havde jo en ældre Søn?

Robin.

Ja, med
Min første Kone. Han er nu Soldat.

George.

Det kan jeg lide. Nu Bellonas Skaal!
Man sige hvad man vil, det er en Dame,
Som er al Ære værd. Vel har hun Fregner
Og Kopper, naar man stuer hende nær ved;
Men Hielmen klæ'er forbandet godt; og Panden
Er majestætisk, Næsen kongelig.

Robin (drikker).

Forvar din Pung, den kunde komme bort.

George.

Saa blev jeg ei utrøſtelig for det.
Jeg agter ei det Mammon. Vil du vinde
Dem fra mig? Vil du ſpille Tærninger?

(Han tager Tærninger af ſin Lomme og koſter paa Bordet.)

Robin (gyſer).

Hvorledes?

George.

Vil du ſpille Tærninger
Om hundred Kroner? Hvis du vinder dem,
Skal det fornøie mig, og taber du,
Saa ſkal det ikke græmme mig. Du ſidder
I Velſtand, hvad er det for dig?

Robin (ofſiees).

Min Gud!
Er det en Styrelſe fra dig? Ham nytte
De intet — Hvis jeg vandt? — Den arme Fanny!
Hun tøver, kommer viſtnok trøſteløs;

George.

Godt! Saa lad os lægge
Dem begge her paa Bordet da.

Robin (sukker).

Velan!
Om hundred Kroner høieſt Dine.

George.

Rigtig!
Jeg vil begynde. (Kaſter.) Fem og Tre er Otte!

Robin (ængſtelig).

Hvad? Otte? Det var høit.

George.

Nu?

Robin

(glad efter at have laſtet).

Serer alle!

George.

Der vandt du hundred Kroner. Om igien!

Robin.

Nu vel! (Sagte:) Kun eengang til, du gode Skiæbne!
Saa aldrig mere Tærning i min Haand.

George.

Kaſt nu! Ovit eller dobbelt!

Robin.

Ja!

George.

Saa ſkynd dig!

Robin.

Ja!

(Kaſter med ſtigende Glæde.)

Fem og Fem er Ti.

George.

Det var forbandet!

(Koſter.)

Men Ser og Fem er Elleve. Ovit!

Robin (nedſlaaet).

Ovit!

George.

Det varer mig for længe. Skal vi tage
Engang for alle, Bro'er, om hvad du har
I Pungen?

Robin (ſpændt).

Ja!

(Det lille Barn vaagner derinde og graader.)

Af Barnet vaagner!

George.

Nu,
Hvad ſiger det?

Robin.

George.

Hvad
Har Gud at gjøre med Hazardſpil? (Kaſter.) Een —
Og To er Tre. Eet Øie meer end du.

Robin
(med et Skrig).

Kun Eet?

George (rolig).

Jeg bruger ingen fleer.
(Han tager Pengene).
Nu da,
God Nat, min gamle Kammerat! Jeg vil
Ei holde dig. De kalde dig derinde.
Den Lille ſkriger.

Robin
(griber ham i Bryſtet).

Nedrige Bedrager!
Giv mig min Pung igien.

George.

Saa ſagte, ſagte!
Du river mig Rabatterne fra Kiolen.

Robin (raſende).

Jeg river dig dit Hierte ud af Livet,
Fordømte Karl!

George
(vrider ſig fra ham).

Den lille Draabe Viin
Har giort ham ør i Hovdet alt.

Robin
(ſpringer ind i Forſtuen og henter ſit Sværd).

Her ſtaaer jeg!
Død eller Penge! Giv mig dine Kroner;
Hvis ikke tag mit Liv.

George (vaagner).

Nu vaagner jo
Det martialſke Væſen pludſelig.
Det kan jeg lide. Vel! En lille Prøve.

(De fegte. George ſaarer Robin, han tumler hen paa Barken.)

George.

Traf det?

Robin.

Jeg haaber, jeg har nok.

George.

Aa Snak!
Det var jo kun et Stik ved Nøglebenet.
Det bløder ikke ſtærkt.

Robin.

Jeg føler det.

George.

Det gier mig ondt for dig, min Kammerat!
Men paa min Siæl, det var din egen Skyld.

Som dig, saa synger jeg, ifald jeg kan,
Det sidste Vers af hvad vi nylig sang;
Og det vil jeg nu synge dig til Afsked:

Falmer hen den skjønne Mø,
Som du nylig kyste;
Skal du ei paa Verdens Ø
Længer dig forlyste;
Blomsten visner, Kjød er Hø,
Høet maa man høste;
Engang skal vi alle dø.
Lad saa det dig trøste!

(Han lægger Pengene paa Bordet og gaaer.)

Fierde Handling.

Værelſe hos Robin.

Fanny. En Læge.

Fanny.

Saa kan jeg være vis derpaa, Hr. Doctor!
At Saaret ei er dødeligt?

Lægen.

Og derfor, tænker jeg det er vel bedſt,
At ſtille Uhret over Klokken tre,
Naar næſtegang han ſlumrer ind. Naar da
Han vaagner, vil han troe den fæle Stund
Er overſtaaet. Er først Frygten borte,
Saa er vel ogſaa Hiælpen nær. Ei ſandt?

Lægen.

I taler ſom en ſnild, erfaren Kone.
Har I ſtuderet Medicin?

Fanny.

Nei, aldrig.

Lægen.

Man ſkulde troe det. I det mindſte har I
Dog læſt endeel om Phyſiologien?
Pathologien er Jer velbekiendt!

Fanny.

Paa ingen Maade. Hvad jeg ſiger, lærer
Jo ſund naturlig Menneſkeforſtand.

Lægen.

Ja ſeer man vel! Og Menneſkeforſtand,
Den læſer man ſig ikke til af Bøger;
Det har jeg ſelv erfaret.

Fanny.

Min Herr Doctor!
I er en god, en hiælpſom Mand, det veed jeg,
Og I vil hiælpe mig i Nødens Time.
Seer I — jeg maa forlade Jer, forlade
Min ſtakkels Mand! Jeg maa et Ærinde ud,
Saa ſilde ſom det er.

Lægen.

Gaae I med Gud!
Han er forbunden; nu beroer det kun
Paa, at han ligger ſtille. Hvad iſær
Nødvendig fordres, er, at ſmukt han holder
Affecten i Fornuftens ſtramme Tøile.

Naar I er borte, vil det bedre ſkee,
Saa falder alle Suk, Lamentationer,
Haandtryk, og Blik, og hvad det hedder, bort.
Gaae I! jeg ſkal nok vaage ved hans Seng.

Fanny.

Gud lønne Jer! jeg kan det ei.

Lægen.

Ei hvad!
Enhver kan komme let paa Knæene
I diſſe Tider; jeg forlanger intet.
Min Datter Fikke har Jer dog ſaa kiær;
Hun lærer meget af Jer; ſidder tidt
Og ſladdrer med Jer, naar I ſtrikker Strømper.
Ei ſandt? Den Pige lover godt?

Fanny.

Tilviſſe!

Lægen.

Gaae I med Gud! jeg ſkal nok vaage for Jer!

Lægen.

Jeg læser aldrig for at more mig,
Men for at lære noget.

(Robin kalder.)

Ja! ja! ja!
Nu kommer jeg! Naar slig en Patient
Faaer sig et lille Fluestik ved Halsen,
Saa troer han strax, det hele Solsystem
Er kommet af sin Ligevægt. Taalmodig!

(Han gaaer.)

Fanny (alene).

Det er besluttet! der maa voves alt.
Jeg gaaer i Mørket ud til Ludlams Hule.
Snart er det Midnat. — Dette lille Guldkors,
Som salig Moder gav mig, da hun døde,
Jeg lægger til de Hundredoghalvfems!
Og Bettys lille Skee, og Sølvmedaillen
Af hendes Sparebøsse! Mine Klæder,
Mit Silketørklæd og det fine Lagen
Fra Brudesengen. Ak det kan vist ei
Forslaae; det gior ei firehundred Kroner;
Men saa skal mine Suk og mine Taarer
Og mine varme Bønner giøre fyldest
For Manglen i den fyldte Sum. Og hvis
Det ei kan være andet — nu, saa vil
Jeg gierne døe for dig, min Robin, hvis
Mit Liv kan redde dit!

Farvel min Mand! min Elskelige!
Din Fanny gaaer i Graven glad for dig.
Ak stakkels Betty! arme Pige!
Skal aldrig meer du favne mig?
Tie, Fanny! Lad ei Taaren rinde,
Om end i Hulen flyde skal dit Blod!
Nu gielder det at vise Mod
Og Troskab som en Ægtekvinde.

Farvel min Mand, min Elſkelige!
Din Fanny gaaer for dig i Graven glad.
Og du, min Betty, arme Pige!
Hiſt ſkal vi aldrig ſkilles ad!

(Hun gaaer.)

Ridderſalen paa Borgen.

Gammel gothiſk, ſtor og hvælvet. Et ſtort Bord af Ibenholt med dreiede Sneglebeen ſtaaer midt paa Gulvet, opfyldt med Manuſcripter og Pergamentsruller.

Klara kommer med en Vorſtabel.

Her er jeg da! End ſmerter det min Haand,
Saaledes har jeg maattet dreie Noglen.
Det lader til, her har ei været Folk
I mange Aar. Dog har i Nat min Tante
Beſtilt mig hid. (Smilende:) Min gode Onkel Harry!

I Staal, som halve Guder,
Med Blus paa Kind;
Fra farvebrændte Ruder
Flød Solens Skin.

Hvor er den gamle Vælde?
Mon Kraften døer?
End staae de stærke Fielde
Saa høit som før;
Men længe sank i Dalen
De visne Løv;
Nu sørger Ridderſalen,
Bedækt med Støv.

Mon jeg vel sørge skulde,
For her var skiønt?
Snart svinder Vintrens Kulde
For Vaarens Grønt.
Hvi klynke blandt de Døde
I Gravens Læ,
Naar nye Frugter gløde
Paa Livets Træ?

(Hun sætter sig ved Bordet.)

Her ligge disse gamle Skrifter! Ja
Hvis blot man kunde finde Mening i dem.
Det maa min Tante hiælpe mig lidt med.
Man kan ei see! — Jeg tage vil den store
Sølvlyseſtage der paa Gulvet; tænde
Dens Lys, og slukke saa Vorſtabelen.

(Hun tænder de tre Lys.)

Hvad ligger der? Et gammelt Pergament,
Heel tæt beſtrevet, og med mange Pletter
Af Fugtighed. (Læser:) „Balladen om Fru Klara,
Det hvide Gienfærd, paa det gamle Blackſtone."

Blackſtone? Det er jo dette Slot! Om Klara,
Min Navne? Tante hedder ogſaa Klara.
Det Navn maa være gammelt i vor Slægt.
Den maa jeg læſe! Men den er udſlettet
Paa mange Steder. Det vil koſte meget
At faae en Mening ud deraf.

(En ſagte Muſik, ſom Klara ikke mærker, begynder nu, naar hun tier, og hører op, naar hun taler.)

(Hun læſer:)

„Hør du, ſom finder Tiden lang
Ved Lampens blege Lue!
Jeg ſynger dig en gammel Sang
Om Borgens første Frue.
Hun glimred rigt i Ædelſteen,
Nu ligger hendes møre Been
I linnedhvide Klæder
Bag Fiælen, hvor du træder."

Hiælp, Himmel!

(Hun ſpringer op med Pergamentet i Haand.)

Atter udſlukt, atter uden Mening.

(Muſiken ſiger og udtrykker Lidenſkab.)

Uagtet alle mugne Pletter, al
Udviſkning, maa jeg giætte mig til Reſten.

(Læſer:)

„Fitz Owen hen til bratte Strand
Har lokket hendes Ægtemand.
Nu ligger han begravet
Hvor Stenen ſtaaer i Havet.

(Stærke truende Toner.)

Hvad maa jeg høre! Hundred Gange ſaae jeg
Den høie Steen imellem Bølgerne,
Naar jeg om Aftnen ſtod ved Solens Nedgang.
Tidt ſad en Maage der og ſkreg ſaa fælt
Og ſtirred hen paa mig. — Her bliver Skriften
Saa rød ſom Blod, men mere tydelig:

(Læſer:)

„Retfærdigheden ſlumrer ei,
Snart følte hun det værre;
Hun maatte gaae den ſamme Vei,
Som hendes Ægteherre.
Her Boleren i Nidkiærhed
Har hende ſtødt med Dolken ned.
Hun laae med blege Miner
Bag blodige Gardiner:

(Sørgetoner.)

En Kiſte nu bag Alteret ſtaaer,
Kun fyldt med Gruus og Stene;
Men hver en Nat Fru Klara gaaer
Sørgmodig og alene.
Til Straf for hendes Ødſelhed
Af Vindetrappen op og ned
Aarvaagent maa hun trippe,
Med huſligt Nøgleknippe.

Blackstone? Det er jo dette Slot! Om Klara,
Min Navne? Tante hedder ogsaa Klara.
Det Navn maa være gammelt i vor Slægt.
Den maa jeg læse! Men den er udslettet
Paa mange Steder. Det vil koste meget
At faae en Mening ud deraf.

(En sagte Musik, som Klara ikke mærker, begynder nu, naar hun tier, og hører op, naar hun taler.)

(Hun læser:)

„Hør du, som finder Tiden lang
Ved Lampens blege Lue!
Jeg synger dig en gammel Sang
Om Borgens første Frue.
Hun glimred rigt i Adelsteen,
Nu ligger hendes møre Been
I linnedhvide Klæder
Bag Fiælen, hvor du træder."

Hiælp, Himmel!

(Hun springer op med Pergamentet i Haand.)

Der? Ja ved Himlen, Bræderne var løse!
Det mærked jeg jo tydeligt. Gud! stod
Jeg paa min Oldemoders Liig?

(En sagte Sorgemusik.)

Nu maa
Jeg læse meer. Det er en gyselig,
En svar Misgierning, som desværre jeg
For silde skal opdage. — Pergamentet
Er plettet her; jeg kan slet ikke læse
Det ret. Her er det atter læseligt.

(Læser:)

„Da hendes Barn nu døde snart,
Fordi hun ei det heged;
Og da med hendes Flaneart
Hun Hierterne bevæged;
Da —"

Gienfærdet

(under Mellemklang af gyselige Sorgetoner).

Klara! Frygter du
En luftig, let, en ulykfalig Skygge?
O ſkiænk mig atter Ro!
O ſkiænk mig atter Ro! Du kan, du kan!
Begrav de trætte Been! — (Peger paa Gulvet.)
Her ligger jeg, med Strikker ſammenſnørt;
Mit arme Hoved ſkiændigt bundet ned
Mod Hælene. Tinkiſten er ſaa trang!
Begrav i Chriſtenjord din Stammemoder!
Du redder mangt et Liv!
Thi nede — dybt i Hulen — kold og grum, —
Som Havets Bølge, der har dræbt min Husbond,
I Morgendæmringen — jeg myrde maa,
Som følesløs Natur,
Mens Hiertet brænder hisſet i ſin Skiærsild.
Forløs mig!
Bring mine ſtøvbedækte Been til Graven!
Lad Siælemesſer ſynges over mig,
Forbi den fæle Ludlams Hule!
Men ſkynd dig,
Før Morgenhanens Gal!
Hvis ei dit Smiil forvandler ſig til Taarer.
God Nat!
Jeg kommer aldrig meer, hvis ſelv du vil.
Red mig en Seng af fire lange Fiæle!
Jeg er ſaa træt!
Farvel!

(Hun ſynker i Jorden.)

Klara.

O Himmel, Hiælp! Maria! Alle Helgen!

Sir Harry Turner, med **Tom** og alle Borgens Folk kommer med Fakler. **Borgkapellanen** foran med et Regelſekar.

Chor.

Hun ſkriger! Ak den Arme!
Maria ſig forbarme!
Hun ligger bleg paa Jorden der.
Hvo vover ſig vel nær?
Gaae, Broder Martin, I foran!
I er en from, behiertet Mand.
Om Helved end vil ſpøge,
Kan dog os Himlen frie.

Munken.

Jeg vil begynde med at røge —
Vil læſe Litanie.

Sir Harry (til Klara).

Bedſte Klara, elſkte Datter!
Tving din Angſt, reis dig atter!

Klara
(som har fattet sig noget, peger forfærdet hen for sig og siger):
Der sank hun ned!

Sir Harry.
Hvem, elskte Klare?

Klara
(slaaer Hænderne sammen).
O Gud, hvad maa jeg aabenbare?

Tom.
Her er ei Stedet, her er ei Tiden.
Dvæle vi her, da Glæde, kun liden,
Finde vi skal!

Sir Harry.
Alt kan i Fred man afgjøre siden;
Lad os forlade den rædsomme Hal.

Chor.
Lad os forlade den rædsomme Hal.
(De gaae.)

Femte Handling.

Ludlams Hule.

Mørkt.

Fanny alene.

Her er jeg da! Derhenne hvælver ſig
Den gyſelige Hule. Der kan ikke

Ei for at vinde dit Mammon hun rørte
Dristig ved Randen af sneehvide Brønd;
Kun hendes ængstlige Bønner du hørte,
For at afbede den Elskedes Synd.
Vær nu ei grusom! Tag hvad vi eie!
Skaan kun hans Blod!
Men — hvis kun Blodet kan Brøden opveie, —
Vel! til at dø for min Mand har jeg Mod!

(Med Hænderne forslagte paa Brystet, venter hun sin Elskede. Man hører Regnet pusle i Baggrunden.)

Fanny.

Der kommer hun. O Himmel, staa mig bi!

Den lille **Betty** kommer grædende.

Moder! Moder! hvor blev du af?

Fanny (springer op).

Hvad hører jeg? Min Bettys Røst!

Betty.

Der er du!

(Løber hen og omfavner hende.)

Fanny.

Betty, mit elskte Barn! er det en Drøm?
Er det dig selv?

Betty.

Betty gaae med Moder! Betty tør ikke blive hiemme hos den fremmede Doctor!

Fanny.

Hvorledes kom du her den lange Vei?

Betty.

Betty fulgte Moder i Hælene. Kom, Moder! Ikke gaae ind i den fugtige Hule.

Fanny.

Ulykkelige!

(Tager hende i sine Arme og kysser hende.)

O min Gud! var det
Fordi jeg ſkulde ſige dig det ſidſte
Farvel, mit elſkte Barn?

Betty.

See, ſøde Moder!
Den ſmukke hvide Frue, ſom der ſidder
Paa Bænken henne!

Fanny
(ſætter Barnet ned i Forſtrakkelſe).

Hvor? Jeſu Maria!

Betty.

Derhenne, Moder!

Den hvide Kone ſidder i Baggrunden ved Bronden, i Skinnet af en blegblaa Straale, ſom falder ned fra Loftet tvars giennem Hulen.

Betty.

See hun vinker mig!
Hun viſer mig en Kage! Faaer jeg den?

Fanny.

Lidt meer! Jeg bringer alt hvad jeg formaaer.

Ludlam.

Men kun det Halve.

Fanny.

Strenge Moder Ludlam,
Tiltakke tag! Han eier intet meer.

Ludlam.

Naar Solens første Straale falder ind
Paa Brøndens Rand, og speiler sig ei i
De firehundred blanke Sølverkroner,
Da maa min Skyldner dee.

Fanny.

Barmhiertighed!

Ludlam.

Betal mig mine Kroner!

Fanny.

O staan hans Blod!

Ludlam.

Hans Blod for mine Kroner!

Fanny.

Tag mit!

Ludlam.

Det er ei hans.

Fanny.

Saa deer jeg med ham!

(Vil gaae.)

Ludlam.

Bliv, Fanny! Du kan redde ham! — Du kunde,
Hvis du har Mod.

Fanny.

Mod? O, til alt! Siig frem!

Ludlam.

Giv mig hans Barn!

O min Gud! var det
Fordi jeg skulde sige dig det sidste
Farvel, mit elskte Barn?

Betty.

See, søde Moder!
Den smukke hvide Frue, som der sidder
Paa Bænken henne!

Fanny
(sætter Barnet ned i Forfærdelse).

Hvor? Jesu Maria!

Betty.

Derhenne, Moder!

Den hvide Kone sidder i Baggrunden ved Brønden, i Skinnet af en blegblaa Straale, som falder ned fra Loftet tværs gjennem Hulen.

Betty.

See hun vinker mig!
Hun viser mig en Kage! Faaer jeg den?

(Barnet løber hen og omfavner den hvide Skikkelse; denne slynger sine Arme om Barnets Hals.)

Fanny.

Gud frels mig! Betty, kom tilbage, Betty!
Min Betty, kom!

Ludlam
(tryger Barnet tre Gange med Fingerspidserne fra Panden ned over Øiebrene, saa det straks falder i en magnetisk Søvn. Til Fanny, streng og rolig):

Hvad vil du i min Hule,
Forvovne Dødelige?

Fanny.

Strenge Ludlam!
Tilgiv! Jeg vil — jeg kom for at betale
Min Robins Gjæld.

Ludlam.

Du bringer kun det Halve.

Herſker over Død og Liv,
Lad den Arme Naaden finde!
Kiærlighedens Gud, tilgiv
Støvet af en Synderinde!
Og naar Graven lukker ſig,
Svæve Siælen frelſt til dig!

(De gaae med Ligliſten.)

Robin kommer i ſtærk Sindsbevægelſe med ſit gamle Sværd ved Siden, fulgt af Lægen.

Lægen.

Nu er vi her! Nu har jeg føiet Eder
I et urimeligt Forlangende;
Fordi jeg veed, at Phantaſien ſkader
Jer meer end Saaret.

Robin.

Der er ingen Hule!
Den er alt lukket til.

Lægen.

Var der en Hule?

Robin.

Den har alt ſammenknugt min Fanny, dræbt
Min ſtakkels Betty med ſin haarde Vægt. —
O arme Fanny! her, her ſteg du ned,
Ned med dit Barn, der ubekymret om
Sin Skiæbne ſmilte ſidſtegang til Maanen,
Før Mulmet ſlugte det. — Nu ſkal du da
Som en urolig Skygge, der har glemt
Sin Halvedeel paa Jorden, puſle frem
Ved Midnat; bleg ſom Marmoret i Klippen,
Med Jordbeeg og med Flinteſteen i Lokken,
Som Kilden hæs, med Barnet i din Arm, —
Saa ſkal du ſtaae til Rædſel ved mit Leie!

Lægen.

Den arme Mand! En ſelſom Feberhede.

Robin.

Nei, nei! Du deelte min — min Skiæbne, Fanny!
Jeg deler din, og følger dig i Bierget.
Og Biergets Heltemalm, det ſtærke Staal,
Skal aabne mig en Vei til dig og Døden.
(Han drager ſit Sværd og ſætter ſig det for Brystet.)

Fanny kommer ilende ind igien og holder hans Haand tilbage.

Min Robin! Holdt! Din Fanny, Betty lever!
Din Sorg har løſt ſig op i Fryd. Du græder?
Du elſker mig? O, jeg Lykſalige!
(Hun omfavner ham.)

Robin.

Du lever! Drømmer jeg? O elſkte Barn!
(Han tager den Lille i ſine Arme og kyſſer hende.)
Hvorledes fatter jeg min hele Lykke?
Forſonet Ludlam! Hulens Indgang lukket!

Fanny.

for Brønden seer man et hvidt Alter, med en klar Lue. Tre yngede Piger i hvide Klæder knæle ved Alteret og synge:)

Thi Ægtetroſtabs Dyder
Har ſonet hendes Lyder
Med hellig Qvindetaal;
Og Ynglingsheltemodet
Har atter tvættet Blodet
Af Sværdets grumme Morderſtaal.

Nu være Fred med Eder!
Et venligt Væſen freder
Om Eders Held og Ro.
Vi Borgen vil beſkytte,
Og Noiſomhedens Hytte,
Og Kiærlighedens Roſenbo.

(Ilden lukker ſig.)

Robin
(omfavner Fanny og Betty).

O Fanny! Betty!

Fanny.

Under over Under!

(Man hører Krigsmuſik.)

Robin.

De komme hiem! De drage hiem med Seier!
Min William, lever du? Sir Harry Turner,
Miſs Klara har alt mødt og følger dem.

(Marſch.)

Sir Oliver. William. En Trop Biergſkotter. Sir Harry Turner. Miſs Klara med Følge. Forældrene ile hen og omfavne William.

Oliver.

Mens varmt jeg takker hver en Ungersvend
Af Egnen, for den ſieldne Tapperhed,
Hvormed han har beviiſt ſit Krav i Nat
Paa Kongens Naade, Fædrelandets Agt,
Maa jeg iſær udmærke William Robin.

Robin.

Nei, nei! Du deelte min — min Skiæbne, Fanny!
Jeg deler din, og følger dig i Bierget.
Og Biergets Heltemalm, det stærke Staal,
Skal aabne mig en Vei til dig og Døden.

(Han drager sit Sværd og sætter sig det for Brystet.)

Fanny kommer ilende ind igien og holder hans Haand tilbage.

Min Robin! Holdt! Din Fanny, Betty lever!
Din Sorg har løst sig op i Fryd. Du græder?
Du elsker mig? O, jeg Lykkalige!

(Hun omfavner ham.)

Robin.

Du lever! Drømmer jeg? O elskte Barn!

(Han tager den Lille i sine Arme og kysser hende.)

Hvorledes fatter jeg min hele Lykke?
Forsonet Ludlam! Hulens Indgang lukket!

Fanny.

Tys! tys! Jeg hører huld Musik i Bierget.

(Alle lytte.)

Choral

(indenfor af tre Stemmer).

Nu Vreden er forsvundet,
Hist har hun Naade fundet,
Tak være Pigens Mod!
I Graven Ludlam sover,
Og Biergets kolde Vover
Ei tørste længer efter Blod.

Robin.

O gode Gud!

Fanny.

Troer jeg mit eget Øre?

(Hulen aabner sig. Den er oplyst, og udsmykket med Roser, Liljer og Løv; Biergkrystaller og metalglimrende Tapper i Loftet. Istedet

William.

Herr Oberſt en Skotte maa ſlaae for ſit Land,
Det er jo hans Kald og hans Pligt;
Saa giorde de Fædre, hvad læſe vi kan
I Skialdenes Digt.
Og naar de kom hiem fra den blodige Dands,
Da ſkiænkte de Mona den hellige Krands:
Thi Helten bør Krandſen kun binde
For Skiønheds Gudinde;
Men Skiønheden aldrig forgaaer: —
Hvert Old og hvert Aar
Har ſin egen, ſin blomſtrende Vaar.

Chor af Krigere
(gientage hvergang den ſidſte Sætning):

Thi Helten ꝛc.

William.

Druiderne flygted ved Præſternes Bøn,
Og Mona vor Klippe forlod;
Men Jomfru Maria nu dobbelt ſaa ſkiøn
For Alteret ſtod.
Og naar de kom hiem fra den blodige Leeg,
Da ſkiænkte Maria de Krandſen af Eeg.
Thi Helten bør Krandſen kun binde
For Skienheds Gudinde;
Men Skiønheden aldrig forgaaer: —
Hvert Old og hvert Aar
Har ſin egen, ſin blomſtrende Vaar.

Choret.

Thi Helten ꝛc.

William.

Hvi hænge de Krandſe da ſtedſe paa Steen?
Hvi ſtedſe paa Lærred og Træ?
Her blomſtrer et Billed af Jomfruen reen
I Lundenes Læ!

Den unge Helt, der først med Sværd i Haand
Paa Muren stod; mens Fiendens Kugler pebe
Forgiæves om hans Tindinger; som virked,
At Britten, slagen af paniſk Skræk,
Os giorde Stormen let og Seiren ſikker.
Udmærket Handling har ſin egen Løn
I Ædlings Hierte; men det glæder Manden
At være agtet dog for hvad han er.
Knæl for din Gud!
For Kongen og den gamle Høvedsmand,
Der ſtaaer for dig, og ſom, idet han rører
Din Skulder i Trefoldighedens Navn,
Indlemmer dig i et ærværdigt Samfund!

(William knæler, der ſtødes i Trompeter.)

Oliver
(ſlaaer ham til Ridder).

Beſtyt ſom Chriſten den katholſke Kirke!
Værn for din Konges Throne ſom en Helt!
Vær Enkers og vær Faderløſes Ven!

(Trompeterne lyde, Oliver omfavner ham.)

Klara.

Nu er hans Stav forvandlet til en Landſe,
Hans Hat til en Hielm, hans Taſſe til et Skiold;
Og Oldtids blanke, ſtolte Helteſværd
Har ydmygt bøiet ſig imod hans Skulder!

Oliver
(med en Egekrands).

Hav Tak endnu engang hver enkelt Mand,
Som ſtred i Nat! Han være ſig bevidſt,
At et uviſneligt, et helligt Løv,
At denne Egekrands tilhører ham.
Men, da det ikke ſømmer ſig at ſtille
Den ſønder Blad for Blad, ſaa tag den, William,
Og giem den til Erindring om i Dag!

(Til Trommeſlageren:)

Nu, ſlaae din Trille! Kampens ſtive Række
Opløſe ſig bag Fredens Roſenhække.

(Trommeſlag; Gelederne opløſe ſig og Soldaterne hilſe paa Pigerne i Sir Harrys Følge.)

Chor.

Lykſalige Helt, ſom ſlig Skiønhed beſidder!
Lykſalige Mø, med ſaa herlig en Ridder!
Nu Held Eder, Held!
Med Roſer har Kiærlighed flettet dem ſammen,
Saa trofaſt, ſom Vedbend ſig vinder om Stammen
I Skovens Capel!

Robin.

Min Søn!

William.

Min Fader! Sign vor Kiærlighed!

(Robin og Fanny omfavne Klara.)

Chor.

Som Tordenen ſvinder ved Blomſternes Duften,
Naar ſørſt den har rendſet og kølet os Luften
Og ſtænket os Regn;
Saa tier nu Krigen, dens Torden ei ſtøier,
Og Sangens livſalige Toner ſornøier
Kun Fieldenes Egn!

Faruk.

Et Syngespil.

Perſonerne.

Faruk,
Sufarok, } Fyrſter af Gur, Achmets Sønner.
Kobad,
Satchekara, deres Søſter.
Mira, Fyrſtinde af Teflis.
Geoncha, Naadernes Konge; forekommer meeſt ſom
Spaamanden Zeifadin, eller ſom
En gammel Calender.
Kurum, en ſort Slave.
Iman.

Første Handling.

Vild Skov.

I Baggrunden Zeisabins Hytte med en liden Blomsterhauge.

Kurum kommer forvildet ind.

Ak! hvor finder, ak! hvor finder
Jeg i Hast den vise Mand?
Er der da blandt Mænd og Qvinder
Ei en Siæl, som er istand
Mig at vise uden Hinder
Veien til den vise Mand?

Jeg skal tale, jeg skal tale
Med ham selv, den vise Mand.
Over Klipper, over Dale,
Hen ad alle Floders Rand,
Ilte vi afsted, som Gale,
For at see den vise Mand.

Solen synker, Frøen klynker
Ynkeligt i Kiærets Vand;
Skoven staaer i Vanden Rynker
Og forstrækker min Forstand;
Mørket falder, Ingen ynker
En forvildet stakkels Mand!

Man pleier ſige, den, ſom har en rigtig god
Samvittighed, han har i Lys og Mørke Mod.
Hvad Lys angaaer, for Lys har jeg vel aldrig gyſet,
Jeg frygter ei for Vor- meer end for Tællelyſet;
Men Mørke — det er Løgn, iſær i denne Nat.
Jeg ei fornærmet har ſaameget ſom en Kat,
End ſige nogen Hund; og dog jeg grant fornemmer
En vældig Ryſtelſe i alle mine Lemmer.
Hvert Øieblik jeg troer: Nu eſt du Dødens Rov.
Jeg er ei vant at gaae om Natten i en Skov;
Snart river mig en Torn, ſnart ſtøder jeg paa Egen.
Jeg pleier nu tildags ved Ilden vende Stegen,
At dryppe den med Smør, i Haab om, at et Snit
Af ſamme lækkre Steg med Tiden bliver mit.
Luunt i min Kiøkkenkrog jeg hører Ilden knittre!
Det bedre er end her ved Nattetid ät zittre,
Og gaae i Krat og Græs, og troe i hver en Krog:
Nu lurer der en Ulv, nu træder du en Snog.

Jeg elſker hende høit, men hun min Skabning laſter;
Jeg ſort ſom Ibenholt, hun hvid ſom Alabaſter;
Jeg knortret ſom en Stok og mager ſom en Pind,
Hun glat ſom Elfenbeen og ſom en Lilie trind.
Hvis mig omſkaber nu den gamle viſe Herre? —
Det bedſte er, at jeg kan ikke blive værre!
Der kommer han: O Gud! Aa bie et lille Korn!
Men han ſeer ærbar ud, og han har ingen Horn.

Zeifadin i Baggrunden.

Hvo nærmer hiſt ſig Eenſomhedens Bo?

Kurum.

Hvor ſkal jeg i min Angſt nu Svaret finde?

Zeifadin (nærmere).

Hvo eſt du, ſom forſtyrrer Nattens Ro?

Kurum (høit).

Af Skikkelſe en Mand! (Sagte.) Af Mod en Qvinde!

Zeifadin.

Hvad vil du?

Kurum.

Søge Eders Naade.

Zeifadin.

Her er jeg!

Kurum.

Ja, det mærker jeg ſaamænd.

Zeifadin.

Jeg ſtaaer for dig.

Kurum (ſagte).

Mig kun til liden Baade.

Zeifadin.

Hvad vil du?

Kurum.

Af!

Man pleier ſige, den, ſom har en rigtig god
Samvittighed, han har i Lys og Mørke Mod.
Hvad Lys angaaer, for Lys har jeg vel aldrig gyſet,
Jeg frygter ei for Vor- meer end for Tællelyſet;
Men Mørke — det er Løgn, iſær i denne Nat.
Jeg ei fornærmet har ſaameget ſom en Kat,
End ſige nogen Hund; og dog jeg grant fornemmer
En vældig Ryſtelſe i alle mine Lemmer.
Hvert Øieblik jeg troer: Nu eſt du Dødens Rov.
Jeg er ei vant at gaae om Natten i en Skov;
Snart river mig en Torn, ſnart ſtøder jeg paa Egen.
Jeg pleier nu tildags ved Ilden vende Stegen,
At dryppe den med Smør, i Haab om, at et Snit
Af ſamme lækkre Steg med Tiden bliver mit.
Luunt i min Kiøkkenkrog jeg hører Ilden knittre!
Det bedre er end her ved Nattetid åt zittre,
Og gaae i Krat og Græs, og troe i hver en Krog:
Nu lurer der en Ulv, nu træder du en Snog.
Alt mine Fødder er ſom mine Hænder kolde.
Forbandet være dog deslige arge Trolde!
Af Gud forbarme ſig, hvad har jeg tænkt, hvad ſagt?
Ifald den viſe Mand gav paa min Tale Agt.
Den brave Olding! Af, der ſtaaer han alt og griner
Med tykke Hovedknub, med frygtelige Miner,
Med Horn i Panden! Af — men nei, jeg er et Fæ,
Det er jo intet, end et gammelt Piletræ.
Men ha, hvad ſeer jeg der? En Hauge med en Hytte?
Almægtige Prophet, din Naade mig beſkytte!
Her boer den viſe Mand, til hvem jeg Ærind har.
Men hvis han nu er vred, og mig i Nakken ta'er?
Hvis han omſtaber mig? Af, ak, det veed vor Herre,
Jeg ſeer ſaa galt nok ud alligevel, desværre.
Den ſtiønne Gulguli ad mig med Nakken ſlaaer.
Det er en deilig Glut i fagre Ungdomsvaar.

Kurum.

Eders Naade ſpøgte kun!

Begge.

Saa kan man af Frygt forledes,
Til at ængſtes uden Grund.
Svunden er den ſorte Sky,
Maanen ſtraaler klar paany.

Zeifadin.

Sig mig dit Ærind, Søn, og frygt dig længer ei!

Kurum (ſagte).

Hvad? Søn? Nu Frygten reent begiver ſig paa Vei.
(Høit:)
Først maa jeg ſpørge da, hvis det Jer ei fortryder:
Er I den ſtore Mand, hvis Rygte vældigt lyder
I hele Aſien, her, ved Prophetens Grav,
Til China, Aſtrakan, og til det røde Hav;
Som den, der ved en fær, forunderlig Formue
I alle ſkiulte Ting grandgivelig kan ſtue;
Som veed Aſtrologie, ſom kiender Medicin;
Er I det ſtørſte Lys; kort, er I Zeifadin?

Zeifadin.

Mit Navn er Zeifadin.

Kurum.

Her har vi altſaa Manden.
Men er det ogſaa Jer og rigtig ingen Anden?

Zeifadin.

Jeg er i Sandhed jeg.

Kurum.

Er I? O ſtore Mand!
Der leve faa, ſom om ſig ſelv det ſige kan.

Zeifadin.

Du eſt ei uden Kløgt.

Kurum.

Naar mig forlader Frygten,
Saa pleier pludſelig ſig at indfinde Klogten.

Zeifadin.

Saa viis da nu din Klogt, at jeg den ogſaa ſeer;
Fortæl mig hvad du ſtal; ei mindre eller meer.

Kurum.

Jeg vil fortælle da, endſkiondt juſt ei med Rette;
Thi da I Alting veed, ſaa veed I ogſaa dette.
Saa veed I, hvordan nu igiennem Krat og Tiorn
Sig trænge hid til Jer tre kongelige Børn,
To ſmukke Ynglinger, en ung og deilig Pige,
Som efter Achmets Død vil herſke i hans Rige.
Ham fødtes fire Børn i een og ſamme Nat
Af fire Dronninger. Nu er en Grundvold ſat:
Den Førſtefødte ſtal, det være Mand og Qvinde,
Beklæde Thronens Stol. Hvor er nu Raad at finde?
Hver pukker paa ſin Ret, hver af dem herſke vil.

De Tre (udenfor).
Kurum!

Kurum.
De komme!
Eder at søge.
Derfor de bryde
Hækker og Giærder
Kiæft uden Frygt.
Skiæbnen skal tale,
Domnen skal siges.
Værdige Fader,
Viis nu din Klogt!

Zeifadin.
Daarligt at bryde
Sløret, som Viisdom
Hænger for Skiæbnen.
Haabet forlader
Glædernes Dal.
Hæslige Laster
Næres og trives,
Natten er søvnløs,
Dagen er Oval.

De Tre (udenfor).
Kurum, hvor est du?

Kurum.
Her, Ebers Naader!

De Tre komme ind.
Har du ham fundet?

Kurum.
Endelig, ak!

De Tre.
Nu da, hvor er han?

Kurum.

Her, Eders Naader!

De Tre.

Det er den Vise?
Himlen skee Tak!

(De knæle.)

Store Zeifadin! hvis Rygte
Lyder over Dal og Field,
Dig, som Aanderne maae frygte,
Du, det sande Viisdomsvæld!
Ynd den kongelige Skare,
Som fra fierne Egne kom,
Af din Indsigt at erfare
Skiæbnens endelige Dom.

Zeifadin.

Overlader uden Kummer
Eders Held i Allahs Haand,
Vækker ikke af sin Slummer

De Ire.

Derfor forlode vi
Guldflædte Sale?
Derfor betraadte vi
Klipper og Dale?
Derfor vi ſtulde
Gispende taale
Midnattens Kulde,
Middagens Straale?
Derfor os blødte
Stormende Byger,
Derfor vi mødte
Truende Syger,
For at fornemme
Endelig her,
Hvad os alt hiemme
Ytred Enhver?

Zeiſadin.

For at fornemme
Endelig her,
Hvad Jer alt hiemme
Ytred Enhver.

Sufarok.

Men vid, du gamle avindſyge Mand,
At vi ei troer om dig, hvad Rygtet taler.
Ugrundet er kun Sagnet om din Kraft.
Du ſluer ei i Fremtids ſtiulte Bog,
Du kiender ei engang Nutidens Idræt;
Og derfor ſøger du ved Almeentale,
Og ved forſlidte Sædelighedsord
At dække din Uvidenhed.

Zeiſadin.

Nu, nu!

Kurum.

Her, Eders Naader!

De Tre.

Det er den Vise?
Himlen ſtee Tak!

(De knæle.)

Store Zeifadin! hvis Rygte
Lyder over Dal og Field,
Dig, ſom Aanderne maae frygte,
Du, det ſande Viisdomsvæld!
Ynd den kongelige Skare,
Som fra fierne Egne kom,
Af din Indſigt at erfare
Skiæbnens endelige Dom.

Zeifadin.

Overlader uden Kummer
Eders Held i Allahs Haand,
Vækker ikke af ſin Slummer
Vredens frygtelige Aand!

De Tre.

Løs den underfulde Gaade,
Slig, for hvem er Kronen giemt?

Zeifadin.

Kun for den, ſom Allahs Naade
Dertil evig har beſtemt.

De Tre.

Fader, dette vi alt vidſte,
Før det os af dig blev ſagt.

Zeifadin.

Og hvi ſøger I at friſte
Da den hemmelige Magt?
Drager hiem og overlader
Skiæbnens Lod i Allahs Skiød;
Elſter Eders gamle Fader,
Skynder ikke paa hans Død!

Linklæder, Silke, bløde Bomuldskiortler.
Du ønsker dig ei Septret for at styre
Kraftfulde Mænd! din frygtelige Hær
Blier unge kiælne Qvinder; Natten vorder
Din Dag; dit fulde Harem er dit Divan,
Der holder du dit hemmelige Raad.
Mosteen er dig Taffelet; fortrolig
Nedlader du dig der til Drikkebrødre
Og Giøglere; men vise Mænd og Helte
Dem landsforviser du med naadig Skaansel.
Paa Gaden, naar du viser dig, vil Skarer
Af Betlere og af Lastdragere
Tilvinke dig med sønderrevne Huer,
Tilklappe dig og raabe: Kongen leve!

Satchekara.

Med Undren, vise Olding, har jeg hørt
Din Skildring her; den er saa sand, som sindrig.
Ja, disse Ynglinge fortiene ei
At bære Kongekroner; Mænd af Aasyn,
Er de i Hiertet ængstelige Qvinder.
En venlig Aand opdagede det Uheld,
Som truede min Faders gamle Stamme,
Og lagde i min Barm den hele Kraft,
Som blev de Andre nægtet. Mig tilkommer
Det derfor og at arve Achmets Rige.
Alt har min Arm, skiønt hvid og skiær og rund,
Indlagt sig Ære mod Tartarerne.
Mig, mig tilkommer det at bære Kronen.
Og hvortil mig Naturen har bestemt,
Det, haaber jeg, vil Skiæbnen mig ei nægte.

Zeifadin.

Hvi griber dog saa tidt Naturen feil!
Forvirrer sig, omskaber efter Lune!
Hvi dækkes stigt et mandigt Kæmpebryst

Af trinde, høie Liliehobe? Hvi
Orgledes Dine, ſkabt for Elſkovs ſøde
Smægtende Veemodsild af Helteflamme?
Hvi ſlutter Hielmen om de lange Haar,
Hvor Roſen burde ſlynge ſine Knupper?
Ha frygtelig er ſlig Naturomvæltning.
Naar Hiertet vender ſig fra Kiærlighed,
Da ſætter det ſin Fryd i Had. Hvor ſlig
Gudinde herſker trodſig paa ſin Throne,
Der ſtryges Stolperne i hendes Tempel
Med Blod af Menneſker. O Satchekara!
Vend om dit Hierte fra en unaturlig
Og ſelſom Lyſt! Din Kiærlighed belønner
Den bedſte Helt; men ſelv at vorde Helt,
Dertil beſtemtes du af Himlen ei.
Den ſkabte dig en yndig, fager Mø.
Mistiend ei denne ſieldne Naadegave!

Satchekara.

Salige Kampens Lyſt,

Lauren' dig vorder en Krone,
Sværdet et Kongeſpir.

Zeifadin.

Du ſværmer, Pige! Naar din Time kommer,
Vil pludſelig et kiælent Diekaſt
Af den ved Himlen dig tildeelte Yngling
Saa hurtig ſmelte Iſen i dit Hierte,
Som Middagsſolen ſmelter Foraarsſnee.

Satchekara.

Spild Tiden ei! Vi er ei dragne hid
At høre paa Formaning; for at vide,
Hvem af os Allah har beſtemt for Thronen.
Ei af en laſtelig Nysgierrighed,
At forekomme Had, Oprør og Tviſt.

Zeifadin.

Og troer I, Had og Tviſt vil forekommes?
Jeg ſiger Eder: Den vil efterſtræbes
Med gruſomt Fiendſkab af de andre Tre,
Som kaares til at arve Achmets Scepter.

Sufarok.

Ved Skiæbnens Dom vi lade det beroe.

Kobad.

Vor Henſigt er at forekomme Splid.

Satchekara.

Giør du din Pligt og overlad os vor!

Zeifadin (ſmiler).

Hvorvidt det er min Pligt at ſpaae i Tiden
For de kortſynede Forfængelige,
Det vil vi her ei underſøge; nok
I ønſke det med Utaalmodighed, —
Jeg kan det — og jeg fremmer Eders Ønſke.
I Skoven paa den anden Side Floden,
Hvorover leder en naturlig Bro

Af utilhugne Bialker, grønne Grene,
I finde vil en Lund; i denne Lund
En Kilde, kaldet Prøvelsernes Kilde.
Ved den en Mø, som Kildens Vogterſte.
Nu plukker af mit lidet Urtebed
Her hver et Blomſter efter eget Tykke;
Men dog et Blomſter, hvis Natur og Skionhed
Indſatter en Betydning og et Udtryk
Af Eders Tænkemaader, Eders Attraa.
Gaaer hen med disſe' Blomſter da til Kilden,
Naar Morgenſolen ſtraaler over Spidſen
Af Caucaſus, og ſeer i Kildens Vand.
Neddypper Eders Blomſter i dens Vald!
Den Blomſt, som da udholder denne Prøve,
Hvis Farve ei udvaſkes eller blegner, —
Den er af ægte Farve; og dens Eier
Af ægte Dyd. Den er beſtemt for Thronen.

Satchekara.

Satchekara.

Det er ei Mod, det er Utaknsomhed.
Han drømmer sig i Maanen; hvordan skulde
Da Jordens Farer kunne naae ham der?

Zeifadin.

Paa Faruk agter ei! Ham vil ei heller,
Saa lidt som Eder, mangle Blomst; han vil
Saavel som I nok finde Vei til Kilden.

De Tre.

Velan da nu,
Med Haab i Hu,
Et Blomster jeg mig bryder;
Hvis Form og Dragt,
Hvis Farvepragt,
Hvis Blade mig betyder
Min Krones Glands,
Dens rette Sands,
Dens kongeligste Dyder,
Dens Blomsterkrands.

Sufarok.

Kom Tulipan!
En Underdan
Mod dig er hver en Anden;
Din Stilk er rank,
Din Urne blank,
Og hvilken Farveblanden!
Min Urne hvælv
Dig rødt og skiælv
Med Guld og Dug paa Randen,
Du, Krone selv!

(Han plukker Tulipanen.)

Kobad.

Neglikens Bust
I Regn og Rust

Fro ſom i Solſkin ſmiler.
Uallig Lyſt
Naar Bryſt ved Bryſt
De friſte Blade hviler.
O Straale Tak!
Thi Varmen, ak,
Ved dine Elſkovskiler
Vellyſtig ſprak.

(Han pluffer Regiſten.)

Satchekara.

Høi er min Fryd,
Og reen min Dyd,
Og kongelig min Villie;
Thi vælger jeg
Vaa Thronens Vei
Den kongelige Lilie.
Din Duft er ſød;
Men hvo dit Skiød
Sig nærmer, ſtolte Lilie,

Zeifadin.

Dyp den i Vand
Paa Kildens Rand,
Spild ei de ſtærke Draaber!
Tag i dit Hiem
Den atter frem,
Og ønſk dig, hvad du haaber!
I Kongens Gaard
Du hurtig faaer,
Alt efterſom du raaber,
Og ſom du ſlaaer.

De Fire.

Til kraftige Kilde
Nu ile vi ville.
Ei Tiden vi ſpilde,
Vi ſøge vort Held
Ved rislende Væld.
Vi takke for Gaven
Af Sieldenhedshaven.
Vi prøve vor Lykke,
Nu Olding, Farvel!

Zeifadin.

Saa prøver Jer Lykke!
I har mit Farvel.

(De gaae, Zeifadin til ſin Hytte, de andre til Skoven.)

En Plads i Skoven, tæt omringet af Træer.

Faruk alene paa en mosgroet Steen.

Hvor ſværme nu dog mine Sødſtende?
Hvorledes findes vi? Men lad dem ſværme!

Jeg fulgte Eder for at ſee Naturen,
De ſtore Stæder, Menneſkenes Vrimmel;
Ei for at gribe med forvoven Haand
I ſkiulte Fremtid; mindre for at ſøge
Et Held, ſom kiøbes ved min Faders Død. —
Hvor herligt er det dog i denne Skov;
Man drømmer ſig, ved hvert et Skridt, man gaaer,
I Livets unge, friſſe Tid tilbage.
Hver Blomſterdal er mig et Paradiis, —
Et tomt! hvor Menneſket er drevet ud,
Fordi han ſyndede! Hvor Palmen ſtaaer,
En Engel, med ſin bredtnedhængne Vinge
For Døren, viftende med grønne Sværd.
Ved hver en Brønd jeg tørſter ſom en Iſak.
Jeg beiler for mig ſelv, ei ved en Tiener;
Men ak, desværre, ingen ſkion Rebekka
Sig nærmer med ſin Spand at lædſe mig. —

Ranke Stammer, grønne Tag,

Deilig som din lyse Maane,
Og ustyldig som dens Glands!

(Man hører en Stemme bag Sloven le af alle Kræfter.)

Ha, ha, ha ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha!

Faruk.

Ha, hvo er det, som lytter til min Tale?
Som haaner mig med uforskammet Latter?

(Han drager sit Sværd.)

Est du en Mand, saa kom!

En gammel Qvinde tripper frem med Krykker under Armene.

Saa sagte kun!
Saa sagte, sagte! Vil du slaaes med mig?

(Hun hæver sin Krykke.)

Faruk

(stikker Sværdet i Skeden).

Det er en gammel Qvinde.

Den Gamle.

Naa, naa, naa!
Kun ingen Spot, min unge Herre, over
Min Alderdom! Hvad der er gammelt nu,
Har været ungt engang; hvad der er ungt
Kan vorde gammelt.

Faruk.

Vi vil haabe det.

Den Gamle.

Hvad der er rynket nu, har været glat;
Hvad der er gustent nu, har været rødt;
Hvad der er kantet nu, har været trindt.
Men ak! hvor er den Snee, som faldt i Fior?

Faruk.

Den Snee?

Den Gamle.

Det er en Lignelſe; jeg mener
Den Blomſterſnee.

Faruk.

Ja ſaa.

Den Gamle.

Ha, ha, ha, ha!

Faruk.

I er heel lattermild af Eders Alder.

Den Gamle.

See, kommer Alderen nu ſtrax igien?
Du troer vel, jeg er gammel, ſkal man høre?

Faruk.

O nei!

Den Gamle.

Fanden er gammel. Troer du, jeg
Er Fanden?

Faruk.

Forſtod at komme over Skovens Toppe
Til Maanen hiſt; for atter klækt paa den,
At ſvinge dig til Bruden.

Faruk.

Du har hørt?

Den Gamle.

Nu ſtam dig ikke, bliv ei rød for det!
Det er i Tingens Gang. Det undrer mig
Kun, at du reiſer fra dit fulde Harem,
Hvor du har nok af ſtjønne Elſterinder,
For her i Eenſomhed at ſukke efter
En Eneſte, ſom du ei har. Maaſtee
Du føger En, ſom troløs har forladt dig?

Faruk.

Jeg føger efter, hvad jeg aldrig fandt.

Den Gamle.

Dig elſte jo Femhundrede i Gur.

Faruk.

Jeg føger en uſkyldig Deilighed,
Som elſter ikke Fyrſten, men kun Faruk,
Som ſtjænker mig ſit Hjerte, ei ſin Vellyſt.

Den Gamle.

Ja ſaa! det er en anden Sag. Dem finder
Man ſjelden i femhundredvis. Dog kunde
Maaſtee jeg ſkaffe dig en ærbar Mø,
Som, om juſt ikke ganſte, dog tildeels
Dig kunde ſvare, Søn, til din Forventning.

Faruk.

Og hvor er hun?

Den Gamle.

Her!

Faruk.

Hvor?

Den Gamle.

Her!

Faruk.

Du?

Den Gamle.

Jeg ſelv.

Jeg er en Mø; jeg elſter dig ſom Faruk;
Jeg ſkjænker dig mit Hjerte, intet andet.

Faruk.

Uf!

(Idet han vender ſig fra hende, kaſter hun ſin Hætte og ſine Krykker, og ſtaaer ſom en deilig ung Pige med en Blomſterkurv paa Armen.)

Pigen.

Kjøber Herren ſmukke Blomſter,
Smukke Lilier og Aurikler,
Negliker og Tulipaner,
Kruſemynt og Rosmarin?
Kjøber Herren ſmukke Roſer,
Altidkjær og Hyacinther

Faruk.

Skiønne, hvordan kom du her?

Pigen.

Kiøber Herren ſmukke Roſer?

Faruk.

Monne du dig her forvilde?

Pigen.

Friſke Lilieconvaller?

Faruk.

Hvordan kom du her ſaa ſilde?

Pigen.

Hyacinther, Altidkiær?

Faruk.

Svar mig, ſkiønne Blomſterpige?

Pigen.

Kruſemynt og Rosmarin?

Faruk.

Svar mig, Uforlignelige?

Pigen.

Smaa Violer og Jasmin?

Faruk.

Svar mig!

Pigen.

Jeg vil ikke ſælge,
Penge vilde lidt forſlaae.
Tag et Blomſter! du kan vælge
Af de brogede, de blaae,
Af de gule, hvide, røde;
Giem det til Erindring om
Dette pludſelige Møde
Her i Skovens Helligdom.

Faruk.

Af den hele Blomſterverimmel,
Af det hele Urtebed
Kan der ikke een, o Himmel!
Lignes ved din Deilighed.
Men da Roſen dog betyder
Herlig i ſin Blomſterdal,
Skionheds ſøde Ideal,
Af din Koſt jeg Roſen bryder:
Tyde den din Skionhed mig,
Tyde den min Elſkov dig!

Pigen.

Lad din Elſkov, unge Ven,
Visne ei ſaaſnart ſom den!

Faruk.

Evig, evig blomſtrer den.

Pigen.

Blomſter visne ſnart igien.

Men Roſen har jeg fundet, ſom i Drømme
Fra Himlens Ætherſtrømme Feen rakte.
Min Kiærlighed du vakte, ſkiønne Pige!
Hvor kunde du bortvige? Sorgfuld ene
Jeg ſtaaer bag Skovens Grene. Men opſtillet
Er i mit Bryſt dit Billed. Hvorfor tøve?
Strax vil jeg Roſen prøve. Knuppen luer
Med Purpur ſluttet halv i Laagets Grønhed,
Et Billed paa mit Haab og paa din Skiønhed.

En gammel Mand fortalte mig paa Veien,
At her i diſſe Egne var et Vælд,
Hvor Hiertet kunde prøves ved et Blomſter.
Hvor findes det? — hvo viſer Veien mig?

Faruk.

Hvor er min ſøde Mø, hvor er hun?

De Fire (udenfor).

Hvor er vel Faruk nu, hvor er han?

Faruk.

Tak for den ſkiønne Jomfruroſe!

Satchekara.

Mon vel ham Dommen er forkyndt?

De Tre.

Der ſtaaer han henrykt Jo i Aanden
Der ſtaaer han med ſin Blomſt i Haanden!

Faruk.

Min Roſe!

Kobad.

Neglike!

Satchekara.

Min Lilie!

Sufarok.

Min Tulipan!

Kurum.

Min Kruſemynt!

Alle.

Held mig, mit Liv er nyt begyndt,
Held mig, jeg er af Skiæbnen yndt.

Satchekara.

Saa lader os ei længer tove!

Faruk.

Min Roſe du ſkal ſtaae din Prove.

De Andre.

Min Lilie du
Min Neglike
Min Tulipan
MinKruſemynt } ſkal ſtaae { din / ſin } Prove.

Satchekara.

Saa lader os da ile nu!

Suſarok og Kobad.

Ved Maanens Lys vi vandre ville.

Alle

(hver nævnende sin Blomst).

Held mig, mit Liv er nyt begyndt!
Held mig, jeg er af Skiæbnen yndt!
Min Rose! Neglike! Min Lilie!
Min Tulipan! Min Krusemynt!

(De gaae.)

Anden Handling.

Morgen.

En Lund med en Kilde til den ene Side, ſom ſpringer ud af en Klippe i et Marmorbakken. Lige overfor en Hytte. Smaa Alfer ſidde omkring Kilden og holde Vagt.

Sang af Alferne.

Risler, alle Bølger ſmaa,
Demantklare, perlegraae!

Giennem Høiens hvide Sand
Hen til Kildens Blomſterrand.
Intet mørkne ſkal din Pragt,
Skovens Alfer holde Vagt.
Ingen Oviſte, ingen Blade
Tør ſig i dit Bækken bade,
Intet Mus og ingen Myg;
Lille Bølge, ſlyd kun tryg!

Chor og Dands.

Boble, boble, Kilden gaaer,
Boble, boble, Lærken ſlaaer.

Første Alf.

Stille, nu ſtille, Haand i Haand!
Der kommer Geoncha, den ſtore Aand.
Han kommer ei i ſin Vældes Pragt,
Han kommer kun i ſin Spaamandsdragt.

Geoncha endnu ſom Zeifadin.

Smaaalfer, hvad gjøre ved Kilden I her?
Hvor er Eders Dronning?

Alf.

I Hytten, der!
Hun nylig Kilden har forladt,
Hun har ei ſovet den hele Nat.
I Skoven gik hun en Vandringsgang,
Mens Nattens Lampe paa Himlen hang;
Da kom hun igien forvirret og fro,
Snart ſukked hun dybt og ſnart hun lo.
I hendes Øine var mere Ild,
Og hendes Læbe var mere mild;
Men Kinden var ſom en Lilie bleg,
Og Liliebarmen ſaa voldſom ſteeg.
Guldhaarene flagred om hendes Bryſt,
Som Bladene om en Blomſt i Høſt.

Hun lagde paa Bryſtet de Hænder ſmaa,
Med Taarer i Øiet hun paa os ſaae.
Det maatte vel røre den haardeſte Steen!

Alle Alfer.

Da maatte vi græde hver evige een.

Geoncha.

Hun er i Hytten?

Alf.

Der ſlumred hun ind
Med Morgenrødens første Skin.

Geoncha.

Forlader Kilden, forlader mig!

Alfer.

Geoncha, vor Herre! vi lyde dig.

(De forſvinde.)

Geoncha.

Ha, Mira! Nu, ſaa er din Time kommen!
Saa føler du dig endelig en Ovinde,
Du ſtolte Skjønne fra det ſkjønne Tivlis;

Mod den tilbedte Faruk. Held dig, Mira!
Naturen seirede, mit Værk er endt.

(Han træder tilside.)

Mira kommer ud af Hytten.

Huldе Faruk! hørte du min Klage,
Saae du Miras Veemodstaare rinde,
Ak, da ilte snarlig du tilbage
Til din unge Elskerinde!
Trøstеd hende, nævnte hendes Navn,
Trykte hende til din Favn.
Hørte hendes bange Læbe sige:
Evig elsker Mira nu sin Ven.
Og du svared den forelskte Pige
Med et Smiil, som intet Ord kan sige:
Faruk elsker dig igien!

Hvor var det muligt mig at lee og spøge?
At bruge den mig af Geoncha laante
Forfængelige Kunst, at trylle mig
Om til en gammel hæslig Qvinde? Himmel!
Var det mig muligt at omskabe mig
Til Skiønheds Guddom selv; det havde været
Et hensigtsfuldt, et gavnligt Trylleri.
Men nei; Magiens Koglen mægter vel
At vexle med sin Kraft, forringe den;
Men Ingen giør sig mere stærk og skiøn,
End Fødselen og Tiden ham har dannet.
Som Blomsterpige stod den stakkels Mira
Saa yndig som — sig selv! Men var det nok?
Nok for en Faruk? Himmel nei! Dog syntes
Forelsket han. — Forelsket! Hvilken Yngling
Forelsker sig ei øieblikkigt i
En Mø i Ungdomsvaar? — Men elske? Himmel!
Og jeg, jeg kunde spøge og forsvinde!

Jeg var mig ſelv ei mægtig. Ak jeg loe
For ſaa at ſtiule min Forvirring. Faruk!
Min Faruk, ſeer jeg dig igien? Hvor er du?
Ak, ſkal din Elſkov vidne ſom min Roſe?

Geoncha (træder frem).

Hil dig, Fyrſtinde, ſtolte Mø af Liflis.

Mira.

Geoncha!

Geoncha.

Jeg har hørt din Elſkovsklage,
Din Haan ad min forſængelige Kunſt.

Mira.

Tilgiv! (Hun knæler.)

Geoncha.

Jeg tog dig fra din Faders Throne,
Skiønne Hovmodige! Jeg fierned dig
Fra Hoffets Glimmer, hvor du lig en deilig,
Men giftig Slange bragte Skræk og Død
I Paradiſet. Dit urørte Hierte

At finde dig med Blidhed i din egen.
Min Dom, var, at du ſkulde dvæle her,
Indtil en Yngling kom, ſom vandt dit Hierte,
Og ſom i Sandhed atter elſkte dig.
Hvis eengang mig i Tiden bærer Frugter
Min Kunſt; — var den forfængelig?

Mira.

Min Fader!
Tilgiv, du ædle Aanders ſtore Konge!
Du giorde Mira god — og lykkelig.

Geoncha.

Alt lykkelig?

Mira.

Jeg elſker.

Geoncha.

Elſkes du?

Mira.

Jeg haaber det.

Geoncha.

Ei kan et flygtigt Haab
Forløſe dig.

Mira.

Han elſker mig.

Geoncha.

Hvor er han?

Mira.

I Skoven, haaber jeg.

Geoncha.

Og hvis han nu
Var langt herfra?

Mira.

O Allah!

Geoncha.

Vangſt dig ei!

Du ſluer kam med Morgenſolen.

Mira.

Her?

Geoncha.

Ved Brovelſernes Kilde!

Mira.

O min Faruk!

Geoncha.

Du ſnart ſkal her ham ſlue
Med Roſen paa ſit Bryſt.

Mira.

Den farved Elſkovs Lue,
O ſode Ungdoms Lyſt!

Geoncha.

Han ſkal din Roſe kade
I Kildens klare Vand —

Mira.

Hvad har jeg da tilbage,
Berøvet Kiærlighed?
O Død, end mine Dage!
Min Sol er ſunket ned.

Geoncha.

Hold inde med din Klage!
Haab følger Kiærlighed.
Sig meget kan tilbrage,
Før Solen ſynker ned.

Mira.

O Faruk, Faruk!

Geoncha.

Nu, du ſeer ham ſnart
Med ſine Brødre, med ſin ſtolte Søſter;
En Pige, meer hovmodig, ſkiønne Mira,
End du i Tiflis nogenſinde var.
Hun vil ei dræbe Helte blot med Elſkov,
Hun ſelv angriber dem med Spyd og Sværd.
Det trinde Bryſt indſnøres af et Harniſk,
Og Landſen hærder hendes Liliehaand.
Men Mira, følg mig ind i Skovens Mørke!
Alt hører jeg dem nærme ſig. En ſort,
Gobhiertet ſtakkels Slave løber forud
Og ſporer Veien, ſom en trofaſt Pudel.
Ham ſkal ei heller Gaven mangle. Kom!
Jeg vil oplyſe dig om ham, om Alt.
Græd ei! Din Lykke er dig nærmere,
End du det venter.

Mira.

O min Fader!

Geoncha.

Kom!

(De gaae.)

Kurum kommer med ſin Kruſemynt, grundende hen for ſig.

Dyp den i Vand
Paa Kildens Rand,

Spild ei de ſtærke Draaber!
Tag i dit Hiem
Den atter frem,
Og ønſk dig, hvad du haaber!
I Kongens Gaard
Du hurtig faaer,
Alt efterſom du raaber —
Og ſom du ſlaaer!

Hvordan forſtaaer jeg dog ſlig ſær forblommet Tale?
Man ſkulde næſten troe, jeg har kun at befale,
Kun med min Urt at ſlaae, og høit at lægge til
Et Ønſke eller Haab, ſaa har jeg hvad jeg vil.
Men hvordan ſkal jeg ei de ſtærke Draaber ſpilde?
Den Dug, ſom væder den af Prøvelſernes Kilde?
Hvordan bevarer jeg den Smule Perlevand
Paa Bladene? Det gaaer langt over min Forſtand!
Naar Solen virker op og brænder med ſin Straale,
Kan den paa Urterne ei mindſte Vædſke taale;
Da tørrer den ſaa reent der mindſte Blad og Løv

Man finder den til Nød i mørke Hospitaler.
Den plukker ingen Mø, den maler ingen Maler.
Jeg ei begriber, hvi jeg tog den i hans Bed?
En Overdrivelse af daarlig Ydmyghed.
Der var jo Blomster nok, jeg havde jo min Willie;
Hvi valgte jeg mig ei en deilig Paaskelilie?

(Han bliver Mira vaer, som tilsidst er kommen tilbage og har sat sig ved Kilden.)

Men ha, hvem sidder der indhyllet i et Flor?
Det er en velskabt Mø, det er et yndigt Noer.
En deilig lille Fod, en sneehvid Haand; og Armen
Hvor trind og fyldig! Ak, hvi dækker Sløret Barmen?

(Han nærmer sig.)

Aa, med Tilladelse, min Jomfru, saur og skiær!
Er hun maaskee den Fee, som vogter Kilden her?

Mira.

Ja, jeg er Kildens Fee.

Kurum.

Efterdom Rygtet lyder,
Er dette Væld et Væld, hvor man kan prøve Dyder.

Mira.

Vel underrettet est du, Kurum!

Kurum.

Altsaa veed
Hun, hører jeg, mit Navn, usecte Deilighed?
Hvad synes hun derom? Det er just ei melodisk,
Ak nei, det er det ei, ei heller alamodisk;
Det er en Smule kort, det klinger noget hardt.
Kurum er Kønrøg; det betyder, jeg er svart.

Mira.

Hvad er dit Ærind nu?

Kurum

(snapper Krusemynten op og puster Støvet af den).

Den vise Mand, derhenne,
Har givet mig en Urt, og denne Urt — er denne!

Mira.

Du havde kaſtet den fra dig i Støvet alt.

Kurum.

Nei om Forladelſe, den mig af Haanden faldt.
Man kaſter ei fra ſig deslige ſieldne Gaver;
Deslige Urter af Naturens Tryllehaver.
Man har ei miſtet ſin Forſtand; man er ei gal:
Man har ei drukket ſig en dygtig Perial.

Mira.

Hvad vilde du da nu?

Kurum.

Hvad kan jeg ville andet,
End med Tilladelſe — neddyppe den i Vandet.

Mira.

Saa dyp!

Kurum (dypper).

Det har jeg giort.

Mira.

[redacted]

Kurum

(Kloer sig bag Øret).

Han talte noget om et Ønske og et Haab.

Mira.

Du fatted ei hans Ord?

Kurum.

Jeg er en ulærd Stakkel,
Jeg ikkun lidt forstaaer, mindst Vers, af et Orakel.

Mira.

De klare Draaber, som paa disse Blade staae,
Kan ei i Nattens Vind, i Dagens Glands, forgaae.
Det er en kraftig Dug, der ei for Ilden viger,
Den giennem Jorden gaaer fra Underverdnens Riger.
Sæt Krusemynten paa din Turban, som en Fier;
To Gange virker den; ei mindre eller meer.
Misbrug den sieldne Urt ei af Prophetens Have,
Viis med din Sindrighed dig værdig til hans Gave.
Den virke kan et Held, og dette Held er dit:
Den tryller Hvidt til Sort, og den giør Sort til Hvidt.

Kurum (glad).

Nu, giør den Sort til Hvidt, hvad har jeg da at klage?
Den skaffer mig Couleur, en deilig Ægtemage.
Den Mand maa endelig i Verden komme fort,
Som veed at giøre Sort til Hvidt og Hvidt til Sort.

(Han gaaer.)

Satchekara, Sufarok og Kobad komme.

Sufarok og Kobad.

Ærgerligt ved Nattetide
Giennem Skovens Mulm at bryde!

Satchekara.

Kun med Torn og Krat at stride!

Suforok og Kobad.

Høre Fugles Stemme lyde!
Bedre hist i Ro at nyde
Søvnens Hvile, Nattens Glæde,
Paa det bløde Purpurklæde.

Satchekara.

Bedre hen i Kamp at træde
Under Paukers vilde Klang.

Alle Tre.

Hvilken Flakken, hvilken Kede,
Drøvelige Kildegang!

Suforok.

Men naar Skiæbnen mig udnævner,
O da er min Gang belønnet!

Kobad.

Men naar Fremtids Forhang revner,
Finder jeg min Id paasiennet.

Satchekara.

I belønnet? I paasiennet?

Satchekara.

Eders skal i Støvet rinde,
I skal styrte for min Fod.

Sufarok og Kobad.

Grumme Søster, stolte Qvinde!
Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara (hæant).

Tænker altid I saa dybigt?
Handler altid I saa lydigt?

Sufarok og Kobad.

Dæmp din Vrede, prøv dit Held,
Her er Prøvens Kildevæld.

Alle Tre.

Her er Prøvens Kildevæld.

(De knæle).

Nu Allah, viis din Miskundhed,
Send Gabriel med Held herned.
Almægtig er din Villie.

Satchekara.

Den stærke Engel Gabriel
Miskunde skal mit Hiertes Vel.
Han valgte selv en Lilie.

Sufarok og Kobad.

En Lilie tyder Himlens Magt,
Vi har i Ydmyghed frembragt
Vort Ønske; han det høre!
En Lilie styrer Aanders Chor,
Vort Rige er af denne Jord,
Vi vil hans Hierte røre.

Satchekara.

Min Lilie tyder Høiheds Mod.

Sufarok.

Min Tulipan mit Kongeblod.

Sufarok og Kobad.

Høre Fugles Stemme lyde!
Bedre hist i Ro at nyde
Søvnens Hvile, Nattens Glæde,
Paa det bløde Purpurklæde.

Satchekara.

Bedre hen i Kamp at træde
Under Paukers vilde Klang.

Alle Tre.

Hvilken Flakken, hvilken Kede,
Drøvelige Kildegang!

Sufarok.

Men naar Skiæbnen mig udnævner,
O da er min Gang belønnet!

Kobad.

Men naar Fremtids Forhæng revner,
Finder jeg min Id paaskiønnet.

Satchekara.

I belønnet? I paaskiønnet?
Svage Ynglinger, ha I?

Sufarok og Kobad.

Hvorfor mere du end vi?

Satchekara

(drager sit Sværd).

Er I Mænd, lad Kraften vinde,
Kronen lønne bedste Mod.

Sufarok og Kobad.

Du vor Søster, du en Qvinde?
Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara.

Kommer begge, har I Mod!

Sufarok og Kobad.

Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara.

Ebers ſkal i Støvet rinde,
I ſkal ſtyrte for min Fod.

Sufarok og Kobad.

Grumme Søſter, ſtolte Qvinde!
Vi udgyder ei dit Blod.

Satchekara (hoant).

Tænker altid I ſaa dydigt?
Handler altid I ſaa lydigt?

Sufarok og Kobad.

Dæmp din Vrede, prøv dit Held,
Her er Prøvens Kildevæld.

Alle Tre.

Her er Prøvens Kildevæld.

(De knæle).

Nu Allah, vüs din Miſkundhed,
Send Gabriel med Held herned.
Almægtig er din Villie.

Satchekara.

Den ſtærke Engel Gabriel
Miſkunde ſkal mit Hiertes Vel.
Han valgte ſelv en Lilie.

Sufarok og Kobad.

En Lilie tyder Himlens Magt,
Vi har i Ydmyghed frembragt
Vort Kiæſte; han det høre!
En Lilie ſtyrer Aanders Chor,
Vort Rige er af denne Jord,
Vi vil hans Hierte røre.

Satchekara.

Min Lilie tyder Høiheds Mod.

Sufarok.

Min Tulipan mit Kongeblod.

Faruk.

Elſkov er enkelt, Omhu mangefold.

Mira.

Kun Elſkov ene mig forløſe kan.

Faruk.

Den vil din ſieldne Skiønhed finde ſnart.

Mira.

Du ſmigrer, thi du ſeer mit Aaſyn ei.

Faruk.

Det ſpaaer din Skabning mig, din huldе Roſt.

Mira.

Faruk! hvis du mig elſte var iſtand!

Faruk.

Saa var jeg troløs ei din Elſkov værd.

Mira.

Hvis nu din Roſe viſner i mit Vælд?

Faruk.

Faruk.

O hvor skal jeg hende finde,
Som mit Hierte kalder sin?
Viis mig — bring min Elskerinde!

Choret.

Hver, dit Øie seer, er din.

Faruk.

Nei, hvor er min Blomsterpige?
Hun, kun hun tilhører mig.

Choret.

Alle vore Hierter stige
Høit af Kiærlighed til dig.

Faruk.

Hvor er hun, som i det Grønne
Mig den skiønne Rose bød?

Choret.

Dig tilhører alle skiønne
Roser i Naturens Skiød.

Faruk.

Hvor er hun, som kan belønne
Taaren, som veemodig flød?

Choret.

Den, du kalde vil din Skiønne,
Elsker dig indtil sin Død.

Faruk,

(som har sagt forgiæves).

Nei, ak nei!
Hun er der ei. —
Viger
I Piger!
Ei I mig friste.
Ei skal mit Hierte

Troſtaben miſte,
Før ſkal det briſte!

Choret.

Ak, hvis du vidſte,
Hvor vi har Faruk kiær.

Faruk.

Dæmrende Oviſte,
Skyggende Træer,
Skiule den Hulde, ſom Faruk har kiær.

Choret.

Gruſom, ukiærlig
Byder du bort os gaae?

Faruk.

Roſen ſkal herlig
Sin Prøve beſtaae. —
Viger, I Viger!

Choret.

Sørgende Viger!
Ak, uden Haab,

Mira.

Din elſkte Krone.

Faruk.

Hvad mener du? Ha, jeg forſtaaer dig ei!

Mira.

Din Vandringsgang til Skoven er belønnet.
Dig ſkænker Skiæbnen Achmets Kongedom.

Faruk.

Ha — det betyder denne Prøve kun?

Mira.

Du vandt det, ſom du ønſkte, hvi du kom.

Faruk.

Jeg tænkte ei paa Kronen, kun paa hende.

Mira.

Saa drømte Faruk ſig ſin Lykke til.

Faruk.

Tag Kongekronen bort og ſkænk mig hende!
Tag Livet, hvis du Gaven ei formaaer.

Mira.

Du elſker Mira?

Faruk.

Mira? ſøde Navn!
Du kiender min Tilbedte? O hvor er hun?

Mira.

Taalmodighed! Nys ſaae du mine Møer
I venlig Dands, og deres Ydigheder
Formaaede ei at ſmelte dog dit Hierte;
Jeg, deres Dronning, er den Ydigſte.
Hvis du mit Aaſyn ſeer, og dog ei bliver
Forelſket, Faruk — nu, ſaa lover jeg,
At du endnu idag ſkal ſee din Mira.

Faruk.

O und mig denne Lykke, huldе Fee!

(Hun ſlaaer Sløret op.)

O hellige Prophet! Hvad ſeer jeg! Du?

(Han ſynker til hendes Fødder, og tryller hendes Hænder til ſin Mund.)

Mira

(hiærligt ſmilende).

O Faruk! Faruk! nu forſpilder du
Jo med din Troløshed, hvad jeg har lovet.

Faruk.

O Mira! huldе Mira! Elſker du?

Mira.

Jeg elſker dig; — jeg elſker dig! Farvel!
Vi ſees igien! Jeg tør ei længer tøve.

En Stemme bag Skoven.

Held dig, hvis Roſens Purpur ſtaaer ſin Prøve.

(Hun river ſig løs af hans Arme og iler bort.)

Dernede, Faruk komme med ſin Roſe?
Rød, ubeſtaaret?

Kobad.

Himmel! er det muligt?

Sufaruk.

O jeg har længe tænkt det. Denne Yngling
Har giort ſig elſket af den gamle Spaamand
Ved underdanig Ydmygbed. Nu gav
Han os det Raad, at vandre til hans Kilde,
Som han ved Troldddomskunſter vied ind
Til Faruks Held. Men vi vil ei forſage!
En Troldmand er almægtig ei; der virker
En Hær af Aander, ſom ei tiene ham.
Har aldrig i dit Liv du tale hørt
Om Zelulu, den ſorte Aanders Fyrſte?

Kobad.

Men han er ond.

Sufarok.

Ond? det vil ſige: Han
Beſtiærmer Den, ſom haanligt kaldes ſaa,
Mod den Blødſindige ſaa kaldte Gode.

Kobad.

Troer du? —

Sufarok.

Hvis det er Ondſkab, at jeg attraaer
En Krone, ſom jeg fødtes til, ſaa er
Jeg ond.

Kobad (gaber).

Gid dette Væſen var forbi.
Man bliver kied tilſidſt af denne Flakken.
Dog heller ſlethen Prinds, naar galt ſkal være,
I mit Palads imellem Viin og Piger,

Faruk.

O und mig denne Lykke, hulde Fee!

(Hun ſlaaer Sløret op.)

O hellige Prophet! Hvad ſeer jeg! Du?

(Han ſynker til hendes Fødder, og tryller hendes Hænder til ſin Mund.)

Mira

(blærligt ſmilende).

O Faruk! Faruk! nu forſpilder du
Jo med din Troløshed, hvad jeg har lovet.

Faruk.

O Mira! hulde Mira! Elſker du?

Mira.

Jeg elſker dig; — jeg elſker dig! Farvel!
Vi ſees igien! Jeg tør ei længer tøve.

En Stemme bag Skoven.

Held dig, hvis Roſens Purpur ſtaaer ſin Prøve.

(Hun river ſig løs af hans Arme og ſiger bort.)

Dernede, Faruk komme med ſin Roſe?
Rød, ubeſlaaret?

Kobad.

Himmel! er det muligt?

Sufaruk.

O jeg har længe tænkt det. Denne Yngling
Har giort ſig elſket af den gamle Spaamand
Ved underdanig Ydmygҳed. Nu gav
Han os det Raad, at vandre til hans Kilde,
Som han ved Trolddomskunſter vied ind
Til Faruks Held. Men vi vil ei forſage!
En Troldmand er almægtig ei; der virker
En Hær af Aander, ſom ei tiene ham.
Har aldrig i dit Liv du tale hørt
Om Zelulu, den ſorte Aanders Fyrſte?

Kobad.

Men han er ond.

Sufarok.

Ond? det vil ſige: Han
Beſtiærmer Den, ſom haanligt kaldes ſaa,
Mod den Blødſindige ſaa kaldte Gode.

Kobad.

Troer du? —

Sufarok.

Hvis det er Ondſkab, at jeg attraaer
En Krone, ſom jeg ſødtes til, ſaa er
Jeg ond.

Kobad (gaber).

Sid dette Væſen var forbi.
Man bliver kied tilſidſt af denne Flakken.
Dog heller ſlethen Prinds, naar galt ſkal være,
I mit Palads imellem Viin og Piger,

End Prætendent paa Kronen i en Ørk,
Hvor knap man Dadler har og Kildevand.

Sufarok.

Hør mig i Korthed: Disse vilde Fielde
Beboes af Aander, som adlyde alle
Den stærke Zelulu.

Kobad (strækker sig).

Fortæl mig siden!
Nu føler jeg mig træt, og jeg vil sove.

Sufarok.

For Himlens Skyld, sov ikke ind!

Kobad.

Hvorfor ei?

Sufarok.

Lad hende sove, og lad Faruk sove!
De slumre den evindelige Slummer.
Vi to begive os igien til Gur,

(Høit:)

Min Broder, du har handlet stort.

(Sagte:)

Af Kiærlighed er intet giort.

Begge.

Omfavn mig Broder, elskte Ven!
Vi troe til Død hinanden blive.

(Afsides:)

Hvis {jeg / han} alene kom igien,
Da vilde det Mistanke give.

(Høit:)

O inderlige, skiønne Vagt,
Din Kraft beviser Blodets Magt!

Kobad.

Jeg takker dig; men hvorfor døer de To,
Fordi de slumre under Biergets Klippe?

Sufarok.

Biergaanderne staae frem i Mørkningen,
Som Slanger og som Dyr af Fieldets Huler.
Den store Zelulu har rigt beplantet
Biergsiderne med store Valmuebuske,
Som fylde Luftens Rum med Døsighed.
De-sære Aander lider ei at stride
Mod andre aabenlyst; selv ei mod Mænd.
Som Strudserne de flagre om paa Fieldet,
Kun langtfra lyder deres hæse Skrig.
Naar Natten dækker Orknen med sit Mulm,
Og Vandreren forvilder sig i Sandet,
Da snige de sig paa den Sovende,
Og næres af hans Blod.

Kobad.

Kan ei en Aand
Modstaae et Menneske?

Sufarok.

Ei altid, Kobad!
I Menneſket, veed du, er og en Aand,
Som ofte vild og trodſig ſøger Faren.
Saa er ei disſe Væſeners Natur,
De ere Nattens Rædsler; deres Skiold
Er Mørke.

Kobad.

Sufarok! ha, hvis vi kunde —

(Han peger paa ſin Søſter.)

Sufarok.

Jeg frygter Satchekara; hendes Søvn
Er let, ſom Fuglens paa den tynde Qviſt,
Hun vaagner ved den mindſte Lyd.

Kobad.

Han kommer.

Farak kommer.

Nu er I der? Du ſover alt, min Søſter?
Vel, jeg vil ogſaa ſove, jeg er træt;
Med Morgenrøden vil vi atter vandre.
God Nat! Vil I ei hvile, mine Brødre?

Sufarok.

Jo ſtrax! (Efter et Ophold.) Han ſlumrer alt.

Kobad

(klapper i Hænderne).

O herligt, herligt!

Satchekara

(vaagner og griber ſit Spyd).

Hvad larmer her? Ha Kobad, er det dig?
Jeg drømte mig angrebet af en Fiende.
Kom! Her er ikke godt at være; jeg
Har drømt den hele Tid. Fælt trykker Luften

I denne Fjeldekløft. Kom! Vi vil vandre
I Natten. Hvor er Kurum?

Kobad.

Hisset fover
Han som en Orangutang høit paa Træet.

Satchekara (kalder).

Kurum!

Kurum (i Træet).

Er der maaskee i Dalen alt en Slange?
Saa kryb kun op til mig, og vær slet ikke bange.
See Bjælden paa min Stok! Ved Træet brænder Fyr!
Vi rangle for den lidt, saa gaaer det lede Dyr.

Satchekara.

Afsted! Vi reise vil i Natten. Fort!
Gak du foran, og rangl med Bjældestokken.

Kurum

(springer ned og gnider sine Øine).

Ja saa!

Satchekara.

Afsted!

(Han gaaer).

Sufarok.

Velan! (Sagte:) Det er paa Tiden,
Jeg hører alt de lumske Skarers Murren.

Kobad.

Min Søster, hører du de vilde Dyr?

Satchekara.

Jeg stoler paa min Arm. Hvis du est ræd,
Da stiul dig bag mig Skiold.

Sufarok (sagte).

Taalmodighed!

(Han flotter til Zarul).

Du bliver her; og for den Stolte findes
Vel ogsaa Raad. (Høit:) Kom Søster, lad os ile!

(De gaae.)

Monſtroſe Biergaander nærme ſig langſomt med Spyd og Landſer, bedækkede med Dyrehuder.

Han ſover, han ſover!
Jeg vover, jeg vover
Mig frem af min Hule,
Mig Mørket ſkal ſkiule.
Jeg lædſer min Tørſt,
Men dræber ham førſt.
Med giftige Syle,
Mens Uglerne hyle,
Min Tunge ham ſtikker,
Og Purpuret drikker.
Han kiender ei Faren
I dæmrende Skov;
Men talrig er Skaren,
Og lidet mit Rov!

(De danne ſig i en Kreds omkring ham og have deres Spyd.)

Geoncha aabenbarer ſig i ſtraalende Dragt paa Fieldet.

Faruk.

Nu Allah staa mig bi.

Aanderne.

Kast dit Sværd!

Faruk.

Min Styrke giør mig fri.

Aanderne.

Kast dit Sværd!

Faruk

(staaer i Landserne).

Jeg bryder Eders Hær.

Aanderne.

Flygter igiennem Krat og Træer!

(De forsvinde.)

Faruk.

Ha feige Flok! mit Liv ei du skal røve.

Stemmer bag Skoven.

Held Dig! din Roses Purpur staaer sin Prøve.

(Faruk gaaer.)

Tredie Handling.

Offentlig Plads i Staden Gur.

Iman. **Chor** af Folket. **De fire kongelige Born** ſidde paa en Forheining under en Thronhimmel.

Choret.

Sørger alle Mænd og Qvinder! Achmet er ei meer.
Væder nu med bittre Taarer det aſſiælte Leer!

Og mindes os vor ſvundne Lyſt,
Og græde.
Men ſtiller dog idag i Eders Bryſt
Den dybe Klage,
Og ſtuer ei fortvivlet meer
Paa det affſælte kolde Leer
Tilbage!
Afſæsſer Sorgens Byrde,
Seer i den mørke Fremtid uden Gru!
Ufaligt Folk, hvad eſt du nu?
En Hiord foruden Hyrde!
Nu gielder det i Farens Haſt
At viſe dig beſtemt og faſt!
Hvo fæſte
Skal Diademet om ſit Haar?
O vælger ham i Skiønheds Vaar,
Den Dydigſte den Bedſte,
At han ſom en Cherubim for vort Eden ſtaaer.

Satchekara (træder frem).

Ja vælg, lad ei dig overtale,
Mit ædle Folk! af en ſnedig Præſt,
Som veed med Farver af Dyd at male
Hvad egennyttig ham tykkes bedſt.
Vælg ſelv!
Men ſtiælv,
Men ſtiælv, hvis ei du Heltinden kaarer,
Forſilde flyde din Angers Taarer,
Da Staven over dig ſelv du brød,
Du forbereder din egen Død.

Sufarok og Kobad.

Ja vælg! men vælg en huldſalig Konning,
Hvis milde Septer giør alle frie.

Satchekara.

Ifald du vælger den ſtolte Dronning,
Da fylder din Kube ſig rigt med Honning.
Dit Billed ſind i den kloge Bi!

Sufarok, Kobad og Satchekara.

Vælg { Sufarok ham / Kobad din Ven / Satchekara } og ingen anden!
Dit Valg er tegnet i Skiæbnens Bog.

Satchekara.

At lyde Manden er tungt for Manden,
Men let for Helten er Skionheds Aag.

Faruk.

Lad ei Forfængelighed forlede
Dig at tilbetle dig Magtens Sværd!
Hold op at trættes, dæmp din Vrede!
Kun rolig Viisdom er Kronen værd.

Iman.

Lad Skiæbnen vælge! — Fatter Eder! Rædsomt,
Blodtørstigt er Uhyret Borgerkrig,
Og let den Ild at tænde, som først slukkes
Dybt i Ruinerne af Rigets Grundvold.
Ved Allah jeg besværger Eder: Drager
Ei Tvedragtsværdet af sin Balg!

Folket.

Hvad vil du?
Hvad raader du os?

Iman.

Lader Skiæbnen vælge.

Folket.

Hvorledes?

Iman.

Thi I kan, I kan det ei!
Et Valg, eenstemmigt, er ei tænkeligt,
Det blev et Opbud kun til blodig Tvist.
Vel, lægger Eders Lod i Allahs Haand!

Folket.

Hvorledes?

Iman.

Den, som ind af Stadens Port
Indtræder først, en fremmed Vandringsmand,
Han vælge mellem disse fire Fyrster!

Folket (ler).

Iman.

Vil du, at Broderblod i rige Strømme
Skal flumme over Hovedstadens Gader?
Alt hæver du det dragne Sværd til Tvedragt;
Endnu et Blink — og Sværdet sønderhugger
Det hellige Statsbelte. Fire Hobe
Vil kæmpe rasende imod hinanden.
Lad Skiæbnen vælge ved et Greb i Blinde!

Lad Øieblikkets raſtere Beſlutning
Forhindre Øieblikkets Raſeri.

Folket.

Han vælge! Skiæbnen vælge! Allah vælge!

Iman (til Vagten).

Gaaer til Stadsporten! Henter den, ſom først
Indtræder! Siger ham, hvad Folket vil!
Han vælge. Men mens disſe bringe Skiæbnens
Udkaarne Redſtab, hæver Eders Hierter
Mod Himlen i en ivrig Bøn til Allah,
At han i Naade føier dette Valg!

Choret.

Salige Fader Achmet, i Mahoms
Paradiſiſke Guddoms Halle
Lever du nu. Evige Foraar
Blomſtre nu triudt om dig; du favner
Deilige Huris, af hvis Skiønhed
Aldrig forgaaer, aldrig, ſom Rødmen
Af de ſteds fremduftende Roſer,
Aldrig, ſom Edens rislende Kilde,
Aldrig, evig er Glæden der.

See i Naade til os o Fader!
Beed i din Glands Muhamed, Allah,
At fra Naadens flammende Straaler
Lysning de ſende, Lysning til Jorden;
Viisdoms lyſende Guddomsſtraale
I den Pilegrims Bryſt, ſom vælge
Skal af din Sæd, ſtal af din Affom.
Skiænk, o Allah! en Herſker dit Folk,
Værdig paa Jord i dit Spor at træde,
Værdig din hellige Villies Tolk.
Een er kun Allah! evig tilbedt!
Evig og Muhamed hans Prophet!

Vagten (kommer tilbage).

Vi bringe dig en aldrende Calender,
Hvis Sølverſtiæg afſtikker ſelſomt til
Kraftilden i hans Øie; derſom Viisdom
Og driſtigt Mod hos ham er ſaa forenet,
Da ſeer i Naade Allah til hans Valg.

Calenderen.

I Borgere af Gur, hvad vil I mig?
Har mine Øren hørt i Sandhed ſligt?
Hvad heller ſang Indbildning mig det for?

Iman.

Hvad du har hørt er Folkets egen Villie.

Calenderen.

Jeg vælge ſkal en Konge? Allah ſee
I Naade til mig ſtakkels gamle Munk,
Som lever kun i from og taus Betragtning,
Ukiendt med Verden og med Verdens Riger.

Iman.

Du vil det kunne bedre end en Anden,
Thi Allah taler af ærværdig Fromhed.

Calenderen.

Jeg? ſom ei ſeer engang, hvad der gaaer for ſig
Paa Landeveien, hvor min Vandring falder!
Som vanker blÿ, afſides, nær ved Grøften,
For ei at hindre Livets raſke Gang!
Som plukker Urter mig og Rødder der
Til Aftnens tarvelige Nadvere;
Og krydrer høit min grønne Ret med lidt
Tilbetlet Brød og Mælk.

Iman.

Saa giorde mangen
Guddommelig forherliget Prophet,
Imens han vandred her paa denne Jord.

Calenderen.

Undskylder mig!

Folket.

Nei Olding, du skal vælge.

Calenderen.

Jeg kan det ei.

Folket.

Vælg!

Iman.

Du est from og viis,
Uegennyttig. Vælg! Gud sendte dig.

Calenderen (efter et Ophold).

Der staae de fire kongelige Børn?

Iman.

Du seer dem, ja!

Calenderen.

Tre Fyrster, en Fyrstinde!

Iman.

Men hver af lige Alder, lige Ret.

Calenderen.

Og hver af lige ubetvungen Attraa?

Iman.

Den Værdigste er den Beskedneste.

Calenderen.

En Mands Ophøielse er Ydmyghed.

Iman.

Saa vælg, og Himlen vælge gjennem dig.

Calenderen
(efter at have betænkt sig).

Hvis jeg skal vælge, maa jeg kiende først.

Iman.

Det staaer til dig at grunde selv dit Valg.

Calenderen.

Man bringe fire Buer, fire Pile,
Og række hver sin Bue med sin Piil.

Folket.

Mig tykkes vel om denne sølvgraae Gubbe,
Hans Sindrighed vil gjøre Dommen viis.

Satchekara.

Ja, Dommen viis, det mærker jeg. Han kiender
Den Pen, hvormed en Fyrste tegner sine
Bedrifter. Bringer hid min Piil, min Bue!

Calenderen.

Og ønsker du, for Valgets Skyld, at dyppe
Den spidse Pen i røden Blæk og Blod?

Satchekara.

Hvad mener du? Maaskee en Skiveskydning?

Calenderen.

En Skive uden formet Middelpunkt,
Der dog vil gjøre dig det svært for Øiet.

Satchekara.

Og denne Skive er?

Calenderen.

Din Faders Hjerte.

Satchekara (dubser).

Calenderen.

I Borgere af Gur! er ei den Hvælving
Af Marmorstene paa det andet Torv
Den store Sultan Achmets Gravsted?

Iman.

Jo!

Der er i Dag han jordet; nylig gjøde
Vi Kamphervandet paa de kolde Lemmer;
Tilstopped vel med Bomuld Ligets Øren.

Og, hyllet i den blommede Omvikling,
Oploſer det i Jordens Indvold ſig,
Indtil paa Dommen ved Baſunens Lyd
Det atter hæver ſig til evig Fryd.

Calenderen.

Gaaer hen og vælter Stenen da fra Graven,
Og bringer ud det kongelige Lig!
Endnu engang beſtinne Solens Straaler
De blege Lemmer, før til Støv de falde.

Iman.

Mig ſynes, Gubbe, gyſeligt dit Bud.

Calenderen.

I kaldte mig at vælge Jer en Fyrſte
Af diſſe fire Ynglinge; velan,
Saa maa jeg vide, hvo der er den første;
Hvo der har Kongekraft og Kongemod.
Man binde Liget faſt til Palmetræet,
Som breder ud ſin grønne Skiærm paa Torvet;

Da maa du hæve ſom en Ørn dig over
Al jordiſk Fordom og Frygtagtſomhed.
En ſaadan Aand formaaer i Rigets Nød
At ſtyre Roret gjennem Skiær og Klipper.

Satchekara.

Jeg gaaer!

Kobad.

Jeg gaaer!

Sufarok.

Jeg gaaer.

(De gaaer.)

Calenderen (til Faruk).

Og du min Ven!

Faruk.

O Skræk hvad maa jeg høre!

Calenderen.

Du flyer paa Ærens Vei?

Faruk.

Sligt Forſlag tør du gjøre?

Calenderen.

Min Ven, og hvorfor ei?

Faruk.

For verdslig Magt at arve,
Forhaane Gravens Nat?

Calenderen.

Hans Hierte er en Larve,
Som Siælen har forladt.

Faruk.

O alle Dyders Gjemme,
Bryſt, ſom i Døden drog!
Jeg ſkulde fræk forglemme,
Hvor huldt du for mig ſlog?
Min Viil dig ſkulde ſaare,
Forført af Hovmods Lyſt?

Calenderen.

Du ſværmer, unge Daare,
Tag Buen! træf hans Bryſt!

Faruk.

For træffe Himlens Vrede mig
Med Skyens Straale rød,
For revne Jorden græsſelig,
Og aabne mig ſit Skiød.
O min Søſter! Broder! Broder!
Mindes I ei Himlens Ord?
Vær din Fader og din Moder!
At det gaaer dig vel paa Jord.

Calenderen.

Foragt ei Kronens ſkionne Glands,
Dens Guld er Heltens Løn,
Som Firmamentets Stiernekrands
Den pryder Styrkens Søn.

Faruk.

Forbandet være Kronens Glands,
Naar den er Brødens Løn,
Den trykker ſom en Tornekrands
Den frække Laſtens Søn.

Calenderen (rækker ham Buen).

Calenderen (omfavner ham).

Thi han har giort ſig værdig til mit Valg.

Chor.

Hil os, Faruk er vor Konge!
Faruk, Faruk! Folkets Fryd.
Krandſer ham, den gode Konge,
Krandſer ham med Vaarens Pryd.
Priſer ham med Jubeltone,
Friſke Blomſter er hans Krone,
De ſkal tyde Folkets Fryd,
Faruks Venlighed og Dyd.

(Pigerne krandſe ham med Blomſter.)

Iman.

Vor Glædesroſe ſpringer ud paa ny;
Vor Achmet lever atter op i Faruk.
Den kiække Phœnix ſtiger af ſin Aſke,
Og fylder ſnart ved ſine Vingers Glands,
Med Lys hver Deel af den beboede Verden.
Og, ſom en Foraarsregn, vil du befrugte
Den haabefulde Jord med ſin Velgierning.
Tag dette Brev, din Faders ſidſte Villie!
Forſeglet overrakte han det Raadet
Kort før han ſlumred ind til evig Lyſt.
„Den Sultan, I har valgt, ſaa var hans Ord,
„Skal bryde dette Brev, og Brevets Indhold
„Ham være ſkal den ſidſte, men tillige
„Den ſtrengeſte Befaling. Siden herſte
„Med uindſtrænket Magt han paa ſin Throne,
„Kun af Samvittighedens Dom indſtrænket."
Saa talte Achmet og udgav ſin Aand.

Faruk (bryder Brevet og læſer).

Folket.

Hvad fattes Fyrſten? han er bleg, han ſkiælver.

Iman.

Min Sultan, hvilken Skræk betager dig?

Faruk.

Læs dette Brev.

Iman.

O Allah!

Faruk.

Læs det Iman!

Iman (læser).

„Den Søn I vælge, (thi det er en Søn)
„Skal ægte Tobal Osmans yngste Datter
„Af Tiflis. Paa et saadant Ægteskab
„Beroer, saa har den høie Aand Geoucha
„Forsikkret efter Stiernernes Udtydning,
„Mit Riges, mine Undersaatters Held.
„Kun hende skal han ægte, ingen Anden.
„Og i et trofast kiærligt Ægteskab
„Skal Sønner avles, Cherubim for Landet.
„Men hvis han vil det ei — da maa han dø!

Choret.

O Skiæbne!
Som en Kæmpe med blinkende Lee
Meier du af Lykfaligheds Flor.
Neppe den ſtaaer, den rødmende Blomſt
Herlig i friſt balſamiſt Duft,
Neppe dens Knup aabner ſin Kalk,
Før dit grumthenblinkende Staal
Fælder den kortfremblomſtrede Glands;
Af! og vor Lyſt
Vendes til Oval.

Et Bud.

I Borgere af Gur! har I fornummet
Det Rædſelfulde?

Iman.

Faruk gaaer til Døden.

Budet.

Hvad Faruk? Ogſaa ham har Skiæbnen rammet?

Iman.

Ja, rammet med det græsſeligſte Slag.

Budet.

O Allah! Saa er hele Achmets Sæd
Henviſtet da, ſom Avner nu for Vinden.

Iman.

Hvad Budſkab bringer du ſaa bleg fra Torvet?

Budet.

Et rædſomt, et forfærdeligt, utroeligt:
Paa Torvet ſtande Kobad, Sufarok,
Som Støtter af Metal, med ſpændte Buer;
Fyrſtinden løber med udflagne Haar,
Vanvittig, raſende, og ſøger Døden.

Iman.

Taal tydeligt, omſtændeligt!

Budet.

Saa hører
Paa Oldingens Befaling toge vi
Udaf ſin Marmorgrav den døde Konge,
Hvis blege Anſigt vendte hen mod Veſten
Og ventet paa Opſtandelſen. Vi bandt
De kolde tunge Lemmer faſt med Snore
Til Palmetræet. Ynkelige Syn!
Den, ſom med Kraft nys foreſtod et Rige,
Hvis Blik var Naadens eller Dødens Bud —
Hang livløs, ſom et Offerdyr, paa Stammen!
Alt nærmed ſig hans Børn med ſpændte Buer,
At ſkyde Pilen i hans Faderhierte.
En Gyſen gjennemløb hver Borgers Blod,
Stærkt ryſted Palmetræet ſine Blade,
Af Mødynk ſkiælved Ørknens høie Tidſel,
Og Solen ſkiultes af en kulſort Sky.
Alt følte Rædſel, ikkun ei de Tre.

Nu løber hun som rasende; hun troer,
At hun har stødt sin Fader ind i Hjertet,
At overalt hun er besprængt med Blod,
Og at kun Havets dybe Bund formaaer
At tvætte Blodet af og kjøle Flammen.

Choret.

Vee os alle, vee os Arme!
Knuset ned af Himlens Harme.
Men, hvad der var Ondskabs Rod,
Det skal straffes, det skal segne:
Listige Iman, du skal blegne!
Gamle Synder, styrt i Blod!

(De hæve deres Baaben, for at nedstøde Iman og Calenderen.)

Calenderen (hæver sin Stav).

Staaer forstenet, som I stod,
Til I kjølet har Jert Mod,
Dog beholder Eders Stemmer!

Choret.

Døden isner mine Lemmer.

Calenderen.

Vil I end mig støde ned?

Choret.

Stærke Aand, Barmhiertighed!

Calenderen.

Ære I den stærke Aand?

Choret.

See, vort Liv staaer i din Haand.

Calenderen.

Gaaer da roligt uden Larmen
Hver i Stilhed til sit Huus,
Ydmyghed og Haab i Barmen,
Uden Lidenskabens Ruus!
Solen, inden denne Qveld,
Straale skal til Eders Held.

(De forfølge sig alle bort.)

Geoncha (endnu ſom Calender).

Der kommer hun, den ſkjønne Synderinde.
Nu viis, min Aand, dig værdig til din Kraft;
Og leed en vild, men blomſtrende Natur
I ſine Skranker, lær den kiende ſig.
Sort hvirvle ſig de lange Hovedhaar
Om den dødblege Pande, hvide Kind,
Og rædſomt har Vanvittighedens Stempel
Indpræget ſig i hendes Miner alt.

(Han træder tilſide.)

Satchekara kommer med et Skiold og ſin Bue.

Her er jeg ene. Her er og et Torv,
Men intet Grævſted, intet Palmetræ,
Og ingen Dødning. Solen ſtraaler høit.
O bliv deroppe! Hører du? Synk ei!
Thi naar du ſynker, kommer Natten, og
Naar Natten kommer, kommer Dødningen
Med Hul i Brøſtet, banker paa mit Kammer;

Da tog de ham ud,
Forbarmende Gud!
Og bragte for Dagen ham atter,
Opfilled ham Verden til Latter,
Og den, som var værst, var hans Datter!

Da sprøited den blodige Straale saa rød,
Besprængte mig Ansigt og Hænder.
Hvo skulde vel troe, at den iiskolde Død
En Ild, saa fortærende, sender?
Ak nu maa jeg ned i det blegsorte Hav,
Hvor Sodam, Gomorrha dybt fandt deres Grav.
Min Liigkiste der
Vandsnogene bær.
Af klare Chrystaller i Grunden
Den staaer, med Sivblomster omvunden;
Med Muslingeskaller paa Bunden.

(Hun græder.)

O gid jeg var i Skoven mellem Blomster
Og Fuglesang, uskyldig som sig sømmer
En Pige. (Hun kaster Buen.) Bort, du drabelige Værktøi!
Du fæle Frister! hvad har du at giøre
I Møens svage Haand? Hun kan ei bruge,
Kan kun misbruge dig. O gid jeg laae
Dybt i min Grav, før endes ei min Jammer.

(Hun kaster sig fortvivlet paa Jorden.)

Geoncha.

Nu er det Tid: Samvittigheden vaagner,
Nu maae Naturens gode Aander læge.

(Han vinker; Scenen forandrer sig til Skoven med Prøvelsens Kilde; en Skare Alfer omringe Satchekara.)

Geoncha.

Afbruset har det vilde Hierte,
Naturen vaagner, kiender sig;

Thi dulmer hendes bange Smerte,
Gior hende blid og lykkelig!
I Vaarens Skiød, ved Fuglens Stemme,
Ved Kildens ſølverklare Strøm,
Sin Stolthed hun, ſin Brøde, glemme,
Og troe, at Brøden var en Drøm.
Bort har hun kaſtet Krigens Bue,
Nu ſkal hun glemme Hiertets Vee,
Naturens milde Blomſter ſlue,
Og blomſtre ſelv, ſom Kildens Fee.
Saa ſkal de ſtille Dage ſvinde,
Hver Dag gior Sielen mere ſtiøn.
Og naar hun føler ſig en Qvinde,
Da ſkal hun nyde Qvindens Løn.

Alferne.

Vi takke for det ſtiønne Bytte.
Velkommen, Skovens unge Brud!
Vi bringe hende til ſin Hytte,
At hun kan ſlumre Sorgen ud.

Nu er jeg ovenpaa! Men ak, hvad hiælper mig
Nu al min Lykke til? Ak Gud forbarme ſig!
Før var det ſplittergalt, nu er det meget værre;
Nu ligger fængslet her min arme unge Herre.
Nu ſkal han døe! Nu er der en Ulykke ſkeet,
Fordi han elſter ei en Brud, han ei har ſeet.
Fordi han miſtet har ſit Hierte, er trolovet,
Skal han til Straf i Dag nu miſte med ſit Hoved.
Hvad har han ſaa igien? En Hierte-hovedløs!
Ak Gud forlade dog den ſtammelige Tøs!
Men jeg vil redde ham, og derfor er jeg kommen.
Jeg har min Kruſemynt; den ligger her i Lommen;
Den har en Kraft endnu, den duſter, den er kold,
Og Kildens klare Dug fremperler i dens Fold.
Ei Vagten ſaae mig ret, den kiendte mig paa Stemmen;
Den ændſed ei min Hud, thi ei jeg viſte dem'en.
De mene udentvivl, jeg er ſaa fort ſom før.
Saaledes kom jeg ind. Nu veed jeg, hvad jeg giør.

(Han betragter Farut.)

Han ſlumrer! I en Søvn hans ſtakkels Hierte lettes.
Hvor kan man ſove ſaa, naar man ſkal hen og rettes?
O hvor han dog er ſmuk! hvid, rød, ſom Mælk og Blod.
Hvor tungt at farve ham med denne forte Sod!
Men ak, det maa dog ſkee. Thi være Livet uden,
Det er langt værre dog, end være ſort paa Huden.
Han ſom en Morian gaaer af Fængslet og er fri,
Jeg bliver hvid igien, til — Tre Qvarteer til Ti!
Saa føre de mig ud, imens de røre Trommen,
Saa giør de mig til Jord, hvoraf jeg ſort er kommen.

(Græder.)

Maaſkee de ſpare mig, ſee paa min hvide Tvæt,
Forundre ſig, og laer ſaa Naade gaae for Ret.
Men hvordan det ſaa gaaer, ſaa redder jeg af Nøden
Min ſtakkels Herre nu, og gaaer for ham i Døden.

(Han vil vælte Farut.)

Gaae bort!

Kurum.

Den

(ſtuds)

Jeg bliver her.

Calenderen.

Du gaaer, naar du

Kurum.

O Allah! Drømmer jeg. Herr Z

Calenderen.

Kurum.

Og dette ſkjønne Barn?

Calenderen.

Mira, fr

Kurum.

O er det muligt?

Calenderen.

Ja. Gaae til

Din Herres Liv er frelſt.

Kurum.

Jeg r

Kurum.

O Mahomed! saa ſvinder
Min Piges Kiærlighed.

Calenderen.

Din Hvidhed er dens Hinder;
Forgabet har hun ſig alt længe før du troer,
I en bredlæbet, tør, men blid godhiertig Moor.

Kurum.

Og denne Moor er jeg?

Calenderen.

Nu ligner du en Anden!

Kurum (benrykt).

O ſøde Gulguli! Jeg er alt fort ſom Fanden.
(Han ſlaaer ſig med Kruſemynten i Anſigtet, og løber ud.)

Faruk (vaagner).

Forſtyrrer ei min Søvn! Jeg var lykſalig
I Nydelſen af hendes huldе Billed.

Calenderen.

Jeg kommer for at hilſe dig, min Ven.

Faruk.

Vil du berede mig til Døden, Gamle?

Calenderen.

Jeg kommer, for at bringe dig din Brud,
Den kongelige Mø fra Tiflis, under
Et blyſomt Sølverſlør.

Faruk.

Forlader mig!

Calenderen.

Eſt du ſaa følesløs? See hende førſt,
Før du forſtyder.

Faruk.

Jeg forſtyder ingen;
Jeg elſker alt, og kan kun elſke Een.

Calenderen.

Saa talde du igaar ved Provens Kilde;
Og neppe hæved Kildens Mø ſit Slør,
Saa laae du elſkovsfuld ved hendes Fod,
Og glemte reent din ſtakkels Blomſterpige.

Faruk.

Hvad taler du? Hvad aner mig?

Calenderen.

Fyrſtinde.

Lad Taagen hæve ſig og Solen ſtraale!

(Mira aflaſter Sløret og ſtaaer ſom Fyrſtinde.)

Faruk.

O Allah! er det muligt?

Calenderen.

Du omfavner
Den gamle Skovhyr, Blomſterpigen, Feen
Ved Kilden, og fra Tiflis din Fyrſtinde,
Her i en eneſte elſkværdig Mø.

[redacted]

Dit Blik, min Faruk, lærte smelte
Et fælt, et unaturligt Mod.
Ak, Mira har sin Stolthed tabt,
Men Tabet hendes Lykke skabt.

Faruk, Mira, Geoncha.

O søde Fryd, o Lykke!
I Ungdoms fagre Vaar
Til Hiertet den at trykke,
For hvem kun Hiertet slaaer!

Faruk.

Den store Aand Geoncha stod os bi.

Calenderen

(aflægger sin Dragt, og staaer straalende som Geoncha).

Ja! thi din Roses Purpur stod sin Prøve.

Faruk.

Geoncha!

Mira.

Fader!

(De knæle.)

Geoncha.

Mine elskte Børn,
Staaer op! Jeg seer min Fryd i Eders Lykke.
Paa Torvet har alt Folket sig forsamlet
Til Eders Kroning; utaalmodigt vente
De deres kiære Sultan, Sultaninde.
Med et profetisk Ord, et venligt Løvte
Har hurtig jeg forjaget Sorgens Sky.
Et Vink — saa staae vi midt imellem dem.

(Han vinker. Pludselig forvandles Scenen til Torvet med en Throne til den ene Side. Brimmel af Mennesker.)

Chor og Dands.

Hil Geoncha, vor Beskytter!
Hil vor Faruk med sin Brud!
Bryder høit med Jubel ud
Klippens Borge, Dalens Hytter;

Al vor Modgang ſig har endt,
Fro er nu den hele Egn.
Alt har ſig til Lykke vendt,
Blaa er Himlen efter Regn.
Vi med Ingens Glæde hytter.
Bryder høit med Jubel ud:
Hil Geoncha vor Beſkytter!
Hil vor Faruk med ſin Brud!

Geoncha.

Et Mirakel Eder lærte,
Hvordan Daaren ſtraffes ſkal:
Huult det kolde, tomme Hierte
Staaer paa Torvet ſom Metal.
Pigen ſoner ud ſin Brøde;
Høi var denne ſieldne Mø,
Derfor ſkal hun ikke døe,
Men kun for ſin Gierning bøde.
Faruk har ſin Roſe kiær,
Derfor ſkjænkes ham den her

Kurum.

Kurum er en ſtakkels Slave,
Sort han kom til Skoven hen,
Hvid han blev ved Urtens Gave
Og nu er han ſort igien;
Men taknemlig kan han ſtiønne,
At Geoncha ham har yndt,
Thi han fik ſin lille kiønne
Liſligfriſte Kruſemynt.

(Han omfavner Gulguli.)

Geoncha.

Ebers Glæde mig bevæger.
Stedſe har Geoncha yndt
Høie Dyders ſtiønne Roſe,
Ærlig Troſtabs Kruſemynt.

Chor.

Klippens Borge, Dalens Hytter,
Bryder froe med Jubel ud
Hil Geoncha, vor Beſkytter!
Hil vor Faruk med ſin Brud!

[redacted]

Indhold.

Sovedriffen . . . . . Pag. 1.
Lublams Hule . . . . . — 87.
Faruk . . . . . — 171.

Oehlenſchlägers Digterværker

og

Proſaiſke Skrifter.

Fiortende Bind.

Oehlenschlägers

Digterværker

og

Prosaiske Skrifter.

Fiortende Bind.

Kiøbenhavn.

Paa Universitetsboghandler Andr. Fred. Høsts Forlag

trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Lunos.

1852.

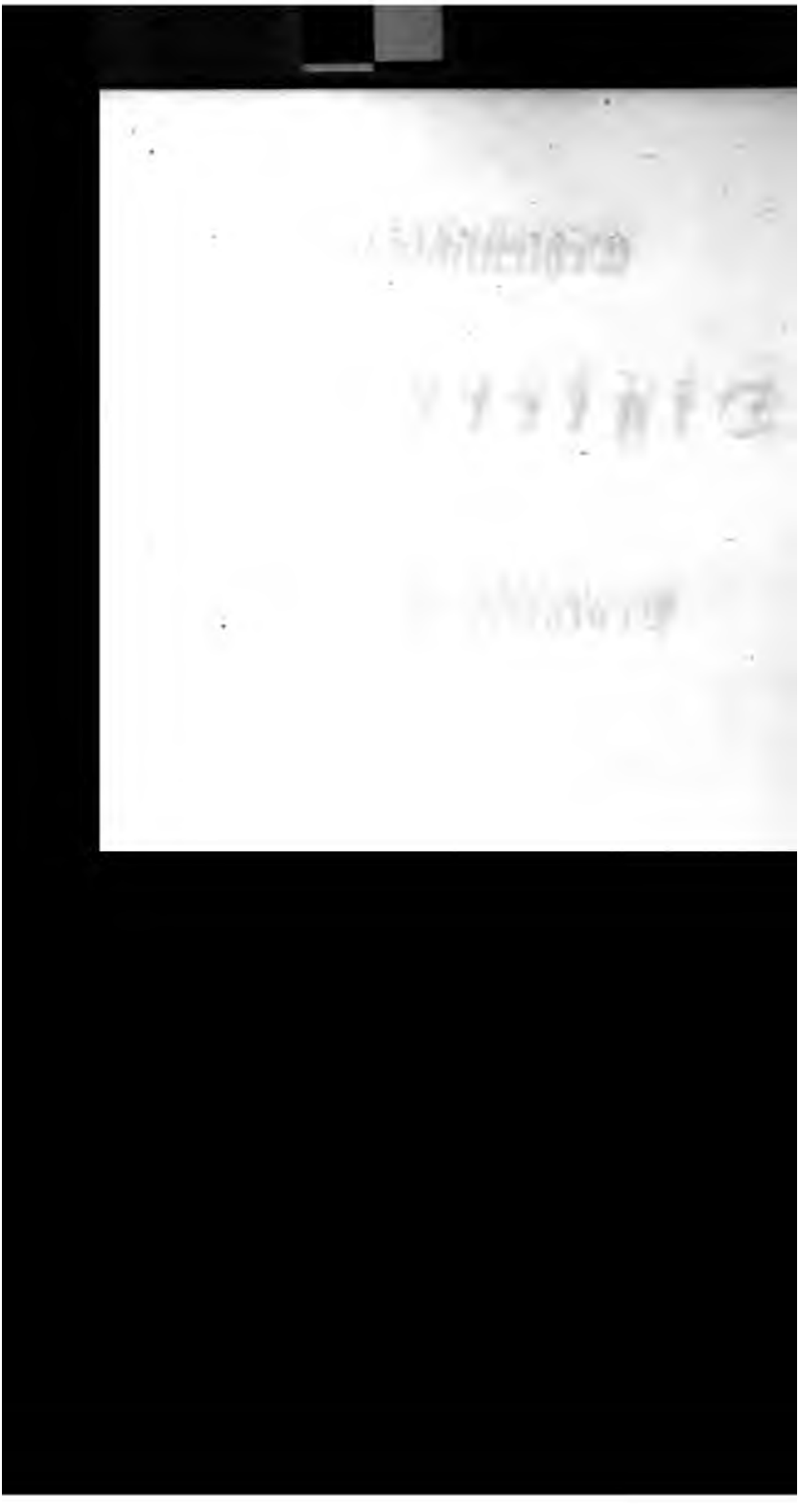

Indhold.

Tordenskiold . . . . . Pag. 1.
Overilelsen . . . . . — 83.
Rübezahl . . . . . — 143.
Fornuftgiftermaalet Nr. 2 . . . . . — 207.

Tordenskiold.

Et Syngespil.

Perſonerne.

Kong Frederik den Fierde af Danmark.
Tordenſkiold, Sehelt.
Fader Berg, ſkaanſk Bonde.
Ulla, hans Datter.
Hanna, hans Broderdatter.
Guſtav, ſvenſk Bondeknos.
Tidſelmand, Degn.
To Herrer ved Hoffet.
En Overfalkenermeſter.
Coffre, } Malere.
Kraak }

Første Handling.

Bondestue i Skaane.

Fader Berg. Tidselmand.

Tidselmand.

Saa kan jeg være sikker paa
Nu Eders faderlige Ja?

Berg.

Hvad jeg har lovet, det skal staae.

Tidselmand.

Omfavn som Svigerſøn mig da!

(De prøve paa at omfavne hinanden.)

Berg.

I er for tyk!

Tidselmand.

Og saa er I.

Begge.

Tilgiv, jeg Eder ei omfavner!
Men det er ogsaa Sværmeri,
Som hverken nytter eller gavner.

Berg.

I har en Gaard.

Tidselmand.

Min egen Gaard.

Berg.

Grundmuret, nybygt.

Tidſelmand.

Jo jeg takker!

Berg.

Samt Køer og Faar —

Tidſelmand.

Paa Engen gaaer.

Berg.

En Pengeſum.

Tidſelmand.

Og den er vakker.

Berg.

Sertuſind Kroner! Var det ei?

Tidſelmand.

Med Konning Guſtavs Contrafei,
Livagtig ſom han gik i Live.

Berg.

Berg.

Køer, Stude, Faar!

Tidſelmand.

Gangklæder, Seng.

Berg.

En Pengeſum.

Tidſelmand.

Sextuſind Daler.

Berg.

I er min Søn! — Men ſlig mig først —
Man ſiger, at I tømmer Kruſet —
I drikker!

Tidſelmand.

Kun naar jeg er tørſt',
Men aldrig naar jeg er beruſet.

Berg.

I har mit faderlige Ja!

Tidſelmand.

Omfavn ſom Svigerſøn mig da!

(De prove atter forglæves.)

Berg.

I er for tyk.

Tidſelmand.

Og ſaa er I.

Begge.

Jeg Eder ei om Halſen falder;
Men det er ogſaa Sværmeri,
Som paſſer ei for vores Alder.

Berg.

Det er afgiort! I ſkal være min Svigerſøn, ſkjøndt I er ældre end jeg.

Tidſelmand.

Og Eders Datter maa elſke mig, ſkjøndt hun er yngre end jeg.

Berg.

Det ſkal hun, paa Ære og Samvittighed.

Tidſelmand.

Jeg takker ydmygeligſt.

Berg.

Men hun er ſaalig naragtig. Hun gaaer altid og nynner disſe gamle Kæmpeviſer.

Tidſelmand.

En Levning af Hedenſkabet! Det kommer ſig, naar hun faaer en Degn.

Berg.

Hun gaaer dog flittig i Kirke hver Søndag.

Tidſelmand.

For at ſee den fattige Diævel, Guſtav Svane, paa Orgelværket. Blive vi trolovede, og jeg ſeer den Karl, mens jeg læſer i Chorsdøren; — jeg ſtaaer Jer for ingenting, Fader Berg! Jeg gaaer, tag mig nitten Tønder, fra Terten.

Berg.

Der er hun. See nu at komme til Terten! thi I har

Ulla.

Dersom Modbydelighed for et Menneske kunde lede til dette Skridt, kiære Herre! saa var forvisset om, at der lever ingen i Verden, jeg heller gav min Haand, end Jer.

Tidselmand (sagte).

Der have vi Spillet gaaende.

Ulla (synger).

Broder, min Broder! du haver mig saa kiær,
Du sælge dine Snekker og løse mig her.
Men aldrig jeg kommer til hedenske Landet at leve.

Tidselmand.

Til hedenske Landet skal I ikke komme, det lover jeg for, Jomfru Ulla! Den christne Læren er siden Konning Eriks Tider introduceret i Riget; og dersom ogsaa endnu adskillige Lapper og Finner —

Ulla (synger).

De Sømænd kaste deres Aarer ud at roe,
Skiøn Jomfru vrider sine Hænder i Blod.
Men aldrig jeg kommer til hedenske Landet at leve.

Tidselmand.

Hvad I der synger, er der slet ingen Riim eller Raison i, Jomfru Ulla!

Ulla.

O en meget god! Det var en stakkels Pige, som vred sine Hænder, fordi Faderen vilde tvinge hende til at ægte en afskyelig Havmand.

Tidselmand.

Kiære Barn! der existere hverken Havmænd eller Havfruer. Det er ikke andet end Sælhunde, Marsvin og Søkalve, naar man examinerer dem ret. Slige Uhyrer gives der ikke i den virkelige Verden, som Forældrene tvinge deres Børn til. Det har været et Menneske, noget til Aars, da man endnu gik med

langt Skiæg og lange Negle; han er falden i Vandet af Vanvare, og i Forſtrækkelſen har man taget ham for et Utyſke.

Ulla.

Og er det ikke det ſamme? Jer eller en Havmand, derpaa ſeer jeg ingen Forſkiel.

Tidſelmand.

Da er der dog ſtor Forſkiel, ſødeſte Siæl! En Havmand er for det første ſlet ikke til; og det er dog paa en Maade jeg.

Ulla.

Jeg vilde ønſke, I heller ikke var til, kiære Herre!

Tidſelmand.

Misunder I mig min Tilværelſe, Jomfru Ulla?

Ulla.

Var hvor I vil, kun ikke her. Jeg har ſagt Jer det hundrede Gange; jeg kan ikke holde af Jer.

Tidſelmand.

Det giver ſig nok. Jeg har engang før været gift, i min tidligere Ungdom, en tredive Aar forleden; og kan heller ikke ſige, at jeg var charmeret i min kiære Ægtefælle. Men hun

Piger i det Grønne, Vin i grønne Glas!
Hei, Fader Jørgen, ſtryg nu din Bas!
Sparer ei paa Ruſen!
Nu, tae mig tituſind,
Nu er alting mig tilpas.

Hei, mine Flikker, løfter paa Kiolen!
Kiæreſte Brødre, lyſtig hver Mand!
Dandſer paa Gulv og ſtryger Fiolen,
Piber i Mund, og Brændevin ſom Vand.
Kommer til Bryllup, hele vor Egn!
Solſtinnet følger ſnart efter Regn.
Kommer! Kommer flere!
Hid at gratulere
Eders lykkeligſte Degn.

(Gaaer.)

Guſtav kommer med Ulla.

Ulla.

Du vil forlade mig ſaa ſtrax igien?

Guſtav.

Jeg maa! Jeg ſier til den tappre Carl,
At følge Sveakonnings Seiersbanner, —
At ſøge Lykken.

Ulla.

Har du tidt ei ſagt:
Din Lykke var en lav beſteden Buſk,
Som blomſtred friſk kun i min Faders Trægaard,
Og ſlog med Oviſten paa din Ullas Rude?

Guſtav.

Mit hele Tog blier kun en Troſtabsring,
Hvis Guld forlader kort ſin Ædelſteen,
For ſnart med den igien ſig at forene.

Ulla.

Og ned vi ikke lykkelige Timer?

Guſtav.

Jo, Ulla! mens vor Elſkovsluft var blaa.
O Kiærlighed er nøiſom, lig en Fange,
Der bleg i Mørket taaligt bærer Lænken,
Og ſeer een Time daglig Solen kun.
Og var ei reent hvert Lysglimt nægtet mig —

Ulla.

Min Faders Vrede var ubillig, ſtreng.

Guſtav.

Jeg vilde glemme dig, forlade dig. —
Jeg ilte til min Mo'er paa Lindesholm,
Gik ſtundum ud til Mosøe, ſad ved Vandet
I Birkelunden, haabed at Naturen
Erſtatte ſkulde mig din tabte Skiønhed.
Men Ulla, ſlig en ſtille Skovnatur
Er kun en Bog, hvori en Veiler læſer
Sin Kiærlighed.

Ulla.

Du var dog fri, min Ven!

Blaakiortlet, med den lyſegule Krave,
Skal ſnart du ſee din Gut; med lange Jernſværd;
Klaphandſten tyk ſkal ræfke til min Albu.
Saa følger jeg Kong Carl til Fredrikshald.

Ulla.

Og veed du da endnu ei, at min Fader
Vil tvinge mig til den forhadte Mand?
At jeg er Brud imorgen alt maaſkee?

Guſtav.

Hvis?

Ulla.

Dødens eller din. Jeg overleved
Ei denne Sorg.

Guſtav.

Han vil dig ſammenkoble
Med dette Kirkelam?

Ulla.

Sees Kirkelammet,
Betyder det jo Døden.

Guſtav.

Ja for ham!
Jeg træffer ham, den Usling.

Ulla.

Nei, min Ven!
Den Mand er for elendig til din Vrede.
Betving din Heftighed, og ſtaan min Fader!

Guſtav.

Du er ſaa rolig?

Ulla.

Jeg har havt en Drøm,
Som trøſter mig.

Guſtav.

Kan Drømme trøſte dig?

Ulla (ſmilende).

Elſkov er ſelv en Drøm fra Feers Land,
Hvoraf man hurtig vaagner, ſiger man.

Guſtav.

O ſpog ei, ſaar ei dette Hierte meer!

Ulla.

Jeg drømte: ligeſom jeg ſkulde bytte
Min Ring, troloves med den rige Gubbe,
Foer en Cherub i blaatanløbet Staal,
Med blanken Sværd i Haand, ad Døren ind.
Han rev mig af forhadte Brudgoms Favn,
Og førte mig med dig, min kiære Ven!
Flux til et fremmed, ſkiønt og ſtovrigt Land,
Hvor vi foreentes af en hellig Magt.

Guſtav.

Blaa ſkal Guſtav ſnart ſig klæde,
Naar han ſværger,
Naar han værger
For ſin Konge, for ſit Land.

Guſtav.

Modet ſkal Lykken indhente,
Lang Tid ei Ulla ſkal vente.
Guſtav paa Kiærligheds Vinge
Høit ſig ſkal ſvinge;
Bringer Ære, bringer Bytte
Til ſin Elſkerindes Hytte.

Begge.

Kiæk er Kiærlighedens Vei;
Haab, du Skiønne! ſtuf os ei!

Guſtav.

Dog — hvis Dødens Rædsler true,
Skal din Guſtav ikke grue.
Freidig ſig din Kæmpe vover
Mod de fiendtlige Kartover;
Agter ei, at Bøſſen knalder.
Og — hvis pludſelig han falder —

(Holder inde.)

Ulla

(falder bemærkt ind).

Snart dig da din Ulla følger
Over Tidens dunkle Bølger,
Hisſet til en ſalig Øe;
Hvor en hellig Magt forener
Tappre Kæmpe med ſin Mø.

Begge.

Ja! en hellig Magt forener
Huldt en Beiler med ſin Mø.

(De gaae.)

Frederiksberg Hauge i Siælland,

med fine klippede Hække, Løvhytter og Taxpyramider. I Baggrunden Slottet med fine Floie, paa den frie Bakke. En Klokke ringer i det Fierne.

Arbeiderne komme med deres Haveredskaber.

Chor.

Middagsklokken venligt ringer,
Giennem Grenene den klinger;
Gierne hørte vi dens Klang.
Tidlig den til Arbeid kimer
I de kiøle Morgentimer,
Med den aarle Fuglesang.
Did med Spade, Skovl og Hakke,
Gik vi til den skiønne Bakke,
Høined, glatted den saa brat;
Trætte nu vi atter ile,
For at qvæges, for at hvile
Hist i skyggefulde Krat.

Slotsforvalteren kommer.

Jo jo! det kiende vi nok. Naar Morgenklokken ringer til Arbeid, kommer I krybende som Skildpadder, og det varer tidt en heel Time, inden jeg faaer puſtet Liv i Jer; men aldrig saasnart slaaer Middagsklokken sit første Slag, før I staae op fra de Døde, ligesom naar Engelen blæser i Basunen, den yderste Dag.

En Arbeider.

Ja, Hr. Slotsforvalter! vi have saamænd dog arbeidet skikkelig godt.

Slotsforvalteren.

Det gaaer saa an, naar du selv skal sige det. Nu! Bakken er snart færdig. Terrasserne ere fast klappede, vel vinklede efter Snor og Vaterpas. Hans Madsen kommer her idag; tag Jer vare, Karle! Jeg forklager Jer, og I skeer en Ulykke.

En Arbeider.

Nei saamænd gior Slotsforvalteren ikke. Han mener det ikke saa slemt.

Slotsforvalteren.

Mener jeg det ikke, Karl? Jo gu mener jeg det. Eders Majeſtæt, vil jeg ſige: disſe fattige Diævle have ſlæbt ſom Bæſter, for at faae den Bakke iſtand, hvor min allernaadigſte Konge nu kan ſtaae i Skyggen, og ſee over til Amager, Sverrig og Eders Reſidentsſlot i Kiøbenhavn. Eders Majeſtæt vil allernaadigſt ikke binde Munden paa den Ore, ſom tærſker; og ſkiøndt det er nogle dovne Hunde, ſaa veed I dog af Bibelen, at en Arbeider er ſin Løn værd. — Jeg er vis paa, at Kongen, af medfødt faderlig Naade, giver Eder et Gratial, Karle! ſkiøndt I ikke have fortient det, og ſkulde have Prygl til.

Arbeiderne.

Gud velſigne Hr. Slotsforvalteren! Det er en god Mand.

Slotsforvalteren.

Der komme Falkenererne. Gaaer nu Ieres Vei! Vi kan ſtrax vente Kongen; han pleier tidt om Formiddagen at give Audients her i Lyſthuſet.

(De gaae.)

Falkenererne komme med Falke paa Stængerne.

Første Falkener.

Ja den Jagt, den er ret en fornøielig Spøg!
Og de Fyrſter i hvert Land
Ei vs undvære kan,
Naar dem lyſter det Fuglevildt at bede.
Thi hvad er vel en Jagt uden ſtigende Høg?
Uden Falken paa Haand,
Som med Hætte, med Baand,
Sidder glubſk efter Kamp allerede?
Og ſlippes den da løs: ſom en ſuſende Raket
Høit den ſtiger i Luft, flyver aldrig ſig træt.
Naar den, fiernt over Skov,
Styrter ned paa ſit Rov —
Tra ra, tra ra, tra ra —
Hvor de Jægere forlyſte ſig da.

Og ſom ſad paa hans Skulder
Og i tydſk og i franſk og italiſk
I hver Borg overalt,
Har man mig fortalt,
Uden Falk man forlyſtes ei kunt
Men hvor fik de da den fra? Og
Der hvor Ridderen fandt ſig ſin
Hiſt fra Heflas Land,
Og fra Sletten i Dan,
Tra ra, tra ra, tra ra,
Kommer Heſten og Fal

Alle Falken

Og nu Dankonning ſender, med
Den grønklædte Skalk,
Med den toppede Falk,
Til de fremmede Drotter i Fora
Og ſaa vandre vi ſaa ſnare mel
Med den blinde Krabat,
Og faae mangen Dukat,
God Viin og fortræflig Fortærin
Og naar Falken ſaa faaer Diet

Kongen kommer i Jagtklæder, med Følge.

Overfalkenermesteren (bukker dybt).

Her, Eders kongelige Majestæt,
Er, efter allerhøieste Befaling —

Kongen (afbryder ham).

Ja det er godt, Herr Overfalkener!
Lad mig kun tale selv med Folkene,
Jeg kiender dem personligt allesammen.
God Dag, Hans Iversen! Niels Christen Møller!
Hold Stangen hid, og lad mig see din Falk!

(Han betragter Fuglene.)

Dristige, stionne Fugle. Gaaer med Gud!
Forliges vel paa Veien, kives ei!
Hans Iversen er Eders Foresatte;
Adlyder ham, og iler, men forsigtigt!
Da nu er Fred i Tydskland overalt,
Vil intet Vanheld møde. Hvor I komme
Vil I, som mine egne Tienere,
Behandles vel. — Og du har Kassen, Hans!
Betaler daglig dine Kammerater
Diæterne, men gior mig siden Regnskab.

Hans Iversen.

Vel Eders Majestæt!

Kongen.

Hils Prinds Eugen
Fra Konning Fredrik, fra hans gode Ven!
Da Freden nu til Rastadt endte Krigen,
Og lægger Baand paa Heltens Tapperhed,
Maa han paa Jagten søge sig sin Trøst;
Thi sender ham Dankonning disse Falke.
Beed ham modtage dem med Venlighed,
Og mindes Den, som med de Danske bidrog
Til Seirene ved Hochstedt, Malplaquet!

(Falkenererne gaae.)

Kongen.

Vil Nogle tale med mig? Lad dem komme!

En Herre.

De tvende Malermeſtre, Krogk og Coffre.

Kongen.

Dem har jeg længtes efter.

(De komme.)

Er du færdig,
Min ſnilde Coffre?

Coffre.

Eders Majeſtæt!
Platfonden faſt er ſtrammet ud i Roſen,
Som nu kan kaldes Maſteradeſalen;
Thi flere hundred Aar vil de deroppe
I broget Kreds viſt holde Maſterade.
De ſkionne Damer vil ei ældes der,
Men lige unge, lige yndigt ſmile,
Med ſorte Maſker i den hvide Haand.

Det er saa Skik og Brug, at Kunstneren
Indtrænger sig paa sine Billeder
I fornemt Selskab.

Kongen.

Coffre! Du est ei
Den Ringeste blandt dem paa Billedet.
Jeg takker dig! Din Pensel har forskjønnet
Mit Slot; Dørstykkerne med kiær Erindring
Tilsmile mig, fra Florents, fra Venedig. —
Og du, min Krogk! den meer Alvorlige,
Har du fuldendt —

Krogk.

Ja, Eders Majestæt!
For Kirkens Altar sidder Frelseren
Nu med Disciplene, den sidste Qveld;
Samt Han, som sveeg den Himmelske for Sølv.
Det er kun mat! Gud veed, jeg føler dybt
Min Pensels Afmagt; men det veed jeg ogsaa:
Det flød ei tomt og ei forsængeligt
Fra Hiertet. Og saa maa det trøste mig,
At denne høie Gienstand, ædle Konge,
Var selv de største Kunstnere for stor.

Kongen.

Dit huldе Billed skal opbygge mig,
Naar, som et Menneske, med mine Brødre
Jeg knæler ned i Støvet for min Gud.
Er alt det Øvrige snart ogsaa færdigt?

Coffre.

Ja, Eders Majestæt! Speilglasene
Sig brede stolt i luegyldne Rammer;
Og vel til Bordeplader og Kaminer
Har vi anvendt det kostelige Marmor,
Som selv I bragte fra Italien.

Kongen.

Jeg ſtrax vil op og ſee hvad I har virket.

(Til ſit Følge:)

Man kan opſætte Jagten for idag.

(Venlig til Kunſtnerne:)

Jeg takker Eder, Krogk og Coffre, begge!
Modtager Lønnen af min Hofkasſerer,
Og med den Smule Guld, en Konges Haandtryk,
Som veed, at Guld ei ene lønner Kunſt.

Coffre og Krogk.

O Eders Majeſtæt — I ſmelter os!

(De kyſſe Kongens Hænder og gaae rørte bort. Kongen giver et Vink, Alle forlade ham.)

Frederik (ene).

Saa modnes min Erindrings kiære Drøm!
Jeg ſeer det yndige Frascati kneiſe
Igien, med ſine lette, lyſe Fløie.
Nu vil mig ogſaa mine Haller fryde;
De trylle mig til Florents, til Venedig,
Og til Vicenza! — — Paa min Altarplade
Skal Crucifixet ſtaae, ſom Velo ſendte
Sin Ungdomsven, dengang hun gik i Kloſter.
Her er Kong Fredriks Kloſter, min Veninde!
Paa dette Bierg han ſøge vil ſin Fred. —
Eugen og Marlbourough hvile jo paa Laurbær;
Zar Peter tørrer Moſer, bygger Stæder;
Og Fætter Karl, ſom ved Pultava fik
Sin Vinge ſvedet, henter nu, forvoven,
Paa norſke Field Froſt i det friſte Saar.
En Steenbuk er juſt ikke let at fange,
Dog fik vi ham; nu ſtanger han i Buret.
Ja, Danmarks Slette mangler ikke Helte!
Og paa det ſortblaae ſtolte Skumbav flyder
Mit Tordenſkiold ſaa let ſom Luftens Sky;
Det ſender Lyn paa Lyn, og ſynker ei.

Jeg venter glade Budskab. Ja, det bæres
Mig for i denne Morgen: Alt vil lykkes!
Saa vil jeg nyde denne skeldne Dag,
Og drømme mig ved Arnoflodens Bredder.

Aarle lokte skionne Syd
Nordens Drot til did at fare,
Hvor, ved Nattergalelyd,
Friske Bølger rulle klare;
Hvor i mørken Aftenstund
Dobbelt gyldne Stierne blinker,
Og hvor Sølvermaanen vinker
Hiertet til sin Myrtelund.

Dybt i Ungersvendens Bryst
Præged Velstland sine Glæder,
Indtil atter Pligtens Røst
Kaldte ham til Drottens Hæder.
Og han lød den stærke Stemme;
Men, i selv Katovers Dunst,
Aldrig Fredrik kunde glemme
Kiærlighed til Syd og Kunst.

Rosen dufter meer ei nu,
Min Viol er længst forsvunden;
Ofte dog min Manddoms Hu
Glædes vil i Skyggelunden.
Mindet kan dog ei forsvinde;
Og naar her jeg ene staaer,
Ofte skal min Taare rinde,
Ved Erindring om min Vaar.

Og mit kiære Fredriksberg,
Stedse skiønt og uden Sorger,
Vinke skal til sunde Bierg
Yngling, Pige, Viv og Borger.

Og naar her, paa kiøle Bænke,
Glæden vorder Hiertets Tolk,
Skal de paa den Konge tænke,
Som var Fader for sit Folk!

(Man hører et Hurraraab noget borte.)

En Herre kommer hurtig.

Kongen.

Hvad er paa Færde?

Herren.

Eders Majestæt!
En Skare danske lystige Matroser
Hidbringer Captain Tordenskiold. Han beder
Om hurtig Audients.

Kongen.

Hvad vil han mig?
Alt her? Jeg troede ham ved Norges Kyst.

Herren.

Han kommer frisk fra Norge. Hvad han bringer,
Det vil han sige selv. Der er han alt.

Kongens Følge kommer tilbage. **Tordenskiold** med sine **Matroser**. Han bliver staaende ved Indgangen, tager Hatten af, svinger den og raaber:

Hurra for Konning Fredrik! Seir og Glæde!

Matroserne.

Hurra! Hurra! Hurra! Vor Konge leve!
Kong Frederik den Fierde!

Tordenskiold.

O min Konge!

(Han styrter til Kongens Fødder, griber hans Haand, og trykker den til sine Læber.)

Kongen.

Hvad er det, Tordenskiold? Du bringer?

Tordenskiold (springer op.)

Seir!

Seir, Konge! Hæder. Lad mig fatte mig,
Saa skal jeg tale.

Kongen.

I har seiret alt?
Hvor? — Tal!

Tordenskiold.

Gud Allermægtigste har signet
De danske Vaaben.

Kongen.

Sig mig dog — beret —

Tordenskiold.

Jeg sused paa min Hvidørn; tappre Lemvig
Mig trolig hialp med Hiælperen; L'Etang
Med Arca Noæ; Grip lod raft i Voven
Vindhunden pladske; hver af Tønderne
Med sin Gallei, med Christian og Louise;
Dahl med Charlott' Amalia. Saa stak vi
I Herrens Navn i Sundet.

Kongen.

Nu? Og traf?

Tordenskiold.

Den svenske Huggert først —

Kongen.

Den entred du
Og sendte Byttet ned til Kiøbenhavn.
Hvad traf du siden?

Tordenskiold.

Nogle Fiskere,
Som meldte: Orlogskibet Fyen, Prinds Vilhelm
Og Delmenhorst, Fregatten Høienhald,
For Anker laae i Mageehavn, to Mil
Fra Dynekilen, hvor med sin Escadre
Den svenske Schoutbynacht Strømstierna var.

Kongen.

Jeg meente, Schoutbynachtens Navn var Knappe.

Tordenſkiold.

Det var for knapt. Hans ſvenſke Majeſtæt
Nys havde været paa Escadren ſelv,
Og adlet ham, for al den Heltedaad,
Han ſkulde øve. Nu heed Schoutbynachten
Strømſtierna. Vi var alle med paa Strømmen,
Men vi ſaae ingen Stierne.

Kongen (forventningsfuld).

Virkelig?
Nu altſaa da?

Tordenſkiold.

Den ſvenſke Schoutbynacht
Var glad, fordi han blevet var en Stierne.
Af Fiſkerne vi ſikkert fik at vide:
Endeel af Folket gik i Land til Bryllup;
De andre gaſtereerte Schoutbynachten.
Vor Vind ſtod lige ind i Dynekilen;
Det havde været baade Synd og Skam,
Ei at betiene ſig af Leiligheden.
Umuligt var det først, at ſeile to Miil

Strax modtog os med militair Honneur,
Net høfligt; det var Synd at ſige andet.

Kongen (beſindende ſig).

I Dynekilen? —

Tordenſkiold.

O, en deilig Egn!
Et Landſkab for en Maler: Havnen gaaer
En god halv Miil i Landet, mellem Skiær
Og Klipper; og paa Kyſterne var opſtilt
Tretuſind Skytter bag de grønne Buſke,
Som uophørligt hagled os med Kugler;
Mens vi os liſted med de fyv ſmaae Skibe
Hen mellem Fiendernes halvhundred Seil.

Kongen.

Forvovne, unge Mand, hvad har du giort?

Tordenſkiold.

Udført en Plan, vel overlagt, min Konge!
Skiøndt raſk beſluttet. Ved det danſke Flag!
Vort Tog var intet Fuſentaſteri;
Men I har ſelv mig kaldet Tordenſkiold,
Og Lynildſtraalen, veed I, ſuſer ned
Fra Tordenſtyen, før man hører Skraldet.

Kongen.

Saa har du ramt?

Tordenſkiold.

Ja, tag mig nitten Tønder,
Det har jeg, min Monark! — Jeg lod dem ſtyde;
Gik over paa Gallei Prinds Chriſtian,
Imens de flygted for mig ind i Bugten;
Da ſteg jeg paa Skiøtprammen Hiælperen,
Og Lemvig maatte paa den hvide Ørn.
Imidlertid, paa Hiælperen og Arken
Var Stykkerne fra Laſten bragt paa Dækket.
Jeg dreg foran, men løsned ei et Skud,
Før Klokken otte, da jeg kunde lange

Min Fiende med Sexpundinger; da spilled
Jeg paa ham, alt hvad Tøiet kunde holde,
Med Knipler og Stangkugler. Hviden Ørn
Brat maatte kappe Anker, som var kastet,
For at jeg kunde komme ham forbi.
Holdt Fienden tæt i Damp, og uformærkt
Lod mig burere ind paa ham, til nemt
Vi var ham paa Musketskud nær. Da tabte
Han Contenancen. Først Steenbukken taug,
Skiød ikke meer, og strøg sit Kongeflag.
Men da det ikke var Commandoflaget,
Saa ængsted jeg ham fort med mangen Skraasæk.
Det samme giorde ærligt Noas Ark.
Min Forstavn stod paa Grund, mit Spring blev afskudt:
Det sagde intet! Jeg kom los igien,
Og Fienden faldt som Fluer over Borde.

Kongen.

Ha, tappre Danske! Hvordan gik det siden?

Tordenskiold.

Imidlertid den tappre Tønder fik
Erobret det omtalte Batteri.
Da Svenskен saae sig ledt til Slagterbænken,
Da satte han paa Grund; stak Alt i Brand,
Med Lunter, Tiærebøtter. Men min Tønder
Gik rolig om paa Skibene; tog selv
Med egen Haand de tændte Lunter bort,
Der hang ved Krudtet, som det kunde været
En Fidibus, der skulde tændt Tobak.
Tre Skibe, fyldt med Krudt, blev alle redded';
Kun ikke to, tungtladede med Flæsk,
Som skulde næret Fiendens Mod i Vinter.
Det var umuligt at faae Flæsket sluft,
Det lod vi brænde, som en Glædesild.

Kongen.

Faldt mange Danske?

Tordenskiold.

Nitten blege Helte
Foer op til Thor i Valhal, for at vidne:
End var ei Danmarks Heltekraft forsvunden.
Syv og halvtredsindstyve Ovæstede
Fik Prisepenge strax, fra tredsindstyve
Til tvende hundred Daler. — Tilgiv, Herre!
Det var umuligt mig, at see dem bløde,
Og ikke lægge Plaster strax paa Saaret.
Nu nyde de i gode Hospitaler
Saarlægens Røgt, og prise Danerkongen.

Kongen.

Gud styrke dem!

Tordenskiold.

Kadetten Siversen
Blev sprængt i Luften.

Kongen.

O den vakkre Gut!
Jeg kiendte ham. — Saa ung!

Tordenskiold (smilende).

Han var for ung,
Det var det just. Thor smed ham ned igien,
Som Fisteren i Havet af sit Næt
De altfor smaa Fisk, at de først kan vore.
Han faldt igien, hvor Vandet blødest var,
Og kom slet ingen Skade til.

Kongen.

Vel, vel!
Og Eders Bytte?

Tordenskiold.

Elleve Galleier,
En Mængde gode dobbelte Chaloupper,
Strømbaade med Transportskib', Smaat og Stort,
In alles stirogfyrgetyve Skibe.

Kongen (forundret).

Det har du alt, med syv smaae Skibe —

Tordenskiold.

Nei!

Det har den Allerhøieste, som sender
Velsignelsen til Eders Majestæts
Anslag og Vaaben; saa at Verden snart
Maa indsee: Kongers Konge har sin Haand
I Alt, hvad Eders Majestæt beslutter.
Vi Sømænd var kun Redskab, som af Pligt
Med Nidkærhed, med Liv og Blod, besegled
Vor Troskab. Hver Matros var lige kiæk,
Og lige værdig Danerkongens Naade.

Kongen.

Min Commandeur, omfavn mig!

Tordenskiold.

O min Konge!

Kongen (til Matroserne).

Jeg tænke skal paa alle mine Helte! —

(Hensunken i Tanker.)

Saa hurtig vender Lykken sig i Krig!
Hvo var bestædt i Nød som jeg, dengang
Tohundred tredsindstyvetusind Daler
Mig kiøbte Freden dyrt til Travendal?
Ved Helsingborg, ved Gadebusk, var Steenbuk
Min Overmand; — i Tønningen min Fange.
Nu stiger Solen af fortladne Hav;
Og af de ufrugtbare Vover stiænkte
Colbergerhaide mig og Dynekilen
En dobbelt Høst.

Tordenskiold og Matroserne.

Gud velsigne vor Konge!
Hans Borg ei Faren skal naae.
Gud velsigne vort Fædreland,
For det i Døden vi gaae.

Kan ogſaa Svenſken os møde
Paa Landet, og kraftig ſlaae —
Paa Bølgen han atter maa bløde;
Og Saga ſkal evig tilſtaae:
Det hvide Flag og det røde
Ei viger det guul' og det blaa!

Kongen.

Min Siæl er fuld af ſtore Følelſer!
Kom, følg mig! Jeg maa tale med dig ene.

(Han gaaer med Tordenſkiold; Følget til den modſatte Side. En Herre holder en Anden tilbage.)

Første Herre.

Aa, bi lidt, Monfrere!

Anden Herre.

Hvad vil du?

Første Herre.

Jeg kan ikke tæmme min Nysgierrighed. Jeg maa tale med disſe Menneſker. Jeg maa vide noget om denne Thorenſchiold, ſom man giør ſaameget Væſen af. Han ſkal være af ganſke obſcur Extraction, og have havt endeel Eventyr i ſin Ungdom, ſom giøre ham liden Ære.

Anden Herre.

Vær du rolig, Monfrere! og vov dig ikke paa Glatiis. Du veed, du er aldrig fornuftigere, end naar du tier og tænker.

Første Herre.

Du ſkal altid hovmeſterere mig. Jeg er den Ældſte, og veed nok hvad jeg giør.

Anden Herre.

Giver du dig af med Matroſerne, ſaa faaer du et Beegplaſter paa Munden. Det forſikrer jeg dig.

Første Herre.

Jeg ſkal nok vogte mig, for at komme i legemlig Berørelſe med ſlige gemene Folk.

Anden Herre.

Ja, men der gives ogſaa aandelige Beegplaſtre.

Første Herre.

Aandelige Beegplaſtre? Hvilke extravagante Talemaader!

Anden Herre.

Det ſkal fornøie mig, i Lyſthuſet at være en rolig Tilſkuer til din Ydmygelſe.

Første Herre.

Ei hvad, Ydmygelſe? Jeg er ikke ydmyg! Jeg lader mig ikke ydmyge.

Anden Herre.

Veedſt du ikke hvad Tydſken ſiger? „Muſs iſt ein böſes Kraut!"

Første Herre.

Lad du mig kun raade! (Anden Herre ſetter ſig i Lyſthuſet. Første Herre til Matroſerne:) Ecoutez mes enfans! Hvem af Jer er den Fornemſte?

En Matros.

Det er Chriſten Staal, Jeres Velærværdighed! Det er Qvarteermeſteren.

Herren.

Aa hør, min gode Chriſten Stahl! ſig mig oprigtigt, ſom en god Chriſten: kiender du denne Capitain — hvad jeg ſkulde ſige, Commandeur, Thorenſchiold ſpecielt?

Qvarteermeſteren.

Specielt kiender jeg ham ikke; men jeg kiender ham hellens ret godt; for vi ere Byesbørn og have gaaet i Skole ſammen.

Herren.

Ah, charmant! ſaa kan jeg jo ſtrax faae Efterretning. Ikkeſandt, denne Herre er ſlet ikke af Fødſel?

Qvarteermeſteren.

Jo gu er han af Fødſel! Han er født af ægte Forældre og døbt i ſamme Kirke ſom jeg.

Herren (i Lyſthuſet).

Begyndelſen er god.

Første Herre.

Af Stand, af Byrd, mener jeg.

Qvarteermeſteren.

Af Byrd maa han vel være, ſiden hans Moder har baaret ham. Og han er af ærlig Borgerſtand; hans Fader var Raadmand i Bergen.

Herren.

Dog Raadmand? Og heed?

Qvarteermeſteren.

Johan Weſſel, til Tieneſte.

Herren.

Det Navn ſkulde han ſmukt beholdt. Det er ſaa ſønligt, ſaa chriſteligt, at beholde ſin Faders Navn.

Qvarteermeſteren.

Ja ſaa ſkulde en meget fornemme Mand, jeg har kiendt, hedde Jeppe Tiærebøtte.

Herren.

Hvi ſaa?

Qvarteermeſteren.

Jo, for ſaadan heed hans Moders Kudſk.

Herren (i Lyddyſet).

Bravo, Qvarteermeſter! Giv ham ikke Qvarteer! Beegpla-ſteret bliver ſmurt.

Førſte Herre.

Havde Hr. von Thorenſchiolds Fader mange flere Børn?

Qvarteermeſteren.

Nei, han havde ikke meer end ſytten til.

Herren.

Hvad? Atten Børn? Og alle Drenge?

Qvarteermeſteren.

Nei, det halve Doſin var Tøſe.

Herren.

Saa var vel Hr. von Thorenſchiold, ſom Stamherre, den Ældſte?

Qvarteermeſteren.

Nei, han var den tiende eller ellevte, ligeſom Joſeph i Ægypten.

Herren.

Har hans Fader ladet ham ſtandsmæssig optugte?

Qvarteermeſteren.

Han vilde ſat ham til Bogen; men Peter hakkede agter ud, og ſlog alt, hvad han læſte, i Glemmebogen. For at faae Reeb i Seilene med ham, ſatte Faderen ham om Bagbord hos en Skræder; men han vilde heller ligge paa en Lægerval, med ſlappe Undervant og Iverſkiører i Stængerne, end ombord i et Skræderværkſted. Da han derfor engang maatte følge Meſteren, med Poſen under Armen, i Tøveir, gav han ham en ſaadan Trykſerten i Nakken med en Sneebold, ſom han for ydermere Tydelighedø Skyld havde dyppet i Rendeſtenen, at baade Høreſe og Syn forgik Skræderen, og han ſatte paa Grund. Fra den Tid af opgav Peter Weſſel Skræderprofeſſionen.

Herren.

Ei, ei! hvad maa man høre! Han ſkal jo ogſaa have været Tiener, ſiger man?

Qvarteermeſteren.

Som lille Gut tog de ham med paa Slæbetouget til Kiøbenhavn, i Kongens Følge. Kongens Skrifteſader, Dr. Jeſperſen, tog ſig af ham; og ſaa var han hos ham et Par Aar, før han kom til Cadetterne.

Herren.

Og tiente ham.

Qvarteermeſteren.

Med alt, hvad han kunde. Peter Weſſel har altid været taknemmelig mod ſine Velgiørere.

Herren (i Lyſthuſet).

Bravo, Qvarteermeſter!

Førſte Herre.

Ah, det er en ſand Dyd! (Sagte:) Altſaa: Skræderdreng og Tiener! Og nu Commandeur, og vel ſnart Admiral von Thorenſchiold! Hvad man dog maa opleve!

Tordenskiold kommer tilbage.

Første Herre
(gaaer ham hærligt imøde).

Ah, der have vi Hr. Commandeuren tilbage. Embrassez moi, mon cher ami! Tag ikke ilde op, at jeg har underholdt mig lidt med Eders Folk. Det har ret contenteret mig. Man kan lære noget af ethvert Menneske i hans Metier; skiøndt de tale et Patois, som jeg egentlig ikke forstaaer.

Tordenskiold.

Fransk kan de ikke, heller ikke Tydsk, Monsieur! men de tale dog temmelig godt bredt Dansk.

Herren.

Bredt vel, men ikke godt. Det er Kunstordene, Terminologien, som generer mig. Imidlertid har det fornøiet mig at høre adskillige Anecdoter af Hr. Commandeurens Ungdom, hvori det originale Genie, vi nu beundre, paa en naiv Maade envelopperede sig. (Leer.) Den Sneebolt i Ryggen paa Eders Mester, Skræderen, var virkelig admirable! Det var et tout à fait Indfald.

Tordenskiold (rolig og tør).

Ja, var det ikke? Og et rasende Vaaben mod en Skræder! Jeg mærker, Monsieur vil paa en fiin Maade kaste mig min Ungdom i Næsen. Den skammer jeg mig aldeles ikke ved. (Lægger sin Haand paa hans Skulder.) Men tak I Gud, Monsieur! at I aldrig har været Skræderdreng!

Herren (taabelig forlegen).

Hvorfor, Hr. von Thorenschiold?

Tordenskiold.

For saa vilde I høist nu være avanceret til Skrædermester.

Herren (i Lysthuset).

Der kom Beegplasteret!

Første Herre.

Skræ—me— Jeg recommanderer mig skyldigst!

Tordenskiold.

Alt recommandeert. (Første Herre gaaer.)

Anden Herre kommer.

Fortræfligt, Tordenſkiold! Jeg takker Eder.

(Trykker hans Haand.)

Tordenſkiold.

Hvorfor, min Herre?

Anden Herre.

For I ſtoppede Munden
Paa denne Kloge.

Tordenſkiold.

Hvem er denne Herre?

Anden Herre.

Min kiødelige Bro'er, med Sagt at melde.
Men ei fordi eet Træ er ſtiævt i Skoven,
Er alle ſtiæve. Troe I mig! hver bold,
Retſtaffen Adelsmand er ſtolt og glad ved
At kaldes Eders Lige. I giør os
Stor Ære; gid ret Mange mellem os
Maae giøre Jer det ſamme!

Tordenſkiold (med Agtelſe).

O, min Herre!
I er altfor beſteden.

Anden Herre.

Nu farvel!
Vi ſees i Aften vel ved Maſkeraden?
Saa tømme vi et Glas paa ærligt Venſkab. —
Der Kammerater!

(Giver Qvarteermeſteren Penge.)

Jeg maa dog betale
Udlæg og Arbeidslen for Plaſterne.
Drik Eders Konges, Commandeurens Skaal,
Og morer Eder godt, imens I er her!

(Gaaer.)

Tordenſkiold.

Hvad Forſkiel der dog være kan paa Brødre! —
Men nok om det. — Sei, Manne! Jeg er glad;

Vor Konge roser os, han er tilfreds,
Og vil belønne naadigt Hver især.
Mit Hierte banker, jeg har ingen Ro!
Jeg kan ei blive stille her. Nu maae
Vi finde paa en ægte Sømandsspøg,
Som kan fordrive Tiden for idag.
Saa hurtig komme ned fra Dynekilen,
Fra Storm og Slag, i denne lune Hauge —
Det er for pludselig en Overgang!
Men jeg har fundet Noget op, som vist
Vil tykkes Eder kosteligt; og vil I
Som jeg, saa føre vi det ud paa Stand.

Qvarteermesteren.

Vi følge Jer i Liv og Død, saa kan
Vi sagtens følge Jer til Spøg og Gammen.

Tordenskiold.

Men denne Spøg er farlig, Kammerater!

Qvarteermesteren.

Hvis der var ingen Fare meer i Livet,
Blev det kiedsommeligt, Herr Commandeur!

Tordenskiold.

Hør mig! Da nys jeg talde med vor Konge,
Da ytred han med særfornøiet Smiil:
„Nu gad jeg vidst hvad Stænderne i Sverrig
Om deres Tilstand synes, naar de høre
Den glette Tidende fra Fredrikshald."
Hans Majestæt anordnet har i Aften
En Folkefest, med Dands og Lystighed,
I denne Hauge. Vi har Tid endnu.
Hvad siger I? Skal med de to Chaloupper
Vi roe til Malmestrand, og hente der
Et Exemplar af hver af Stænderne?
En Officeer, en Geistlig og en Bonde?
At Kongen selv kan spørge, hvad dem tykkes?

Matroſerne.

Et herligt Indfald!

Tordenſkiold.

Er I alle med?

Matroſerne.

Ja hver en Siæl! Vi hente Danerkongen
Saamange Skaaninger, ſom han forlanger.

Tordenſkiold.

Vel, raſte Gutter, ſaa til Værket ſtrax!

Chor.

Lyſtige Sømænd, naar Seiren er vunden,
Søge ſig Løier i Havn og paa Land;
Borger og Bonde til Arnen er bunden,
Hiem har Matroſerne, hvor der er Vand.
Trækfuglen farer fra nordiſte Skove,
Bygger i Afrika Reden paany;
Hiem har Matroſen i fierneſte By. —
Endnu før Middag vi ankre ved Sver'g,

Anden Handling.

Bondeſtue i Skaane.

Guſtav ene.

Falſke Haab! du er forſvunden;
Tabt er, hvad min Siæl attraaer;
Ingen Roſe meer i Lunden!
Stormen raſer i min Vaar.

Ingen Aftenſol ſkal vinke
Guſtav tiere til ſin Mø;
Did, hvor tuſind Sværde blinke,
Vil jeg ſtyrte mig og døe.

O, men aldrig kan jeg glemme,
Selv naar træffer Dødens Piil,
Hendes Aaſyn, hendes Stemme,
Hendes Blik og hendes Smiil.

Som min ſkiønne Stridsgudinde,
Svæver hun fra Skyen ned.
Maa mit Blod i Kampen rinde —
Døer jeg dog af Kiærlighed.

Tordenskiold kommer forklædt som Bierggubbe, med hvidt Skiæg, ved en Stav.

Ei, ei, min unge Ven, hvad maa jeg høre?
Saa vild og dog saa smeltet? Sandelig
I seer ei ud til at slaae Folk ihiel.
Jeg mener ikke dermed, I er svag;
I er en kraftig Gut; men læser jeg
Grundsproget ret i Eders vaade Øine,
Saa lider I af en fortvivlet Sygdom,
Der tidt er mere farlig for en Ungkarl,
End Krudt og Kugler.

Gustav.

Krudt og Kugler kun
Kan trøste mig.

Tordenskiold.

Hvad? I vil gaae i Krig?

Gustav.

Ja, Fa'er! det vil jeg.

Tordenskiold.

Selsomt! Gaae i Krig,
Naar man har intet Hierte.

Gustav.

Intet Hierte?
Hvo siger saa?

Tordenskiold.

I selv i Eders Vise!
Det er jo stiaalet af en lille Pige.

Gustav.

Saa har jeg Mod! Og bedre Mod i Kamp,
End Hierte; saa bevæges man desmindre.

Tordenskiold.

Det gaaer ud over Fienden, stakkels Diævel!
Skam skulde slige unge Hexer faae,

Som koge Seid med Diekaft og Smiil,
Og riſte Runer med ſneehvide Hænder.
De er langt mere farlig', end de gamle,
Med Korsklæd' og med Rynker. Hendes Navn?

Guſtav.

Hvem mener I?

Tordenſkiold.

Den ſmukke Taarepærſe,
I græder over, naar I er alene.

Guſtav.

Min Elſkte hedder Ulla Berg. Hvi ſkal
Jeg ſkiule det for Verden?

Tordenſkiold.

Ulla? Nu,
Det klinger ſmukt.

Guſtav.

Selv hendes Navn er ſødt.

Tordenſkiold (for).

Ja, derſom der kan dømmes efter Lyden,
Er hun forbandet vakker.

Guſtav.

Gamle Mand,
I ſpotter?

Tordenſkiold (mild).

Nei, jeg ſpøger kun, min Ven!
Og Spøg af Oldingen paa Gravens Bred,
Har, trods ſin Lyſtighed, dog lidt Ærværdigt.
Fortæl mig dine Hændelſer! Hvorfor
Eſt du ſaa plat fortvivlet?

Guſtav.

Snart fortalt.
Jeg elſker Ulla Berg, en herlig Mø,
Saa ſnild ſom ſmuk; hun har en gierrig Fader;

Jeg er en fattig Diævel; Faderen
Vil tvinge hende til en gammel Dosmer,
Med mange Penge. Hun vil ikke ha'e ham;
Men heller ikke mig, hvis Faderen
Samtykker ei deri. Det gjør han aldrig;
Thi jeg har Intet, og har intet Haab
Om nogentid at faae det Allermindſte.

Tordenſkiold.

Den Udſigt er juſt ikke roſenrød.
Og har du heller aldrig eiet Noget?

Guſtav.

Jo, jeg har været riig, men miſtet Alt.

Tordenſkiold.

Hvorban?

Guſtav.

I Krigen, da min Faders Gaard
Blev lagt i Aſken af de Danſke.

Tordenſkiold (prøvende ham).

Derfor
Vil du nu hævne dig?

Guſtav.

Hvad hævne mig?
I Krigen gaaer det ikke anderledes.
Der er vel ogſaa Gaarde brændt i Danmark.

Tordenſkiold.

Hvad vil du da i Kamp?

Guſtav.

Paa denne Jord
Er der ei længer Fred for mig. Jeg kom
I Klammeri med Ullas Fa'er igien;
Han viſte Døren mig, hun ſelv var vred,
Og gav mig ikke ſit Levvel paa Veien.
Jeg burde taalt hans Brantenhed og Skiældsord,

For hendes Skyld. Men jeg vil bøde for det!
Jeg søger Konning Carl paa Norges Grændse,
Jeg offrer ham mit Liv, min Kiærlighed.

Tordenskiold.

Det vil han ikke skionne meget paa;
Thi han er vant til at opoffre Folk
Som Fluer; og til Kiærligheden kiender
Han ei det Mindste.

Gustav.

Nu, det er det samme!
Saa vil jeg ubemærket døe for ham.
Han nyder selv ei meget Godt paa Jorden;
Hans høie Siæl foragter kiælne Glæder,
Og kun som Helt han føler sig lyksalig.
List, Egennytte, Had boer ei i ham.
Han kunde gierne været Polens Konge,
Men med Beskedenhed, med sieldent Høimod
Afstod han Riget til en indfødt Ætling.
Han sover paa den blotte Jord, i Telt,
Om Vintren i den frygteligste Kuld;
En glohed Kugle tiener ham til Ovn.
Han nyder aldrig Viin og stærke Drikke;
Soldaterkost er al hans Lækkerhed.
En mørkblaa Frak med store Messingknapper
Omslutter Ungersvendens ranke Legem.
Kun i det dybe, strenge, faste Blik
Opdager man en Konge. Dog er Carl
Huldsalig mellem Venner, lider ei,
Man taler Ondt om den Fraværende;
Tilgiver Alt, kun ikke Nidingsværk.
Hver Morgen og hver Aften beder han
Fromt som et Barn med Tillid til sin Gud.
Vel har endnu han ingen Elskerinde,
Dog ærer han det hulde Kiøn; man siger,

Hans unge, raſte Hierte ſøger.

Tordenſkiold.

Amen

Men du behager mig, du flinke Gut
Du miſted Alt ved Carl, og elſter I
Dog lige høit.

Guſtav.

Hvo elſter ei ſin Konç
Hvo tænker paa ſin Fordeel, naar d
At høſte Æren? Tænker Carl paa

Tordenſkiold.

Du ſætter altſaa Æren over Elſtov?

Guſtav.

O, Kiærlighed og Ære kives aldrig
Om høieſt Rang, de gaae ſom Søl

Tordenſkiold.

For ſilde vil du ſøge Konning Carl
Ved Frederikshald; man ſiger, Tord
Er kommen ham i Forkiøb der, mi
Har kapret hans Flotille.

Guſtav.

Nu, ſaa m

Guſtav.

Jeg hade Peter Wesſel? Slig en Helt?
Min Tro: er Konning Carl paa Land en Løve,
Paa ſalten Sø er Tordenſkiold en Hval.

Tordenſkiold (ſagte).

Nu, ved Kompasſets evige Magnet
Og ved mit Sværd, nu ſkal hån faae ſin Pige!

(Høit:)

Ja hør, min Gut, nu kiender jeg da dig!
Du derimod veed endnu ei, hvem jeg er;
Saa vil jeg ſige dig det ſtrax i Korthed:
Jeg er en gammel Trold fra Lapplands Ørk,
Og jeg kan hexe ſom et Fruentimmer.

Guſtav.

Jert Spøg mishager mig.

Tordenſkiold.

Nei, det er Alvor.
See, naar jeg blæſer kun i denne Fløite,
Indtriner ſtux en Hær af mine Aander,
Og fanger dig.

Guſtav.

Hvad vil det Væſen ſige?

Tordenſkiold.

Det ſkal du ſnart erfare, vantro Thomas!

(Han piber.)

Matroſerne træde bevæbnede ind.

Tordenſkiold.

Griber ham, Gutter! Han er vor Fange!

Guſtav.

Snedige Gubbe! lumſk du mig ſveg.

Tordenſkiold.

Sukkende Veiler, vær kun ei bange!
Det er ei Alvor, det er kun Leeg.

Matroſerne.

Hvad ſkal vi mere? Skal vi ham binde?
Skal han i Baaden føres fra Land?

Tordenſkiold.

Bunden han er alt faſt af en Qvinde;
Bringer til Jollen ſmægtende Mand!

Guſtav.

Gruſomme Skiæbne knuſer mig ganſke!
Tabt er paa een Dag Frihed og Mø.
Grumme Barbarer!

Tordenſkiold og Matroſerne.

Nei, vi er Danſke!
Stakket du kun ſkal giæſte vor Ø.

Guſtav.

Ulla, min Ulla! elſkte Veninde,
Mindes din Ven, ſom evig forſvandt!

Tordenſkiold og Matroſer.

Muligt du kan blandt Fienderne finde,
Hvad mellem Venner ikke du fandt.

Guſtav.

Gruſomme Skiæbne knuſer mig ganſke!
Tabt er paa een Dag Frihed og Mø.
Grumme Barbarer!

Tordenſkiold og Matroſer.

Nei vi er' Danſke!
Stakket du kun ſkal giæſte vor Ø.

(De føre ham bort.)

Stue hos Fader Berg.

Fader Berg kommer med **Ulla** og **Hanna**.

Berg (ivrig).

Har du Medgift selv, du Abe?
Borde, Stole, Egeskabe,
Fyldt med Linned, Klæder, Duge?
Tintallerkner, du skal bruge?
Kobberpotter og Fajance?
Misbrug ei min Contenance!
Eier du den mindste Hvid?

Ulla.

Lidt en Pige kun behøver,
Mon en Fader mig det nøver?
Und mig blot et lille Kammer,
Mig en Tilflugt for min Jammer;
Ved Jert Bord en ringe Gave,
Blomsterbedet i Jer Have.
Lad mig leve saa min Tid!

Berg.

Du har ingen Tid, min Datter!
Ei vi for hinanden lyve:
Alt du fylder dine Tyve.
Sorgen følger snart paa Latter.
Nei, du skal, Gud være lovet,
Giftes over Hals og Hoved.

Hanna.

Hun vil ogsaa gierne giftes,
Hvis hun faaer Den, hun kan lide.
Nød kun og Ulykker stiftes,
Som I veed, vi alle vide,
Ved usaligt Ægteskab.

Berg.

Ægteſkab er ei ufaligt,
Naar man med en Degn forenes;
Man med Geiſtlighed forlenes.
Sligt et Held er ubetaligt,
Det er Vinding, ikke Tab. —
Tidſelmand bli'er mig en Søn!

Hanna.

Jer en Søn? Nei, jeg formoder,
Han Jer bli'er en fugtig Broder.

Ulla.

Fader, hør din Datters Bøn!

Hanna.

Rores dog ved hendes Bøn!

Berg.

Ei mig rører hendes Bøn! —
Hele Feilen deri ſtikker

Lader ikke mig forhaane.
Ei man spørge skal i Skaane!
Ulla fik en fattig Mand,
Under hendes egen Stand.

Ulla.

Fader, skiænk mig nogle Dage
Til at fattes af min Sorg!

Hanna.

Und den Arme nogle Dage
Til at fattes af sin Sorg!

Berg.

Nei, hun skal mig ei bedrage;
Listen laaner kun paa Borg.

Hanna.

Har I fuldt og fast besluttet —

Berg (til Ulla).

At din Guldring bliver puttet
Paa den gode Klokkers Finger,
Inden Aftenklokken ringer.

Ulla.

Det vil koste mig mit Liv.

Berg.

Bøi dig som et villigt Siv!

Hanna.

Kiære Fader, eftergiv!

Ulla (fortvivlet).

En dødelig Smerte
Omspænder mit Hierte;
Men før du mig Arme
Bortsælger idag,
Vil Gud sig forbarme,
Bestytte min Sag!

Hanna.

O hvor hendes Smerte
Gaaer dybt mig til Hierte.
Men før man dig Arme
Bortſælger idag,
Vil Gud ſig forbarme,
Beſkytte din Sag.

Berg.

Jeg lægger den Smerte
Slet ikke paa Hierte.
I Klokkerens Arme
Hun favnes idag.
Saa lad dem kun larme,
Jeg vinder min Sag.

Berg.

Ei et Ord meer! Enten trolover du dig med Tidſelmand idag, og gifter dig med ham inden tre Solemærker, eller du forlader mit Huus, og kommer aldrig tiere for mine Øine. —

og det er kun af misforstaaet Iver for mit Vel, at du piner og plager mig.

Berg.

Juſt fordi jeg holder af dig! Hvad for noget? Misforſtaaet Iver? Nei, jeg forſtaaer min Iver meget godt. Du ſkal ikke faae en glad Time i mit Huus, hvis du ikke tager ham.

Hanna.

Og tager hun ham, ſaa faaer hun ikke en glad Time udenfor Eders Huus.

Berg.

Tidſelmand er en ſtikkelig Karl! Og hvad han ikke er, kan han blive, naar hun faaer ham og leder ham paa rette Vei. En Kone formaaer meget over ſin Mand. Han er ſaa from ſom et Lam og i Grunden ſaa enfoldig ſom en Heſt. Men det er et Lam med overflødig Uld, ſom hun kan klippe; og en Heſt, ſom trækker for hendes Ønſkers Vogn, og gaaer, hvor hun vil. Hvad kan en Kone forlange meer?

Hanne.

Gaaer han, hvor hun vil, ſaa lad ham gaae Bokker i Vold! Det vil hun helſt.

Berg.

Hvad ſukker du efter? Tænk mig ikke meer paa den Knægt, ſom ikke eier en Hvid, og dog vover at ſige mig, en velhavende Mand i min egen Gaard, at jeg er et uforſtandigt, urimeligt Menneſke, en gruſom Fader! Har du Noget af ham? Har I byttet Ringe?

Ulla.

Aldrig.

Berg.

Har du Breve fra ham?

Ulla.

Ingen.

Berg.

Har du Noget af ham, ſaa ſkal du ſende ham det, eller

give mig det. Du maa love mig, paa datterlig Ære og Samvittighed, ikke at beholde det Bitterſte, ſom han har givet dig, og ſom minder dig om ham.

Ulla.

Det lover jeg.

Hanna.

Undtagen hans Hierte, Fader Berg! Det kan hun dog hverken ſende ham tilbage eller give Jer.

Berg.

Snak du for din Aſſe! Med dig har jeg intet at giøre, du ſtaaer under min Broders Commando. Nu gaaer jeg ud at tage mod Brudgommen; og naar vi komme med ham, veed du, hvad du har at giøre; eller, ſaa ſandt Klokken hænger i Malmø Taarn, jeg ſkal lære dig Vinterveien.

(Gaaer.)

Hanna.

Min ſtakkels Ulla!

Ulla.

Hanna.

Kildens klare Taare faldt,
Bøgens Blad var brunligt alt,
Græsset guult paa Vangen;
Ingen munter Fugl paa Green;
Stormen over Torn og Steen
Hylte Sørgesangen.
Veemods Længselstaare randt,
Da den ei sin Rose fandt.

Begge.

Kilden med sit Blomsterbed
Er lykkalig Kiærlighed,
Rosensmykt i Vaaren.
Glædens Sommer varer kort;
Naar det grønne Haab gaaer bort,
Trostab fælder Taaren.
Kilden under Snee og Is
Sukker over sit Forliis.

Ulla

(med stærkere Følelse).

Rose med din Purpurdragt!
Du bedrager i din Pragt,
Blusser kun i Solen,
Haaner Hiertets ømme Suk;
Blege Blomst er mere smuk,
Jeg har valgt Violen.
Den mig tyder, blaalig rød:
Kiærlighed i stille Død.

Min Hanna, vil du vise din Veninde
Den sidste Tieneste?

Hanna.

Hvor kan du tvivle?

Ulla.

Min Fader mig forbød at eie Noget,
Som kom fra Guſtav, og jeg lyder villig;
Min ſidſte Glæde offrer jeg min Fader,
Min Sorg blot jeg beholder for mig ſelv.

(Hun tager et lille Papir frem.)

Her er det Eneſte, jeg fik af Guſtav:
En Martsviol! Den dufted friſt og fager
I Morgenduggen, da han brød mig den,
Og bly og ængſtlig ſtammed mig ſin Elſkov.
Beſtandig har jeg giemt den paa mit Hierte;
Nu ikke meer, — før jeg er hans igien!
Tag den, min Hanna! — Men naar jeg er død
Om kort Tid, — thi det varer ikke længe —
Da liſt dig ene til din tro Veninde —
Og læg Violen atter paa mit Bryſt.
Saa tager jeg i Evigheden med
Den Blomſt fra Jorden, ſom var mig beſkiæret.

Fader Berg kommer med Tidſelmand, ſom er pyntet, og følges af ſin Karl Erik.

Tidſelmand.

Paa denne livſalige Dag
Min Tunge for lam er og ſvag,
At udtrykke
Dig min Lykke,
Du Naturens — lækkre Stykke!

Erik

(trækker ham i Kiolen, ſagte).

Meſterſtykke maa I ſige,
Naar I beiler til en Pige.
Giv dog paa Jer Gierning agt!

Tidſelmand

(affides til ham igien).

Hvad jeg ſagde, har jeg ſagt.
Jeg herefter dig befaler
Mig at vare, før jeg taler.

Berg.

Hiertelig velkommen vær!
Viſt min Datter faaer Jer kiær.

(Sagte til Ulla.)

Vær nu ikke længer tvær!

Ulla.

O min Død, gid du var nær!

Hanna.

Hvilken Brudgom beiler her!

Tidſelmand.

Hælvten Sorg og Hælvten Glæde
Kommer jeg til denne Pagt:
Kiolen af Skarlagenflæde,
Sort af Ems min Underdragt.

Som en geistlig Mand forresten,
Maa jeg være sort endeel,
Men dog ikke ganske heel,
At jeg stilles kan fra Præsten.
Geistlig, verdslig Herlighed
Er forenet: Kiærlighed.

Berg.

Hør! hans Aand har Flugten taget.
Jo han har i Vanden Been.
Hvor det flyder!

Erik (afsides).

Som fra Taget
Regnen i en Rendesteen.
Sort og rød, det er jo Fanden,
Siger gamle Kiærlingflok;
Horn ham mangle kun i Vanden,
Og min Tro, dem faaer han nok.

Tidselmand.

Denne Karl, som med jeg bringer,
Er af nyttigste Natur.
Han for mig i Taarnet ringer,
Mens jeg tager mig en Luur.
Hver en Grav, jeg skulde grave,
Giør han mig med største Flid;
Jeg modtager Nytaarsgave,
Mens han ikke faaer en Hvid.
Naar han ei i Taarnet ringer,
Er han Tiener i mit Huus.
Hiem han mig hver Aften bringer,
Naar jeg drikker mig en Ruus.
Hvide Kofte maa han bære,
Med de sorte Knapper i,
At han Graverkarl kan være,
Men dog steds i Liberie.

Erik.

Sort og hvid man Døden maler,
Diævlen males fort og rød;
Vælg nu, Jomfru! hvad befaler?
Enten Diævel eller Død?

Berg.

Saa vil vi da hurtig stride
Til Trolovelsen paa Stand.
Hver nu veed, hvad hver skal vide.
Nærm Jer som en Fæstemand!
Ulla! Ringen af din Finger,
Sæt den paa din Veilers hen!

Ulla.

Grumme Fader, du mig tvinger!

Tidselmand.

Bare jeg kan passe den! —
Kom, min Sødeste, min Bedste,
Giør mig ikke længer ør!
Huft dog paa: jeg er din Næste,
At du Næsten elste bør.
Lad den Ring, min første Kone
Skiænkte mig af Guldet fin,
Paa din hvide Finger trone
Som i Pølsen en Rosin.

(Forlegen).

Men — hvad Pokker! — Ei for Pokker! —

Berg. Hanna. Erik.

Hvad er der i Vei, Hr. Klokker!

Tidselmand.

Jeg har ingen —

Berg. Hanna. Erik.

I har ingen?

Tidſelmand.

Paa min Haand jeg ſavner Ringen;
Jeg min Ring har hiemme glemt.

Berg.

Det er heel uangenemt!

Hanna.

O det var ſlet ikke ſlemt.

Tidſelmand.

Det har ganſke mig forſtemt.
(Pauſe; derpaa ſiger han hurtig og heftigt til Erik:)
Spring hiem efter min Trolovelſesring!
Den ligger imellem de andre Ting.
Den er god at hitte,
Den er lille bitte;
Den er let at kiende,
Den er uden Ende,
[redacted]

Ulla

(knæler med opløftede Hænder).

O min Engel, som i Drømme
Viste dig i blaaligt Staal:
See mit Blik i Taarer svømme!
See mig ved min Kummers Maal!
Red den Arme! lad dig flue
Kraftig i din Morgenlue!

Døren springer op; Tordenskiold staaer i Døren i sin blaae Uniform, med draget Sværd.

Tordenskiold.

Din Redningsmand, du Arme!
Skal over dig snart sig forbarme.

(Til Matroserne, som komme:)

Griber ham, Gutter! Griber den Hulde!
Fører dem hen, hvor bringes de skulde.
Spilder ei Tiden! Hurtig og flink!
Lystrer mit Vink!

Matroserne.

Følger!

Ulla (glad).

Jeg følger! O gierne jeg følger!

Tordenskiold og Matroserne.

Over de krusede baltiske Bølger!

Tidselmand, Berg, Erik

(forskrækkede).

Sørøverflokke? Piger at rane?

Matroserne (lystigt).

Ja, vi er Tyrker! det er vor Vane.
Men vi tillige henter os Degnen.

(Til Ulla:)

Solstinnet følger snart efter Regnen.
Vængst dig kun ei!

Ulla og Hanna.

Engſtes? O nei!
Haabet jeg fatter.

Matroſerne
(til Tidſelmand og Berg).

Fort med Jer ud!

Berg.

Skiller en Fader ei ved ſin Datter,
Skiller en Brudgom ei ved ſin Brud!

Tordenſkiold.

Sminke paa guſtne Kinder jeg hader:
Han er ei Brudgom, du er ei Fader!
Tordnen fordeler taagede Slud.

Chor.

Tordnen fordeler taagede Slud.
Dumhed ſkal ei Naturen forbaane,
Snart ſtinner atter Kiærligheds Maane

O Glæde! O Glæde!
Lad os træde
Sagte, sagte, stille, stille!
Sikkert vi ham fange ville.
Stille!

Officeren.

Det er af yderste Vigtighed, Kammerater! Denne Tordenskiold er den bedste Ædelsteen i Kongen af Danmarks Krone; men tillige den største Vovehals i Kattegat, Øster- og Nordsøen. Endelig styrter hans Dumdristighed ham. Har man seet Mage? Med en Haandfuld Folk, med to Chalouppper, at lande ved høi lys Dag paa den fiendtlige Kyst! At fange mig først en Officeer af Strandvagten, som sidder paa Bænken ved Værtshuset, læser i en Bog og tænker paa ingenting! Saa en Knøs i Stuen; og nu her et stakkels Pigebarn og Stedets Degn! Hvad hans Hensigt er med disse Optøier, maa Gud vide. Enten er han fuld eller gal. Men er han sluppen fra Dynekilen, saa skal han, tag mig Fanden, ikke slippe her; og maa Steenbukken smægte sine Dage hen i et stummelt Fængsel i Kiøbenhavn, saa skal det ikke gaae Tordenskiold et Haar bedre i Stockholm.

En Soldat.

Matroserne have indskibet sig med Fangerne. Chalouppen støder fra Land. Han kommer.

Officeren.

For at gaae til den anden Jolle hist, hvor Officeren og Bondekneſen ere under Bedækning. Baaden er os endnu ikke paa Musketskud nær. Jeg kunde gierne angrebet ham strax, med sine Jyter; men jeg havde riskeret at qvæste Fruentimmeret; og han havde før ladet sig massacrere, end overgivet sig. Vi maae fange ham levende. Hans Liv er dyrebart. Omringer ham! Der er han!

Tordenskiold kommer sorgløs. Soldaterne slutte hurtig en Kreds om ham.

Chor.

Staae! I er en fangen Mand:
Meer I ei undſlippe kan.
Giv Jer ſtrax og Vaaben ſtræk!

Tordenſkiold (forundret).

Svenſker bag en Hasſelhæk?

(Trager Sværdet med den ene, og river en Piſtol af Bæltet med den anden Haand).

Officeren.

Stræk Jert Vaaben! I er Fange.

Tordenſkiold.

Jeg er Een, og I er Mange;
Men jeg har Piſtoler med,
Og mit Sværd paa rette Sted.

Officeren.

Hoit I kun kan dræbe Tre;
Lad ſaa ſkee, hvad der maa ſkee.

Tordenskiold

(kotter til Stranden; derpaa betragter han sin Kaarde).

Tunge Skiæbne! Gode Staal!
Brøster du saa nær dit Maal?
Tro i Alvor, falsk i Spøg,
Lykke! — svandt du hen i Røg?

Officeren.

Lykken er bedragelig,
Kort ved den man fryder sig.

Tordenskiold

(med Ild og Selvfølelse).

Veed I vel, hvad dette Sværd
Mellem Konger selv er værd?

Officeren (foragtelig).

Mindre nu, end dette her.

Tordenskiold.

Det har lynt i Sværdeklang!

Officeren.

Nu det synger Svanesang.
Stræk! — I gjør mig Tiden lang.

Tordenskiold.

Vel! —

(Han taler, som han vilde række ham Sværdet; men hugger ham i det samme over Haanden, og siger:)

Men ikke dennegang!

(Han støder to Soldater overende, løber til Stranden, tager sin Kaarde i Munden og springer i Vandet. Der fyres efter ham.)

Chor.

Traf det? — Nei! Dog jo! — Hvad andet?
See — han synker alt i Vandet. —
Nei! han atter op sig reiser,
Panden over Bølgen kneiser.

Ha, fordømt! han naaer til Baaden.
Atter ſlipper han af Baaden.
Hør! Man raaber!

(Hurraraab fra de danſke Chaloupper.)

Officeren.

Dorſte Taaber!
Staaer og maaber!
Han ſom Kegler Jer omſtøder.
Jeg kun bløder!

Chor.

Glæden ham fra Baaden møder;
Atter ſlap han, kiæk og kold.
Ha, forvovne Tordenſkiold!

Tredie Handling.

Frederiksberg Hauge.

Afſides Gang med høie Hække og enkelte brogede Lamper, der udbrede et ſparſomt Skin.

Tordenſkiold. **Den fornuftige Hofmand** fra forſte Handling.

Hofmanden.

Ja, Tordenſkiold! imorges havde jeg
Det Held, ei at mishage Jer; hvo veed,
Om et maaſtee i Aſien jeg mishager
Meer end min Broder.

Tordenſkiold.

Det er reent umuligt.

Hofmanden.

Nu, det vil viſe ſig. I elſter Kiækhed
Og Driſtighed; det er min hele Troſt.
Saa vil I ogſaa taale dette Væſen
Hos Andre, vil tilgive det hos mig.
I ſtudſer? Troer I det umuligt, at
En Hofmand driſtig være kan og kiæk?
I tænker vel, at ſlige Planter groe
Paa Klippen kun, i den afſides Dal,

Men ſnoe ſig ei ſom Vedhend eller Smiger,
Om gyldne Dørpoſt k en Kongeborg?

Tordenſkiold.

Jeg hørte Eder gierne tale, Herre!
Saa ſmukt og ſindrigt i en Times Tid.
Troe mig: jeg har Høiagtelſe for Aand,
Saavelſom for Bravour og Tapperhed.
Jeg føler, hvad jeg kan og ikke kan;
Saa tag tiltakke med min raae Natur!

Hofmanden.

Ven! en ſaa klar og ſielden Diamant
Ved Slibningen kun taber i ſin Storhed.
Var ſom I er, ſaa er I allerbedſt.

Tordenſkiold.

Men I har pirret min Nysgierrighed.

Hofmanden.

Et Ord først: Ikke ſandt, den lille Lyſtfart,

Tordenskiold.

Jo, ganske rigtig.

Hofmanden.

Men den Leeg er kort!
Et Øieblik, som Smagen af Likør,
I lille Glas, vel stærkt, men hurtig nydt.
Med Vand maa Spøgen sagtens ikke spædes;
Men, hvis jeg byttet har Likøren om
Med en Bouteille god Champagnevin,
Som langsomt man i lange Glas kan nyde,
Og som dog ikke bruser mindre lystigt; —
Siig, har I derimod?

Tordenskiold.

Forklar mig Sagen!

Hofmanden.

Jeg ordner denne Fest i Aften her.
I veed, at Kongen ynder Maskerader;
Thi mens vi andre kildre Phantasien,
Med os til Fyrster, Guder at forvandle,
Det morer Frederik at være Borger,
Matros og Bonde; for at nyde saa
Den Ligefremhed og Utvungenhed,
Der sielden finder Sted i Borgen, hvor
Naturen satte Vuggen og hans Throne.

Tordenskiold.

Fortræffligt! Ja, ved Gud, just dette Væsen:
Det klare, redelige Alvorsblik,
Og den ustrømtede Deeltagelse
For Høi og Lav, for hver en Borgens Skiæbne,
Der straaler af hans store, lysblaae Øie,
Har allerførst indtaget mig for Fredrik,
Og giort mig det til Lyst at døe for ham.

Hofmanden.

Saa vil I ogsaa gierne offre ham

En kiæk og ſelſom Overraſkelſe.
Tilgiv, at jeg har ſveget Eders Tillid;
Han veed alt meget godt Jert Eventyr.
Jeg har fortalt ham alt.

Tordenſkiold (mistornøiet).
Det gior mig ondt.

Hofmanden (smilende).
Den, ſom opoffre vil ſit Liv —

Tordenſkiold (gnaven).
Sit Liv,
Det er en anden Sag; men ei ſin Spas.

Hofmanden.
Jer Spas ſkal ikke blive mindre derfor.
Det træffer ſig ſaa heldigt, underligt,
At nogle Maſker, her juſt er i Aften,
Kan artigt bruges ſom Sindbilleder,
Til Smukt at ſtramme, ſmukt at løſe Knuden

Hofmanden.

Endnu eet: Den Skjønnes Fader,
Fortvivlet over Ullas Tab, er kommen
Hid paa en anden Baad, med Broderdatt'ren.
Han leder heel fortvivlet om sit Barn;
Men maa dog ogsaa ængstes lidt, før man
Tilgiver ham hans latterlige Strenghed.

Tordenskiold.

Vel overlagt.

Hofmanden.

I er tilfreds dermed?

Tordenskiold.

Fuldkommen.

Hofmanden.

Og vil være hemmelig
Tilskuer ved vort Mummespil?

Tordenskiold.

Ret gierne.

Hofmanden.

Men see, det maatte Kongen ogsaa være.
Han maatte først tillade det. Jeg traf ham
Betimeligt og i det bedste Lune,
Just for en Time siden, mens I klædte
Jer om. Det havde været Synd og Skam,
Ei at betiene sig af Leiligheden.
Umuligt var det først, paa maae og faae,
At søge — Commandeuren, — for at spørge,
„Om han tillod at nytte Øieblikket?"

Tordenskiold

(truer ham smilende med Fingeren).

I er en Skiælm!

Hofmanden.

Saa lad os gaae tilside!

Hans Majeſtæt er nær. Comedien
Begynder alt. Der kommer Elſteren.
I Buſken ſkiules mine Spillemænd,
Der underſtøtte ſkal vort Melodrama.

(De gaae.)

(Muſik; derpaa kommer)

Guſtav.

Nu ligegyldigt hvor jeg gaaer og drømmer,
Om her i Siælland eller hiſt i Skaane;
Hvorhen jeg ſeer, mit Blik i Taare ſvømmer,
Og overalt mig følger blege Maane,
Kun for med kolde Glands mig at forhaane.

Mit Haab forſvundet er. — Hun elſter ikke;
Det ſmigred hende blot min Hu at vinde,
At, ſom en Fugl i tynde Silkeſtrikke,
Hun ſnart mig kunde ſlippe, ſnart mig binde.
Nei! aldrig var hun ret min Elſterinde.

Mit Navn er ſmukt, jeg kalder mig Erindring;
Thi er jeg prydet med Forgietmigeier.
Mit Tryllespeil Nærværelſen opveier.

(Holder det for ham.)

Skue i mit Speil, og kald dig ſødt tilbage
De mange lykkelige Øieblikke,
De dunkle Aftner og de lyſe Dage,
Naar Ild du hented af din Ullas Blikke;
Men Suk og Længſel, naar hun var der ikke.

Guſtav.

Gud! hvad betyde disſe Tryllerier?
Omgiven trindt af Lamper og af Hækker,
Jeg hører ſagte, milde Melodier,
Hvad dybe Anelſer i Siælen vækker —

Erindring.

Følg Den, ſom dig ſin Haand i Nøden rækker!

(De gaae.)

(Muſik.)

Ulla kommer fra en anden Side.

Hvad ſkal jeg her? Hvad har man vel iſinde?
Den ſtakkels Ulla deler ingen Glæde.
Den, ſom hun elſker, kan hun dog ei finde.
O turde jeg beſtandig ene træde,
Blot for at mindes ham, — og for at græde.

Jeg bort ham jog med Særhed og med Vrede.
Hvor kan man være haard mod Den, man ynder?
Vild ſtyrter han nu hen i Kampens Hede;
Krigsluren ſnart hans ſidſte Dag forkynder.
Jeg græder, før min rette Sorg begynder.

(Muſik.)

Haabet kommer.

I Aften taales ingen Sorgetanker,
Jeg fierner Veemod med min muntre Tone.
At jeg er Haabet, ſeer du paa mit Anker,
Min grønne Dragt, min friſte Bladekrone.
Trøſt dig! En Mø kan hurtig vorde Kone.

Ulla.

Hvor ſkal det Livets Held jeg atter tage,
Som, tabt for evig, ægte først paaſtlønnes?

Haabet.

Hvis det var fundet? Man bør ei forſage.
Følg mig!

Ulla.

Hvorhen?

Haabet.

Did hvor mit Tempel grønnes,
Hvor Sorgen trøſtes, Kiærlighed belønnes.

(De gaae.)

Saa fik jeg mig en dobbelt Ruus paa Vandet,
Af Cognaksflasken og af Svimmelbeden.
Nu har jeg sovet; men jeg troer ei Freden;

(Basuntoner.)

En Havmand kommer.

Naa, est du der?

Tidselmand.

En Mand med Fiskehale,
Skiøndt han har Been? Af Angest jeg maa blegne.

(Høit, i en affecteret, ligegyldig Tone:)

Med hvem har jeg den Ære her at tale?

Havmanden.

Jeg er en Havmand.

Tidselmand.

Saa?

Havmanden (rolig).

Som æder Degne.

Tidselmand

(sagte, skiælvende).

Gid her en Anden var paa mine Vegne.

Havmanden (truende).

Om min Tilværelse du tvivle vover?
Jeg veed, det er din Vane, mig at spotte.

Tidsemand (sagte).

Jeg er lidt bange, men det gaaer nok over.

Havmanden.

Følg mig, Forræder! i krystalne Grotte.
Din fede Krop mig kosteligt skal gotte.

(Han vil gribe ham, Tidselmand falder paa Knæe, med foldede Hænder. — Lystige Toner.)

Bacchus kommer.

Utyske! vover du min Ven at true?

Min Dyrker, ſom med fromt og ſtille Væſen
Tilbeder mig, og med min Guddomslue
Sig daglig ſmykker Vande, Kind og Næſen?
Ha! jeg ſkal lære dig at være kræſen.

(Ubvret ſygter.)

Tidſelmand (ſaaer op).

Jeg aander let igien. Den Ven jeg kiender!
Paa Skildter malet jeg ham ofte ſtuer;
En Flaſke Viin og Glaß han har i Hænder,
I ſine Lokker tunge, røde Druer.
Han vil mig vel; for ham jeg ikke gruer.

Bacchus

(ſtænker et Glas for Tidſelmand; han drikker).

Nei, frygt kun ei! Jeg lover, at han ikke
Dig æde ſkal — ubyreſlangebugtig.
Ihiel du ſkal dig efter Ønſke drikke,
Og altſaa vil din Død dog vorde fugtig.
Følg mig, men før dig hoviſt op og tugtig.

Jeg vilde ſikkre dig din Fremtid, Pige!
Af, for din Fremtid kun min Taare rinder!
Hvor er min Datter? Hvo kan mig det ſige?
Det er en deilig Mø med Roſenkinder,
Og fyldig Lokken ſig om Iſſen vinder.

Og Ømhed ſtraaler af den Gudes Øie,
Som Nattergalens klar er hendes Stemme.
Om ſmekkre Liv er ſnørt den ſkaanſke Trøie;
Hvo hende ſeer, kan aldrig hende glemme.
Kun hvor hun er, for mig er Glæden hiemme.

(Muſiken bliver truende.)

En Bildmand med Lænker i den ene, Kolle i den anden Haand.

Du vil indbilde mig, at du forlænges?
Til fiendtligt Land paa lumſke Vaad ſig liſte,
Det gior en Speider kun, og han ſkal hænges.
Saa vild, at denne Aften er din ſidſte.
I Morgen aarle maa dit Øie briſte.

Jeg er den Gud, ſom du har dyrket ſaare!
Ubøielige Strenghed man mig nævner.
Urørt af Ord, mig ſmelter ingen Taare,
Jeg kommer frem af Mulmet ſom en Hævner.
Kun denne Nat jeg end til Bod dig levner.

Berg.

Ifald du ei min Datter mig kan give,
Saa tag mit Liv, jeg vil det gierne lade.
Hvi ſkal det viſne Træ tilbage blive,
Naar det har miſtet ſine friſke Blade?
Nei, dræb mig kun! Jeg ſkal dig ikke hade.

(Smeltende Toner.)

Barmhiertighed kommer.

I hvide Lin, med Sølverkors i Armen,
Jeg kommer; hvor jeg træder, ſpirer Freden.
Et venligt Hierte banker mig i Barmen,
Og derfor nævnes jeg Barmhiertigheden.
Flye, Strenghed! Flye med Kollen og med Kieden!

(Blidmanden gaaer).

Du meente det ei ondt, du ſtakkels Fader!
Endſkiøndt din Voldſomhed jeg ikke fatter.
Din blinde Heftighed jeg dig forlader.
Saa følg mig! Du ſkal nyde Glæden atter.
Jeg bringer dig, du Arme, til din Datter.

(De gaae.)

Hanna kommer ſegende.

Hvor er hun? Ak, hvor længe ſkal jeg miſte
Den Kiære, der er revet fra mit Hierte?
Som Ambra ſlynger ſig i Roſens Oviſte,
Og dufter op mod Maanens Sølverkierte,

En Helt træder frem i ruſtent Harniſk, med Skiæg og Stridsøxe.

Til rette Tid ſkal begge vorde hentet.
Stands, Peter Weſſel! Hør! En Helt i Krige
Ei Fremmed er i Phantaſiens Rige.

Tordenſkiold (munter).

Hvad? Skal jeg ſpille med?

Helten (alvorlig).

Ja, tappre Broder!
Din Skueplads er ellers ſtor, her liden.

Tordenſkiold.

Hvo eſt du, Mand i Harniſt? Jeg formoder,
En gammel Kæmpe, ſendt fra Heltetiden?

Helten.

Søhane, flink ſom du og kiæk i Striden. —
Det Stærke, veed du, holder af det Stærke;
Du læſe kan om mig i gamle Skrifter.
Hvis Havets blanke Flader havde Mærke,
Da ſaaeſt du Tegn i dybe Skaar og Rifter,
Af Bue Digres vældige Bedrifter.

Min Glavind har til Danmarks Ære hvinet,
Men Tidens Vildſtab ſtækked mine Vinger;
Jeg Armeſtumpen ſtak i Vengeſtrinet
Og vild ſig drukned Snekkernes Betvinger.
Af dette Guld — hans Aand — dig Bladen bringer.

Og i dens klare Grund er foreſtillet
Den Mand, ſom med dit Mod du har forlyſtet:
Det er den gode fierde Fredriks Billed.
Han hædred Den, ſom ham i Faren treſted;
Ved mig han fæſter Tegnet dig paa Bryſtet.

(Han fæſter ham en Guldmedaille i blaat Baand paa Bryſtet.)

Og nu jeg atter i mit Mulm forſvinder.
See paa mig, du, ſom kiækt har Fienden avet!
Veedſt du, hvorfor min Manddoms Taare rinder?
Fordi jeg ſeer: Den Magt, ſom blev begravet
Ved Hiøringsvaag, — ſteeg frem igien af Havet!
(Gaarr.)

Tordenſkiold.

Hvor ſært ſig blander dog ved Hækkemuren
Indbildningen med Sandhed her i Aften.

Hofmanden kommer og ræller ham ſmilende Haand.

Det giør den ſteds, hvor Daaden og Naturen
Oplive Følelſen og Siælekraften;
Som Skiønhed Elſkov, Glæde Druefaften.

Kom nu! Lad os til Grønningen henvandre,
Der finde de Fortvivlede hverandre.

Tordenſkiold.

Præſten er lyſtig, Vedanten er kiærlig,
Herren er ydmyg, Narren er herlig.
Alt gaaer i broderlig, ſøſterlig Gang.

Dands og Chor af Matroſerne.

Nu et Svingom med de Piger paa Landet!
Ikke man altid kan vugges paa Vandet,
Altid ei kæmpe mod trodſige Fiender;
Venlige Sømænd har ſmukke Veninder.
Qvindens Favn
Er for en Sømand den herligſte Havn.

Hollænderne.

En Dands paa gammel Hollandſk ret
Begyndes nu, blandt andet.
Kong Chriſtierns Viv Eliſabeth
Drog os herind i Landet.
Vi planted Kaal og Sellerie,
Perſille, Gullerødder;
Nu ſkal I ſee, at ogſaa vi
Kan bruge vore Fødder.
Snart vorde vi vel herfra trængt
Og maae til Den vandre:
Amagerland modtager os
Da venligt blandt de Andre.
Her ſtraaler Borgen ſtout og ny,
Den Kongens Navn har faaet;
Men glemmer ei: Hollænderby
Før Fredriksberg har ſtaaet.

En Herre (blandt Maſkerne).

Der kommer Tordenſkiold, klædt ſom Matros.
Iſtemmer Choret nu til Heltens Ære.

(Til en ſmuk Pige.)

Og tag I Maſken af, min Deilige!
Mens I ham rækker denne Laurbærkrands.

Tordenſkiold kommer.

Herren
(gaaer ham imøde).

I er forraadt, min Herre! ſkiendt forklædt.
Man kiender Jer ret godt. Tag Maſken af!
De Danſke længes efter Eders Anſigt.

Tordenſkiold.

Forklædt? Der ta'er I feil. Jeg kommer ſom
En danſk Matros, det vil jeg ſtedſe være.
Men jeg har aldrig Fienden ſtiult mit Anſigt,
Og mindre vil jeg ſkiule det for Venner.
(Tager Maſken af.)

Chor.

Lyſtig nu Alle! Glade til Dandſen!
Seiren er vunden, rækker ham Krandſen!
Helten har kæmpet, Folket ſig glæder;
Evig ham ſtraaler udødelig Hæder.

den, og blotter sit Ansigt; en Tilstedeværende rækker ham hans Hat, som han sætter paa. Det er Kongen.

Kongen (venlig).

Min kiære Tordenskiold! jeg var tilstede,
Formummet med, og hørte mine Børn
Den Vise sjunge, man har digtet til dig.
Jeg vidste nok, at hvis man havde kiendt mig,
Da var jeg gaaet glip af denne Fryd,
Du af din Tak.

Folket.

Hans Majestæt — vor Konge!

Chor.

Leve vor Konge, Fredrik den Fierde!
Kun for slig Stamme hegner sligt Gierde.
Dannemarks Hierter evig skal flamme!
Oldenborgs Stamme
Trofast beskytte!
Høit lyde Raabet fra Borg og fra Hytte:
Leve vor Konge!

Kongen.

Tak, mine Venner! — Men da nu dog hver
Fornøiet er, og let om Hiertet, maae
De stakkels Skaaninger, ei heller ængstes.
(Smilende.)
Vor gode Tordenskiold! Vel punktlig har du
Idag opfyldt din Konges Ønske.

Tordenskiold.

Sire!
Mit Hierte var for fuldt. Tilgiv, i Naade,
Den lykkelige Sømands Overmod!
I ønskte selv at see en Officeer, -
En Bonde, Præst, af Stænderne fra Sverrig.
Her er de alle! — Kun i Skyndingen

Var det umuligt mig at ſtaffe Præſten,
Og maatte ta'e til Takke med en Degn.

Kongen.

En venlig Skiæbne føier det ſaa ſmukt,
At denne Spog kan bære Alvorsfrugt.
Jeg ſkiænker dig en Sum, min gode Guſtav!
Til atter at opbygge dig en Gaard,
For den, der brændte for dig. — Jeg formoder,
At Fader Berg har altſaa intet mod,
Den ſmukke Ulla ſkiænker dig ſin Haand?

Berg.

O Eders Majeſtæt! I taler med
En Salvelſe, — med Kraft, ſom — Gud i Himlen.
I dyb — dyb Underdanighed —

Kongen.

Vel, vel!

Ulla

(ſagte til Guſtav).

(Med Agtelſe til den ſvenſke Officeer:)

Skiøndt Officeer,
Har I Jer Friheb, uden Løſepenge;
Og Reiſepenge til.

Tordenſkiold.

Men vil I tiene
Den danſke Fane —

Officeren.

Commandeuren giør
Kun dette Spørgsmaal for at prøve mig.
Hvor ſlige Helte ſkiærme Fædrelandet,
Der trænges ei til Overlsbere.
Jeg er min Konges Mand; men albrig kan
Jeg ſtride meer mod Danmarks fierde Fredrik;
Thi dette Ædelmod har ſmeltet mig,
Som Viggo ſmeltedes i fordums Tid
Af Leirekongen Hrolf.

Kongen (ſmilende).

Selv Tidſelmand
Skal ei bedrøvet ſendes over Sundet;
Og i ſin Kiælder vil den glade Degn
Et Orehoved meer end ellers finde —

Tordenſkiold

(lægger ſin Haand paa hans Skulder).

Naar førſtegang han ſtiger ſelv derned.

Tidſelmand (med dybe Buk).

O Eders Majeſtæt! Stormægtigſte!
I hvert et Amen, ſom herefter lyder
Fra diſſe Læber, — ſkal Velſignelſen —

Kongen.

Det var for meget. Men nu nok om dette;
Nu til vor Lyſtighed og Folkefeſt.

(Han gaaer.)

Chor.

Hurra for gamle, for frugtbare Dan!
Kraft og Forædling, vort Fædreneland!
Herligt ſkal ſmykke din Have!
Hurra for Kæmper med Oldtidens Mod!
Roſerne bluſſe med Ungdommens Blod
Atter af Hedenolds Grave.
Tvedragtens Taage ſkal flye,
Morgenens Gry
Straale paany.
Saalænge de Bølger i Belterne gaae,
Dannemarks Rige beſtaae!

Overilelsen.

Et Syngespil.

Perſonerne.

Jørgen Grenaa, gammel Advocat.
Alfred, hans Broderſøn.
Froken Camilla Blumau.
Philippa, hendes Veninde.
Juſtitsraad Blumau.
Eline, hans Datter.
En Gartner.
Morten Preen, Biernetrækker.
Jeremias, hans Broder.

Første Handling.

Kongens Hauge, ved Enden af Kavaleergangen.

Herkules-Lysthuset i Baggrunden.

Camilla. Philippa. Eline.

Alle Tre.

Mildt i Haugens grønne Gange,
Under Lindetræets Blade,
Os indbyder kiøle Sæde,
Skyggefylde Blomstervraa.
Hulde Flora! vore Sange
Offre vi dig alle glade;
Du, som stiænkte denne Glæde,
Du vil ei vor Tak forsmaae.

Eline.

Sangen tager sig virkelig godt ud i det Grønne. Der er dog Ingen, som hører os?

Philippa (sagte).

Det er just det, hun ønsker. (Høit:) Nei, det er Fordelen af at gaae her saa tidlig.

Eline.

Jeg troer næsten, De er folkesky, Frøken Philippa. Men

hvad fattes dig, Camilla? Mig synes, du hænger med Hovedet. Du er bleg, Barn!

Philippa.

Camilla er ikke bleg; men hun har den fine Teint; Roserne paa hendes Kinder ere ogsaa fine.

Eline.

Ja, see det er Fordelen af at være brunet. Det forstaaer sig, der er ingen Regel uden Undtagelse; — men Blondinerne ere, i det Hele taget, dog flauere, og have ikke nær det Pikante som Brunetterne.

Philippa.

Hver Kiøbmand roser sine egne Varer.

Eline.

Jeg forsikrer Dem, jeg ønsker ikke at bringe mine Varer til Torvs; som da heller ikke behøves for en Pige med 40,000 Daler.

Camilla.

Skiænd ikke paa min lille Ellen, hun mener det ikke

Camilla.

Hvilken Indbildſkhed!

Philippa.

Det var godt, hun gik, at vi kunde fortſætte vor Samtale, ſom hun afbrød. Hvor giorde du da først dette ubekiendte Bekiendtſkab?

Camilla.

I Kirken og paa Comedien.

Philippa.

Og det er alt? I ſaae kun hidindtil paa hinanden?

Camilla.

Ja; men jeg lærte at kiende hans Siæl! Henrykt over det Høie, ſmeltet af det Rørende, lyſtig ved det Vittige og Lunefulde, opmærkſom ved det Forſtandige. Han iagttog ogſaa mig. Vi forſtode hinandens Latter og Taarer.

Philippa.

En meget grundig Maade at bede, nyde de ſkiønne Kunſter, og at lære at kiende hinanden paa.

Camilla.

O, det lader ſig bedre forene, end du troer.

Philippa.

Her have vi altſaa den ſtumme Kiærlighed igien, ſom Muſæus ſaa ſmukt har beſkrevet os.

Camilla.

Saa ſandt jeg lever, kommer han ikke derhenne med en gammel Herre.

Philippa.

Det træffer excellent.

Camilla.

Ikke for al Verdens Guld vilde jeg blive. Han kunde troe, jeg var kommen her for hans Skyld.

Philippa.

Maaſkee tog han mindre feil, end du tænker.

Camilla.

Kom! lad os ſætte os bag Hækken, i Skyggen. Der i Krogen ſtaaer en Bænk. (De gaae.)

Alfred Greenaa kommer med ſin gamle Onkel **Jørgen.**

Jørgen.

Ja hør nu, Krabat, jeg vil ikke disputere med dig; jeg veed nok, du er ſtaaren for Tungebaand, og ſiden du er Procurator, ligeſom jeg, ſaa ſkader det ikke. En god Advocat maa ogſaa kunne forſvare en ſlet Sag. Jeg havde tænkt paa at incaminere Tingen paa en fiin Maade; men du gior beſtandig Exceptionem fori og kommer mig med uvedkommende Indlæg, for at ſpilde mig Tegtedagen. Du er en temere litigans. Altſaa kort og godt, hør mig!

Man ſiger mig, at du, Krabat,
Forelſket gaaer omkring og drømmer;
Nu ſpørger jeg, om det ſig ſømmer
For en fornuftig Advocat?

Jørgen.

Saa elſker du alvorligt ei?

Alfred.

Troer De mig ikke mere ſtærk?
Min Frihed ingen Skiønhed tvinger.
Kun Amor er en Dreng med Vinger,
Og al hans Daad er Barneværk.

Begge.

Kun Amor er en Dreng med Vinger,
Og al hans Daad er Barneværk.

Jørgen.

Man ſiger ellers, at du ſtirrer
Paa hende noget tidt, min Ven!
Hvis du det ſtakkels Barn forvirrer?

Alfred.

Nu, ſaa forvirres jeg igien.

Jørgen.

Men det adſpreder altid noget.
Begriber du ei det, Krabat?
En Advocat, ſom gaaer i Taaget,
Er ingen rigtig Advocat.

Alfred.

Det varer høit to tre Minuter;
Som hun er ſeet, ſaa er hun glemt.
Ved Synet af de ſøde Glutter,
Man muntres, naar man er forſtemt.

Jørgen.

Ja, naar din Stirren kun paa hende
Du bruger ſom en Medicin.
Saa maa jeg mindre paa dig ſtiænde,
End om du drak for megen Viin.

Alfred.

Min Frihed ingen Skionhed winger.
Troer De mig ikke mere ſtark?

Begge.

Kun Amor er en Dreng med Vinger,
Og al hans Leeg er Barnevark.

Jørgen.

Ja ſaa har jeg ikke et Ord mere at indvende. Jeg var fortrædelig. Jeg frygtede for, du vilde begaae en dum Streg. Du ſkal engang i Tiden arve min Herregaard; men jeg har flere Paarørende, og rede Penge faaer du ikke. Skal Godſet drives med Kraft, ſaa maa Eieren ſelv have noget i Ryggen. Den Pige, du agter, maa idetmindſte have 20,000 Rbd.

Alfred.

Jo, det ſkal ſkee!

Jørgen.

Og den omtalte Deiligbed. — Ja, det var jo muligt! —

Alfred.

Ja, hvorfor ikke? Det er godt, Konerne ikke ere altfor kloge.

Jørgen.

Saa jeg altsaa kan forlade mig paa, at der ingen Contract er sluttet?

Alfred.

Nei, sandelig ikke.

Jørgen.

Men dog en consensus tacitus med Øinene. Hvordan forklare vi det?

Alfred.

For Øiekast, kiære Onkel, troer jeg, at der hverken gives nogen authentisk, doctrinal, udvidende, indskrænket, eller logisk Forklaring.

Jørgen.

Saa er jeg rolig! Jeg frygtede, at du skulde flyve som en Myg i Lyset.

Alfred (sagte).

Og jeg er rolig, ved at have ført min gode Onkel bag Lyset. (De gaae.)

Philippa kommer tilbage, fulgt af Eline.

Philippa.

Stakkels Camilla!

Eline.

Om Forladelse, at jeg blev saalænge borte. Den charmante unge Gartner viste mig Drivehusene. Det er en sand Fornøielse at gaae omkring med saadant et indsigtsfuldt Menneske. Han har en Opdragelse, der gaaer langt over hans Stand. Han kan Botanik, og udtrykker sig i de pæneste poetiske Blomsterlignelser, man vil see for sine Øine. Men hvor er Camilla?

Philippa.

Hun finder det mere kioligt der i Skyggen. Hun befandt ſig ikke ganſke vel.

Eline.

Lad hende kun ſidde! Kun klynker altid. Camilla er et godt Barn, men forfærdelig tilfindet og omfindtlig. Beſtandig troer hun, man vil fornærme hende, og ſtrax ſkal hun hævne ſig.

Philippa.

Naar De taler diærvt til hende, ſaa maa De ogſaa finde Dem i, at hun ſvarer Dem ſaa igien.

Eline.

Forfærdelig indbildſk af ſin Smule Skionhed og Forſtand. Og Herre Gud! der ere dog flere brogede Koer, end Præſtens.

Philippa.

Camilla agter viſt ikke at giøre nogen Ko Rangen ſtridig.

Eline.

Det var vel ſagt! Veed De vel, at De er vittig, min

Camilla træder frem; hun har fattet ſig, og ſiger halvtſpøgende:

Eline! Vil du have ham?

Eline (forſtrækket).

Have ham? Ak, min ſtakkels Couſine har tabt Forſtanden.

Camilla.

Jeg havde tabt den; men jeg forſikrer dig, jeg har fundet den igien.

Eline.

Ja, tænkte jeg det ikke nok. (Sagte til Philippa:) Det arme Barn! Saadan er det at være altfor klog. Man ſiger jo, Taabelighed og Genie ere Søbſtendebørn.

Philippa.

Ja viſt ere de Søbſkendebørn!

Camilla.

Jeg ſpørger endnu engang, Couſine, vil du ægte den ſmukke unge Advocat? Beſtemt kan jeg intet love, men det er muligt, at han kommer og frier til dig endnu idag.

Eline.

Ak, min kiære, bedſte Veninde! ſpøg med alt Andet, men ikke med det. Man maa ikke lege med Ild. Hvor var det muligt?

Camilla.

Finder du det umuligt, at en ſmuk, ung Mand elſker dig?

Eline.

Nei, det ikke; men —

Camilla.

Jeg har her bag Hækken hørt ham tale om dig, og roſe en af dine meeſt glimrende Egenſkaber.

Eline.

Siig mig for Himlens Skyld, hvad var det for een?

Camilla.

Eier du ikke 40,000 Rbdlr.?

Eline.

Aa Herregud! var det den?

Camilla.

Der kommer han tilbage! Tilfældet begunſtiger mit Forſæt —

Philippa

(ſagte til ſende).

Hvad har du ſindet?

Camilla.

Jeg vil blot viſe den unge Mand, hvor gaaſet jeg er. (høit:) Spadſeer lidt omkring i Haugen, Philippa, med min Couſine! Maaſtee, Eline, naar du kommer tilbage, er din Lykke giort.

Eline.

Af, Camilla! kan du udrette det, ſaa vil jeg troe, du er ſtærkere end Samſon eller Herkules, hvad han hedder derhenne, ſom overvinder Tigeren.

(Eline og Philippa gaae; Camilla ſætter ſig hen paa en Bænk og ſkiller.)

anden før. (Holt:) Frøkenen tager mig ikke min Driſtighed ilde op?

Camilla.

Bevares, min Herre! Hvad Driſtighed er der i at finde en Sløife? Det er jo en Artighed, at De bringer mig den igien. Maa jeg ſpørge, mødte De ikke et Par unge Damer henne i Gangen?

Alfred.

Jo, naadige Frøken!

Camilla.

Det er mine Veninder! Vi ſkulde hiem; Klokken er nok mange,

Alfred (affides).

Et koſtbart Øieblik gaaer unyttet bort. Før, naar vi ſaaes i Fraſtand, mellem Tuſinde, vare vi Fortrolige. Her i Eenrum iiskolde Fremmede. — Friſt Mod! — (Holt:) Min naadige Frøken, det kunde maaſkee ſynes ubeſkedent, hvis jeg vover — ſtrax — uden ret at være Dem bekiendt; — og dog — jeg har ofte havt den Ære at ſee Dem før!

Camilla (undſeelig).

Mig ſynes ogſaa næſten —

Alfred (ſagte).

Gud være lovet! Skyen klarer op. (Holt.) Taler jeg ikke med Frøken Blumau?

Camilla.

Jo, min Herre! (Sagte.) Men han veed ikke, hvilken er hvilken. (Holt.) Vi ere to Couſiner af ſamme Navn; hvem af os mener De?

Alfred (venlig).

Jeg mener Dem, Frøken! Hvilken af de to Couſiner, veed jeg endnu ikke.

Camilla (ſagte).

Rigtig! (Holt.) Camilla, min Couſine, gaaer derhenne. Mit Navn er Eline. Juſtitsraad Blumau er min Stedfader.

ken! saaledes saae De ikke paa mig, naar ſtilte os.

Camilla (ſagte).

Afſtand forſtiønner! (høit:) De kiende fader endnu?

Alfred.

Nei, kun af Navn.

Camilla.

Nu, da vil det viſt være ham færdeles res Bekiendtſkab. Det er hans Fødſelsdag god Anledning; thi han ſeer gierne, man lærer ham.

Alfred.

O Gud! De tillader mig —

Camilla (munter).

Ja, hvorfor ikke det? I vort Huus der ikke have ſtørre Adkomſt til vort Bel Men jeg maa dog ſige Dem, lad Dem ikke f fader. Thi, — oprigtig talt — han elſke Han vilde gierne beſtyre min Formue; og f lære fra Huſet, har han udſpredt om mig, enfoldig indbildſk — kort ſagt — en Gaas

Det vil glæde mig, at han tvinges til at faae lidt bedre Tanker om sin Datter, naar han hører hende rose af en Mand, som han har Agtelse for.

Alfred.

Himmelske Pige! De tillader mig altsaa —

Camilla (kold).

Giør hvad De vil, min Herre! Men skaan mig for nøiere Forklaring. — Alt, hvad jeg har at sige Dem, er, at hvis De vil vinde min Fader, saa maa De søge at sætte Dem i Gunst hos min Cousine Camilla, som kommer der tilbage. Det vil ikke falde Dem vanskeligt. Et Par venlige Ord ville være tilstrækkelige; især naar De med Overbærenhed veed at finde Dem i hendes Væsen. Thi, jeg vil tilstaae Dem; hun er lidt forfængelig, og seer gierne, at man roser hende.

Alfred.

Befal over mig, Hulde! Jeg er Deres Slave!

Philippa og Eline komme tilbage.

Camilla

(gaaer den Eldste imøde og siger sagte til hende:)

Kom, min Veninde! Som tænkt, saa skeet! Han er ganske indtaget af dig.

Eline.

Er det muligt? (Hun neier for Alfred, som hilser hende ærbødigt.) Tienerinde, min Herre!

Alfred.

Min naadige Frøken! jeg er henrykt over at giøre Deres Bekiendtskab. Deres Veninde har talt saameget til Deres Roes —

Camilla.

De vil snart see, at Originalen langt overgaaer Copien.

Eline.

Maa jeg spørge, hvem har jeg den Fornøielse at tale med?

[illegible] ſynes dig ikke, det var ſmukt, hvis han ham idag?

Eline.

O, overmaade ſmukt! Det vil v[illegible] Glæde at ſee Dem, min Herre!

Alfred
(ſagte til Camilla).

Hendes Fader?

Camilla.

Hun fortalte ſig, hun mener min C[illegible]

Alfred (høit).

O — derſom jeg i Fremtiden ſkul da giøre mig Haab om, naadige Frøken! en Beſkytterinde, der vil underſtøtte mine

Eline.

Min Herre! det er vel meget forla[illegible]

Camilla.

Det maa du tilgive ham; det de giøre ſtore Fordringer i deres Indl[illegible]

Eline
(ſagte til Camilla).

Af, hvad det er en ſmuk Mand!

Camilla (ſuffer).

Altfor ſmuk, desværre!

Gartneren kommer med Blomſter.

Jeg kommer, ſom Frøkenen mig har befalt,
Med udſøgte Blomſter.

Eline.

Alt godt, kiære Ven!
Bring Blomſterne hiem, og naar de er betalt,
Tag Kurven igien!

Gartneren (afſides).

Har Veiret forandret ſig? Før var hun mild,
Som deiligſte Juni, med Himmelen blaa;
Men nu er hun graa,
Med Vanden i Slud, ſom en Dag i April.

Eline (afſides).

Hvad vover den Gartnerdreng? Giør han mig Cour?

Gartneren (ligeſaa).

Gud, hvor hun er ſuur!

Eline.

Var før jeg for høflig, for venlig maaſkee?

Gartneren.

Nu falder der Snee!

Alfred (til Camilla).

Jeg vover da til Deres Fader mig nu.
O giv mig til Afſked et venligt Farvel,
Saa følger mig Held.

Camilla (til Eline).

Veninde, ſvar du!

Eline.

At ſee Dem, min Herre! vil være ham kiært;
Han ſtiønner paa Alt, hvad at yndes er værdt.

Camilla. Eline. Philippa.

At ſee Dem, min Herre, vil være ham kiært;
Han ſtiønner paa Alt, hvad at yndes er værdt.

Camilla.

Saa ſtynd dem min Herre! ſaa ſtynd Dem kun ſnart
At ei De fortryder Der' Pilegrimsfart.

Alfred (ſagte).

De ſpøger?

Camilla (ligeſaa).

Jeg ſpøger! Jeg nødes dertil;
Men Alvor kun ſtiules af lyſtige Spil.

Philippa (affides).

Jeg ikke forſtaaer dette ſelſomme Spil,
Hvad tænker Camilla? Hvad mon dog hun vil?

Camilla. Alfred. Eline.

Altſaa nu vi Affſted tage;
Men vi ſees ret ſnart igien.

Alfred og Eline.

Fremtid ſpaaer os lyſe Dage.

Camilla (for ſig).

Fremtid ſpaaer kun mørke Dage.

Eline.

Hiertet fandt en trofaſt Ven.

Alfred.

De forſmaaer ei Deres Ven!

Gartneren (afſides).

Først forgabet, ſiden vrage?
Haabet ſvandt ſom Røgen hen;
Men jeg vil mig ei beklage,
Himlen bli'er nok blaa igien!

Philippa (afſides).

Glæden vender ſig til Klage!
Kommer aldrig den igien?
Først bedraget, ſaa bedrage!
Hvor er nu den ømme Ven?

Anden Handling.

Et prægtigt Værelse med Lysekrone.

Paa et drapperet Bord ligge nogle Foræringer. Paa Væggen sees to store Bogstaver **F. B.** slynget af Blomsterhængler. I Baggrunden en Fløidør.

Blumau. Eline.

Blumau.

Ja seer du, kiære Ellen! Dine 40,000 Daler drage bestandig

Eline (sagte).

Ja vist staaer han paa mit Bedste, det faaer jeg at føle.

Blumau (lytter).

Men kommer der ikke Nogen op ad Trappen? Det er vist Giæsterne.

Eline.

Nei endnu ikke. De forsamle sig nede i Stuen, og saa komme de op paa engang og synge Geburtsdagsverset; hvorpaa Papa triner ud af sit Cabinet.

Blumau.

Jeg maa da affectere en vis Forbauselse, ved at opdage dette Bord med Gaverne, og mit Navn derhenne paa Væggen. Men har du nu ogsaa sørget for en brillant Dejeuner à la fourchette?

Eline.

Det forstaaer sig. Den virkelige Skildpadde damper alt i Sølvfadene.

Blumau (rørt).

O det er dog sødt at fødes til Verden! Livet er dog skiønt, naar man nyder det paa en værdig, behagelig Maade.

Eline.

De delicateste Vine, en skiøn Taffelmusik.

Blumau.

Den Frokost vil svie til min Lomme.

Eline.

Det gaaer jo af mine egne Penge, Papa!

Blumau.

Ja, men jeg skal dog gjøre Udlægget. Jeg hører et forfærdeligt Rabalder paa Trappen; nu maae de vist være i Anmarsch.

Eline.

Ja nu er det Alvor! Nu maa jeg bede Papa retirere ind i sit Cabinet.

Blumau.

Jeg ſidder i Forretninger, til op over Ørerne.

(Gaar.)

Chor
af Tanter, Onkler, Fættere og Couſiner.

Paa denne kiære Fødſelsdag
Vi nærmer os, i Vennelag,
Den elſkte Onkels Arneſteb
Og frydes høit derved.

Eline.

Velkommen, mine naadige Tanter, Onkler, Fættere og Co
ſiner! Nu kommer Papa ſtrax. Han veed ſlet ikke, at det
hans Geburtsdag, og jeg tænker, vi ſkulle ſurprenere ham p
en ret behagelig Maade. Ville de være ſaa gode, at ſynge l
endnu, ſaa hører han dem nok; thi han ſidder i Forretnin
til op over Ørerne.

Chor.

Paa denne kiære Fødſelsdag,
Vi nærmer os i Vennelag —

Blumau (raaber indenfor):

Ellen! Ellen! Hvad er det for en Støi? Jeg kan ikke ha
Ro til mit Arbeide.

Eline
(aabner Døren til Cabinettet).

Aa Papa! Der er nogle gode Venner af Familien, ſo
gierne vilde have den Ære at hilſe paa Dem i Formiddag, hv
De har Tid.

Blumau.

For mine Venner har jeg altid Tid. Om Forladelſe,
kommer jeg ſtrax.

(Han kommer ud, og ſtiller ſig høiſt forundret an.)

Chor
(i en triviel Melodie).

Held og Lykke, Lyst og Glæde
Ædling, smile paa din Vei!
Du paa Roser stedse træde,
Lilier og Forglemmigei.
Fra dit Hierte Sorger vige!
Taarer i vort Øie staae;
Lad da nu vor Taushed sige,
Hvad ei Læberne formaae.
(Fortissimo med alle Instrumenter.)
Lad da nu vor Taushed sige,
Hvad ei Læberne formaae.

Blumau
(tager sit Lommetørklæde frem og tørrer sine Øine).

Jeg føler mig inderlig bevæget, — overrasket. — Mine høistærede Venner! en dyb Følelse giennemtrænger mig, og gior det til Umuelighed at tolke, hvad der foregaaer i mit Indre. Er det muligt? Det er min Geburts— min Fødselsdag, vilde jeg sige. Tredsindstyve Aar! De ere svundne som en Drøm. Men Eline! Var det Ret, at lade din Fader i Uvidenhed? Veed du ikke, at en altfor pludselig Glæde — Aa Herregud! der have de hængt mig op in effigie. Jeg maa græde som et Barn!

Nogle.

Den gode Mand!

Andre.

Et fortræffeligt Hierte!

Chor.

Gunstigst ville De behage
Vore Gaver at modtage,
Skiøndt Værdien ei er stor.

Blumau.

Ak, min Tunge mangler Ord.

Eline.

Meerſkumspiben, Sælhundspoſen,
Tegnebog brodeert med Roſen,
Af Elines Haand modtag!

Bluman

(lægger hendes Haand paa ſit Bryſt).

Datter! føl mit Hiertes Slag!

En Tante.

Ulden Bryſtdug, god til Vinter,
Kniplet af mig ſelv, ſee her!

En Onkel.

Du har gode Fuglefliinter,
Tag endnu dog denne der!

En Niece.

Ei forſmaae min Onkel vilde
Denne grønne Fløils-Kaſket!

En Neveu.

Vilde vel min Onkel ſpille
Skak iblandt paa dette Bræt?

En Fætter.

Derſom du paa Veien trues,
Var en Stok vel ei ſaa ſlem?

En Anden.

Diſſe Sporer paa kan ſtrues,
Og behøver ingen Rem.

En Svoger.

Jeg har ingen Sølverbarrer,
Ven, at byde dig idag;
Men paa Kaſſen med Cigarrer
Kaſter du viſt ikke Vrag!

En ung Pige.

Tre Par Handſker!

En gammel Kone.

Eet Par Briller!

Blumau.

Kiære! see, min Taare triller.

Chor.

Vore Gaver ei forsmaae!
Ord for os vil ikke flyde.

(Bortiosimo.)

Lad da denne Tausbed tyde,
Hvad ei Læberne formaae!

Blumau.

Tusind Tak! Gud velsigne Dem! Jeg føler mig altfor uværdig, til denne Deeltagelse og Opmærksomhed; den kommer saa par bricole! Imidlertid, inderlig velkomne! Det gior mig kun ondt, at vi intet Godt have at byde Dem igien. Det skulde da være, at Eline havde sørget for en Frokost paa egen Haand?

Eline.

Kan De tvivle derom, Papa?

(Hun gaaer hen og lukker begge Fløidørre op; man seer et prægtigt Taffel, og hører en brillant Taffelmusik.)

Blumau.

Ak, det kiære Barn! Hun har dog et godt Hierte, og er mig inderlig hengiven.

En Onkel.

Ja, det er virkelig en allerkiæreste Pige.

En Tante.

Snak mig ikke om min lille Ellen! Det er en Perle.

En Fætter (sagte).

Der gives ogsaa ægte Perler.

En Niece.

Tante maa ikke sige Ellen, men Eline.

Tanten.

Lær du mig ikke, hvad jeg skal sige, Mamsel! Jeg skal frabede mig, at du altid retter paa min Udtale.

Onkelen.

Nu, saa lad os da i Guds Navn gaae tilbords, og drikk det lille Barns Skaal.

Eline (skiælmsk).

Maaskee der bliver endnu en Skaal at drikke.

Onkelen.

Hvordan det, mit Godt?

Eline.

De maae forlade mig, det er en Hemmelighed; men d bliver opklaret, inden vi vide et Ord deraf.

(En Tiener kommer og hvisker Blumau noget i Øret.)

Blumau (fortrædelig).

Aa Herregud, hvad vil nu han? Han er jo ingen Lem Familien.

Eline.

Hvem er det?

Blumau.

Den unge Advocat Greenaa.

Eline.

Tal De kun med ham, Papa! Hvem veed, hvad det godt for? (Halv sagte:) Hvad han ikke er, kan han blive.

(Hun gaaer med Selskabet, Floidorene lukkes.)

Blumau (ene).

Skulde det være muligt? Den unge Greenaa! Det var det mindste en Svigersøn, man havde Ære af. Men, hvor h kan falde paa — Dog, Kiærligheden er blind. A la bonheu Men jeg vil dog vare ham itide; hvad jeg altid pleier med m Steddatters Friere.

Alfred kommer og hilser ærbødigt.

Jeg veed ikke, om jeg har den Ære, at være kiendt Hr. Justitsraaden?

Blumau

(tager venligt hans Haand).

Hr. Advocat Greenaa!

Alfred.

De kiender formodentlig min Onkel?

Blumau.

Gamle Jørgen Greenaa! hvo kiender ikke ham? Han var Deres Mentor, og er det vel endnu.

Alfred.

Sandelig, jeg er min Farbroder uendelig forbunden; skulde han skade mig med Noget, saa var han uskyldig; saa var det fordi jeg, som hans Broderſøn, vækker Forventninger, som jeg ikke er istand til at opfylde.

Blumau.

De er beskeden! En sielden Dyd hos et ungt Menneske. O De kan aldrig troe, hvor det glæder mig, at træffe Beskedenhed hos unge Mennesker.

Alfred.

Det er en behagelig Egenskab baade hos Unge og Gamle, Hr. Justitsraad! Tillader De, at jeg gratulerer Dem paa deres Fødselsdag?

Blumau.

Jeg takker Dem meget, min unge Ven!

Alfred.

Jeg er maaskee ikke saa ung, som Hr. Justitsraaden troer.

Blumau.

Nu, De kan dog ikke være over en 2 à 23 Aar.

Alfred.

Jeg er ikke langt fra de tredive.

Blumau.

Er det muligt? Nu, der slægter De atter deres Onkel paa, en Gubbe paa 70, som dog ikke lader til at have meer end de 60 paa Bagen.

Alfred.

Men om jeg ogsaa kunde tage ham til Mynster i alt andet, saa er der dog een Ting, som jeg ikke ønsker at ligne ham i.

Blumau.

Og det er?

Alfred.

Saa manglede dog endnu Eet.

Blumau.

Og hvad?

Alfred.

Faderens Samtykke.

Blumau.

Skulde det være vanſkeligt at faae?

Alfred.

Det maae De ſelv afgiøre.

Blumau.

Hvordan, min unge Ven?

Alfred.

Jeg elſker deres Steddatter.

Blumau.

Er det muligt? Min Eline?

Alfred.

Paa hende tænker kun min Ae
I hvor jeg gaaer, hvorhen jeg
Et ſagte Tryk af hendes Haan

Men ſtundom, naar en dunkel Sky
Den lyſe Pande mørk omtaager,
Maa jeg forſtemt og modløs ſkye
Til dunkle Lund, hvor Maanen vaager.
Min Barndomsven, den runkne Eeg,
Ei trøſter med ſin mørke Skygge;
Da Maanen ſtaaer ſaa kold, ſaa bleg,
Saa fiern, ſaa fremmed, ſom min Lykke.

Blumau.

Det var meget! Skulde Eline have giort ſlig Virkning paa en ung Mands Hierte?

Alfred.

Jeg er ſikkert ikke den første Frier, Hr. Juſtitsraad!

Blumau.

Nei, her har været over en Snees; men jeg gav dem alle Løbepas, thi jeg mærkede nok, hvad Magnet der trak. Naar en Pige i vore Dage har nogle Skillinger —

Alfred.

Jeg forſikkrer Dem, det er ikke den Magnet, ſom trækker mig.

Blumau (ſpøgende).

Ja, naar det ikke er Magnetisme, — Electricitet, ſynes mig, kan det endnu mindre være.

Alfred (i ſamme Tone).

Der gives baade en poſitiv og en negativ Electricitet; den ſtedfaderlige, eller fraſtødende, pleier undertiden at være af ſidſte Slags.

Blumau.

I Grunden er der jo intet Væſenligt at klage over lille Ellen. Som overalt, — hvad det Væſenlige angaaer, — det er ikke værd at tale om!

Alfred.

Forlad mig, jeg er ganſke af den modſatte Mening.

Blumau.

Det kan jeg tænke, ſiden De er forelſket. Men Eline er jo ogſaa en ret ſmuk Pige; og hun har en deilig Syngeſtemme.

Alfred.

Naa ſaa den har hun dog?

Blumau (ſmilende).

Og ſaa har hun 40,000 Daler.

Alfred.

Jeg fortiener ſelv meget ſom Advocat, og jeg ſkal arve min Onkel.

Blumau.

Nu forſtaaer jeg Dem! Hvor godt Folk er, komme godt Folk til. De gifter Dem for Penge, ſlig det kun reent ud! Jeg vil være lige ſaa oprigtig: Det har jeg paa min Ære ogſaa giort. Men ved Tidsomſtændighederne er jeg kommen paa Knæene.

Alfred.

Jeg ſpørger ikke om hendes Formue.

Blumau.

Jeg har nydt Renterne deraf hidindtil; naar hun bliver

Onkelen.

Hvad vi ſige? Vi ſige Ameñ! Til Lykke og Velſignelſe! Seer du ikke, vi komme med Glaſene i Hænderne? Lad dem klinge! De ere mere veltalende, end vi. Vor Glæde er ſtum; det veed du allerede fra før af.

Alfred (henrykt).

Eline! ſøde Pige! Kan jeg troe min Lykke?

Onkelen.

Hvad have vi videre Vidnesbyrd behov? Der have vi Brudgommens egen Tilſtaaelſe.

Blumau.

Men hvor er Bruden?

Tanten.

Hun er ſaa undſeelig, den lille Stakkel. Hun ſtaaer bag Døren derinde med de unge Piger. De omgive hende i en tæt Ring, for at fritte hende ud.

Blumau.

See der kommer hun!

De unge Piger komme med Eline, ſom ſkuler ſig mellem dem.

Tanten.

Skam dig ikke, lille Ellen! Bliv ikke rød! Det er jo en ærlig Sag. Vi ſkal alle den Vei, det er Livets Beſtemmelſe.

Eline (ſagte).

Giør mig dog ikke ſaa undſeelig! Jeg er ganſke forſtyrret i Hovedet. Det er altfor tidligt. — Jeg bad Tante dog ſaa meget om ikke at forraade mig. Jeg har jo intet Afgiørende ſagt.

Alfred.

Min Eline! Hvor er hun?

Blumau.

Der ſtaaer hun!

Alfred

(farer forfærdet tilbage, ved at ſee hende).

Hvor? Hvad? Hvem? De Frøken Eline?

Tanten.

Eller Ellen! Det kommer ud paa Eet. Vælg selv Na
min Herre, efter deres egen Smag.

Alfred.

Juſtitsraad Blumaus Datter?

Onkelen.

Eller Steddatter! Det kommer altſammen ud paa eet.

Alfred (afſides).

Gud hvilken Snare! Afſkyelige Bedrag!

Blumau.

Hvad forundrer De dem over?

Onkelen.

Omfavn deres Brud, min Herre! Vær ikke undſeelig,
vi ere ſaa mange her tilſtede.

Tanten.

Glæden gier ham ganſke tummelumſt i Hovedet.

Alfred

(i den høieſte Beſtyrtelſe og Forlegenhed).

Tilgiv!

(holder ſit Torklæde for Anſigtet.)

Eline.

Hvad fattes Dem?

Alfred.

Næſeblod! Jeg maa et Øieblik ud i den frie Luft.

(Han ſyrter u

Chor

(efter en lille Pauſe).

Angrer han, hvad han har lovet?
Bryder han igien ſit Ord?
Som for et Meduſahoved
Blegnet han tilbageſoer.

Onkelen og Tanten.

Kiærlighed ham kun bevæger.
Han er din og evig din!

Blumau (halv sagte).
Hvad betyde disse Streger?

Onkelen.
Fylder Glasene med Vin!
Alle synes godt om Tingen.
Skiænker i, til bredfuldt Maal!
Drikker, ved Krystallets Klingen,
Brudeparrets Høitidskaal.

Eline (afsides).
Ak, hvor er han huld og deilig!
Men, hvi mon han mig forlod?

Blumau.
Aldrig mere ubeleilig
Kom mig noget Næseblod.

Chor.
Alle synes vel om Tingen.
Skiænker i, til bredfuldt Maal!
Drikker froe, ved Glassets Klingen,
Brudeparrets Høitidskaal.

(De gaae ind.)

Tredie Handling.

Værelſe hos gamle Greenaa.

To Fremmede, en ſtor ſtirſlaaren Mand, klædt ſom en Matroſ, og e tynd Perſon i en graa Kiole, tarvelig, men reenlig, ſtaar hver Vindue, vente og tie længe ſtille; endelig ſiger

Den Førſte.

Han bliver farlig længe borte idag, den Procurator!

Den Anden.

Han har meget at løbe om, ſkal jeg ſige os; han i paa Landet imorgen.

Den Førſte (forundret).

Hvad Fanden er det? Seer jeg ret? Det er jo kiøbelige Broder, Jeremias Preen.

Jeremias (kold og mistornøiet).

Morten Preen! Er det dig? Er det muligt? Jeg tr du var druknet for længe ſiden.

Morten.

Jeg reddede mig i Skibbrudet paa en Biælke.

Jeremias (ſagte).

Det var nok en Galgebiælke. (Høit:) Naa, det var kiært. Hvordan befinder du dig?

Morten.

I lang Tid har jeg neppe havt det, ſaa jeg kunde l tør; men nu er jeg ovenpaa.

Jeremias.

Det er mig kiært!

Morten.

Jeg har saa meget, jeg kan drikke op i otte Dage. Mere forlanger jeg aldrig forud.

Jeremias.

Alting øder du op i otte Dage? Du er endnu den Gamle, seer jeg.

Morten.

Og du er endnu ikke bleven yngre, seer jeg.

Jeremias.

Naar nu de otte Dage ere omme, hvad saa?

Morten.

Saa kommer næste Uge; i den har jeg gode Udsigter.

Jeremias.

Hvorledes det?

Morten.

Det skal jeg fortælle dig; saa have vi noget at bestille, til Procuratoren kommer. Hør hvad der er passeret mig, siden sidst. Da jeg intet mere havde, og du intet mere vilde laane mig —

Jeremias.

Jeg gav dig hundrede Rigsdaler, paa den Condition, at du aldrig skulde incommodere mig oftere, og reise din Vei.

Morten.

Giorde jeg ogsaa! Reiste til Batavia; faldt i Vandet, — var nær slugt af en Krokodil, kom op, — fik Cholera morbus; — blev skiff; — fortiente Penge; — reiste hiem; — leed Skibbrud under Norge; — blev kastet op paa Bergens Kyst, vaad som en druknet Muus, fattig som en Kirkerotte.

Jeremias.

Det var haarde Conditioner! —

Morten.

Gik paa Bisrnejagt! — lærte at kiende en polsk Bisrnetrækker, herlig Karl! sandt Genie! — hialp ham at tæmme to

Bjørne og at faae dem til at dandse paa Bagbenene; — drog i Compagnie med ham giennem Sverrig, Finland og Liſland. — Kom i Klammeri med ham i en Kro; vi ſloges; ſtiltes ad. — Beholdt den ene Bjørn, — traf i Roſtock Entreprenœuren for en Bande Abekatte; en vims Kiæltring, der ikke bærer Vand mod min Bjørnetrækker, — ſlog mig ſammen med ham; og kommer nu til Kjøbenhavn, for, med den høie Øvrigheds Tilladelſe, at oprette et Morſlabstheater.

Jeremias.

Nei, det er for galt! Det kan jeg ikke tilſtede.

Morten.

Er det dig ikke tilpas?

Jeremias.

Nei, paa ingen Maade. En agtet, ſtræbſom Borgermand, der har Sit paa det Tørre, og med Tiden kan giøre ſig Haab om en lille Rang, ſkulde have en Broder, der var Bjørnetrækker og Abekattecomødiant?

Morten.

Ja hvordan vil du blive af med mig?

Jeremias.

Jeg vil kjøbe dig til at forandre dit Navn.

Morten.

Ja, hvad giver du mig?

Jeremias.

Hundrede Daler.

Morten.

Top! Faaer jeg hundrede Daler, ſaa lover jeg, at jeg aldrig meer ſkal kiendes ved dig, og forandre vort adelige Familienavn Preen, til Syl, Spandrem, eller hvad dig lyſter.

Jeremias.

Velan! Jeg giver dig dem, paa den Condition.

Morten.

Bravo! Nu kan man dog ſee, at du er min Broder, og mener mig det ærligt.

Jeremias.

Nei, for Pokker! det er juſt det, Ingen maa ſee.

Morten.

Der ſeer det jo heller Ingen, uden vi.

Jeremias.

Nu, ſaa takker jeg da for alt hidtil beviſt Slægtſkab og Broderſkab, ſom hermed ophører. Pengene kan du lade hente naar du reiſer fra Byen. Fra nu af maae vi ogſaa ſige De til hinanden.

Morten.

Som De behager!

Jeremias.

Hvad maa man herefter have den Ære at titulere Dem?

Morten.

Mit Navn er Syl, til Tieneſte.

Jeremias (bukker).

Ærbødig Tiener, Hr. Syl!

Morten (ligeſaa).

Skyldigſte Dito, Hr. Preen! — Ak, hvorfor leve vore ſalig Forældre dog ikke endnu? De ſloges tidt, men elſkede hinanden dog ret af Hiertet. En ſaa inderlig Affeed mellem deres Børn, vilde have tvunget dem Vandet af Spygatterne.

Jørgen Greenaa kommer fortrædelig, fulgt af en **Sværm Mennesker.**

Chor.

Ak, Herr Greenaa! vel De kommer,
Vi har længe paa Dem biet.
Jeg vil ſtedes for en Dommer!

Jørgen.

Nu begynder Litaniet.

Alle
(i Munden paa hinanden).

Her er talende Beviſer! —
Nu jeg ikke længer venter! —

Skal jeg taale hans Sottiſer? —
Han betaler mig ei Renter! —
Jeg er meget Dem forbunden,
Hvis De kan mig Ret forſkaffe. —
Han har ſlaaet mig paa Munden,
Bør nu Loven ei ham ſtraffe? —
Jeg min Sag kan aldrig tabe! —
Mener De at jeg kan vinde?
Tænker han, jeg er hans Abe? —

Chor.

Jeg vil hævnes paa min Fiende!

Jørgen.

Mine Damer, mine Herrer,
De idag mig maae undſkylde!

Chor.

Det Proceſſen kun forværrer,
Hvis den lægges paa en Hylde.

Jørgen.

En Mand.

Skil mig ved den Grixpenille!

Morten Vreen.

Troer De, jeg faaer Lov at spille?

Jørgen.

Mine Damer, mine Herrer,
De idag mig maae undskylde.

Chor.

Det Processen kun forværrer,
Hvis den lægges paa en Hylde.

Jørgen
(stamper utaalmodig).

Giør mig vred ei i Barykken!
Troer I, jeg er Eders Slave?

Manden.

Vredes han, saa vendes Lykken.
Lad idag da Fred ham have!

Jørgen.

Til imorgen.

Chor.

Til imorgen
Vil vi Alle glemme Sorgen.
Naar imorgen ventes vi?

Jørgen.

Saa imellem Ni og Ti.

Chor.

Svigt os ei med Haabets Anker!

Jørgen.

Ei paa een Dag bygtes Rom.

Chor.

Godt Salarium der vanker,
Hvis der vanker gunstig Dom!

(De gaae.)

En Tjener kommer.

Herre! Her er en Dame udenfor, som paastaaer, at hun endelig strax maa tale med Dem skiøndt jeg sagde hende, at De ingen Tid havde.

Jørgen.

En Dame? Er hun ung og smuk?

Tjeneren.

Smuk? Det har jeg ikke seet efter. Skal jeg gaae ud og see paa hende, hvordan hun seer ud?

Jørgen.

Dosmer! Lad hende komme ind. (Tjeneren gaaer.) Det er ganske vist denne Frøken Greenaa, der har bestjæmmet min Broderson i Morges, og nu kommer for at undskylde sig. Men lad hende komme! Hun skal finde Mand for sig.

Philippa træder frygtsom ind.

Tjenerinde, min Herre!

Jørgen (afsides).

Ja vist er det hende. Vie du kun, Mamsel!

Philippa.

Min Herre! Jeg kommer til Dem i et for mig høist ubehageligt Ærinde; men Pligt og Venskab byde mig det.

Jørgen.

Maa jeg tage mig den Frihed, at spørge Frøkenen: var det ikke hende, som spadserede imorges i Kongens Hauge med en anden Dame, da jeg gik derigiennem med min Broderson?

Philippa.

Jo, min Herre!

Jørgen.

Fy, De maae skamme Dem i Deres Hierte! Og De vover at komme for skikkelige Folks Øine, efter saadan en Streg? Veed De vel, at Den, der fornærmer min Broderson, fornærmer ogsaa mig?

Philippa.

Min Herre, jeg har ikke ssinde at fornærme Dem.

Jørgen.

Nei, men det er allerede skeet paa den eclatanteste Maade. Og til hvad Ende? Har De ikke prostitueret Dem selv meest derved? Hvis De ogsaa ikke elskede min Broderson —

Philippa.

Min Herre, De tager feil.

Jørgen.

Hvad for noget? Elsker De ham da?

Philippa.

Jeg? Nei! Men —

Jørgen.

Lad mig tale ud, og fald ikke gamle Folk i Talen! Hvis De ogsaa ikke elskede ham, siger han, skulde De derfor give ham til Priis for Andres Spot, og gjøre Deres egen Familie latterlig?

Philippa.

Min Herre! Jeg er ikke den Dame, De holder mig for; jeg er hendes Veninde.

Jørgen.

Er det ikke Dem? — Ja det er en anden Sag! Saa beder jeg Dem at mortificere mine Udtryk.

Philippa.

Alt forladt, min Herre!

Jørgen.

Men saa raader jeg Dem ogsaa, jo før jo heller, at bryde Venskabet med et Fruentimmer, som ikke fortiener det.

Philippa.

De tager atter feil, min Herre! Frøken Camilla Blumau har et ædelt Hierte, en fortræffelig Character; men hun er sværmerisk, og Kiærligheden forledte hende til en uoverlagt Handling.

Jørgen.

Kunde hun ikke, ad Helvede til, sværme for sin Skiæbnesstat, uden at bestiæmme skikkelige Folks Børn? Hvad kunde min stakkels Broderson for, at hun elskede en Anden?

Philippa.

De tager atter feil, min Herre! Det ſkete juſt, fordi hun elſkede ham ſaa høit; fordi hun følte ſig ſmertelig ſkuffet ved at høre ham tale haanligt til Dem om Kiærlighed. Derfor vilde hun hævne ſig; hendes Hævn kan paa ingen Maade undſkyldes, men hun bøder ſelv meeſt derfor.

Jørgen.

Hvad han ſagde, var meget fornuftigt og ſolidt tænkt. Gid han altid var bleven ſaaledes ved!

Philippa.

De tager atter feil, min Herre! Det var ikke hans Mening; han ſagde det blot for at føre Dem bag Lyſet.

Jørgen.

Hvorfor Diævlen ſpillede da Deres Veninde ham det Puds?

Philippa.

Fordi hun tog feil, min Herre! og troede, det var hans Alvor.

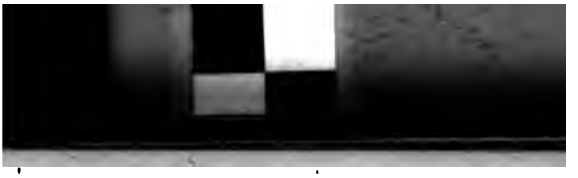

Alfred.

Bedſte Onkel!

Philippa.

Gode Fader!

Begge.

Ei De Deres Børn forlader,
Staaer { os / dem } bi med Raad og Daad,
Standſer Kiærlighedens Graad!

Jørgen.

Derfor veed jeg intet Raad. —
Du har bellet til den Anden;
Sige Nei gaaer nu ei an,
Var hun end ſaa ſtyg ſom Fanden;
Ord et Ord, og Mand en Mand.
Du dit Ja har hende givet!

Alfred.

Heller ſtrax jeg miſter Livet!

Jørgen (betænker ſig).

Dog — ifald din Elſkte ſig
Selv paatager denne Svig,
Falder kun paa hende Skammen.

Alfred.

Heller ſpringe ſtrax i Dammen,
End beſkiæmmet hende ſee!

Alfred og Philippa.

Hun maa ſtaae ſaa reen ſom Snee!

Jørgen.

Reen ſom Snee og heed ſom Flammen!
Alting blander Amor ſammen.

Alfred og Philippa.

Hun maa ſtaae ſaa reen ſom Snee.

Jørgen.

Nei, vil man kun bare ſee!

Alfred.

Gode Onkel!

Philippa.

Kiære Fader!

Alfred og Philippa.

Ei De Deres Børn forlader,
Hiælper os i denne Vee!

Jørgen (grundende).

Intet Raad jeg veed, desværre!
Haabet vifter hen i Vind.

Alfred og Philippa.

Intet Raad han veed, desværre!
Ha, det ængſter mig mit Sind!

Morten Preen ſtikker Hovedet ind ad Døren og ſiger:

Om Forladelſe, min Herre,
At jeg kommer atter ind! —

Jørgen (ſnuſer).

Seer jeg ret? Der kommer jo den Caricatur igien, ſom var her igaar. — Ha, jeg faaer et Indfald! Lykkes det, Alfred, ſaa er din Kiæreſtes Ære reddet, hendes Overilelſe bliver en Hemmelighed, og du kan træfke dig tilbage uden Ydmygelſe.

Alfred.

Og dertil bruger De denne Deus ex machina? kiære Onkel!

Jørgen (grublende).

Blumau glemmer ikke det lille Von, han bragte med fra Tydſtland, og vilde viſt rynke Næſen over ſaadan en Svoger. Man maae bilde ham ind, at der klæber en levis nota maculæ ved vor Familie.

Alfred.

Men ſaa falde vi jo fra Scylla i Charybdis.

Jørgen.

Gaae ind med Frøkenen i det andet Værelse! Jeg giver Jer Lov til at lure ved Døren; saa behøver jeg ikke at fortælle Jer, hvad der er skeet.

(De gaae; Onkel Jørgen vinker Morten hid, som har holdt sig meget ydmyg i Baggrunden.)

Jørgen.

God Dag, min Ven! Jeg troer, han var her igaar. Hvad er det nu han hedder?

Morten.

Jeg hedder Morten Syl, til Tieneste.

Jørgen.

Mig synes, det var et andet Navn.

Morten.

Nei, det er mit kiødelige Tilnavn. Jeg er døbt saaledes.

Jørgen.

Man bliver jo ikke døbt med Tilnavn.

Morten.

Ikke det? Ja det kan gierne være. Det maae mine Fadbere bedst vide. Jeg var en raa Unge, da det skete.

Jørgen.

Og nu kommer han?

Morten.

For at spørge Dem, om De troer, jeg faaer Lov at oprette mit Børne-, hvad vilde jeg sige: Biørne- og Abekattetheater udenfor een af Byens Porte?

Jørgen.

Det kan jeg ikke sige Ham, det kommer ikke mig ved; men hvis Han har Lyst til strax at fortiene hundrede Rigsbankdaler, saa kan jeg skaffe Ham dem.

Morten.

Hundrede Rigsbankdaler? Ja dem siger jeg ikke Nei til.

Jørgen.

Alt hvad han har at giøre, er paa Øieblikket at begive sig hen til Justitsraad Blumau. (Giver ham et Kort.) Der har han

hans Adreſſe! og give ſig ud for en Broder af min egen Broderſøn Alfred Greenaa. Der er ogſaa hans Adreſſe! Siig kun reent ud, at han har hørt, hans Broder er forlovet med Juſtitsraadens Datter, og at det glæder ham uſigeligt.

Morten.

Men faaer jeg ikke en Ulykke, naar han hører, det er Løgn?

Jørgen.

Af hvem? Det var jo netop af min Broderſøn og mig, han ſkulde faae Ulykken, hvis han fik nogen. Han lyver jo ikke Juſtitsraaden paa, men os.

Morten.

Det er ſku ogſaa ſandt!

Jørgen.

Han kan give ſig ud for en forulykket Lem af Familien, ſom vi ikke ville kiendes ved. Har han nogenſinde været kagſtrøget?

Morten.

at være, eller ikke være i Broderſkab med? Det er ikke dyrt; det koſter kun hundrede Daler.

(Gaar; Onkel Jørgen følger ham.)

Haugen hos Camilla.

Alfred. Camilla.

Camilla.

Ædle! kan du mig tilgive?

Alfred.

Huldе! kan du mig tilgive?

Camilla.

At jeg bød mit Hierte Trods?

Alfred.

At jeg bød mit Hierte Trods?

Begge.

Kiærligheden ſønderrive
Regningen imellem os!

Alfred.

Jeg har intet dig at laſte!

Camilla.

Intet dig at forekaſte!

Begge.

Skylden falder kun paa mig!

Alfred.

Burde jeg med Troſkab ſpøge?

Camilla.

Burde Hævnen jeg forſøge?

Begge.

Jeg til Døden elſker dig! —
Ædle Ven! } du mig tilgive,
Hulde Mø! }
At jeg bød mit Hierte Trods.
Kiærligheden ſønderrive
Regningen imellem os!

(De gaae.)

Værelſe hos Blumaus.

Eline alene.

Jeg veed ſlet ikke, hvorledes det hænger ſammen. Han forelſker ſig i mig paa en Promenade, kan neppe tale for Kiærlighed, beder om Tilladelſe til at giøre mit nærmere Bekiendtſkab, bliver vel modtaget; — og ſaa faaer han Næſeblod og løber ſin Vei! Men det er jo muligt, at hans Blod virkelig er kommen

Che costova a quel crudele
L'ascoltar le mie querele,
E donare a tanto affanno
Qualche tenero sospir?

Det er besynderligt! Han har banket i eetvæk, og det har ikke skadet Musiken i mindste Maade. Tvertimod! Tilforladelig, i alle Orchestre burde herefter engageres en god Kobbersmed.

(Gaar.)

Gartneren kommer med en Kurv fuld af Blomster.

Her er ingen. Jeg maa tale med Frøkenen selv. Maaskee giør jeg endnu min Lykke. Jeg mærkede nok imorges, at hun godt kunde lide mig, mens vi vare alene, men hun skammede sig, da der kom Nogen. Hun behøver saamæn ikke at skamme sig for mig; jeg er af ligesaa god Familie, som hun. Men jeg maae see at insinuere mig hos hende. Jeg vil tale i Blomstersproget, som det nu er Brug i alle høiere Dramer. Det vil falde mig lidt vanskeligt i Begyndelsen; men jeg tænker nok, jeg kommer ud af det. Og det er jo Mode nu, at være affecteert.

Eline kommer tilbage.

God Dag, min Gode! Det var Ret! Bringer De mig Blomsterne?

Gartneren.

Adskillige sieldne, naadige Frøken! En usynlig deriblandt — mit eget Hiertes Følelse — skiuler sig under Løvet. Den ligner denne Erica! Vel hører dens Slægt kun til det almindelige Lyng; men i Kiærligheds Drivhuus bliver det en skiøn Blomst. Man siger: den er fra det gode Haabs Forbierg. Hvor lykkelig vilde jeg være, hvis denne Sandhed fandt en Gienklang i Deres Barm.

Eline.

Jeg takker Dem! Ei, hvad vilde Camilla sige til alle disse moderne nyopfundne Blomster? De kiender dog min Cousine Camilla?

hans Adreſſe! og give ſig ud for en Broder af min egen Broderſøn Alfred Greenaa. Der er ogſaa hans Adreſſe! Siig kun reent ud, at han har hørt, hans Broder er forlovet med Juſtitsraadens Datter, og at det glæder ham uſigeligt.

Morten.

Men faaer jeg ikke en Ulykke, naar han hører, det er Løgn?

Jørgen.

Af hvem? Det var jo netop af min Broderſøn og mig, han ſkulde faae Ulykken, hvis han fik nogen. Han lyver jo ikke Juſtitsraaden paa, men os.

Morten.

Det er ſku ogſaa ſandt!

Jørgen.

Han kan give ſig ud for en forulykket Lem af Familien, ſom vi ikke ville kiendes ved. Har han nogenſinde været kagſtrøget?

Morten.

at være, eller ikke være i Broderſkab med? Det er ikke dyrt; det koſter kun hundrede Daler.

(Gaaer; Onkel Jørgen følger ham.)

Haugen hos Camilla.

Alfred. Camilla.

Camilla.

Ædle! kan du mig tilgive?

Alfred.

Huldе! kan du mig tilgive?

Camilla.

At jeg bød mit Hierte Trods?

Alfred.

At jeg bød mit Hierte Trods?

Begge.

Kiærligheden ſønderrive
Regningen imellem os!

Alfred.

Jeg har intet dig at laſte!

Camilla.

Intet dig at forekaſte!

Begge.

Skylden falder kun paa mig!

Alfred.

Burde jeg med Troſkab ſpøge?

Camilla.

Burde Hævnen jeg forſøge?

Wasserschreck aflægger sit Incognito og fremtræder som Cavaleer. (Høit:) Kan De bevise Deres Adel?

Gartneren.

Naar forlanges! Med alle Documenter og Pergamenter.

Eline.

Saa fat Mod, unge Mand! Og lad ikke Haabet aldeles fare.

Gartneren.

Hvorledes fatter jeg min Lykke?
Hvor kommer denne Glæde fra?
Er den ei en Orchidea,
Hvis Parasiter Træet smykke?
O Elskte, denne høie Naade,
Udspringer fra din Godheds Væld!
Et Epidendron er mit Held;
Der hænger i saa fine Traade,
At den seer ud, med samt sin Duft,
Som om den bares kun af Luft!

Morten.

Idetmindſte vi Fader og Moder
Har tilfælleds fra Fødſelen af.

Eline.

Han dog vil ei ſin Broder fornægte?

Morten.

Der i Verden er nedrige Knægte!
Er, ſom han, jeg vel ikke faa ægte?
Han kun tænker paa Vinding og Roes.
Han var ſtinhellig, ſlog ſig til Vogen,
Sad og muled og dovned i Krogen;
Mens jeg flagred paa Bølgen, ſom Maagen.
Er det en Skam vel at være Matros?

Seer I, Ilden, den ulmed i Aſken!
Procuratoren leer under Maſken;
Men Koksmaten, — han ſlaaer ſig til Flaſken!
Og det Morten har giort allenſtund.
Naar nu hiem jeg imellem er kommen,
Med en Ruus, uden Skilling i Lommen,
Gamle Jørgen da ſtrax fælder Dommen:
„Pak paa Porten igien dig, din Hund!“

Blumau og Eline.

Hvilket Svogerſtab! „Pak dig, din Hund!“

Morten.

For mig altſaa lidt at lempe
Efter Deres Fornemhed,
Søgte jeg min Lyſt at dæmpe,
Lagde Sømandſtabet ned;
Undgik Havets kolde Dunſter;
Flaſkens Dunſt kun ſtod mig bi;
Lagde ſmukt mig efter Kunſter,
Der er ſyv, og de er' frie.

Skuespillet alle skatte,
Baade vorne Folk og Børn:
Jeg har ferten Abekatte,
Og en deilig pelset Bjørn;
Dermed snart, i Byens Gader,
Morten høster-Laurbær. Tænk!
Og min Broders Svigerfader
Sidde skal paa første Bænk.

Morten, Eline, Blumau.

Hele ferten Abekatte,
Samt en Bjørn! o hvilke Skatte!
Hvilket Svogerskab! Betænk!
Hvilken Rang! paa første Bænk!

En Tiener kommer og melder:

Den gamle Advocat Greenaa vilde gierne have den Ære.

Morten
(stiller sig forskrækket an).

Død og Plage! Kommer han der? Det siger jeg reent ud, jeg tør ikke være ham bekiendt. Jeg har faaet Penge for at antage et andet Navn; derfor hedder jeg Morten Syl. De maae ikke forraade mig, Hr. Justitsraad! Hvis De gjør det, gaaer jeg Død og Plage fra det altsammen, og siger, det var kun sagt i Spas, for at holde Dem for Nar.

Blumau.

Vær kun rolig, min Ven! Jeg agter ikke at indlade mig i Klammeri. Hver kan være god for sig. Jeg takker Gud, at jeg fik alting at vide tidsnok; og alle Parter vinde, ved at Sagen dysses ned. Men bliv dog tilstede! Hans Nærværelse kunde behøves.

Jørgen Greenaa kommer. Eline gaaer ud.

Jørgen.

Ærbødig Tiener, Hr. Justitsraad! Jeg kommer som Sende-

bud fra min Broderſøn. Han har beilet til Deres Datter, og — han gaaer ikke fra ſit Ord.

Blumau.

Han forlod os ſaa pludſelig.

Jørgen.

Næſeblod! Sygdom er hver Mands Herre.

Blumau.

Jeg haaber, han har dog ikke forblødt ſig?

Jørgen.

Nei, Gud ſkee Lov, det gik ſnart over, da han kom ud i den frie Luft og fik lidt Ædike.

Blumau.

Den kunde han faaet her.

Jørgen.

Mig ſynes, Juſtitsraaden er ikke i godt Humør! De ſvarer mig ſaa kort.

Blumau.

De kommer ſom Ambasſadeur fra Deres Broderſøn, foreſtiller altſaa hans Perſon og maae tillade mig, at jeg taler til Dem i ſamme Tone, ſom jeg vilde tale til ham ſelv.

Jørgen.

Hvad har De da imod min Broderſøn? Er han Dem ikke længer tilpas?

Blumau.

Ikke ſaa ganſke!

Jørgen.

Maa jeg ſpørge om Aarſagen?

Blumau.

For det første frygter jeg for, at dette pludſelige Anfald af Ildebefindende i min Steddatters Nærværelſe kunde komme oftere, og være hende til ſtor Ulelighed. For det andet har jeg giort en Opdagelſe, ſom ikke huer mig.

jo alting efter Embedsrang; og ſkjønt
intet Embede er, er den dog hæderlig
Men, med Tilladelſe, kiender De det V

Jørgen.

Nei. Dog jo — mig ſynes,
Øieblik.

Morten.

Det var ogſaa førſtegang i dette

Blumau

(med et ſpodſk Smil

Forlad mig, Hr. Advocat! De
hinanden førend igaar.

Jørgen.

Jeg forſtaaer Dem ikke.

Morten.

Det er en mørk Tale.

Blumau.

Maaſkee en Gaade?

Alfred kommer med Camilla, P

Alfred.

Som tea vil løſe!' (Peger paa B

Jørgen.

Skiænd ikke paa ham! Det er ſkeet efter min egen Ordre; ſelvgiort er velgiort.

Blumau.

Hvorledes?

Jørgen.

Det var en pia fraus, for at faae Deres Tankemaade lagt for Dagen. De har givet Alfred ſit Ord tilbage, og faaer det ikke igien. De har kaſtet Brag paa os, fordi vi vare i Familie med en Biørnetrækker. Sæt, at vi virkelig havde været det? Kunde vi for det? Vare vi ikke lige gode for det?

Blumau (til Alfred).

De har havt den Uforſtammenhed, at komme og beile til min Steddatter, i et heelt Selſkabs Nærværelſe, og kaſter nu Brag paa hende, og blamerer hende for Verden.

Alfred.

Det var en Misforſtaaelſe! Jeg troede, Deres Datter var Frøken Camilla, hendes Couſine af ſamme Tilnavn, ſom jeg elſter, og ſom har ſkiænket mig ſit Hierte.

Blumau.

Fornærmelſe paa Fornærmelſe? Burde De ikke erkyndiget Dem nøiere? Skikker det ſig for en Mand at handle uoverlagt, ſom et Barn? O Hr. Greenaa! dette Træk giør ſaalidt Deres Forſtand ſom Deres Hierte Ære, og ſkal blive bekiendt for hele Verden, til Deres Skam.

Camilla.

Det er ikke hans Skam, men min! Skal Nogen lide derfor, ſaa er det mig. Jeg bedrog ham, jeg forførte ham, af en daarlig Vrede, ſom ingen Grund havde, til at troe, at jeg var Eline.

Blumau.

Saa ere da nu Eline og Camilla dødelige Fiender!

Eline.

Nei, tvertimod, de bedſte Venner! Vi have aldrig holdt ſaameget af hinanden ſom nu.

Blumau.

Er det muligt? Og hun berøver dig din Brudgom!

Eline.

Hver ta'er ſin, ſaa ta'er jeg min, ſtaaer der i Viſen. (henter Gartneren.) Tillad, kiære Stedfader! at jeg her preſenterer Dem den unge Hr. von Waſſerſchreck ſom min Brudgom. Ham ſkal Ingen berøve mig. Hr. Advocaten har lovet mig ſin Biſtand!

Alfred.

Det har jeg! Og Hr. Juſtitsraaden vil intet have at indvende mod en ung Mand af Adel, der har lært en ſtion og nyttig Kunſt, og ſom ved at komme i Beſiddelſe af Formue, kan kiøbe ſig en Landeiendom og giøre ſin Kone lykkelig. Frøken Eline har lovet at betale Deres Gield, ſom en Erſtat-

Chor.

Saa ſlutter idag
Nu alle vi enige Freden.
Ei Anger og Nag
Forſtyrre vort Kiærligheds Eden!
Gud Amor, den venlige Glut,
Er atter fornøiet,
Ta'er Bindet af Øiet,
Og læger det Saar, han har ſkudt!

Rübezahl.

Et dramatiſk Eventyr.

Rübezahl, en Aand i
Veit, en Landmand.
Grethe, hans Kone.
Marie, deres Datter.
Johan og to Andre, t
Bendix, } Studenter.
Didrik, }
En Hattemager.
En Skomager.
En Bart og
Flere Borgere.
Birkedommeren.
Hans Skriver.
En Capuziner.
En Anfører.
Biergaander.
Soldater og Vagtere.

Første Handling.

Vild Skov ved en Biergflod.

Veit kommer med Vandringsstav i Haand.

Saa staaer du, Veit, tomhændet da
For Børn og Hustru snart igien.
To Dage var jeg hiemme fra;
Forgiæves søgte jeg en Ven.
Vindskibelig og stræbsom slog
Jeg mig igiennem al min Tid,
Indtil en Nabo mig fratog
Min Eiendom, ved nedrig Splid.
I Sagen selv jeg havde Ret,
Enhver det kunde strax forstaae,
Min Dommer selv tilstod mig det;
Men Lovens Bogstav følges maa.
Beviset for min Faders Giæld, —
Eengang betalt — var kastet bort!
Saa flyttedes mit Markeskiæl,
Og stakkels Bonde kom tilkort.
Min stakkels Hustru, lidet hun
Til Verden kiender og til Folk:
„Skynd dig til mine Frænder kun,
Lad Tungen være Hiertets Tolk!“

Veit.

Af nei, jeg veed, at du er riig,
Og fræver ingen høie Renter,
Naar ærligt man betaler dig,
Og naar du ei for længe venter.

Rübezahl.

Følg mig i Bierget, har du Mod,
Og ſtiælver ei for dette Stævne.

(Frygtelige Toner.)

Hvor nylig Klippevæggen ſtod,
Der findes nu en Klipperevne.

(Man ſeer Aabningen i Fjeldet.)

Veit (beſtemt).

Jeg følger trygt.

Rübezahl.

Og ſtrækkes ei?
Ei Modet dig endnu forlader?

(Spodſk:)

Didrik.

To Flaſker, Broder, har til Middag vi
Udſtukket ved vort Afſkedsgilde.
Nu Giæſteriet være hør forbi;
Det mørknes alt og det er ſilde.

Bendix.

Hvad ſilde? Unge Folk, ſom os,
Ei ſømmer det ſig end om ſilde tale.
Nu vil vi, Aftenen til Trods,
Ved Flaſken, i den grønne Sommerſvale,
Forlyſtes, til det Morgen bli'er igien,
Og Lærken fylder Luften med ſin Klukken.
Thi af Muſik først ret man bli'er en Ven,
Naar man forelſket er — og man er drukken.

Didrik.

Forelſket er du; drukken ikke juſt,
Opbidſet kun af Viin og Glæde.
Du er ei vant til megen Moſt —

Bendix.

Hvad vil du? Vil du, jeg ſkal græde
Af Maanen, ſom veemodig ſtaaer
Bag Træet hiſt, ved Fieldets Huler,
Og i de lange, gule Haar
Forræderiſk ſit Anſigt ſkiuler?

Didrik.

En herlig Aften!

Bendix.

Kom mig ei
Med trivielle Reflexioner.
„En herlig Aften! prægtig Vei!"
Saa ſommer det ſig Borgermænd og Koner
At tale; ei en Burſch, ſom kom
Fra Wittenberg, for ſnart til Brud at vorde viet.

Didrik.

Naturlig er din Overgivenhed:
Du dit Juridicum har overſtaaet;
At du er elſket, viſt du veed,
Du har et prægtigt Embed faaet.
Du ller til din Hiertenskiær.
En ſielden Lykke ſnart du friſter,
Og i dit Overmod ſelv Skov med K
Dig forekomme halvt ſom en Philiſter

Bendix

(beſtandig overgiven).

Men, kiære Broder, det er ſandt,
Her er vi ei aldeles uden Farer;
Er det ei her i denne Skovens Kant,
At Rübezahl ſig aabenbarer?

Didrik (alvorlig).

Hvor falder du juſt nu paa ham?
Tie ſtille, Bendix, tal om Andet!

Bendix

(ſtirrer forundret paa ham).

Hvad? Overtroiſk? Didrik, ſkam

Bendix.

Nei — først jeg vover et Forsøg,
Hans Navn jeg raaber høit i Skyen.
Hei, Rübezahl! Du gamle Diævel, hør!
Kom, lad os dit Skabilken stue;
Og hvis du er i slet Humør,
Maa med din Stang du gierne true.

(Lytter.)

Mig tykkes, alt sig aabner Biergets Væg, —
Hvad ønsker Ammestuen heller?
Og Trolden med sit røde Skiæg
Paa Marken staaer og sine Roer tæller..

Didrik.

Ærværdigt er et gammelt Sagn; man skal
Naturen i sin Storhed ei forhaane.

Bendix.

En Trold du regner i Naturens Tal?

Didrik.

Man skal et Barndomsminde staane.

Bendix.

Nei! Mænd skal ikke være Børn.

Didrik.

Du har en Ruus, og selv som Barn du handler.

Bendix (kraaler).

Kom frem, du gamle, lodne Biørn!
See, om han gior. Maaskee han sig forvandler.

(Seer paa Didrik.)

Hvad? Overtro? Fy skam dig, Bro'er!
Bør slige Tanker Philosophen nære?
Troer du paa Jupiter og Thor?
Mon Rübezahl vel bedre være?
Troer du paa Juno? Venus? — Jo,
Paa Venus — det tillader jeg dig gierne;

Du gierne her maa see dig om,
Men jeg frabe'er mig Landskabsmaleriet.

Didrik (leer).

Dig Landskabsmaleriet volder Skræk;
Er smukke Billeder da fæle Larver?

Bendix.

Nei; men med Ord, saalidt som Blæk,
Du ordenligt kan male Farver.

Didrik.

Naturlig er din Overgivenhed:
Du dit Juridicum har overstaaet;
At du er elsket, vist du veed,
Du har et prægtigt Embed faaet.
Du iler til din Hiertenskiær.
En sielden Lykke snart du frister,
Og i dit Overmod selv Skov med Krat og Træer
Dig forekomme halvt som en Philister.

Bendix

(bestandig overgiven).

Men, kiære Broder, det er sandt,
Her er vi ei aldeles uden Farer;
Er det ei her i denne Skovens Kant,
At Rübezahl sig aabenbarer?

Didrik (alvorlig).

Hvor falder du just nu paa ham?
Tie stille, Bendix, tal om Andet!

Bendix

(stirrer forundret paa ham).

Hvad? Overtroisk? Didrik, skam
Dig dog for Fanden. Det var da forbandet!
Det er naturligviis dit Spøg.

Didrik.

Følg mig af Skoven hen i Byen.

Rübezahl træder frem af Krattet.

Hvad holder, Madik, mig derfra
Dig i en Hvirvelvind at knuse?
Hvad var det meer, om jeg endda
Rev Taget af en halv Snees Huse?
Men nei, — hvis jeg dig Halsen brød,
Det blev en Ære dig, hvis Rygte vared længe;
Du skal ei døe saa skiøn en Død;
Nei, Bødlen dig, som Tyv, skal i en Galge hænge.
Til Vendix jeg forvandler mig,
Af Rædsel vil den Frække snart besvime;
Hans Larve laaner jeg, skiøndt ei det sømmer sig
For ædel Ganger just at bære Æselgrime,
En Israelit med Bylt paa Ryg,
Med Stav i Haand hist op ad Bakken kommer;
Han smiler skiælmsk i Skiægget, tryg;
Ham tømmer jeg de fulde Lommer.
Jeg raner Kiortel ham og Vest,
Og i Studentens Vadsæk Alt henflytter.
Saa rider snart du en trebenet Hest
Paa Marken, Praler! som den blege Rytter.

(Han skiuler sig.)

Moses, en gammel Jøde, kommer med en stor Bylt Klæder paa Ryggen.

Ak Gud, hvad er det tungt og suurt
For Jakobs Børn end Brødet at fortiene;
Om det ei altid skeer saa reent og puurt,
Hvor kan man os det forekaste nænne?
I Havsnød griber strandet Mand
Til første Biælke; river Den af Vinden,
Som sad der alt. Vi seile kun paa Land,
Men Jøden er ei mindre der i Vinden.
Moses har ingen Biælker lagt,
Man siger for et Ordsprog, under Isen;

Paa Venus kan du altid troe,
Hun funkler end paa Himlen ſom en Stierne.

Didrik.

Glem ei Religionen! Har maaſtee
Erasmus ſmittet dig, hos hvem du var ſaalænge?
Har han dig kiølet med ſin Snee?

Vendir.

Jeg beder dig: ei ſlaae paa disſe Strænge.
Religion og Overtro
Har med hinanden lidt at giøre.
Jeg kunde ſvare: Doctor Morten jo
Jeg her kan i min Didrik høre.
Det er en from, en hellig Mand,
Han lader ſig viſt ikke friſte;
Sin Gud i Himlen elſker han,
Men Fanden vil han heller ikke miſte.

Didrik.

Kald Skovens Rædſel Rübezahl,
Kald Afgrundsſvælget, hvad dig lyſter!
En Aand dog herſker i den eviggrønne Sal,
Hvis Styrke ſelve Fieldet ryſter.

Vendir.

Ja taler du Allegori,
Saa er' vi enige.

Didrik.

Jeg troer juſt ei paa Rygter —
(Sagte:)
Gid denne Vandring var forbi!
(Høit:)
Jeg er juſt ikke bange; —

Vendir (leer).

Men du frygter.

(De gaae videre).

Om Munden maatte Martin ſmøre mig;
Han ruineerte Veit, ſin Næſte.
Det nederdrægtigt var. Men, Gud forbarme ſig —
Enhver er ſig dog ſelv den Bedſte.

(Gaaer.)

Rübezahl kommer frem.

Nu ſkal jeg være ſtrax din Næſte,
Lad ſee ſaa, hvo af os der er den Bedſte.

(Han forfølger Moſes i Baggrunden; paa Veien, idet han kommer forbi en Buſk, forvandler han ſig til Bendix, med en ſær Prygl i Haanden, og bliver borte mellem Træerne.)

Værtshuus i Hirſchberg.

Den virkelige **Bendix**, nogle **Haandværksfolk**.

Bendix.

I gode Venner, inderligt jeg beder,
At i Jert Aftencompagnie
Af mig forſtyrres I ei lader Eder;
Endſkiøndt jeg er ſaa driſtig fri,
At blande mig i dette Compagnie.

Den Første

(ſagte til den Anden).

Det er en meget artig Mand,
Endſkiøndt dog af Studenterſtand.

Den Anden

(træffer den Første til en Side).

Fa'rlille! giv Jer ikke af
Med denne Svend! Han har os kun tilbedſte.

Bendix

(ryſter den Førſtes Haand meget ſtærk).

En Borgermand, ſom drikker brav,
Han er min Ligemand, min Næſte!

Men derfor er det ikke ſagt,
At man paa Landet vinder Priſen.
Der kan man ogſaa plumpe ned; —
Rundt om er Farer at befrygte;
Og derfor er Forſigtighed
For Menneſket den bedſte Lygte.
Af, ſtakkels Jøde! uden Huus og Hiem
Du paa din Fod kun gaaer, og ſielden ager;
Meer eller mindre, fra Jeruſalem,
Du ligner hin omvandrende Skomager.
Fortænker man os nu deri,
At vi den lykkelige Chriſten ſnyder?
Vi ſnyde ham? Hvad er da Snyderi?
Er det ſaa let at ſtille Laſt fra Dyder?
Een kalder Dyd, hvad Andre kalde Laſt,
Philoſophien aldrig enig bliver.
En Studioſus trænger i en Haſt
Til Viin — han mig ſin Overkiole giver —
Den bruger han til Vinter først,
Men Vinen drikker han i Sommer;
Om Somren lides meeſt af Tørſt,
Skal Staklen tørſte da til Vintren kommer?
Paa Moden gierne være vil en Flok;
Dog Hr. Papa dem ſiger gnaven:
„De gamle Klæ'er er gode nok!"
Men naar der ingen er — hvem takke de for Gaven?
Vel ſandt! Jeg vinder ſtundom lidt;
For Sælgeren er dog ei ſtort Forliſet;
Det gi'er ei altid ſlig Profit,
Som da, med Kiolen, Veit bortfølgte mig Beviſet,
Beviſet for ſin Fa'ers betalte Giæld.
Jeg gienmer det i mine Lommer!
For Contraparten var det Held,
Han fandt derved en gunſtig Dommer.

Vendix.

Skomager da, saavidt jeg kan forstaae.
Og nu en Sang! men ei af disse vilde
Studentervisер! Ei Bacchanterstrig!
Jeg synger helst, især naar det er stilde,
En Drikkevise, som det gik til Lig.

Værten kommer med Flasker, som han sætter paa Bordet.

Vendix.

Nu er jeg ikke længer vild Student,
Men Embedsmand; det staaer paa Prent!
Nu Blomsterne jeg lader fare —
Og naar jeg fylder min Pokal,
Saa hælder jeg deri bestandig lidt Moral,
Som paa mit Brændevin lidt Kokleare.

Første Giæst.

Nu veed jeg nok, hvad han har villet;
Han vil en Vise uden Poesie,
Med ret fornuftig Mening i,
Men uden alle Blomster, uden Billed —

Vendix.

Og — hvis det muligt er — reent uden Melodie.

Værten,

(som har lyttet ved Vinduet).

Men hvad er det? Jeg seer derude,
Man stimler hid.

Vendix.

Vist Eders Rude!

Værten.

En Mand er dræbt. — Hvo er den Døde?
Nei, det er kun en plyndret Jøde.
En agtbar Borger understøtter
Den Stakkel, mens han Foden flytter.

I Aften ſelv jeg vil tractere,
Vi klinke til Marias Skaal!
Tre, fire Daler — hvad er det ſaa mere?
Jeg dog maa ſlaae mig her til Taal.
I Aften ei min Brud jeg kan beſøge.

Første Giæſt.

Det er en lyſtig Fyr, han holder af at ſpøge.

Bendix.

Hr. Vært! tre, fire Flaſker Viin,
Og det den ældſte, det den bedſte.

Første Giæſt.

Der hører du, han er beleven, ſiin;
Og han behandler os jo ſom ſin Næſte.

Bendix.

Min Herre, hvem er I?

Tredie Giæſt.

Jeg er en Hattemager.

Bendix.

Tilgiv, at af jeg Hatten ikke tager,
Jeg kun en Hue tog paa Reiſen med.

(Han letter paa Huen.)

Tredie Giæſt.

Ja den er ogſaa god, til Tid og Sted.

Bendix.

Min Herre, I?

Anden Giæſt.

Min gode Ven, jeg høvler;
Med andre Ord: jeg Snedker kaldes maa.

Bendix.

Og I, min Herre?

Første Giæſt.

Jeg ſyer Støvler.

Bendix

(lerende, idet han reiser sig).

I Sandhed? Jeg er Delinqventen?
I tyvter Folk paa blotte Klager,
Herr Birkedommer? hvor forkeert!
Er I Juriſt? Har I ſtudeert?

Birkedommeren.

Bryd du dig ei om mine Sager,
Svar til dit Eget, hvis du kan!

(Til Skriveren:)

I har dog alleting iſtand,
Blæk — Pen — Papiir og Glimmerſand?

(Skriveren nikker).

Saa ſkriv!

(Til Bendix:)

Jert Navn?

Bendix.

Den ſtolte Spørgen!
Jeg hedder Bendix.

Birkedommeren.

Meer?

Bendix.

Hans Jørgen.

Birkedommeren.

Jert Haandværk?

(Til de Omkringſtaaende:)

Pas nu paa — nu kommer —
Nu kommer Løgnen.

Bendix.

Birkedommer.

De nærme ſig til dette Sted,
Og Birkedommeren er med.

(Alle Gjæſterne staae op fra Bordet, undtagen Bendix.)

Moſes, i bare Skiortearmer, kommer fulgt af **Rübezahl**, der er klædt ſom en fornem gammel Borger, **Birkedommeren**, **Skriveren** med Protocollen, og Fiere følge dem.

Birkedommeren
(raaber i Døren).

Hold Vagt imens! Her har vi alt vor Fange;
Og luk i Stuen ei for Mange.

Rübezahl.

Der ſidder han! Jeg godt ham kiender,
Endſkiøndt han ſtolt os Ryggen vender.
Jeg ſelv har ſeet, han Jøden ſlog,
Og fra ham Guld og Ædelſtene tog.

Moſes.

Ja ja! Der ſidder den Forræder;
Det Guld var giemt i mine Klæder;
Thi ſkiøndt de lod ſom gamle Lapper,
Dukater var i alle Knapper.
Og fem Rubiner, tre Demanter
Forſigtigt ſyet i Veſtens Kanter.
Og Sølv i Trøiens Ærmer, Skiød!
Jeg tager viſt deraf min Død.

Birkedommeren,
(ſom har ſat ſig med Skriveren ved Bordet).

Staae op! Her er ei Tid til Venten.

Bendix (forundret).

Hvad? Er det mig, det gielder her?

Birkedommeren.

Ja det forſtaaer ſig! Dig iſær.

Og jeg har plyndret ingen Jøde,
Skiøndt Jøder tidt mig plyndret har.

Birkedomeren.

Snart bliver Brøden aabenbar. —
Iert Pas!

Bendix

(rækker Børten en lille Regle).

O tag min Randsel, Kiære!
Den ligger der. Den selv opluk!

Birkedommeren (sagte).

Mon han uskyldig skulde være?
Jeg har dog ei begaaet en Buk?

(Randselen luftes op, Tyveløsterne falde ud.)

Hvad seer jeg?

(Tager Beksten op, føler paa Knapperne, og sprætter en op med Skriverens Pennekniv.)

Beksten med Dukater.

(Han putter den udsprættede Dukat i Lommen.)

Moses

(hopper af Glæde).

Ha, skiønne randede Krabater!
Saa seer mit Øie Jer igien?

Birkedommeren

(tager Trøien op og lader den falde).

Og Trøien falder tung til Jorden.

Bendix

(pludselig alvorlig og forfærdet).

Mig rammer Lyn — mig træffer Torden!

Moses

(danser af Glæde og kysser Beksten).

See der vi Beksten har igien!

(Seer paa Birkedommeren.)

Birkedommeren.

Hvordan Forræder? Birkedommer?

Wendix.

Ja, ſom I ſelv — naar Tiden kommer.

Birkedommeren.

En uforſkammet Knægt. — Lad gaae!
Og hvor?

Wendix.

I Reichenberg.

Birkedommeren.

Ja ſaa!
Og hvad har du vel her at giøre?

Wendix.

Hvad alt min Fader, mig forud,
Selv længſt har giort.

Birkedommeren.

Aa Herregud!
Det Skarn ſin egen Fa'er beſkylder.

Wendix.

Og hver en Siæl, ſom Amor hylder:
Jeg kom at hente mig en Brud.

Birkedommeren.

Ei ei! En Brud vil du dig hente.
Og for at hun ſkal ikke vente
Paa deiligt Udſtyr altfor længe,
Du frygter ikke for at hænge,
Men plyndrer driſtigt Jeder ud.

Wendix.

Jeg intet veed af ſlig en Brøde,

Ja ja! for godt jeg Retten kiender,
Dens usle Tilſtand i et Land,
Hvor ſlet kun Sandheds Fakkel brænder.
Hvad Under, at Bagvaſkelſen formaaer
Med falſke Vidnesbyrd en ærlig Mand at døde?
Til Guds Barmhiertighed kun ſtaaer
Mit Haab. Jeg gaaer min Undergang imøde!

(Han føres bort).

Herr Birkedommer tog den ene
Dukat; — han gierne maa beholde den.

Birkedommeren.

Det var med Forſæt giort, min Ven!

Moſes.

Jeg veed det, det har ingen Fare.

Birkedommeren.

Corpus delicti Retten maa bevare.

Moſes.

Men Adelſtenene?

(Seer efter.)

Gud være lovet!
De blev af Foret ſprættet ei endnu.

Birkedommeren
(til Bønder).

Det gielder her din Hals, dit Hoved.

Ja ja! for godt jeg Retten kiender,
Dens usle Tilstand i et Land,
Hvor slet kun Sandheds Fakkel brænder.
Hvad Under, at Vagvaskelsen formaaer
Med falske Vidnesbyrd en ærlig Mand at døde?
Til Guds Barmhiertighed kun staaer
Mit Haab. Jeg gaaer min Undergang imøde!

(Han føres bort).

Anden Handling.

Stue hos Veit.

Veit, hans Huſtru **Grethe**, hans Datter **Maria** og endnu **tre Børn** af forſkiellig Alder.

Veit.

Vor Nød er endt, endt er vor Sorg;
Nu lagne vi ei meer vaa Bora

Grethe.

Hvad Gjæld?

Veit.

De hundred Daler, ſom
Igaar jeg laante.

Grethe.

Hvis du kom
Fra mine Frænder, fra min Slægt,
Saa lægge de viſt ikke Vægt
Paa en ſaa ſnar Betaling.

Veit.

Nei,
Det gjøre rigtignok de ei.
Men jeg dem gav min Haand, ſom Mand,
Strax at betale, naar jeg kan.
Jeg kan! Og det for mig er nok.
Imorgen med min Børneflok
Og med min Huſtru kjører jeg
Igjen ad Skovens grønne Vei.
De kjære Frænder at beſøge.
Det deres Godhed vil forøge,
Og de vil unde mig mit Held,
Naar jeg betaler ſtrax min Gjæld.

Grethe.

Hvad er det værdt? Vie dog et Aar!
Maaſkee vi Raad da bedre faaer.
Hvi ſatte jeg paa Ternen dog
Saa lidt? Jeg var ei rigtig klog.

Veit.

Dog er du Lykken høiſt forbunden.

Grethe.

Det er fra Haanden kun i Munden.

Veit.

Kan du ei Lykken ſmile ſee,
Før ſtrax du vil, at den ſkal leе?
Vær noiſom! Og imorgen ſlink
Lyd Pligten og din Husbonds Vink.
Paa Vogn du med din Mand dig ſætter
Og kiører —

Børnene

(hoppe og klappe i Hænderne af Glæde).

Til den kiære Fatter!

Maria.

Men Fa'er, hvi kom du ei inat?

Veit

(tager hende under Hagen).

Det ſkal jeg ſige dig, min Skat!
Jeg ſtandſed, hvor jeg kom forbi;
Thi der var ſkeet et Røveri
I Skoven paa en ſtakkels Jøde.
I Retten først jeg maatte møde

Grethe.

Maria! Gud!

Maria.

Er det en Drøm?

Veit (angſtelig).

Mit Barn! — O Gud! hvad vil det ſige?

Grethe.

Hun er ſaa felſom og ſaa øm —
Det gaaer nok over.

Veit.

Gode Pige!

Grethe.

I Luften! Stuen er for varm.

Veit.

Kom! Støt dig paa din Faders Arm.

(De lede hende ud.)

Fængſel.

Bendix i Lænker.

Saa ſkal jeg døe i Ungdoms Dage!
Døe? — Døden ſelv er ei ſaa tung;
Een gammel døer og Een døer ung,
Det er en kort, en fælleds Plage;

Men — Skiændſelsdød — uſkyldig lidt,
Mens Hiertet banker ſundt og frit —
Og drage med en elſket Pige
I Svælget — det vil mere ſige!

Jeg aandelig — o Gud — er dræbt,
For jeg bli'er hen til Døden ſlæbt.
Mit Mod er qvalt — og det, ſom qvæler
Mig Modet, det mig Livet ſtæler.

(Han gaaer hen i Baggrunden til ſin Ledsager.)

En Capuziner kommer lyſtig.

See der, der har vi atter i Gruben
Et af de vilde, glubende Dyr,
Der gaaer i Skoven paa Eventyr,
Og overbider de Andre Struben.

Bendix.

Min kiære Herre, hvem er I?

Capuzineren.

Hvad? End du vover, fræk og fri,
Med ſligt et Spørgsmaal at fornærme
Den Mand, der vil din Siæl beſkiærme?
Eſt du endnu ſaa ſtiv og ſtrunk,

Capuzineren.

Mig klæder Munterheden bedſt,
Den vidner om Uſkyldigheden;
Og til mit Liv den lægger Aar.
Troer du, at jeg kan dele Nøden
Med alle de fortabte Faar,
Som jeg berette maa til Døden?
Alt er ſaa triſt! Den ruſtne Lænke,
Den ſorte Væg, de haarde Bænke;
Det lille Vindue, ſvage Lampe;
Min Munterhed helbreder Krampe!
Jeg aabner Skyen for min Synder;
Og naar at præke jeg begynder,
Saa dufte Paradiſets Roſer,
Hvor Lænken raſler, Lampen oſer.
Omvend dig, hvad det ogſaa koſter;
Dit Credo læs, dit Paternoſter.
Jeg hører, at du er Student,
Saa er du og ſaavel bekiendt
Med Skriften, haaber jeg forviſt,
Endſkiøndt du kun er en Juriſt;
Og hvad man ei mig har fortiet:
Forført af Luther-Kiætteriet;
Hvorfor du havde ſtrax fortient
Paa røden Baal at vorde brændt.
Men derfor lukker jeg et Øie
Og regner dig det ei ſaa nøie.
Omvend dig blot, med Bøn og Sukken!
Man ſiger, du har været drukken;
Og det giør Synden noget mindre,
Endſkiøndt det Straffen ei kan hindre,
Thi hvad den Drukne falder paa,
Det ædru Mand forſvare maa.
Jeg ynder ogſaa Drueſaften,
Men drikker ei Forſtanden bort;

Og kommer jeg engang til kort,
Saa gaaer jeg ikke ud den Aften.

Bendix.

Hvad vil I mig?

Capuzineren.

Hør vel mit Ord!
Min Søn, Misgierningen var stor,
Og i din Skiærsild maa du bøde.
Tak Gud, det var kun paa en Jøde,
Et paa en ægte Katholik,
At du sligt Røveri begik.
I tusind Aar, det kunde hænde,
Du ellers derfor maatte brænde:
Men nu jeg nok, ved Sang og Bøn,
Skal bringe det saavidt, min Søn!
Du slipper med et hundred Aar,
(Som bisset meget hurtigt gaaer)
Til Knæet kun i Svovelpølen.

Capuzineren.

Det er en daarlig Brudeſeng;
Men fat kun Mod, min ſtakkels Dreng!
Du bliver ei fordømt. Her bringer
Jeg Noget, ſom din Rædſel tvinger.
(Han tager en Dunk op af Lommen).
En Krukke Vin! Drik nu, og beed!
En ægte Saft! Sluk Sorgen ned!
Det ſtyrker Legem, ſtyrker Siæl.
Og ikke dig med Drømme qvæl!
Du ſkal ei dybt i Polen vædes,
Skal ei til Knæe i Svovlet ſtaae,
Men ikkun med den ſtore Taa,
Naar rigtig Siælemeſſen qvædes.
Nu gaaer jeg hen, ſtol paa mit Ord,
Og ſkaffer dig i chriſten Jord.
Med Vægt din Dommer jeg forkynder,
At du eſt en bodfærdig Synder,
Som angrer Brøden, kyſſer Riſet —

Bendix.

For Guds Skyld, nei! Jeg mod Beviſet
Høit, til min Død, maa proteſtere.

Capuzineren.

Tys! Lad mig ikke høre mere
Saa fræfke Ord. Saa miſter du
I mig den Ven, du eier nu.
Nu gaaer jeg; ſluk imens din Tørſt!
Jeg Alt ſkal paa det bedſte lave;
Man ſkal ſom Chriſten dig begrave;
Men hænges — hænges maa du førſt.

Bendix.

Gud raader alt, ſom foreſtaaer.

Capuzineren.

Hans Fred med dig, fortabte Faar!

(Han forlader dem).

Skov.

Didrik kommer med Maria.

Maria.

Jeg elſker Bendix. Kiærlighed
Til Døden kalder eller Livet.
Min Fa'er og Mo'er ſlet intet veed;
Thi jeg har ham ei Løvtet givet,
Og Intet jeg beſtemt har ſagt;
Men Bendix i mit Blik har lagt
Et Svar, og Tausheden forklaret
Juſt ſaadan ſom han ønſkte Svaret.

Tilgiv min Ven! — Du gior det gierne,
Du ſvare vil med venlig Roſt.
Naar Vinen ſpøger i en Hierne,
Og Kiærligheden i et Bryſt,
Naar Øiet funkler, blusſer Kinden,
Hvad er da Læbens Ord? — Kun Tant!
Betragt det ſom et Stød af Vinden,
Der ſlog paa Klippen og forſvandt.
O, du os ſætter kun paa Prøve,
Ei Hævn har i dit Hierte Rum.
Du, ſom har Styrken af en Løve,
Du kan ei være tigergrum.

(Musik fra Fjeldet.)

Tre Biergaander komme ud og ſynge:

Du kiække, ſtolte Mø, ſom vover
At vække Drotten, naar han ſover,
Med driſtig Smigren, Tale ſmuk,
Hør hvad han ſvarer dine Suk:
Hvis Mod dertil du ſkulde have,
At lade dig ſom Død begrave,
I Kiſten lægge
Bag Laagets trange ſorte Dække;
Kan det ei ſtrække,
Saa redder du din Hiertensøven.
Friheb og Ære faaer han igien.

Maria.

Alt jeg vover for min Ven!

(Aſterne gaae ind i Bierget.)

Maria.

Hvad var den hele Vaarnatur
Mig uden ham? Da Natten viſte
Sig mere ſort end Dødens Kiſte,
Og Dagen blev mit Fangebuur;
Hvert Blomſter paa min øde Vei

Et Billed paa den tabte Lykke,
Hver venlig Trøst — en usel Krykke,
Som holdt mig opreist længer ei.
Hos Fa'er og Mo'er var selv ei Trøst;
Thi vel Reseda dufter herlig,
Men den er ei saa stien og kiærlig,
Som Rosen paa det unge Bryst!

(De gaae.)

Fængselet.

Bendix i Lænker.

Inde i en mørk Alkove seer man utydeligt en Liigkiste.

Bendix

(stirrer paa Kisten).

Det var den sidste Godhed da,
Som Verden viste Bendix — Ha

Selv mere jordiſk af Natur,
End den, ſom i mit Fangebuur
Før bragte Vinen paa denne Dunk?

Rübezahl.

Pater Hilarius kan ei tvinge
Sin Svimmelhed; den ham overfaldt;
Og ſkiøndt han Draaber har taget alt,
Vil de paa Benene ham ei bringe.
Han mig har ſendt; du intet taber;
Thi bedre jeg end han forſtaaer
At redde Kirkens fortabte Faar,
Ihvor ubændigt ſig Fanden ſtaber.
Jeg lover dig, du ſkal ei ſtaae
I Pølen, ikke med en Taa;
Men heel og holden jeg dig hæver,
Hvis Diævlen du forſager kiæk,
Hans Kammerater uden Skræk,
Og ei for Alf og Trolde bæver.

Bendix.

Med Diævlen intet jeg har at giøre.

Rübezahl.

Et ſaadant Ord maa jeg gierne høre.
Jeg alt dig kiender; jeg har hørt,
At kiæk du Skiældsord har fremført
Mod Biergets Trold med Rødeſkiægget,
(Jeg glemmer, jeg har ſelv et rødt),
Du har ham driſtig i Skoven mødt,
Og ſom en Gedebuk ham cpægget.

Bendix.

Det var i Ruſen. Naar jeg drak,
Philiſteriet i mig ſtak.
Reſpect for Biergets Drot — Naturen —
Vi om dens Værkſted intet veed —

Den evigstore Hemmeligbed,
Som Stormen synger i Kæmpeluren
Ja selve Lynet — Fieldets Torden,
Som styrter Klipper i Kæmpeleeg,
Og bøier tusindaarig Eeg
For Almagt ydmygt imod Jorden.

Rübezahl (sagte).

Her faaer jeg jo en Satisfaction
Saa god, som Nogen den kan forlange.

(Høit:)

Du est en egen, sær Patron;
Men altfor kiæphøi for en Fange.

Bendix.

Jeg møder Skiæbnen uden Sukken.

Rübezahl

(løfter paa Dunken).

Jeg mærker, Vinen er ikke drukken.
Et Bæger dog du tømmer paa

Jeg gaaer herfra med freidigt Taal;
Paa Gravens Rand: Marias Skaal!

(Han tømmer Bægeret.)

Rübezahl.

Du har dig fraſagt nu din Brud i Livet,
I Kiſten er dig Bruden givet.
Liigkiſte tal, hvad ſiger du dertil?
Du ſidſte Scene for et Sørgeſpil!

(En ſagte yndig Musik høres. Det bliver lyſt i Alkoven. Liigkiſten forvandles til en Leiedunk med Blomſter, hvorpaa Maria ligger, ſmykket ſom Brud, med et Diadem af Diamanter. Hun ſpringer op og ſier i ſin Elſkers Arme. Musiken tier og Alkoven bliver mørk igien.)

Bendix.

Jeg af Forundring plat forgaaer —
Af Fryd — af Skræk —

(Til Rübezahl:)

Eſt du en mægtig Trold?

Rübezahl.

En Taſtenſpiller, der ſin Kunſt forſtaaer.

Maria.

Nu nyd din Lykke! Giv dig ham i Vold!

Bendix.

Og Døden ſtiller os ei ad?

Maria.

Troer du, jeg ellers var ſaa glad?

Bendix.

Jeg ſkal da leve?

Maria.

Som min Mand!

Bendix.

O Redning paa min Afgrundsrand!

Bendix (til Rübezahl).

Ha ubekiendte, ſtærke Magt!

Modtag min Tak ei med Foragt;
Mit Hierte —

Rübezahl (mere).

Skaan mig for din Tak og dine Bønner!
Af Egennytte Støvet lønner.
Jeg kiender nok den hele Snak
Om Eders Hierters varme Tak.
To Klumper Jer Naturen byggeb
I Bryſtet, og med Been betrygged,
Til Luften een, og een til Blod.
Jeg tænker, Lungen er saa god
Som Hiertet, ſkiøndt I dette roſer
Og laſter hiin, naar Talen gialdt
Om Ærlighed. Hvad er det alt?
Af røde Kiød to hule Poſer!
Jeg mindes godt, da jeg engang,
Indtaget af en Piges Sang,
Bedaaret blev; — jeg maa mig ſkamme;
Thi hun forgatede min Flamme;

Han troer, han drømmer; giver Agt!
See hvor han spiler Mielaaget!
Den Dosmer altid gaaer i Taaget,
Og dog — dog vil han holde Vagt.

Fangefogden kommer som Sovngjænger, med sit store Nøgleknippe.

Nei aldrig har jeg gamle Dreng
End havt en Drøm saa sær som denne.
Hvo er dog det, som staaer derhenne?
Jeg veed, jeg ligger i min Seng,
Ja ganske vist. Ha hvilket Vaas!
Og dog jeg troer, jeg hid maa trippe
Til Fangen med mit Nøgleknippe,
Og aabne ham den stærke Laas.

(Han lukker Døren op.)

Bendix.

Jeg føler Luftens friske Strøm.

Maria.

Den stumle Hvælving han oplukker.

Bendix.

Nu Hængslen hviner, Dybet sukker.

Fangefogden.

Nei, det var da en Fandens Drøm!
Jeg — jeg som altid er saa fuld —
Af Embedspligt — Samvittighеden,
Jeg kommer her og bryder Freden,
Jeg er en Tyv og Røver huld.

(Træder for Bendix.)

Vær nu saa god! I er alt fri.

(Sagte:)

Hvor nedertrægtigt man kan drømme.

Bendix

(til Fangefogden).

Vi høit din Godhed skal berømme.

Fangefogden
(gnider ſine Øine).
En altfor ſelſom Phantaſie!

Maria
(tagemmelig til Rübezahl).
Vor Redningsengel!

Rübezahl.
Stille, ſtille!

Fangefogden (buller).
Vaa vide Væg alt Døren ſtaaer.

Rübezahl.
Saa ſkynder Eder bort, Børnlille!
Jeg bliver hos mit ſælle Faar.
(De Eiſtende flye, Fangefogden lukker Døren igien.)

Rübezahl.
Nu ende maa det ſære Væſen.
Hvordan helbredes denne Mand?

At denne Nat var ham den ſidſte.
Medlidenhed jeg ikke kiendte før;
Men nu har dog den Her forført mig,
Og — uden mindſte Bøn derom, —
Til Hiælp jeg denne Røver kom.
Hvis nogen Anden havde hørt mig!
Hvem der? — O Vee! — Jeg kiender Munken,
Ved Bordet ſidder han med Dunken.
Jeg er forraadt. Ærværdige Fader, ſpar!
Min Handling Retten ei forklar!
Jeg ei begriber, hvordan Menneſket kom ud.

Rübezahl.

Dertil behøves intet Hovedbrud.
Men jeg forbauſes! Du forklager
Dig ſelv for hvad dog jeg har giort.
Jeg aabned for Studenten Fængſlets Port;
Og du dog Skylden paa dig tager?

Fangefogden (forundret).

Hvad I?

Rübezahl.

Han Røver var af Navnet,
Men jeg i Gierningen. Thi min Samvittighed
Var ſløv, ſom din Medlidenhed,
Vi mærked begge neppe Savnet.
Jeg plyndred Jøden, ham til Jorden ſlog,
Og alt hans Guld og Mammon tog.
Jeg vilde mig paa Vendix hævne,
Fordi han var en uforſammet Knægt,
Der haaned mig med ſamt min Slægt;
Dog ſkete det ei efter Evne.
Jeg i hans Randſel bragte ſnild
Al Jødens Rigdom, giemt i Pialter,
Jeg ſang, ſom Munk, for Synderen en Pſalter;
Og gotted mig ved Angſtens Skueſpil,

I min Forklædning; — men, ſom tidt kan ſkee —
Du veed, man bliver let forført —
Paa eengang følte jeg mig rørt;
Thi han var angſt og bleg ſom Snee.
Med disſe Tyvedirker atter
(Viſer ham nogle Dirker.)
Jeg reddet har mit Faar. Da kom i Drømme du.
Men din Beſkyldning mod dig nu
Jeg, gode Ven, paa ingen Maade fatter.

Fangefogden (glad).

Er jeg uſkyldig? Himlen være lovet!
Det havde jeg dog neppe tænkt.

Rübezahl.

Alt kommer over mig. I Fare ſtaaer mit Hoved,
Og — hiælper du mig ei — ſaa bli'er jeg hængt.

Fangefogden.

Det kunde hændes.

Rübezahl

Rübezahl.

Jeg giorde kun, hvad selv, til Punkt og Prikke,
Du vilde giort.

Fangesogden.

Det er en anden Sag!
Det var i Drømme, det var Selvbedrag,
Og den, som sover, synder ikke.

Rübezahl.

Jeg skænker dig et deiligt Huus
Ved Skovens Ly, med frugtbar Agergrøde;
Fiernt kan du høre Fossens Bruus,
I Solens Morgen-Aftenrøde.
Du kan i stoppet Lænestol
Af Tærner dig opvarte lade,
Klædt i den varme Vinterkiol,
Naar Stormen hvirvler sine gule Blade.
Der lægger sunde Luft til dine Dage Aar,
Og end du skuer mangen Vaar!

Fangesogden
(gnaven, bidsk).

Jeg vant er til mit Fangehul,
Jeg mager er, og ønsker ikke Talgen;
Mig lokker ikke Skovens Bul,
Der ingen Blade grue paa Galgen.
Jeg vant er til min rustne Laas,
Til Fangens Angst, til Hængslen, naar den hviner,
Til Dommens Viisdom og til Munkens Vaas.
Du bygger mig en Hytte ved Laviner,
Paa Lava, som end ei er kold —
Og troer, jeg laber mig bestikke?
Jeg overgiver dig i Rettens Vold,
Af Fængselet du slipper ikke.
Jeg Vagten hisset komme seer,
Og jeg forklager dig! saa lidt dit Løfte virker.

Nu hiælper, Rover! ikke meer
Dig alle dine Tyvedirker.

Rübezahl.

I Retten gaaer jeg fra, hvad jeg har ſagt;
Min Tale jeg forſtaaer med Klogt at vende.

Fangefogden.

Naar du paa Pinebænken bliver lagt,
Vil du nok Sandheden bekiende.

Rübezahl.

Paa Pinebænken? — Ha, ha, ha!
Det er mig noget Nyt! Jeg holder af at ſpøge.
Velan, ſaa lad os pines da!
Det vil min Agt for Menneſket forøge.
Troe mig: Fortieneſten jeg ſtatte veed,
Og I kan være vis paa min Taknemlighed!

Tredie Handling.

Retten.

Birkedommeren. Skriveren. Rettens Folk.

Birkedommeren.

Man knap ſit eget Øre troer,
Og Uforſkammenheden gaaer,
Mig ſynes, mere vidt i Aar,
Endſkiøndt den alt gik ſtærkt iſtor.
Snart Fyrſten Dommen her har underſtrevet.
En ſaadan Karl har altfor længe levet;
Ei Fængſlet holder ham, ei Dør, ei Væg.
Kald Munken ind, men har vi nok Drabanter?

Skriveren

(ſeer ud af Vinduet).

De ſtrømme til fra alle Kanter.

Birkedommeren.

Skiøndt Fru Juſtitia har Skiæg,
Er hun — ſom alle veed — et Fruentimmer bare,
Der trænger til, man hende ſkal forſvare.

Skriveren.

Hr. Dommer! vi har ingen Fare.

Birkedommeren.

Saa lad ham komme da!

Rübezahl træder ind ſom Capuziner, i Lanker.

Birkedommeren.

Ugudelige!
Du Borger af det underjord'ſte Rige!
Du tørre tør en ſaadan Kiole paa?

Rübezahl.

I Mørke, veed I nok, er alle Katte graae.
Graahætten ſtiuler mangen Skalk og Giæk;
Det er jo kun et Overtræk.

Birkedommeren.

Eſt du en Munk, ſom hører til et Kloſter?

Rübezahl.

Ja, ganſke viſt. Mit Kloſter, bygt af Steen,
Halvt ligger ſkiult af Skovens Green;
Men har en deilig Udſigt.

Birkedommeren.

Men veed du vel, at Loven er en Hævner,
Og kommer den Retfærdige til Gavn?

Rübezahl.

Saa hævn Jer da! Jeg underkaſter
Mig villig Lovens Straf.

Birkedommeren.

Du nødes vel dertil.

Rübezahl.

Dog — førend I med mig til Galgen haſter,
En Kammerat jeg her angive vil;
Saa ſtyldig ſom jeg ſelv, ja endnu mere.
Han hænges maa, ſom jeg, for Røveri.

Birkedommeren.

Hå, nu opdage vi det hele Compagnie.
Jeg tænker, ſnart der kommer flere.
Saa lad ham kalde, lad ham møde!
Er det en Munk, ſom du?

Rübezahl.

Nei, det er kun en Jøde.

Birkedommeren.

En Jøde?

Rübezahl.

Moſes!

Birkedommeren.

Moſes? Du min Gud,
Det er jo netop ham, ſom her er plyndret ud.

Rübezahl.

En Maſſe blot. Ebræeren har løiet;
Han vilde kaſte Retten Blaar i Øiet.

Med mig han hærget har i mangen Verdens Kant;
Derfra han fik ſit Guld, Sølv, Diamant.
Og til Beviis derpaa, at ei jeg farer
I Retten her med Tant — ſaa ſpræt ham op! —
Jeg mener Troien, ei hans Krop, —
Saa finder man forbudne Varer
I Foret. Et Beviis, der bragte Veit, en Mand
Af ærlig Stræbſomhed, i Betlerſtand.

Moſes bringes. Rübezahl gaaer ham ind paa Livet med en Kniv.

Moſes.

Ach weih, ach weih!

Rübezahl.

Stat ſtille, Jøde!
Du ſkal kun hænges, ikke bløde.
Jeg river kun dit Kallun lidt itu.

(Han ſprætter Troien op og tager Beviſer ud.)

See her! hvad ſiger Retten nu?

Skov.

Grethe, pyntet, med et ældre og et yngre Barn.

Grethe
(til den Lille, som er urolig).

Hvad fattes dig, min gode Dreng?

Den Lille.

Jeg vil hiem i Seng!

Grethe.

Det gaaer endnu ei an, mit Barn!
De kiære Fættre vi besøge!
Men her, forvildet mellem Krat og Bøge,
Vi hildes ind i Skovens Garn.

Den Lille.

Jeg vil hiem!

Den Ældre.

Vær artig dog, Johan!
Og giør, hvad Moder til dig siger.
Hvad hiælper det, du staaer og skriger?

Grethe.

Ei længer Vognen komme kan;
Og Broder Henrik holder Tømmen,
Hist henne ved Afgrundens Rand;
Mens Faber, som han gik i Drømmen,
Har os forladt, og søger — blind —
Den Vei, hvorfra han os, forvildet,
I Hække og i Brombær hilded.

Den Lille.

Jeg vil hiem!

Grethe (vred).

Saa hold dig i dit Skind!
Hvis ei, jeg bli'er alvorlig vred.

Jeg er i Hovedet alt heed;
Du gior det værre med din Klage.

Den Lille.

Jeg vil hiem!

Grethe.

Du lille Skraalhals, tie!
Hvis ei, paa denne vilde Sti,
Skal Trolden Rübezahl dig tage.

Den Lille (skraler).

Jeg vil hiem!

Grethe (opbragt).

Hent, Rübezahl, som boer
I Bierget, den uvorne Klynker!

(Drengen synker ned, Græsset lukker sig over ham.)

Grethe (fortvivlet).

O Gud! han tog mig paa mit Ord.
Mit elskte Barn i Jorden synker!

Veit kommer.

Nu, Mo'er, med dine Børn du kiæk
Mig ind i Skovens Mørke følge!
Vær ikke bange, dæmp din Skræk!
Jeg vil dig Sagen længer ei fordølge.
Hvad fattes dig? Du vrider Hænder,
Fortvivlet Øiet imod Himlen vender?

Grethe.

Ulykkelige! hvordan skal min Mund
Forkynde dig den grændseløse Jammer?
Hvad skulde jeg i Krat og Lund?
Hvi lod du mig ei, ene paa mit Kammer,
Begræde min Marias Tab?

Veit.

Jeg handler heller, end jeg græder.
Hun løb jo selv, halvt som i Galenskab,

Til disse vilde, skyggefulde Steder.
Jeg havde paa mig ingen Ro;
Mit Barn jeg haaber vist at finde.

Grethe.

Ulykkelige! Du har mistet To.
Tab alt dit Haab, og lad dit Mod forsvinde!

Veit.

Det svinder først med Kraft og Liv.

Grethe.

Hvi lod du os ei hiemme blive?
Din Punktlighed — det er din Tidsfordriv;
Men man kan alting overdrive.
Min Fætter kiender jeg; en holden Mand;
Ham hundred Daler siger lidt i Grunden;
Men du er stolt, og føler ei som han,
Thi du vil ikke være ham forbunden.

Veit.

Hvad vil du sige med dit Ord?
Hvor er Johan? Han løb vel til sin Broder,
At klappe Hestene?

Grethe
(vrider sine Hænder).

I sorten Jord
En Diævel drog ham fra hans arme Moder.
Jeg utaalmodig blev som han;
Og da jeg ei hans Vildskab kunde stække,
Jeg raabte: Rübezahl! kom, tag Johan!
Jeg vilde Drengen kun forskrække.
Men Trolden tog mig paa mit Ord.
Jeg hørte det i Dybet lyde.
Mit Barn sank ned i sorten Jord,
Jeg seer det aldrig meer.

Veit.

Det Gud forbyde!
Du hviſt letſindigt handlet har.

Grethe.

Hvad ſkulde jeg idag alt hos min Fætter?

Veit.

Om ogſaa Byrden ligger ſvar
Paa Hiertet dig; mon det dig Hiertet letter,
At tænke dig Ulykken ſom en Laſt,
Og ſom din Ægteſælles Brøde?
Fat dig, min Huſtru! — Haabet end ſtaaer faſt.
Vild: Jeg var nødt til dette Møde.

Grethe.

Du nødt! Min Fætter —

Veit.

Er en Karl ſaa kold,
Som plumpe Sneemand, vore Børn i Vinter
I Gaarden bygged; — er en gierrig Trold;
Med Bialken i ſit Øie ſeer han Splinter
I alle Andres. Uden Haab han lod
Fortvivlt, med Haan og Spot, mig gaae tilbage.
Halvt ſom i Drømme jeg i Skoven ſtod,
Ulykken hviſked: Tag dig ſelv af Dage!
En Tanke blev dog atter Modets Tolk;
Og Sagnet om den Biergets Kæmpe,
Der ſtundom hialper, ofte ſkader Folk,
Stod for min Siæl, Fortvivlelſen at dæmpe.
Jeg raabte — Ogenavnet — ſom du ſelv;
Men ei af Spot, jeg vidſte jo ei andet.
Da toned Boverne fra Dybets Elv,
Og Kæmpeſkyggen mødte mig ved Vandet.
Han tog mig med i Biergets Hal,
Han laante mig de hundred Daler.

Saasnart jeg kan, jeg dem betale skal,
Og derfor jeg dem strax betaler.
Jeg bryder kiækt igiennem Busk og Tiørn,
Hans Penge bringer jeg tilbage.
Men skaffe maa igien han mine Børn,
Hvis ikke, mig til dem i Dybet drage.

(Han gaaer.)

Grethe.

Han gaaer. Hvis han forgiæves gaaer,
Hvis jeg mit Barn ei atter faaer,
Da gior jeg som den fromme Qvinde,
Om hvem der i Legenden staaer,
Da hun sit Barn ei kunde finde.
I Kirken gik, i Maaneskin
En Midienat hun modigt ind,
Og nærmed sig i Mureu Karmen,
Hvor en Gudsmoder hellig stod,
Med friske Roser ved sin Fod,
Og med et Jesusbarn paa Armen.
Tog Barnet af Marias Arm
Og lagde det ved egen Barm,
Og giemte det i eget Lukke;
Det hørte hende daglig sukke.
Da vared det ei længe før
At Søn stod ved sin Moders Dør;
Da endtes hendes Suk og Klage.
Med glade Smiil paa røde Kind
Hun atter gik i Kirken ind
Og gav Gudsmo'er sit Barn tilbage.

(Gaaer med Børnene.)

Vei giennem Skoven.

En Marſch ſpilles. **Rübezahl** og **Moſes** føres til Galgen, bevogtede af en Flok Soldater. **Birkedommeren**, med en hvid Stav i Haand, gaaer foran.

Birkedommeren (raaber):

Halt!

(Drabanterne ſtaae.)

Deres Anfører.

Hvad ſkal dette Væſen dog betyde?
I commandere vil mit Compagnie?

Birkedommeren.

Nei, Herr Captain! det Gud forbyde.
Tilgiv mig, at jeg var ſaa fri!
Men her paa denne Steen i Skoven
Man Delinqventerne ſædvanlig hvile la'er,
Før dem paa Marken — Galgen ta'er.

Anføreren.

Anføreren.

Det kan I; men I ſkal ei commandere.
(Til Drabanterne:)
Og I, Cujoner! ſom forbluffet ſtaae
For Een med ſorte Kiole paa?
Man burde Jer infam caſſere.

Birkedommeren.

Nu Herregud, hvad er det mere?
Jeg beder ydmygſt om Pardon.
Jeg tænker, det er nok Satisfaction.

Anføreren (halvſagte).

Ja — meer end nok — af en Cujon!

Birkedommeren.

Lad os ei kiævles, kiære Herre!
Dermed vi gior det Onde værre.
En tragiſt Akt, ſom denne, nok I veed,
Udkræver en Slags Værdighed.
Jeg tilſtaaer, at jeg mig forløb,
Men nu jeg gierne giver Kiøb.
Tving Eder ogſaa! Kulden er fornøden.
Og lad os rette Røveren og Jøden.

Anføreren (ſætter ſig).

Velan da, lad os det.

Rübezahl.

Saa faae
I Noget dog at kiøle Vreden paa.
Men ſiden det os er tilladt,
Paa denne Steen et Øieblik at vente —
(Mig ſynes ſelv, jeg bliver noget mat),
Lad Capuzineren dog atter hente!
Tilſidſt han utaalmodig mig forlod,
Skiøndt han var lang Tid ufortrøden.

Jeg før min Død vil giøre Bod,
Og muligt, at jeg ſelv omvender Joden.

Birkedommeren.

Det glæder os, at i dig ſelv du gaaer.

(Til Een af Følget:)

Bring Capuzineren ſlig glædelig Fortælling!

Budet.

Jeg troer han hiſt ved Ledet ſtaaer,
Og handler med en Øblekiælling.

Birkedommeren.

Den ſtakkels Mand har brugt ſin Hals omſonſt,
Han kan vel trænge til den lidt at ſmøre.
Han ſnildt har anvendt al ſin Kunſt,
Men Synderen ei vilde høre.
Dog, det er ikke førſtegang
At hurtig Overmodet ſvinder,
Naar hiſt man ſeer den hvide Stang,
Og Dødninghov'det med de blege Kinder.

Moſes.

Hvad Sukker og hvad Trøſt?

Rübezahl.

Jeg har ei Børn og Viv.

Moſes.

Jeg heller ei. Men hvis? Det var jo ikke
Dem her, der miſted deres Liv,
Men mig — mig ſelv!

Rübezahl.

Den ſtærke Strikke
Til Abraham dig hæver. I hans Skiød,
Jeg tænker, Moſes! du har ingen Nød.

Moſes.

Af, Skiød! Hvad Skiød? Det er en Talemaade.

Rübezahl.

Saa ſtoler du ei paa Jehovas Naade?

Moſes.

Jeg kiender ei det andet Liv, ſom vi
Nu ſkal forviſes til; een Fugl i Haanden
Er bedre dog, end hiſt i Luften ti.

Rübezahl.

Du taler ærligt, dig tilſiger Aanden.
Vel ſandt, i Paradiis du ingen Penge faaer,
Men der du daglig ſynger Pſalmer,
Og hvis med Guld og Sølv i Haanden ei du ſtaaer,
Saa ſtaaer du derimod med Palmer.

Moſes.

Jeg har ei Lyſt med Jer at løbe did omkaps.
Jeg er ſaa flau — jeg trænger til en Snaps.

Rübezahl.

Den faaer du viſt før man dig hænger.
Men, ſtakkels Diævel, ſkælv ei længer!

Jeg nænner ei at pine dig med Angſt,
Og ſtiller gierne Retten ved ſin Fangſt.
Du har ei Lyſt endnu at hænges?

Moſes.

Jeg kan ei ſige juſt, jeg længes.

Rübezahl.

Saa lad det være da. Din Krop
Ei mætte ſkal endnu de ſorte Giæſter.
Men kan du løbe, Moſes?

Moſes.

I Galop!
Men ak, hvad nytter det?

Rübezahl.

Jeg er en Heremeſter.
Jeg ſtiller dig fra dine Baand,
Naar jeg dem rører med min Haand.

Moſes.

Ak, kiære Heremeſter, red mig!

Rübezahl.

Vel,
Jeg redder dig, men een Ting er fornøden.

Moſes.

Og hvad?

Rübezahl.

At jeg maa ſlaae dig først ihiel.

Moſes.

Curerer Livet I med Døden?

Rübezahl.

Det Hele, kiære Bro'er, er kun en Maſke,
For at bedrage Rettens Trop.
Du ſtiger, ſom en Phønix, af din Aſke,
Naar man i Skoven har henſlæbt din Krop.

Moſes.

Velan da! Ondt ſkal Ondt fordrive.
Jeg blev dog kun et Øieblik i Live;
Saa ſlaae mig da ihiel; men ſlaae dog ei for haardt!

Rübezahl.

Gior bare mig nu ingen Tort!

(Han ſlaaer ham i Nakken, ſaa han ſtyrter.)

Birkedommeren og Anføreren komme tilbage med Dragonerne.

Birkedommeren.

Ha, hvad er det?

Rübezahl.

Jeg ſparer Retten
En Hampeſnor, og Synderen en Sprætten.

Birkedommeren.

Du hugger ham i Nakken? Du ham dræber?
Og det du kalder at omvende Jøder?

Rübezahl.

Det er den bedſte Maade, kiære Herre!
Saaledes taler man med Eftertryk.
Han giorde mig lidt vred i min Paryk;
Thi man kan aldrig giøre værre,
End naar man ei vil giøre Bod,
Og naar man ſiger mig imod.
Beviſende jeg brugte mine Grunde,
Jeg talde først til Hiertet, til Forſtanden;
Men da han intet har i Bryſtet og i Panden,
Saa tabte jeg tilſidſt mit Taalemod.
Jeg raabte: Hvad din Hedning? Er det Takken?
Og dunked ham derpaa i Nakken,
Saa at han ſtyrted for min Fod.
Men derſom Livet ham forlod,
Er han ei længer at beklage.

Han har udſtaaet ſin Straf — min ſtaaer tilbage.
Jeg er uſkyldig i hans Blod,
Jeg har kun givet ham en Sandſekage.

Birkedommeren
(forlegen til Anføreren).

Hvad gjør vi nu?

Rübezahl.

Her libet er at gjøre,
Det halve Arbeid er alt giort.
Men vil I en bodfærdig Synder høre,
Som ſtaaer paa Tærſkelen til Dødens Port?
Jeg er ſaa mat!

Birkedommeren.

Mat? Du, ſom Folk kan ſlagte
Blot med et Nakkedrag? Troer du, jeg er din Giæk?

Rübezahl.

Herr Birkedommer, I ſkal agte,
Den Stakkel var alt næſten død af Skræk.
Jeg ſværger Eder til, jeg knap kan ſtaae
Paa mine Been. Tillad mig hen at gaae,
Hvor Buſken ſtygger, Mosſet dækker Stenen,
I Kjøligheden under Birkegrenen,
Og lad mig der med Munken tale først,
Og faae et Bæger Viin — jeg lider ſtærkt af Tørſt.

Birkedommeren.

Hvad gjør vi, Herr Captain?

Anføreren.

Det er civile Sager,
Jeg blander ikke mig deri.
Dom ſelv, ſaameget Jer behager,
Men commandeer kun ei mit Compagnie.

Birkedommeren.

Vi en Coureer henſende maae til Fyrſten
Og melde, hvad ſig her tildraget har.

Rübezahl.

Imidlertid I lædſte mig vel Tørſten.

(Han gaaer hen og ſetter ſig paa Steenen, bag Buſken.)

Birkedommeren.

Og I derhenne! Liget ta'er,
I Græsſet kaſter ham! Langt bort, for Ørn og Ravne.
En chriſtelig Begravelſe
Som Galgecandidat og Hedning bør han ſavne;
Thi Dommen holdes maa til ſidſte Stavelſe.

Anføreren.

Den lider, ſynes mig, dog lidt Vegnavelſe.

En af Folkene.

Han er ei ærlig, vi tør ham ei røre.

Birkedommeren.

Her rører jeg ham med min Stok,
Nu er for Jer han ærlig nok.
Nu gaaer, og la'er mig ingen Flauſer høre.

(De gaae med Moſes.)

Capuzineren kommer.

Jeg hører, mit fortabte Faar
Dog endelig tilſidſt ſmukt i ſig ſelv nu gaaer,
Og vil omvendes, før han hænger.
Og maaſkee Jøden med?

Birkedommeren.

Nei, han til intet trænger.
Udrundet er hans Timeglas,
Og han gik heden uden Pas.

Capuzineren.

Saa lad den Anden os da ſlue!
Hvor er han?

Birkedommeren.

Hisſet ſidder han paa Steen

I Kiærlighed bag Træets Green.
Han kan ei taale Solens Lue.

Capuzineren.

Det troer jeg nok! Den Onde Lyſet frygter.
Men bringer ham dog hid!

Formanden for dem, der bare Moſes bort, kommer tilbage med de Andre.

Formanden.

O Vee, o Vee!

Birkedommeren.

Nu ſkal vi ſleer Optøier ſee.
Hvad bringer du for nye Rygter?
Hvad er der? Blev I af med Joden?

Formanden.

Vi bar ham hen i Skoven efter Døden,
Da vilde kaſte ham i Svælget ned —

De, ſom komme med ham.

Han er ſaa ſtiv. Han giør ſaa ſære Miner.

(De ſlæbe ham hid.).

Birkedommeren (ruſter i ham).

Ugudelige! Værre ſkal du døe.
Har du ei Jøden hiulpet med at flygte?

Een.

Herr Birkedommer taler i en Lygte —

En Anden.

Det er en Dukke, ſtoppet ud med Hø.

Rübezahls Larve gaaer i Stykker, Hoet og Klæderne falde til Jorden i en Bunke. I det ſamme ſtiger den virkelige Rübezahl under gyſelige Toner op af Jorden, ſom Kulſvier, med ſin Stang paa Skulderen og med den lille Dreng ved Haanden.

Alle.

Hiælp, Alle Helgen! Det er Rübezahl,
Som herſker her i Skov og Dal.

(De flye.)

Rübezahl (med Haanlatter).

Hvad? Flygter ogſaa Høvedsmanden?
Jeg troede, han var tapper ſelv mod Fanden.
Herr Dommer! Fru Juſtitia! betænk
Lidt nøiere den Sag! Afſtaf Jer Pinebænk!
Dog — Menneſket — en Padde med et Pandſer
Mod gode Følelſer, mod ſund Forſtand,
Er ikke anderledes. Det ſik Sandſer,
Men ſandſer kun hvad Sandſen pirre kan.
Dog — ikke Hver; — en ærlig Mand
Staaer uden Mærke paa min Liſte.
Jeg vil ham ikke længer friſte.

(Raaber:)

Kom, Veit! med Huſtru, Datter, Svigerſøn
Og Børn.

(De komme fra Skoven og knæle.)

Men lader denne Knælen være!
Jeg ei behøver Eders Bøn,
Og trænger ei til Eders Ære.

(De reiſe ſig.)

Jeg veed, du kommer og betaler
Igien de hundred laante Daler.

Veit

(rækker ham en Pung).

Ja. Hvis du Summen rigtig fandt —

(Peger paa Drengen.)

Tilbagegiv det dyrebare Pant!

Rübezahl

(rækker ham et Papir).

Der er Beviſet, du har ſkrevet!

Der, Moder, er din Dreng! Og Brudeparrets Lykke
Har jeg alt kronet med et Demantſmykke.

Alle.

Vor Skytsaand!

Rübezahl.

Drill mig ei med Eders Roes!

(Han forſvinder.)

Fornuftgiftermaalet № 2.

Syngespil

til Musik af forskiellige Componister.

Perſonerne.

Kommerceraad Bolt, en riig Kiøbmand.
Fru Bolt, hans Kone.
Dorothea, deres Datter.
Emil, hendes Elſker.
Heilmann, Bolts Halvbroder.
Froken Camilla Traube.
Herr v. Belwitz, hendes Elſker, Huſar-Officeer.
Peter Pen, en gammel Contoirbetient.
En Opvarter.

Handlingen foregaaer i en Handelsſtad i det ſydlige Tydſkland.

Værelse hos Bolts.

Bolt. Fru Bolt.

Bolt.

Ja, kiære Kone! Jeg var paa Comødie i Aftes efter flere Aars Forløb, og kan ikke sige dig, hvor jeg glædede mig. Smagen, den sunde Fornuft, hvad Franskmændene saa uoversætligt kalde bon sens, har giort store Fremskridt, saavel i Poesien som i det virkelige Liv, i den sidste Snees Aar; det er unægteligt.

Fru Bolt.

Ja det kan gierne være!

Bolt.

Men du var der jo ogsaa. Du saae jo Stykket i Logen.

Fru Bolt.

Ja det lod virkelig til at være et pænt Stykke; men jeg havde været saa længe oppe Aftenen i Forveien; og saa faldt jeg — i Tanker, og kunde ikke ret følge Traaden; men det mærkede jeg nok, at det var et pænt Stykke.

Bolt.

Ja gu er det et godt Stykke! Gud velsigne den Scribe! Han har giort godt igien, hvad alle de gale Poeter, siden Werthers og Siegwarts Tid, have fordærvet. De fyldte de unge Mennesker med romantiske Griller, saa de bleve ganske ubuelige for det practiske Liv. At skyde sig ihiel af ulykkelig Kiærlighed var jo grande mode! De Forelskede inviterede hinanden i et Jasmin Lysthuus i Maanskin, satte Pistolerne i Mundene paa

hinanden, og knaldede af. Dog — det var endda det mindſte Onde; men nu de arme efterlevende uforſørgede Forældre! Hvad ſkulde der blive af dem, naar de ofte havde ſat deres hele Haab om Fremtidslykke til et ſaadant vanartigt Barns rige Partie? Hil Scribe! Han ſværmer for Fornuftgiftermaalene, og jeg med ham.

Fru Bolt.

Men da du tog mig, elſkede du mig dog ogſaa.

Bolt.

Ja med Fornuften! men ikke med det ſlaue Hierte; og derfor har min Følelſe for dig holdt ud til Enden.

Fru Bolt.

Til Enden? Er det da forbi?

Bolt.

Nei, nei, jeg mener i Længden. Og du fortiener det! Du er en fornuftig Kone, en from Kone, ſom holder det Løfte du har givet din Mand for Herrens Alter, at være ham hørig og lydig og lade ham herſke over dig. Saaledes bør det være.

Duet.

(Melodie af Sovedriffen: „En Mand mistænker ei i Løn," ꝛc.)

Fru Bolt.

En Kone, ſom har kiær ſin Mand
Med ham ei ypper Kiv.
Om ogſaa hun har ſelv Forſtand,
Forbitrer hun dog ei ſit Liv,
Ved barſk at ſige ham imod.
Nei, hun er venlig, from og god,
Og hielig ſom Siv!

Bolt.

En Mand ſom ret ſkal være Mand
Beherſke maa ſin Viv.
Hun tænker bedſt med hans Forſtand!
Hun har hans Mening, Tanke, Smag,
Den ene ſom den anden Dag,

Alt til sin Mands Behag;
Hun slaaer derpaa ei Brag.
Og naar en Datter giftes skal,
Da spørge vi om Pengetal,
Thi paa en ret bemidlet Mand,
Det ene kommer an.

Begge.

Ja Guldet er en herlig Ting
Og Sølvet — det gior Tankespring;
Og uden Penge, nei, nei, nei,
Man kommer ingen Vei.

Til Penge bør man heile da,
Thi heiled man ikke til Penge — ha ha! —
Hvor skulde da vel komme Velstand fra.
Guld er vort Løsen — ja!

Vi række hinanden den kiærlige Haand,
Af Guldet vi har vores Lyst;
Til Guldkiæde vorder vort Ægteskabsbaand,
Og det er vor Alderdoms Trøst!

Fru Bolt.

Du vil altsaa ikke tillade, at Dorothea ægter Emil!

Bolt.

Paa ingen Maade!

Fru Bolt.

Men nu faaer han dog snart et godt Embede.

Bolt.

Hvad kalder du godt Embede? Og — overalt — hvad kalder du Embede? Embedsmændene høre til Fattigvæsenet! Leie Værelser i en lille Etage, gaae tilfods, veie hver Skilling i Lommen; gyse hvergang man faaer et Barn til, og hemmelig

glæde ſig, naar Gud tager et, fordi man bliver en Byrde qvit; — kalder du det lykkeligt?

Fru Bolt.

Men det gior jo intet godt Menneſke.

Bolt.

Hvad kalder du godt Menneſke? De ſædvanlige ſaakaldte gode Menneſker ere nogle dumme Diævle. Jeg taler om et fornuftigt Menneſke.

Fru Bolt
(seer ud af Vinduet).

Der kommer din Halvbroder Heilmann! Det er dog et fornuftigt Menneſke.

Bolt.

Fanden heller! Det er en Særling, en Sværmer, hvis eneſte Fortieneſte beſtaaer i, at han i alle de Aar, vi have levet ſammen aldrig har laant en Skilling af mig, ſkiøndt han tidt havde det nødigt.

Fru Bolt.

Du glemmer, at han har opdraget vor Datter.

Bolt.

Fordærvet hende, vil du ſige, og ſat hende romantiſke Griller i Hovedet.

De Forrige. Heilmann.

Heilmann.

God Morgen, Søſter! God Morgen, Broder!

Bolt.

God Morgen! God Morgen, kiære Hans! Vi ſtode juſt her og talede om dig.

Heilmann.

Det var ſikkert noget Godt.

Bolt.

Ja — godt meent. Jeg characteriſerede dig ſom en Original, der maaſkee tog ſig noget for lidt for; men jeg beundrede din Faſthed, din Selvſtændighed.

Heilmann.

Veed du, hvad jeg tager mig for?

Bolt.

Men du er jo ikke i noget Embede.

Heilmann.

Du agter jo ikke Embedsmændene.

Bolt.

Misforstaae mig ikke! Jeg har al Agtelse for den Nytte de gjøre Staten; ellers var jeg ingen fornuftig Mand. Jeg har kun Medlidenhed med deres trange Kaar.

Heilmann.

Jeg har ingen trange Kaar!

Bolt.

Ja — naar man vil give slip paa Alt —

Heilmann.

Give slip paa Alt? Du taler, som den blinde om Farverne. Du veed ikke, hvilke Erobringer jeg gjør, og hvad der hører mig til.

Bolt.

Ja — i dine Bøger og Phantasier. Men det er det samme, som at gaae et Stegerse forbi med en sulten Mave, og mætte sig af Lugten.

Heilmann.

Nei, det er det samme, som at have Adgang til en deilig Lystskov, der ikke koster mig en Skilling og hvor jeg har samme Nydelse som Eieren. Der er ikke en Udsigt, som jo aabner sig for mig, ingen Blomst, jeg jo tør see og lugte til.

Bolt.

Men du tør ikke plukke den; og Frugterne tør du ikke spise.

Heilmann.

Herregud, skal man da bræcke alting istykker, og æde alting?

Bolt.

Det er ikke for det; jeg plukker aldrig Blomster, jeg spiser ingen Frugt. Ellers var jeg ingen fornuftig Mand! Ikke engang

Grønt. Thi Urter og Rødder vore for de umælende Dyr og dem skal man lade beholde, hvad deres er. Men nu til det Vigtigste!

Heilmann.

Det er altsaa om Penge, du vil tale.

Bolt.

Kan man tale formeget om dem? Jeg har Penge!

Heilmann.

Det behøver du ikke at fortælle mig; Skiøndt jeg kun er din Halvbroder, kiender jeg dit hele Levnetsløb.

Bolt.

Men min Datter har ingen.

Heilmann.

Dit eneste Barn! Skal hun ikke arve dig?

Bolt.

Fy, tael ikke om Døden! Den er ubegribelig, og om det Ubegribelige taler ingen fornuftig Mand. Desuden er den Tanke mig væmmelig, at min Datter skal giøre sin Lykke ved min Død. Og mens jeg lever — indseer du selv — giver jeg hende ikke en Skilling.

Heilmann.

Ja det indseer jeg, det skylder du din Characteer; ellers var du ingen fornuftig Mand.

Bolt.

Derfor skal hun lægge Grund til sin Lykke ved et godt Giftermaal.

Heilmann.

Med Emil?

Bolt.

Bah! Emil er en Prakker.

Heilmann.

Hvem skal hun da have.

Bolt

(griber sin Halvbroders og sin Kones Hænder).

Hør mig, min Broder! Hør mig min Hustru! Det er Tid at gjøre Eder deelagtige i denne Hemmelighed, som jeg hidtil af gode Grunde, for at undgaae Modsigelser, Kiævlerier og Klynken, har fortiet Jer.

Heilmann.

Duer den ikke, saa behold den frembeles hos dig selv.

Bolt.

I kiende begge min Ungdomsven Traube i Hamborg.

Fru Bolt.

Den hovedrige Kiøbmand?

Heilmann.

Riig er han; men Hoved har han ikke meget af.

Bolt.

Vi staae i de nærmeste Handelsforbindelser, i en uafladelig Correspondence. Da han for en Snees Aar siden giftede sig, og jeg kort derefter, aftalte vi, halvt i Spøg, at vi skulde gifte vore to første Børn sammen, naar de vare komne til Skiælsaar og Alder. Herren har velsignet vore Idrætter, og vore Formuer ere voxede til det firedobbelte i den Tid. For et Par Maaneder siden skrev jeg ham til i Postscriptet af et vigtigt Handelsbrev: „Hvor mange Børn har du nu? Jeg har eet. Er du endnu af samme Tanker, saa kunde vi maaskee snart blive besvogrede?“ Han skrev mig ligesaa laconisk tilbage: „Jeg sender dig Camillo, mit eneste Barn med næste Post, for at undgaae min Kones og en Snushanes Intriger. Lad Børnene strax vie sammen, og naar du giver mig Advis herom, saa skig mig med det samme, om du troer, at Runkelroesukkeret næste Aar virkelig vil have nogen væsentlig Indflydelse paa de vestindiske Sukkerpriser.“ Camillo Traube maa nu være ankommen for en Times Tid siden med Iilposten, og opholder sig formodentlig i den forgyldte Ore. Endnu i Aften vier jeg ham til min Dorothea; — det vil sige ved en Præst; ellers var jeg ingen fornuftig Mand.

Heilmann.

Og det har du altſammen afgjort paa egen Haand?

Bolt.

Er jeg ikke hendes Fader? Hendes lovlige Varge?

Heilmann.

Uden at ſporge Pigen? Uden at ſporge hendes Moder.

Bolt.

Hendes Moder er en fornuftig Kone, ſom ikke ſætter ſig op imod ſin Mand. Nu ſporger jeg hendes Moder. Ikke ſandt lille Kone, du har intet derimod?

Fru Bolt.

Nei — hvad mig angaaer; — men — Dorothea —

Bolt.

Maa lyde ſine Forældre.

Fru Bolt.

Er det et ſmukt Menneſte, den Camillo?

Bolt.

Det veed jeg ikke; det haaber jeg ikke.

kiære Broder! gaae hen og læg dig med Dine Idealer! De have aldrig existeret i den virkelige Verden, og mindst nu. I gamle Dage vare Poeterne Sværmere, fattige Diævle. Nu ikke meer — Denne fornuftige Scribe skal have været en hovedrig Mand. Han har skrevet sig Paladser, Tienere, Landsteder ɔc. ɔc. til ved sine Fornuftgiftermaal! Og spørg ikke ham, men alle vore unge Genier nuomstunder, om Hiertets Følelser længer ere i Velten? — saa skal du bare høre. Du seer, jeg er ogsaa en kiøn Aand paa min Maade, men jeg følger med Tiderne.

Mel.: Monostatos Arie i Tryllefløiten.

Hyrdestav og Hyrdehunden,
Alt det Stads er længe glemt;
Ikke sukkes meer i Lunden,
Nu er Harpen lystigt stemt!
Munter være maa Poeten,
Hvis han Folk behage vil.
Bort, Sentimentaliteten!
Vi er kied af dette Spil.

Broder! du som Held udbreder
Gierne med dit eget Tab,
Vær du nu min Torbenleder
Mod min Datters Lidenskab.
Bring til Ro de unge Daarer!
Men — vil hun sin Graad fornye,
Kommer hun igien med Taarer,
Saa vær du min Paraply!

(Gaaer.)

Heilmann.

Han er gal!

Fru Bolt.

Det maa De ikke sige om min Mand.

Heilmann.

Jo, det siger jeg reent ud.

Fru Bolt.

De glemmer, at De er hans Halvbroder.

Heilmann.

Ja, men jeg er ikke halvgal.

Fru Bolt.

Tienerinde, Hr. Svoger!

Heilmann.

God Morgen, Fru Søster!

(Fru Bolt gaar.)

Heilmann (alene).

Trip du kun efter dit Klokkefaar, du eenfoldige Lam! — Altsaa skal min stakkels Dorothea tvinges til et flaut Pengemenneske, der lader sig emballere, som andet Fragtgods og forsende med Posten? Nei, paa min Ære, det skal aldrig skee! Der kommer hun. Hun veed ikke, hvilken Tordensky der svæver over hendes Hoved. Hun smiler saa venligt og roligt; jeg har ikke Mod til at vække hende strax af Drømmen.

(Gaar.)

Dorothea kommer med et Papir i Haanden.

Han har bragt mig en Melodie til Goethes „Violvie." En sød Melodie! Den duster virkelig som Violer, ligesom Digtet.

Melodie af Kreyer.

Violen stod ved Bækkens Bred,
Af Ingen kiendt og bøiet ned,
En venlig lille Blomme.
Hyrdinden gik med Rosenkind,
Med lette Fied og muntre Sind
Sin Gang, sin Gang
Ad Marken hen og sang.

Ak var jeg, tænkte smaa Viol,
Det bedste Blomster under Sol

Et Øieblik, ei mere.
Til Pigens hvide Haand mig brød,
Og jeg paa Brystet fandt min Død,
Ak kun, ak kun
En flygtig lille Stund.

Ak see, da tog hun did sin Vei,
Men tog lagt Violen ei,
Den stakkels Blomst hun knuste.
Den synker, dør, men dør med Lyst.
Thi skal jeg dø, saa er min Trøst!
Min Død, min Død
Ved hendes Haand er sød.

Emil, som er kommen med en Bog i Haanden, men har holdt sig tilbage og hørt det meste af hendes Sang.

De synger Goethes Viol! O, saa forsmaaer De heller ikke denne lille Bog, som De kiender meget godt, som De kan halv udenad, og som jeg dog veed, de gierne læser igien.

Dorothea.

Hvad bringer De mig?

Emil.

Historien om Deres Navne: Goethes Hermann og Dorothea!

Dorothea

(modtager Bogen og aabner den).

O, jeg takker Dem, kiære Emil! Vi have læst den sammen! De kalder Dorothea min Navne? Ja det er hun rigtignok; men det er ogsaa Alt, hvad jeg ligner hende i. En saa kraftig Characteer udvikles kun i Naturen, i Savn og Anstrengelser! Vi stakkels Drivehuusplanter kunne ikke sammenlignes med slige friske Skud i den frie Luft.

Emil.

Og hvis jeg nu beviſte Dem, at De er ligeſaa herviſt udviklet ſom Goethes Dorothea?

Dorothea (ſmilende).

Det vil blive vanſkeligt!

Emil.

Paa ingen Maade! Det er lettere at udvikle en ſtiøn og ſtor Characteer i Modgang end i Medgang; det var mindre farligt for Goethes Dorothea at ſtygte fra Krigen end for Dem at dvæle i Fredens kiedſommelige Overflødighed paa Alt, hvad der nærer Magelighed og Forfængelighed. Er det ikke et Mirakel? De er en Træfugl, der har ſtyrket og øvet Vingernes Kraft, beſtandig ſpærret i et Buur! Hvad har De ikke havt at kæmpe med? Har De ikke daglig maattet inddige Deres poetiſke Svibelhauge mod Deres Faders hollandſke ſtyllende Vandflade? Har De ikke maattet bygge kiølige Feegrotter i egen Phantaſie, for ei at døe i Virkelighedens Lummerhede, vel ikke altid uden ſort Luft og Regnſtyl, men altid uden Regnbue? Og dog ſtaaer

Fremtiden. Jeg er saa bange for at miste Dem, og nu maa jeg tale.

Dorothea

(griber hans Haand).

Emil! det vilde være slet og taabeligt af mig, hvis jeg her vilde spille den Overaskede.

Emil.

Himmelske Fryd!

Melodie af Weyses Compositioner.

Emil.

O Gud! hvor saligt er det Bryst,
Som længer ei maa gjemme
Sin hemmelige søde Lyst
I Taushed og i Skiul.
Ei meer i Vaarens Atterkomst
Forstummer Glædens Stemme,
Naar Haabets rosenrøde Blomst
Giør kiæk den lille Fugl.

Dorothea.

Du siger, at du elsker mig,
At du fortaug det længe,
Endskiøndt jeg daglig sued dig,
Du tvang dog Læben klog.
Men, Elskte! troer du vel, at den
Til Læbens Ord kan trænge,
Hvis Blik, hvis Die, Sialens Ven,
Kun tolker Hiertets Sprog!

Begge.

Forgiæves Amor skiuler sig,
Han taler, naar han tier,
I hver en Larve kiendelig,
Og i sin Taushed bedst.

Han tranger ei til eget Ord;
Tøi Skovens Melodier,
Og Strængeleeg og Digterſang
Er Hymner til hans Feſt!

Heilmann (kommer)

Bravo, Børn! O jeg vilde glæde mig med Jer, hvis Conjuncturerne ikke vare ſaa diævleblændte. Men Courage! Heroismen er endnu ikke forſvundet af Livet. Der gives Tilfælde, hvor man maa tilkiæmpe ſig ſin Ret.

Dorothea.

Gud, hvad er det?

Heilmann.

Emil maa erobre dig med Sværdet, Dorothea! men det aner mig, at han blot behøver at blotte ſin Dyrendal, ſaa virker den ſom en Tryllеſtav og forvandler Nidingen til Steen.

Emil.

Kiæreſte Hr. Heilmann! tal tydeligt.

Heilmann.

mandige Forſæt, giør ham ikke blød. Jeg er ellers meget for Beſindighed, hvor den paſſer ſig, men her paſſer den ikke. Apelles malede langſomt Alexanders Bucephalus; men Skummet fik først Bæſtet i Munden, da han overſtænkede Billedet med Farvekoſten. Vær du forſikkret om, at denne Storm og disſe Regnbyger ville ruinere Ormene paa Eders Kiærligheds Træ. Frygt ikke for den ankomne Veiler. Troe mig, Emil jager nok den Muus tilbage i ſit Hul.

(De gaae.)

Værelſe i Værtshuſet.

Camilla Traube. Peter Pen.

Camilla.

Nu ere vi da komne til den forgyldte Ore. Et ſmukt Værtshuus paa Navnet nær.

Peter Pen.

Ja, det er rigtignok beſtialſt at ſpilde ſit Guld paa en Ore.

Camilla.

Det giør dog Lykkens Gudinde hver Dag.

Peter Pen.

Spot ikke rige Folk, Freken Camilla! Glem ikke, at Deres Fader ſelv er en riig Mand.

Camilla.

Men det er jo netop det, han altid vil have mig til at glemme. Leve vi ſom rige Folk? Nægtes mig ikke næſten hvert Ønſke? Og naar jeg undtager denne Reiſe, ſom han ubegribeligviis tillod mig i Følgeſkab med Dem, for ſiden i min Tantes Selſkab at ſee de deilige Rhinegne, — hvilken Fornøielſe nød jeg da ſidſt, ſom koſtede Penge?

Peter Pen.

Men det er jo netop ogſaa det Allerfornøieligſte ved Fornøielſen, at den ingen Penge koſter. Udgifterne give den altid en bitter Eftersmag, ligeſom en Tragedie, der vel morer, ſaalænge den varer, men hvorfra man dog tilſidſt gaaer bort med grædende Taarer.

Camilla.

Ak, hvad min Fader fandt et nyttigt Møbel i Dem, kiære Pen!

Peter Pen.

En trofaſt, aarvaagen Tiener.

Camilla (leer).

Der ſkal paaſe paa mig, at jeg ikke løber bort.

Peter Pen.

Det frygter Deres Hr. Fader aldeles ikke for; men det ſtikker ſig ikke, at en ung Dame reiſer uden i Følgeſkab med et ældre Fruentimmer —

De før kun lidt har seet Dem om,
Og kom
Sielden vist af Kontoiret ud.
Sidde De maatte, Herre Gud!
Og regne, skrive Brev paa Brev,
Og slette ud tidt hvad De skrev.
I Lære
Nu tager Dem en skion Natur,
Og ikke meer De sidder suur
I Buur.
Hr. Peter, ak, Hr. Peter Pen!
De var paa Reisen nig en Ven!
En sympathetisk Ven.

Peter Pen.

Jeg aldrig længtes fra mit Sted,
Endskiøndt jeg gierne fulgte med
Min Frøken!
Hvad kommer der af slig Uro?
Man allerbedst i egen Ro
Er fro.
Verden er overalt dog eens.
Vognen er sagtens raskt tilbeens;
Jeg sidder heller ved mit Bord,
Endskiøndt Forretningen er stor,
Ved Brøken!
End flyver, uden Rist og Ro,
Som Padden i en Ørneklo.
Jo jo!
Jeg her tilstaaer Dem reent ud, reent,
At hvad jeg siger, det er meent,
Ja ret alvorligt meent.

Camilla.

Men naar De farer saadan hen,
Til Vinge blier vist Deres Pen,
Jeg haaber?

Peter Pen.

For Breve, Pakker er det godt,
For Mennesker slig Fart er blot
Ill Spot.

Camilla.

Tænk hvad man gjør for snare Spring!

Peter Pen.

Ja, men man seer jo ingenting!
Bort rende Huse, Træer, som Lyn,
Saasnart de komme for mit Syn,
Som Taaber!

(Begge.) Peter Pen.

Naar jeg vil Blomsterdalen see,
Saa staaer jeg alt i Fieldets Snee.
O Vee!
Jeg gammel er og stivnet snart,
Jeg ynder ei slig hurtig Fart,
Skiøndt Tid blier spart.

Camilla.

Snart kan jeg Blomsterdalen see,
Og atter staaer jeg, een to tre,
I Snee!
Just jeg ynder slig hurtig Fart;
Og naar det ret gaaer let og snart,
Det er just rart!

Peter Pen.

Ja Chacun son gout, siger Franskmanden.

Camilla.

De frygter maaskee for at glemme een af Deres fire Specier, naar De herude i Naturens Skiød uforvarende træffer paa en af de fire Aarstider?

Peter Pen.

Ei hvad! Dem have vi jo ogsaa i Hamborg. Og det er jo altsammen idem per idem. Hip og Hap.

Camilla.

Hvorledes det?

Peter Pen.

Mel.: Elskende Hyrde, af barnlig Kjærlighed.

Naar ret Tingen undersøges skal,
Naar vi drøfte den fra alle Sider,
Fire Specier i benævnte Tal
Blier jo kun de fire Aarsens Tider.
Vaaren er Additio.

Camilla (leer).
Ha ha!

Peter Pen.
Sommeren os Alt multiplicerer;
Høsten er subtract, — den trækker fra;
Vinteren det Givne dividerer!

Camilla.

Fortræffeligt, Pen! De travesterer som en Blumauer, og Deres Travestie har det Fortrin, at den er kort. De er altsaa misfornøiet med denne Lystreise og dadler min Fader, fordi han tillod mig den?

Peter Pen.

Paa ingen Maade! Deres Hr. Fader veed nok, hvad han giør, og De vil snart see, at denne Reise var ei blot til Lyst. Men jeg dadler de Taabenakker, der endelig skulle føite omkring, for at besee fremmede Egne, Mennesker, Stæder og Sæder. De Folk maae ingen Kobberstykker have. Ingen Phantasie!

Camilla.

Taler De om Phantasie?

Peter Pen.

Ja ja, jeg veed det nok!

Mel.: En gammel ſinſeg Bedſte.

Ei Phantaſien har ſtor Reſpect,
Lidt man den kun af Ære leoner.
Philoſophien kun den Knægt
Regner til lavere Sjæleevner.
Derfor med hvad jeg betroer Dem tie!
Jeg har en gyſelig Phantaſie.
Daglig den ſtræber alt hvad den kan,
(Piller paa Panden.)
Skraber i Tønden paa min Forſtand.

Dog er det altid ei faa ſlemt.
Indbildningskraften giør Udgiften lille.
Uden Penge, jeg har det nemt:
Jeg kan mig Glæderne foreſtille:
Piger og Viin og Skovenes Blad —

Peter Pen.

De, som en ung Dame med Politur og Følsomhed, vil vide at vurdere Deres Faders store og gode Handlinger efter Fortieneste. Jeg husker nok, hvor det fornøiede Dem i Deres Barndom (jeg lyttede giennem Contoirdøren) at læse Historierne om David og Goliath, om Daniel og Jonathan og om de gamle nordiske Forst- eller Frostbrødre, hvad de heed, som opoffrede Livet paa hinanden.

Camilla.

Hvortil dette gyselige historiske Program? Skal jeg opoffres som en Iphigenie?

Peter Pen.

Nei tvertimod, Deres Liv skal sættes paa de fordeelagtigste Renter i et solid Huus. O, Frøken Traube! De kiender ikke Deres Hr. Faders Godhed for Dem.

Camilla.

Nei, det er sandt.

Peter Pen.

Under Sneen brænder den kiærligste Lava! Han brouter ikke med sine Dyder! Det er just det Rare, at han ikke sliber dem op til ingen Nytte, men giemmer dem til vigtige Leiligheder. Men De vil snart sande mine Ord! Har De ikke hørt tale om den rige Kiøbmand Bolt her i Staden?

Camilla.

Jo!

Peter Pen.

Deres Hr. Fader staaer i Handelsforbindelser med ham; men disse senere Forbindelser ere kun Frugten af et tidligere Venskab. I deres Ungdom fværmede de for hinanden som Kain og Abel før Syndefaldet, og da sagde den gode Martin Bolt til Niels Traube: (Med taareqvalt Stemme:) Niels, sagde han, naar vore Børn ere store og mandverne, skal vi da klappe dem sammen? — Ja! raabte den ædle Traube, slog sine Øine til

Himlen og ſine Arme om Vennens Hals — det lad os! — De Gode! de have holdt Ord! Tyve Aars Adſtillelſe har ikke ſlukket Venſtabs Ild i deres gamle Hierter; og nu — O Camilla! beundre og ſkiøn paa en ſielden Faders Daad! (Med udbrydende Taarer:) Nu ſender han Dem til ſin Ungdomsven, for at vies ſom Kone til hans Søn.

Camilla.

Og det har din gamle Skiælm ſaadan narret mig med? Og ſaaledes troer du at fange mig, og græder Crocodilletaarer, inden din Lumſkhed fluger mig?

Peter Pen.

Taarerne ere oprigtigt, upaaklageligt og forſvarligt grædte; og De vil ſom et lydigt Barn vide at rette Dem efter Deres Hr. Faders Villie.

Camilla.

De har altſaa narret mig, Hr. Pen! Men — hvis jeg nu havde en Elſter og vilde narre Dem — Bliv ikke bange, jeg fætter det blot; troer De, det vilde falde vanſkeligt?

Peter Pen.

Ja — jeg veed ikke.

Camilla.

Mel. En portugiſiſk Sang.

Troe det aldrig! Amor bringer
Altid Hiælp, naar man er to.
Veed du ei, den Gud har Vinger?
Amor ſlaaer ſig ei til Ro.
Han har Vinger!:,:
Amor ſlaaer ſig ei til Ro.

Snelt kan Poſten med os ile;
Ham forbi dog kieres ei.
Han kan flyve tuſind Mile,
Skiøndt ei Jern ham baner Vei!

Hvo vil Amors Vælde true,
Tvinge Graad i Gudens Smil?
Hadet bryder ei hans Bue,
Plumphed ſtandſer ei hans Il.

Peter Pen
(ſeer ud af Vinduet).

Af, der kommer den gamle polſke Jøde nede, ſom vi tillode at beſøge os i Caſſel. De fandt, han havde ſaadant et ærværdigt Anſigt, ſaadant et deiligt langt Selvſkiæg, og fik Lyſt til at ridſe ham af i deres Tegnebog, medens jeg var ude i Byen. (Leer.) He, he, he! han paſſede imidlertid hemmeligt paa Dem.

Camilla.

Nu, og hvad ſagde han, da De kom hiem? Havde jeg ført mig vel op?

Peter Pen.

Upaaklageligt!

Camilla.

Jeg har allerede hilſt paa ham her igien, mens De fik vore Kufferter af Vognen. Han bringer mig et Brev tilbage, jeg har faaet fra min Moder, ſom jeg tillod ham at læſe, da jeg vidſte, han eier Deres Fortrolighed.

Peter Pen.

Hvorledes? Det vidſte De?

Camilla.

Ja, det ſagde han mig i Fortrolighed.

Peter Pen.

Og De lod ham læſe et Brev fra Deres Moder? Det er dog, at drive Fortroligheden vel vidt.

Camilla.

Umuligt! Tænk paa David og Goliath! Det er Svar paa et Brev, ſom jeg i ſtørſte Haſt ſtrev hende til fra Caſſel.

Peter Pen.

Har De frevet hende til i Gaasel? Det veed jeg jo ikke et Ord af.

Camilla.

Skal jeg giøre Dem Regnſkab for, naar jeg ſkriver min Moder til?

Peter Pen.

Nei — men hvem bragte da Brevet paa Poſthuſet?

Camilla.

Joden. Stille, der kommer han.

En gammel Jode kommer i ſort Kappe, med polſk Hue og langt Skiæg.

Joden (med Brevet).

Her, kiære Frøken! er Brevet igien. Et moderligt Brev. Det har rørt mig til Taarer.

(Han tørrer ſine Øine).

Peter Pen (gnaven).

Hvad er det for et Brev? Naar han maa læſe det, ſaa ier jeg dog ogſaa?

Den forfængelige Kiærling! Det er nu bare fordi han har et glat Ansigt, bærer et Von foran sit Navn, og en Port epée bag i sin Kaarde. (Med Øinene bestandig nedslaaede, tager han den formeente Jødes Haand og siger veemodig:) Nu, min gamle ærlige Ven! hvad siger du til disse Galskaber?

v. Belwitz,

(der har afkastet Jødedragten og Skiægget, men beholdt Huen paa, staaer nu der i Husaruniform).

Ja, hvad skal man sige? Man maa gaae paa Jorden, om den var gloende.

Peter Pen (forskrækket).

Hvad for noget Hvor blev Jøden af?

Belwitz.

Kiære Hr. Pen! Vi ere begge satte fra vore Bestillinger. De er heller ikke længer Argus.

Peter Pen

(med tvungen Latter).

He, he, he! Hr. Officeer! Troer De ikke, jeg kiendte Dem? Jeg kiendte Dem meget godt! De spiller ikke godt Jøde, Hr. v. Belwitz.

Belwitz.

Nei, det er sandt! Men De kiendte mig dog ikke.

Peter Pen.

Jo, jeg giorde, paa min Ære.

Camilla.

Paa hans Ære? Nu lyver han!

Peter Pen.

Men jeg maatte forstille mig og vente paa Udfaldet. Ja, ja! Saa er der da nu ingenting mere i Veien. (Gaaer imellem dem og tager hoitideligt deres Hænder.) O mine Børn!

Belwitz (leer).

Hvad Fanden! Ere vi nu blevne deres Børn?

Peter Pen.

Unge, haabefulde Mennesker! Jeg kan ikke sige Eder, hvor

det glæder mig at kunne kaste Masken, ligesom Hr. v. Belwitz, og at vore Interesser ikke længer krydse hinanden. Troer mig! troer en erfaren gammel Dreng! Det gier altid et ærligt Hierte ondt, naar det nødes til at forstille sig, selv om Hensigten aldeles Middelet — som Jesuiterne sige.

Camilla.

Jeg tilgiver Dem paa eet Vilkaar.

Peter Pen.

Og det er?

Camilla.

At De staaner os for Deres Velsignelse.

Peter Pen

(slipper deres Hænder stødt).

Den kunde dog ikke skade.

Camilla.

Det skal De ikke sige, hvis det var en Jesuit-Velsignelse.

Peter Pen.

Mener De ikke, Frøken, at jeg kunde sympathisere med et Par Forelskede, naar det skulde være? O, jeg har ikke altid været en saadan Misantrop, som De her seer mig. I min grønne Ungdom, da Lafontaines Romaner kom ud, læste jeg Dem næsten ligesaa hurtigt, som han skrev dem. Men — oprigtig talt — det er en ulykkelig Kiærligheds-Historie, der har givet mig mit Knæk, og giort mig til den kolde Forretningsmand, som De her seer mig. De leer. Troer De ikke, det er sandt?

Camilla.

Det kan gierne være, det er sandt; men jeg troer det ikke.

Belwitz.

Hvad var det for en Kiærlighedshistorie, Hr. Pen?

Peter Pen.

O, en meget romantisk, det kan jeg forsikre Dem! Derfor har jeg ogsaa selv bragt den i en Romance, der kan sjunges til

den meget rørende og velklingende Melodie: „Willkommen, o seliger Abend", skjønbt det var en Helvedes Aften for mig.

Camilla.

Aa, maae vi høre?

Peter Pen.

Ja med Fornøielse!

Romance.

I min Ungdom som Skriver jeg tiente
Hos en Kiøbmand, som handled med Viin,
Og naar Maanen ved Midienat brændte,
Gik jeg hen til en Ridder-Ruin.

Thi naar Sandhed jeg ærligt skal sige, —
I den Ungdom, som har mig forladt,
Var jeg sterbens forliebt i en Pige,
Som der havde sit Stevne mig sat.

Hun forsikkred: hun yndede Vinen;
Derfor kneb jeg en Flaske saa god,
Og forføied mig hen til Ruinen,
Hvor i Maaneskin Tidslerne stod.

Der var Lise; hun sad alt paa Stenen.
„Har du Flasken? mig spurgte min Brud.
Og jeg rakte den hende bag Grenen,
Og hun tog den og tømte den ud.

Men da Maanen af Skyen fremdukked,
Saae jeg Henrik, den lange Husar;
Det var ham, som min Viin havde drukket,
Og de havde kun holdt mig for Nar.

Siden den Tid jeg Elskov forsager,
Og ei deler med Nogen min Viin;

Og gaaer aldrig med smægtende Klager
Tiere hen til min egen Ruin.

(Han gaaer.)

Camilla og Belwitz (lee).

En Opvarter kommer.

Her er en Mand udenfor, som spørger efter den unge Herre, der nylig er kommen med Posten.

Belwitz.

Er det et høit Menneske?

Opvarteren.

Saa nogenlunde.

Belwitz.

Har han alt faaet at vide, at jeg er her? Lad ham komme! (Opvarteren gaaer). Sikkert en Creditor, kiæreste Camilla! der alt har opsnuset mig.

Camilla.

Bedste Ven! nu ville jo alle diåse Smaaubehageligheder

Emil.

Da vilde min Støien kun lidt nytte mig.

Belwitz.

Tvertimod.

Emil.

De holder mig nok for en Creditor, som De vil betale, naar De har ægtet den rige Kiøbmandsdatter?

Belwitz.

Ja! ganske rigtigt!

Emil.

Nei, ganske urigtigt, min Herre! Thi jeg tænker at giøre mig betalt med Bruden selv.

Belwitz.

Ha ha! De er den unge Herre her i Byen, som har giort Regning paa hendes Haand.

Emil.

Det har jeg! Og de helligste Løvter give mig Ret til hendes Haand.

Belwitz

(med et foragteligt Smil).

Ja jeg veed nok, De har faaet Løvte paa hendes Haand.

Emil.

Og jeg skulde dog troe, dette Løvte kom fra den Mand, der har størst Ret til at give det.

Belwitz.

Nei, paa ingen Maade!

Emil.

Hvordan?

Belwitz.

Der er vel De, som mene, at en Fader aldeles raader over sin Datters Haand og Hierte —

Emil

(med bitter Foragt).

Men der er Andre, som mene, at hun selv har stort Raadighed derover.

Belwitz.

Ja, det veed jeg!

Emil (vidsig).

Nu, saa vide vi vel begge nok, for at knække Halsen paa hinanden!

Belwitz.

Med Fornøielse!

(De trække blank og fegte med megen Hidsighed.)

Heilmann styrter ind, og da han seer dem i Kamp sammen, tager han en Stol i Haanden som et Skiold, løber imellem dem og skiller dem ad.

Holdt!! — Ere I gale?

(De see forundrede paa ham.)

Eller rettere sagt: det var mig, som var gal. — Emil! (vender sig til Belwitz.) Maa jeg spørge om Deres Navn, min ubekiendte Ven?

Belwitz.

De tager Dem driftige Friheder, min Herre, uden at spørge.

Heilmann.

Vilde De maaskee heller, jeg skulde biet, til I havde myrdet hinanden?

Belwitz.

Hvor vover De at adskille os?

Heilmann.

Det var Pligt! Thi det er mig, som har hidset Jer paa hinanden. Men det var velmeent!

Belwitz.

Er De Faderen?

Heilmann.

Ja, den sande Fader, den faderlige Ven!

Belwitz.

Jo en net Fader! En ſmuk Ven! Der ſælger ſit Barn ſom andet Handelsgods. I hvis Aarer der flyder Blæk, hvis Hierne er fyldt med Tal og Brøk, og Hiertet med den lumpneſte Gierrighed. Jeg kan ikke ſige, hvor dybt jeg foragter Dem.

(Vender ham Ryggen.)

Heilmann

(falder ham om Halſen bagfra.)

Lad mig omfavne Dem, unge, haabefulde Mand! Deres ædle Harme indtager mig, ſkiøndt De ſkiælder mig fælt ud. Men det er velmeent! De tager mig for Bolt, den rige Kiøbmand?

Belwitz.

Er De ikke det?

Heilmann.

Nei, Gud ſtee Lov! tvertimod! Jeg er kun hans fattige Halvbroder.

Belwitz.

Saa beder jeg om Forladelſe!

Heilmann.

Alt forladt! Men I maae ogſaa love mig, ei at fortſætte Duellen.

Emil.

Hvordan Heilmann? Har De ikke ſelv opfordret mig —

Heilmann.

Emil! Du ſkulde kun tvinge ham til ham til at lade din Brud fare.

Belwitz.

Det giør jeg i Evighed aldrig.

Heilmann.

Behøves ikke heller; thi De holder ikke paa hende.

Belwitz (ſagte).

Jeg troer, det Menneſte er forrykt.

Emil.

Hvad vil det ſige?

Heilmann.

Mærke I da ikke, at her er en Misforſtaaelſe? O, en meget koſtelig. — Kun et Øieblikks Taalmodighed. Lader mig være Eders Forligelſes-Commisſair, ſaa ſkal I bare ſee, hvor ſnart I blive forligte. (Til Belwitz.) Men først maa jeg dog vide Deres Navn!

Belwitz.

Von Belwitz!

Heilmann.

Hr. von Belwitz! Hvad er det for en Brud, De ikke vil afſtaae min Ven, Emil?

Belwitz.

Freken Camilla Traube fra Hamborg.

Heilmann.

Emil! Hvad er det for en Brud, du ikke vil afſtaae Hr. von Belwitz?

Emil.

Det er Freken Dorothea Bolt, her i Byen.

Heilmann (til Belwitz).

De vil altſaa ikke ægte Freken Bolt?

Belwitz.

Nei, men hun har en Broder, ſom vil ægte min Camilla, og ſaaſandt jeg lever, jeg tugter ham.

Heilmann (til Emil).

Vil du giftes med Freken Traube?

Emil.

Nei! Men hendes Broder kommer for at faae min Dorothea, og ved den levende Gud, jeg ſkal viſe ham Vinterveien.

Belwitz.

Hvad taler De om Camillas Broder? Hun har ingen Broder.

Emil.

Dorothea Bolt heller ingen.

Belwitz.

Hvad er dog dette for en Labyrinth af Uforstaaelighed?

Heilmann.

Til at overhugge denne Knude behøves ikke Alexanders Sværd. Hører mig, mine unge Venner! Kiøbmændene Traube og Bolt have saamange vigtige Forretninger at de slet ingen Tid faae til personlige, hiertelige Breve. Imidlertid skulde de dog gifte deres Penge sammen, og saa maatte, efter gammel Fordom, Børnene følge med. Men at spørge noget videre om de tilkommende Svigerbørn, fandt disse occuperede Forretningsmænd formodentlig ganske overflødigt; de glemte endog i de laconiske herom verlede Linier at melde hinanden: af hvad Kiøn Børnene vare. De meente vel, det var Ting der ikke vedkom et Fornuftgiftermaal, for hvilket især Bolt, sværmede med ungdommelig Heftighed; og nu traf det sig da saaledes, at det er to Piger, der skal ægte hinanden.

Belwitz.

Er det muligt?

Emil.

Hvad siger De?

Heilmann.

Udentvivl har Gud Amor, som en lille hævngierrig Nisse, hævnet sig her, og ladet Bolt, der ellers ikke i Pengesager tager et X for et U, læse et A for et O. Thi da Traube i et af Brevene uforvarende kom til at nævne sin Datters Navn Camilla, læste Bolt Camillo. Og saaledes er Gaaden løst. Han venter, nu med Utaalmodighed efter at omfavne sin Svigerson i Frøken Camilla. Dorothea græder, fordi hun skal ægte et Fruentimmer, og De vil dræbe Emil, fordi han stiller deres Kiæreste ved en Brudgom, som hun giver Kurven, fordi hun troer det er et Mandfolk.

Emil.

O det er herligt.

Belwitz.

En ubetalelig Spøg!

Heilmann.

Især for min Halvbroder; thi han giver vist ikke en Halvſtilling derfor. Men lader os nu ſkynde os hen til Bolts, og giøre Vinen kort for den ſtakkels Dorothea, der græder de ſmukke Øine ud for ingenting. Vi kunne ſnart komme derhen; Bolts Hauge ſtøder til Giæſtgiverhaugen, og jeg har Nøgler til begge; Laagerne ſtaae aabne! Da jeg hændelsesviis opdagede Sammenhængen, ilede jeg hid at forekomme den urimeligſte Blodsudgydelſe. Men Emil! først maa du tegne dit Navn under et Par Linier, ſom jeg har ſtrevet.

Emil.

Alt hvad De vil!

Belwitz.

Derinde er Skrivertøi! Og i Haugen træffe vi Camilla.

(De gaae.)

Hauge, med et Lyſthuus.

Dorothea kommer bedrøvet med ſin Guitar, ſpiller og ſynger:

(En portugiſiſk Folkemelodie.)

Hvilken bitter, dræbende Smerte
Mig forfølger i hvert et Fied.
Emil! ak bløder dit Hierte,
Mit da bløder ſnart briſtende med.
O Himmel beſtyt ham! End denne Kiv!
Bring den Elſkte tilbage! Skaan det ædleſte, herligſte Liv!

Skal den Dag, der har os forbunden
Os adſtille for evig igien?
Emil! ak har jeg dig funden,
For at miſte dig atter, min Ven?
O Himmel beſtyt ham! End denne Kiv!
Bring den Elſkte tilbage! Skaan det ædleſte, herligſte Liv!

Camilla kommer løbende ind i Haugen, og da hun opdager Dorothea raaber hun:

Ak kiære Jomfrue — eller Frøken — red mig! Red ham! — Eller ſkaf — eller kald nogle Folk til Hiælp, ſom ſkille dem ad.

Dorothea.

Fægte de alt? (fortvivlet) O jeg Ulykſalige!

Camilla.

Nei jeg er den Ulykſalige. Det afſkyelige Menneſke. En Creditor! Hvad vil han da? Er det en Maade at giøre ſig betalt paa?

Dorothea.

Det er ikke for at faae Penge, at Emil har udfordret denne Herre; det er for at tvinge ham til at lade ſine urimelige Prætentioner paa mig fare.

Camilla.

Prætentioner paa Dem? Har han Prætentioner paa Dem?

Dorothea.

Nei, det veed Gud han ikke har, men han bilder ſig det ind.

Camilla.

Umuligt! De binder mig noget paa Ærmet. Men ſee bare deroppe i Værtshuſet, ſom vender hid til Haugen! Der ſtaaer de ved den levende Gud med Glas i Hænderne og klinke og drikke Du's og en gammel Mand ſlaaer over.

Dorothea.

Det er min Onkel!

Emil, Belwitz og Heilmann ſmilende i Vinduet.

Mel.: Wer niemals einen Rauſch gehabt.

Nu Tordenſkyen bort maa gaae,
Og Luften vorder atter blaa
Med herligt Straaleſkiar.

Det ſvandt, det korte Vredens Blus,
Nu klinke vi og drikke Du's
Som gode Venner her.
De Elſkede vi hisſet ſee,
Endnu de græde, mens vi lee,
Men ſnart vil de fornøiet ſee:
At Amor er en Gud, ſom vandt,
Naar Hiertet føler varmt og ſandt,
Og trodſer Tidens Tant!

Dorothea.

O ſaa er alting løbet lykkelig af.

Camilla.

De ſtynde ſig ned til os. Maa jeg ſpørge, hvor jeg er? Jeg løb herind i Angſt, da jeg hørte Sablerne klirre.

Dorothea.

Gud, klirrede de?

Camilla (leer).

Ja men nu klinkede Glaſene, der er ingen Skade ſkeet. Maa jeg ſpørge: Hvem boer her?

Dorothea.

De er hos Commertsraad Bolts.

Camilla.

Gud, ſaa falder jeg jo fra Scylla i Charybdis.

Emil, Belwitz, Heilmann komme.

Heilmann.

Nu Børn! ikkeſandt? I kunne heller ikke hitte vel ud af dette Virvar? Eller ere I allerede komne i det Rene, og elſke hinanden ſom Mand og Kone?

Dorothea.

Jeg forſtaaer Dem ikke, kiære Onkel.

Heilmann (peger paa Camilla).

Der ſtaaer din dig beſtemte Brudgom.

Belwitz

(til Camilla, pegende paa Dorothea).

Og der staaer Deres. Jeg opgiver mine Fordringer.

Camilla.

Hvad vil det sige?

Heilmann.

Eller, ønsker I det heller paa en anden Maade? (til Camilla, pegende paa Belwitz) der staaer Deres Brudgom.

Belwitz

(til Dorothea, pegende paa Emil).

Og der staaer Deres! Og her omfavne Medbellerne hinanden.

Heilmann.

Og omfavner nu ogsaa hinanden hierteligt, I Pigebørn! thi det var Jer to, som Forældrene havde bestemt at smedde sammen, uvidende om Eders Kiøn, der ikke blev omtalt i Kiærlighedsbrevene, som verledes i denne Anledning.

Dorothea.

O min elskede Veninde!

Camilla.

Søde dyrebare Pige!

(De omfavnes og kysses.)

Heilmann.

Ja see det var Ret! Saaledes bør det sig gode kærlige Ægtefolk at omgaaes hinanden.

Alle Fem.

Mel. af Ludlams Hule: Lykkalige Helt.

Lykkalige Par, som til Maalet nu kommer!
Den yndigste Vaar lover herligste Sommer,
I Glædernes Glands.
Ja Roser har Amor til Krandsen os flættet,
Og trofaste Grønt har han ikke forgiættet
I purpurne Krands!

(De gaae.)

Fru Bolt kommer med Peter Pen, fra en anden Side.

Peter Pen.

Det glæder mig, at Fru Kommertsraadinden med saamegen Resignation finder Dem i, at der er kommen en Streg i Regningen.

Fru Bolt.

O det har altid smertet mig, at min Datter skulde tvinges til at gifte et Menneske, hun ikke kiendte. (Leer) Nu kiende vi ham da!

Peter Pen.

Ho, ho, ho! Ja det var en Overraskelse. Ogsaa for mig! Det vil sige: ikke hvad Frøken Traube angaaer; thi hende kiender jeg fra Barnsbeen; men at deres Frøken Datter var et Mandfolk, det havde jeg givet mit Hoved paa.

Fru Bolt.

De kommer fra Hamborg, min Gode! Ak der har jeg saa ofte ønsket mig hen. Der skal man have saadant fortræffeligt Orekiød, og en Jomfrusti, og saadant et stort Theater.

Peter Pen.

Ja der er Plads nok.

Fru Bolt.

Men her er ogsaa rart. Smagen tager til Aar for Aar. Kun kan jeg ikke lide Navnet paa vores fornemste Giæstgivergaard, hvor De boer. Den forgyldte Ore! Det er saadan et smagløst Navn; og jeg gior saa usigelig meget af Smagen. Gior De ikke med?

Peter Pen.

O der er ingenting, der smager mig bedre, end den sande, gode, classiske Smag.

Fru Bolt.

Ja! Og dog er den nye Vart en Kok med uendelig megen Smag; han har studeret den nye philosophiske Kogebog. Han har ogsaa tidt tænkt paa at forandre sit Skildt. Han vilde heller have en Rose med Sølvblade, eller en forgyldt Engel,

som i Dresden; men De veed nok, et gammelt Huus risquerer altid ved at forandre sit Firma.

Peter Pen.

Upaatvivleligt! Vort Huus, Exempli gratia skriver sig Compagnie med en gammel salig Kone, der for længe siden er død og begravet, og som Ingen i hele Huset kiendte det Mindste til.

Fru Bolt.

De er vel Hr. Traubes første Contoirbetient?

Peter Pen.

Ja jeg er den ældste, og følgelig — jeg eier hans hele Fortrolighed og derfor valgte han mig til at foretage denne vigtige Reise med hans Datter.

Fru Bolt.

Det er sandt, det havde jeg nær glemt, der er kommen et Brev til Dem fra Hamborg.

(Rækker ham Brevet.)

Peter Pen.

Tillader De, at jeg læser det strax?

Fru Bolt.

Bevares! Forretninger gaae for alt.

Peter Pen

(brækker Brevet og læser afsides).

„Min gode Pen! Paa Contoiret, veed han, giorde han mig ikke stort mere Nytte, end en Pen med Tænder i, eller en gammel Skrivæsel. Derfor sendte jeg ham afsted med min Datter, at han skulde passe paa hende; men da hun nu ogsaa har giort en Æsel af ham, saa vil jeg kort og godt lade ham vide, at han har sin Afskeed, og maa see sig om en anden Tieneste." (Putter Brevet i Lommen.) Hm! hm! Min Principal giver mig atter der en fordømt vanskelig Commission. Hør engang, høistærede Fru Kommertsraadinde! Jeg vil tale reent ud af Posen, som Sandheden kræver: Jeg er aldeles ikke fornøiet med min Post i Hamborg.

Fru Bolt.

Men De har jo dog Deres Principals hele Fortrolighed.

Peter Pen.

Ja den har jeg! Han taler til mig i en meget fortrolig Tone; Men hvad kan den hele Fortrolighed hialpe, naar jeg kun ſtaaer paa halv Gage? Man ſlider ſig op til ingen Nytte, og har kun Skam til Tak. Hr. Traube er, oprigtig talt en Gniepind, en Harpix, ſom forlanger at man ſkal aſe ſig ud i hans Tieneſte for ingenting. Og hans Kone er ligeſaa gierrig og knap, ſom De er gavmild og ædelmodig, værdigſte Fru Kommertsraadinde!

Fru Bolt.

Men hvoraf kiender De min Ædelmodighed?

Peter Pen.

Af den lyſer dem ud af Øinene. Og desuden er Fru Traube ſaa hæslig, og klæder ſig ſaa absurd —

Fru Bolt (ſagte).

Ih men det er virkelig et elſtværdigt Menneſke. (høit.) Hvormeget har De i Løn hos Hr. Traube?

Peter Pen.

Lumpne trehundrede Daler.

Fru Bolt.

Af Herregud! Vor Taffeldækker har fire.

Peter Pen.

Bevaagne Fru Kommertsraadinde, lad mig ogſaa gaae paa fire! lad mig blive deres Taffeldækker. Jeg tilſtaaer, denne ſydlige Natur har for mig noget Tiltrækkende. Jeg er en ſtor Ven af Druerne; men de have hidtil altid hængt mig for høit og været mig for ſure. Her vore de derimod paa Marken, ſom hos os Havren for Heſtene. Huldе Fru Kommertsraadinde, creer mig til deres Taffeldækker!

Fru Bolt.

Ja — det er juſt mit Departement — Og det træffer ſig ſaa heldigt, at vor Forrige er død. Han blev tilſidſt ſaa tyk

og feed. Han har nok forſpiiſt ſig. Det er en Klippe, ſom en Mand i ſlige Forhold let kan ſtøde paa.

Peter Pen.

Med mig har det ingen Nød; thi jeg er af de Magre, de Tynde, og de kan bedre holde ſlige Fatiger ud end de Tykke og Fede.

Fru Bolt.

Men ſlikker det ſig for en Mand, der har været første Commis—

Peter Pen.

Nu — De kan jo give mig en høiere Titel! De kan jo kalde mig Huushovmeſter, Maitre d'hôtel.

Fru Bolt.

Det er ſandt, det kan vi; ja ſaa er alting i Rigtighed.

Peter Pen.

Mel. Da Sanct Peder vandred om.

Mangen Peder vandred om,
Før han ret til Maalet kom,
Før han lærte ſmukt at fylde
Den for ham beſtemte Hylde.
Thi hvad hiælper alt Talent;
Naar det ei er ret erkiendt,
Naar det feile Retning tager?
Maler blier dog ei Skomager,
Om han ogſaa veed paa Læſten
At bedømme ſine Skoe!
Ei jeg tale vil om Reſten,
Har om den dog ſamme Tro.
Men da her jeg Vinket fik,
Mig det ſom Correggio gik.
„Jeg er ogſaa Taffeldækker!"
Raabte jeg det Øieblik.

(De gaae.)

Bolt og Heilmann komme fra en anden Side.

Bolt.

Jeg ſrøger for ſyvende og ſidſte Gang: Vil hun lyde?

Heilmann.

Nu ja, glæd dig! Hun finder ſelv efter nøiere Overlæg, at et Fornuftgiftermaal er at foretrække for et Inclinationspartie, og hun tager den du har beſtemt hende, hvis du ſelv bliver ved dit Forſæt, naar du har ſeet Menneſket.

Bolt.

Det kan hun være rolig for.

Heilmann.

Selv Emil lover ingen flere Knuder at gjøre, paa eet Vilkaar.

Bolt.

Hvad er det? Vil han have Penge? En femhundred Daler? En tuſind Daler for at klarere gammel Gjæld? Dem ſkal han faae, naar han vil være artig, holde ſig i Skindet, og ikke ſætte ſin Fod meer over min Dørtærſkel.

Heilmann.

Nei, han vil indgaae et Væddemaal med dig.

Bolt.

Et Væddemaal? Hvad har den Prakker at vædde om?

Heilmann.

O en ſtor Formue! Dorotheas Hierte.

Bolt.

Fordømt! Og det vil han vædde bort?

Heilmann.

Derſom du ſkriftlig lover, at give ham Dorothea til Kone, hvis du ikke ſelv er fornøiet med den Svigerſøn, du har valgt; ſaa lover Emil igien aldrig meer at tænke paa din Datter, hvis du bliver ved dit Forſæt. Her er hans Erklæring!

(Giver ham et Papir.)

Bolt (ſeer deri).

En naragtig Erklæring! den er jo ſkrevet af dig.

Heilmann.

Med Emils Underſkrift. Jeg har ogſaa her opſat Noget for dig, ſom du blot behøver at underſkrive.

(Tager et andet Papir frem.)

Bolt.

Du har forbandet travlt idag.

Heilmann.

Ja du veed jo nok, jeg har ikke andet at beſtille, og Ørkesløshed er Diævelens Hovedpude. (Tager et lille Skrivertøi op af Lommen.) Her er Pen, Blæk, og deri Lyſthuſet ſtaaer et Bord. Nu kan du ſelv vælge! Men gjør du det ikke, ſaa har Emil ſvoret, at lægge alle Jern i Ilden for at faae Dorothea. Og der har du min Haand paa — jeg ſkal træde Bælgen og blæſe til Ilden, ſom en ærlig Diævel; at han kan faae ſmeddet, mens Jernet er varmt.

Bolt.

Hør Hans! Har du ſeet den Perſon, jeg har valgt til Svigerſøn?

Heilmann.

Ja jeg har.

Bolt.

Jeg beſværger dig ſom Broder, ſom gammel Ven, ſom mangeaarig daglig Giæſt, der har havt fri Mad og Vaſt i mit Huus! — Har du fundet nogen Brøſt eller Lyde ved Menneſket, der kunde bevæge mig til at forandre mit Forſæt?

Heilmann.

Jeg veed kun een Feil.

Bolt.

Feil har vi alle! Drikker han?

Heilmann.

Kun Thee og koldt Vand.

Bolt.

Det er rigtignok ſlemt, men det giver ſig nok med Aarene. Spiller han?

Heilmann.

Flere Timer om Dagen, Pianoforte.

Bolt.

Det er vørre! Men naar han bliver ældre lærer han nok L'hombre. Løber efter Fruentimmer?

Heilmann.

Af der er en Kyssen og Omfavnen, hvergang de ſees.

Bolt.

Nu — vi ere alle Menneſker! Men dog ikke udſvævende?

Heilmann.

Urbarheden ſelv.

Bolt.

Seer han ud ſom Fanden?

Heilmann.

Jeg veed ikke, hvordan Fanden ſeer ud, det maa du bedre vide; men den, jeg taler om, er ſmuk ſom en Engel.

Bolt.

Dum altſaa?

Heilmann.

Ivertimod: Vittigt Hoved.

Bolt.

Ond?

Heilmann.

Godheden ſelv. Det er formodentlig to ſlemme Feil i dine Øine.

Bolt.

Forſtyr mig ikke i mine Concepter. Og dog et ægte Barn af min Ven Traube i Hamborg?

Heilmann.

Ægte Barn, eneſte Arving!

Bolt.

Hvad i al Verden ſkulde da bevæge mig til at forandre mit Forſæt? Hvor kan den dumme Emil troe —

Heilmann.

Ja du veed nok hvorledes unge Mennesker ere! Den kiære Forfængelighed, og, om du vil, Selvkiærlighed, Indbildskhed. Emil har seet sin Medbeiler, og det er naturligt, at denne mishager ham. Han troer, det er umuligt, at du kan give dit Samtykke til at et Menneske agter din Datter, som seer saa qvindagtig ud.

Bolt.

Qvindagtig?

Heilmann.

Ja, det unge Menneske er virkelig noget fiin af Bygning, og har, uagtet sine tyve Aar, endnu ei faaet Skiæg paa Hagen. Stemmen falder ogsaa lidt i Discanten; det er unægteligt.

Bolt.

Ikke andet end det?

Heilmann.

For det første maa det være nok.

Bolt

(gaaer ind i Lysthuset, underskriver Erklæringen og rækker Broderen den).

Vær saa artig!

Heilmann

(putter den i Lommen).

Mangetak! Det er sandt, een Ting havde jeg nær glemt. Men det er da kun en Narrestreg, som let lader sig jevne. Det unge Menneske har paa Reisen herhid forelsket sig i en Anden end din Datter; og Kiæresten er fulgt med, for at røre dit Hierte, at du skal indlægge et godt Ord for ham hos Forældrene i Hamborg.

Bolt.

Mel. Af Portrættet og Busten: Sligt Pilleri jeg ei forstaaer.

Har man til Daarskab Mage seet?
Til frække Uforskammenheder?
Hvad? Menneskет om Sligt mig beder?
Troer han jeg er en gal Poet?

Han min Familie gjør Skam,
Han Kurven give vil min Datter,
Og — kan man bare sig for Latter! —
Dog vil han jeg skal hjælpe ham!

Ja kom du kun, Mamsel! Kom du!
Som unge Menneskker forfører;
Jeg tordne skal i dine Ører.

(Heilmann vinker, Belwitz træder frem.)

Belwitz.

Slaae de kun ned med Lynet nu!

(Slaaer paa sin Sabel.)

Min Tordenleder frelse kan.
Jeg aldrig reiser den foruden.

Bolt

(tabende Næse og Mund).

Hvem er den Herre?

Heilmann.

Det er Bruden,
Som har forført den unge Mand.

Bolt.

Hvad for noget?

Belwitz (ler).

Ja, Høistærede! Naar Brudgommen er et Fruentimmer, saa maa jo Bruden være et Mandfolk.

Bolt.

Hvo har taget mig saaledes ved Næsen? Det taaler jeg ikke, min Herre! Jeg fordrer Dem ud! Jeg forlanger Satisfaction. Det vil sige, jeg fægter ikke selv, men min Halvbroder er en god Slagsbroder og han er nok saa god at paatage sig mine Partes.

Belwitz.

De har selv taget dem ved Næsen, min Herre! og hvis De vil have Satisfaction, maae De slaaes med Dem selv. De har troet at beile til en Søn af Kiøbmand Traube i Hamborg

for Deres Datter; dermed har De for det første fornærmet hendes Ovindelighed og Elskværdighed i høi Grad; en Pige frier ikke selv ved sin Fader, og allermindst en saa udmærket Dame.

Bolt.

Det kommer ikke Dem ved, min Herre. Ethvert Menneske maa bedømmes efter sine egne Grundsætninger, og jeg efter mine.

Heilmann.

Det er en lærerig Moral; men den er god nok for ham og han har altid fundet sig vel ved den.

Belwitz.

Jeg vil ikke moralisere for Dem, Hr. Kommerceraad, jeg vil blot sige Dem, at Hr. Traubes Barn ogsaa er en Datter, ingen Søn, som De forudsatte.

Heilmann.

Traube har omtrent baaret sig lige saa klogt ad som du; dog lidt forsigtigere; thi han har dog eengang nævnet sin Datter Camilla ved Navn, i et Brev til dig; men du læste Camillo istedetfor Camilla. Og deri stikker den hele Fejl.

Bolt

(tager hurtigt Brevet op af Lommen og seer deri).

Hvad for noget? Staaer der ikke Camillo? Nu spørger jeg hvert christent Menneske —

Heilmann (seer i Brevet).

Ja din Correspondent gjør rigtignok ikke stor Forskiel paa sine A'er og O'er. Men jeg seer, der staaer ogsaa noget om en Snushane! Ved lidt nøiere Eftertanke vilde det maaskee have bragt dig paa rette Spor; thi havde Frygten været for et Mandfolk, saa havde det jo maattet hedde en Snushøne.

Bolt

(slaaer sig for Panden).

Det er, Gud straffe mig, ogsaa sandt! Jeg har læst som et Fæ.

Heilmann.

Og da du nu selv neppe meer kan være fornøiet med den fra Hamborg forskrevne Svigersøn, saa følger deraf, at Emil har dit Samtykke til at ægte Dorothea.

Dorothea og **Camilla** komme ſmilende Haand i Haand, fulgte af **Emil**. Strax derpaa fra en anden Kant **Fru Bolt** og **Peter Pen**.

Heilmann.

See, der kommer de unge Ægtefolk, ſom udbede ſig den faderlige Velſignelſe. Og der er fleer, ſom ville velſigne!

Dorothea (til Camilla).

Det er min Moder!

Camilla

(Omfavner Fru Bolt venligt leende).

Ja — Deres Velſignelſe vil være mig uendelig kiær; (ſeer paa Peter Pen) men han der maa ikke velſigne; det veed han.

Peter Pen.

De kan dog ikke forbyde mig at giøre det i mit ſtille Sind.

Camilla.

Ja giør det kun der! Der faaer intet Menneſke det at vide.

Fru Bolt.

Ak, hvorfor maa han ikke velſigne Dem, min Engel? Det

Bolt (sagte).

Der er ikke andet for; jeg maa gjøre bonne mine a mauvais jeu. (Bolt, idet han lægger Dorotheas og Emils Hænder i hinanden). Vær saa artig!

Camilla.

Peter Pen!

Peter Pen.

Hvad behager?

Camilla.

Kom nu med Deres Velsignelse, at vi dog kunne faae een.

Peter Pen (bøier).

See nu, hvor De faaer den.

Fru Bolt.

Gud velsigne Jer, mine Børn!

Heilmann (til Bolt).

Du er vred, Broder! men du har Uret. Amor har hævnet sig, fordi du vilde stifte et Ægteskab aldeles uden hans Hiælp. Om det saa er et dødeligt Menneske, saa kan han jo ikke lide, at Uvedkommende blande sig i hans Sager, hvormeget mindre en Gud! Blander han sig i dine? Har du nogentid seet Amor paa Børsen, i Magistraten, i Klubben eller i din Dagligstue? Hvad har du da paa hans Enemærker at jage? Troer du, at Amor vil være din Contoirbetient?

Peter Pen

(ryster paa Hovedet).

Heilmann.

Tak da Gud, at det er løbet saa lykkeligt af! Find dig i, at dine Planer strandede, og trøst dig ved, at om dette Giftermaal ikke blev saa fornuftigt, som du havde besluttet, saa blev det dog langt fornuftigere.

Bolt.

Jeg er som himmelfalden. (Seer paa Peter Pen.) Hvem er De, min Herre? Er De Hr. Traubes Commis?

Peter Pen (hukker hydt).

Nei, jeg er Hr. Kommertsraadens Taffeldækker.

Bolt (ængstlig).

Ak Gud! jeg kiender ikke mine egne Folk!

Peter Pen.

Ængst Dem ikke, bevaagne Hr. Kommertsraad! Det er en Overgang! Det maa ligge i Luften. Mig gaaer det ligedan, Der staaer en ung Husarofficeer, som jeg, sandt for Herren, i Eftermiddags tog for en gammel polsk Jøde.

Slutningssang.

Mel. af Indtoget: At hæve mig til Lykken op.

Dorothea.

Mig ængsted her en Løgtemand,
En Damp, som stod paa natlig Mose;
Nu sig mit Hierte glæde kan,
Nu torneløs er Elskovs Rose,
Og snart lyksalig jeg den faaer

Belwitz.

Hvor selsomt spirer Lykkens Frø!
Hvad sieldne Eventyr vi mødte!
Hr. Bolt — De tog mig for en Mø!
Hr. Pen — De holdt mig for en Jøde!
Nu hylder jeg min egen Stand,
Lykfalig Kriger, Ægtemand!

Alle.

Nu hylder han sin egen Stand,
Lykfalig Kriger, Ægtemand.

Emil.

Til Kaarden greb jeg Fusentast
Mod den, som ei mig har fornærmet;
Men Skiæbnen vendte sig i Hast,
Og den har begges Liv beskiærmet.
Gid Hver fra vredt Phantasterie
Forsones maa saa let som vi.

Alle.

Gid Hver fra vredt Phantasterie
Forsones maa saa let som {vi / J.}

Fru Bolt.

Jeg siger ikke gierne Nei,
Men Ja kan ogsaa Nei betyde;
Min Datter græder længer ei,
Nu vil sin Faer hun gierne lyde.
Min bedste Mand! vær munter da,
Nu sige vi jo Alle Ja!

Alle.

Lyd hendes Raad! vær munter da!
Nu sige vi jo Alle Ja!

Peter Pen.

En selsom Skiæbne mig er hændt,
Som mig til Eftertanke vækker.

Jeg kom ſom en Contoirbetient,
Nu ſtaaer jeg ſom en Taffeldækker!
Forvandleb er vi Alle her,
Men fremfor Alle jeg iſær.

Alle.

Forvandleb er vi Alle her,
Men fremfor Alle han iſær!

Bolt.

Hvad hiælper det, om Giftermaal
At digte, ſom Fornuft beſtemmer?
Hvor Amor tænder ſine Baal,
Man Viisdom og Fornuften glemmer.
De Daarer i Cupidos Duft
Ei følge Klogſkab og Fornuft.

Alle de Andre.

Ak, under Amors Blomſterduft,
Hvad var al Viisdom, al Fornuft?

Camilla (till Spectatores).

Skiøndt ei man meer ſom Valborg døer,
Og heller ei ſom Hagbarth, Signe,
Dog mange danſke Svende, Møer
Endnu de fordums Elſkte ligne,
Og de forſmaae viſt ei en Spot,
Der træffer kolde Hierter blot.

Chor.

De ei forſmaae en lyſtig Spot,
Som træffer kolde Hierter blot.

NOV 2 3 1959